DOCUMENT RESUME

ED 230 044 FL 013 711

AUTHOR Nimbkar, Jai; Berntsen, Maxine
TITLE Marathi Vocabulary Manual.
INSTITUTION American Inst. of Indian Studies, New Delhi.
SPONS AGENCY Department of Education, Washington, D.C. Div. of International Education.
PUB DATE 83
GRANT G008002136
NOTE 186p.; For related documents, see FL 013 712-715.
PUB TYPE reference Materials - Vocabularies/Classifications/Dictionaries (134) -- Guides - Classroom Use - Materials (For Learner) (051) -- Multilingual/Bilingual Materials (171)
LANGUAGE Marathi; English

EDRS PRICE MF01/PC08 Plus Postage.
DESCRIPTORS Bilingual Instructional Materials; *Marathi; *Native Language Instruction; *Second Language Instruction; *Vocabulary Development
IDENTIFIERS *India (Maharashtra)

ABSTRACT

This book is part of a set of elementary and intermediate Marathi teaching materials. It consists of three parts: a classified vocabulary, a Marathi-English vocabulary, and an English-Marathi vocabulary. The classified vocabulary presents lists of words the student needs in talking about the natural world and the material culture. The Marathi-English vocabulary contains a basic vocabulary of about 4,000 items and contains all the words used in the companion teaching materials as well as additional words required for intelligent everyday conversations. The English-Marathi vocabulary contains about 4,500 entries. (Author/AMH)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED230044

MARATHI
Vocabulary Manual

JAI NIMBKAR
MAXINE BERNTSEN

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

X This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official NIE position or policy.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

AIIS

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

FL013711

A nerican Institute of Indian Studies, New Delhi

माझा मराठाचि बोलु कौतुकें । परि अमृतातेंही पैजासीं जिंके ।
ऐसीं अक्षरें रसिकें । मेळवीन ॥

The above lines from the cover are from the *Dnyāneshwarī*, the famous thirteenth-century Marathi commentary on the Bhagawad Gita by the poet Dnyaneshwar.

One of Dnyaneshwar's great achievements was to put the teaching of the Gita into the language of the people at a time when most religious discourse was conducted in Sanskrit. The poet himself was fully aware of the significance of his work, as we see in the lines reproduced here from the *Dnyāneshwarī* 6:14.

I fondly use Marathi, it is true,
But I'll find words so sweet I wager
They'll surpass even heaven's nectar.

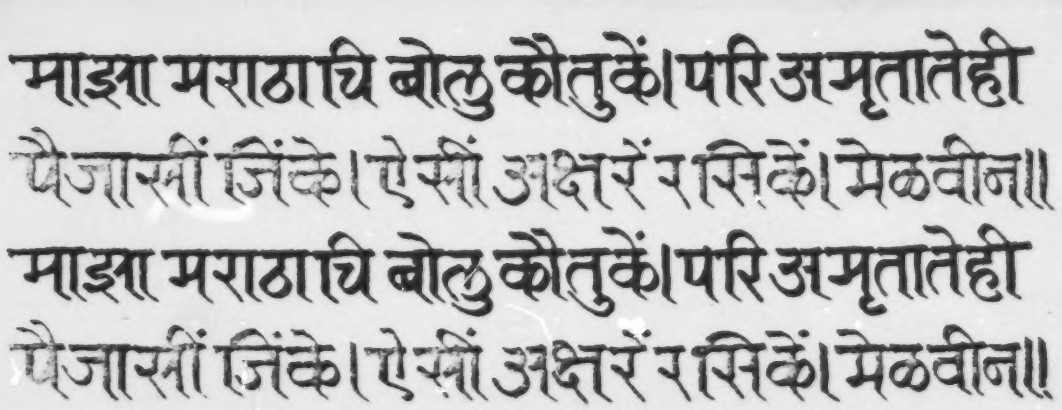

MARATHI
VOCABULARY MANUAL
1983

Printed in India by C. S. Latkar, Kalpana Mudranalaya, 461/4, ' Shiv-Parvati, ' Tilak Road Pune 411 030, and published by P. R. Mehendiratta, Director, American Institute of Indian Studies. New Delhi 110024.

The research reported herein was performed pursuant to a grant from the U.S. Department of Education as part of the International Research and Studies Program, under the authority of Title VI, section 605 of the Higher Education Act of 1965.

All rights reserved by Maxine Berntsen and Jai Nimbkar.

Jacket
Aay's Advertising

Preface

This book is part of our set of elementary and intermediate Marathi teaching materials. It is specifically a companion volume to our *Marathi Structural Patterns : Book One*, *Marathi Conversational Situations*, and *Marathi Readings*.

This volume consists of three parts—a classified vocabulary, a Marathi - English vocabulary, and an English - Marathi vocabulary.

The classified vocabulary presents lists of words the student requires in talking about the natural world and the material culture.

The Marathi - English vocabulary contains a basic vocabulary of about 4,000 items. This vocabulary consists of all the words used in the three volumes mentioned above, plus those additional words required for intelligent everyday conversation. For a more comprehensive vocabulary the student should consult our *A Basic Marathi-English Dictionary*.

The English-Marathi vocabulary contains about 4,500 entries. We have deliberately made this section somewhat more comprehensive as up to now our series has not included an English-Marathi vocabulary, and the existing English-Marathi dictionaries are not very suitable for learners of Marathi.

The pressure of the deadline for printing this book placed a tremendous strain on all concerned. Our thanks to C. S. Latkar and the staff of Kalpana Mudranalaya and to Yeshwant Dhaygude, proofreader, for responding to the challenge of completing the work in an extremely short time. Special thanks are due to Meena Chandavarkar who gave her time and energy at all hours of of the night in order to assist in the reading of proofs.

Maxine Berntsen

Contents

Marathi Classified Vocabulary	1–28
Marathi–English Vocabulary	1–69
English–Marathi Vocabulary	1–74

MARATHI CLASSIFIED VOCABULARY

SIGNS AND ABBREVIATIONS

adj.	adjective
adv.	adverb
cf.	compare
conj.	conjunction
e.g.	for example
Eng.	English
excl.	exclusive
f.	feminine
f. (e.)	feminine (e) class
f. (i.)	feminine (i) class
fam.	familiar
hon.	honorific
imf.	imperfect
imp.	imperative
impers.	impersonal
incl	inclusive
interj.	interjection
interrog.	interrogative
inv.	invariable
irreg.	irregular
lit.	literally
loc.	locative
m.	masculine
N	noun
n.	neuter
neg.	negative
obj.	object
part.	particle
perf.	perfect
pl.	plural
post.	postposition
pp.	pages
pron.	pronoun
resp.	respectful
sg.	singular
suff.	suffix
V	verbal base
v.	verb
v.i.	intransitive verb
v.i. (N–la impers.)	N–la impersonal verb
var.	variable
v.t.	transitive verb
∘	This sign indicates repetition of the main word in a vocabulary entry.
/	This line is used between alternant forms.

CONTENTS

Earth and Sky	1
Seasons and Weather	1
Directions	1
Geographical Features	1
Calendar	2
Botanical Terms	4
Creatures	7
The Human Body	9
Clothing	10
Houses	12
Furniture	12
Household Utensils	13
Cooking	15
Food	17
Tools	19
Materials	20
Numbers	20
Weights and Measures	22
Language	23
Kinship	25
Professions	26

EARTH AND SKY

पृथ्वी *f.* earth
अंतराळ *n.* space
अवकाश *m.* space
पर्यावरण *n.* environment
आकाश *n.* sky
सूर्य *m.* sun
चंद्र *m.* moon
चंद्रकोर *m.* crescent moon
तारा *m.* star (as opposed to planet)
चांदणी *f.* star
ग्रह, ग्रह *m.* planet
नक्षत्र *n.* house of the lunar zodiac
धूमकेतू *m.* comet
उपग्रह *m.* satellite
सूर्योदय *m.* sunrise
सूर्यास्त *m.* sunset
चंद्रोदय *m.* moonrise
उगव– *v.i.* to rise
मावळ– *v.i.* to set

SEASONS AND WEATHER

ऋतू *m.* season
हिवाळा *m.* winter
उन्हाळा *m.* summer
पावसाळा *m.* rainy season
मॉन्सून *m.* monsoon, rainy season
हवा *f.* air, weather
हवामान *n.* weather
वातावरण *n.* atmosphere
तपमान *n.* temperature
अंश *m.* degree
थंडी *f.* cold, cold weather
  ∘ **पड–** to turn cold
बर्फ *n.* snow, ice
हिम *n.* snow
हिमवर्षाव *m.* snowfall
उकाडा *m.* heat
ऊन *n.* sunlight
  ∘ **पड–** to shine (of the sun)
पाऊस *m.* rain
  ∘ **पड–** to rain
गारा *f.pl.* hailstones
ढग *m.* cloud
आभाळ *n.* **ये–** to be overcast
सर *f.*(*i*) rain shower
वारा *m.* wind, breeze
  वारा वाह– to blow (of the wind)
वादळ *n.* storm
वावटळ *f.*(*i*) whirlwind

DIRECTIONS

पूर्व *f.*(*e*) east
पश्चिम *f.*(*e*) west
दक्षिण *f.*(*e*) south
उत्तर *f.*(*e*) north
अग्नेय *f.*(*e*) southeast
नैऋत्य *f.*(*e*) southwest
वायव्य *f.*(*e*) northwest
ईशान्य *f.*(*e*) northeast

GEOGRAPHICAL FEATURES

उगम *m.* source (of river)
ओढा *m.* stream
नदी *f.* river
संगम *m.* confluence of rivers
तलाव *m.* lake, tank, pond

तळं *n.* lake, tank, pond
समुद्र *m.* sea, ocean
खाडी *f.* inlet of the sea
बंदर *n.* port
काठ *m.* bank
किनारा *m.* bank, beach
वाळवंट *n.* sandy beach
समुद्रसपाटी *f.* sea level
टेकडी *f.* small hill
डोंगर *m.* hill
पर्वत *m.* mountain
शिखर *n.* peak
कडा *m.* cliff
दरी *f.* chasm, deep narrow valley
खोरं *n.* valley
घाट *m.* mountain road
खिंड *f.*(*i*) mountain pass
पर्वतांची रांग *f.*(*e*) mountain range
डोंगराळ *adj. inv.* hilly
माळ *m.* uncultivated plain
रान *n.* uncultivated area sparsely covered by bushes
वाळवंट *n.* desert
पठार *n.* plateau
मैदान *n.* flat plain
जंगल *n.* woods, forest

CALENDAR

In Maharashtra, and throughout India, several calendars are followed. Secular events are referred to in terms of the Roman calendar, and religious events according to the various religious calendars.

Roman Calendar Months

जानेवारी January
फेब्रुवारी February
मार्च March
एप्रिल April
मे May
जून June
जुलै July
ऑगस्ट August
सप्टेंबर September
ऑक्टोबर October
नोव्हेंबर November
डिसेंबर December

Hindu Calendar Months

The months of the Hindu calendar are lunar months of thirty days each. Each month is divided into two halves, the first or light fortnight ending with *purnima* 'full moon' and the second or dark fortnight with *amavasya* 'new moon' (no moon). Once every few years is an extra month to accommodate the extra days. The year starts sometime in April.

चैत्र *m.*
वैशाख *m.*
ज्येष्ठ *m.*
आषाढ *m.*
श्रावण *m.*
भाद्रपद *m.*
आश्विन *m.*

कार्तिक *m.*
मार्गशीर्ष *m.*
पौष *m.*
माघ *m.*
फाल्गुन/शिमगा *m.*

Days of the Lunar Fortnight

प्रतिपदा *f.*
द्वितीया *f.*
तृतीया *f.*
चतुर्थी *f.*
पंचमी *f.*
षष्ठी *f.*
सप्तमी *f.*
अष्टमी *f.*
नवमी *f.*
दशमी *f.*
एकादशी *f.*
द्वादशी *f.*
त्रयोदशी *f.*
चतुर्दशी *f.*
पूर्णिमा (अमावास्या) *f.*

Days of the Week

सोमवार *m.* Monday
मंगळवार *m.* Tuesday
बुधवार *m.* Wednesday
गुरुवार *m.* Thursday
शुक्रवार *m.* Friday
शनिवार *m.* Saturday
रविवार *m.* Sunday

Muslim Calendar Months

मोहरम
सफर
रब्बीऊल अव्वल
जमादील अव्वल
जमादील आखीर
रज्जब
शाबान
रमझान
शव्वाल
जील कद
जील हाज

General Terms

पंचांग *n.* calendar, almanac
कॅलेंडर *n.* calendar
वर्ष *n.* year
साल *n.* year (as unit of calendar)
सन *m.* year according to Roman calendar
इसवी सन *m.* A.D.
इसवी सनापूर्वी B.C.
शके *m.* year according to Hindu calendar
महिना *m.* month
पक्ष *m.* lunar fortnight
शुद्ध/शुक्ल पक्ष light fortnight
वद्य/कृष्ण पक्ष dark fortnight
तारीख *f.*(*e*) date
तिथी *f.* date according to Hindu calendar
वार *m.* day (of week)

दिवस *m.* day
अमावास्या *f.* new moon
पूर्णिमा *f.* full moon
ग्रहण *n.* eclipse

BOTANICAL TERMS

General Terms

वनस्पती *f.* plant life
झाड *n.* tree
वेल *m.f.*,(*i*) vine
झुडप *n.* bush
रोप *n.* seedling
गवत *n.* grass
अंकूर *m.* sprout
मूळ *n.* root
खोड *n.* trunk
बुंधा *m.* trunk
साल *f.*(*i*) bark
फांदी *f.* branch
डहाळी *f.* twig
पान *n.* leaf
कळी *f.* bud
फूल *n.* flower
पाकळी *f.* petal
देठ *m.* stem
फळ *n.* fruit
शेंग *f.*(*e*) pod
बी *n.* seed
कलम *n.* graft
उगव– *v.i.* to sprout
फुल– *v.i.* to flower
लाव– *v t.* to plant

Trees

Where genders are not mentioned, the trees are referred to as ____ चं झाड. In other cases they may be referred to in either way. e.g., पिंपळ or पिंपळाचं झाड.

अशोक *m.*
कु-बाभूळ *f.*(*i*) leucaena
कॅझुरिना *n.* casuarina (a type of evergreen tree)
निलगिरी eucalyptus
पिंपळ *m.* peepal
बाभूळ *f.*(*i*) acacia
लिंब/कडूलिंब neem
वड *m.* banyan
वेडी बाभूळ *f.*(*i.*) mesquite
साग *m.* teak
सुरू any of several evergreen trees, including casuarina

Flowering trees

कांचन *m.* bauhinia
गुलमोहोर *m.* gold mohor
पांढरा चाफा *m.* temple tree
पारिजातक *m.*
बकूळ *f.*(*i*)
बूच millintonia, cork tree
शिरीष *m.* rain tree
सोनचाफा *m.* magnolia

Flowers are referred to as ____ चं फूल. A very few of them are referred to by the name of the bush or vine.

Flowering bushes and vines

कण्हेर *f.*(*i*) oleander
कमळ *n.* lily, lotus
गुलछडी *f.* tuberose
गुलाब *m.* rose
जास्वंद *f.*(*i*) hibiscus
जाई *f.* jasmine
जुई *f.* jasmine
झेंडू *m.* marigold
निशिगंध *m.* tuberose
बोगनवेल *f.*(*i*) bougainvillea
मोगरा *m.* jasmine
रातराणी *f.* queen of the night
शेवंती *f.* chrysanthemum
सूर्यफूल *n.* sunflower

Fruit

In most cases a fruit tree is referred to as _____ चं झाड. In a few cases the name of the fruit is the name of the tree, e.g., हा नारळ आहे. 'this is a coconut/coconut palm.'

अंजीर *m.* fig
अननस *m.* pineapple
आंबा *m.* mango
करवंद *n.* a small, blue-black berry
कलिंगड *n.* watermelon
केळं *n.* banana
खरबूज *n.* cantaloupe
चिकू *m.* chickoo, sapota
चिंच *f.*(*e*) tamarind
जांभूळ *n.*
टरबूज *n.* watermelon
डाळिंब *n.* pomegranate
द्राक्ष *n.* grape
नारळ *m.* coconut
पेरू *m.* guava
पोपई *f.* papaya
फणस *m.* jackfruit
बोर *n.* a rust-colored berry
मुसंबं *n.* orange
रामफळ *n.* bullock's heart
लिंबू *n.* lemon
संत्रं *n.* tangerine
सफरचंद *n.* apple
सिताफळ *n.* custard apple

Miscellaneous trees and shrubs

कळक *m.* bamboo
केकताड *n.* sisal
घायपात *n.* sisal
ताड *m.* toddy palm
तुळस *f.*(*i*) basil
निवडुंग *m.* cactus
बांबू *m.* bamboo

Vegetables

Leafy vegetables

पालेभाजी *f.* leafy vegetable
अंबाडी *f.*
अळू *n.*
करडी *f.*
चवळई *f.* / **तांदुळजा** *m.*
चाकवत *m.*

चुका/आंबट चुका *m.*
पालक *m.*
माठ *m.*
मेथी *f.*
शेपू *m.*

Legumes (bean-like vegetables)

शेंग *f.*(*e*) pod of a legume
गवार *f.*(*i*) guar
घेवडा *m.* bean
चवळी *f.* cowpea
डबलबी *f.* lima bean
पापडी *f.* flat bean
मटार/वाटाणा *m.* pea
पावटा *m.*
शेवग्याची शेंग *f.* drumstick
श्रावण घेवडा *m.*/फरसबी *f.* string bean, green bean, french bean

Dried beans

उडीद *m.* black gram
कडधान्य *n.* dried beans
कडवेवाल *m.pl.*
घेवडा *m.* term used for many beans
चवळी *f.* cowpea
तूर *f.*(*i*) pigeon pea
पावटा *m.*
मटकी *f.*
मसूर *m.* lentil
मूग *m.* mung beans
वाटाणा *m.* pea
हरबरा *m.* Bengal gram (chickpea, garbanzo bean)

Gourds and squashes

भोपळा *m.* gourd
कारलं *n.* bitter gourd
घोसावळं *n.*
दुधी भोपळा *m.* green gourd
दोडका *m.*
पडवळ *n.* snake gourd
लाल भोपळा *m.*/डांगर *n.* red gourd (similar to pumpkin)

Aromatic plants

आलं *n.* ginger
लसूण *f.*(*i*)*m.* garlic
कोथिंबीर *f.*(*i*) coriander
मिरची *f.* chili
तमालपत्र *n.* bay leaf
कढीलिंब *m.* curry leaves

Other vegetables

काकडी *f.* cucumber
कांदा *m.* onion
कोबी *f.* cabbage
गाजर *n.* carrot
तोंडलं *n.*
नवलकोल *m.* knolkohl
टमाटो *m.* tomato
फुलकोबी *f.* cauliflower
फ्लावर *m.* cauliflower
बटाटा *m.* potato
भेंडी *f.* okra
भोपळा मिरची/ढब्बू मिरची *f.* green pepper, capsicum

मक्याचं कणीस cob of corn
मुळा *m.* radish
रताळं *n.* sweet potato
वांगं *n.* eggplant
सुरण *m.* elephant foot

CREATURES

The names of most animals occur in both the masculine and feminine and sometimes the neuter as well. Here only the commonly-used gender is listed.

प्राणी *m.* creature, animal
जनावर *n.* animal

Domestic Animals

पाळीव प्राणी *m.* domestic animal
कुत्रं *n.* dog
खेचर *n.* mule
गाढव *m.* donkey
गाय *f.*(*i*) cow
गुरं *n.pl.* cattle
घोडा *m.* horse
डुक्कर *n.* pig
बकरी *f.* goat, sheep
बैल *m.* bull
बोकड *m.* goat
मांजर *n.* cat
मेंढी *f.* sheep
म्हैस *f.* buffalo
रेडा *m.* buffalo
शेळी *f.* goat

Young of domestic animals

पिल्लू *n.* young of an animal
करडू *n.* kid
कालवड *f.*(*i*) calf, heifer
कोकरू *n.* lamb
वासरू *n.* calf
खोंड *m.* calf
पारडू *n.* buffalo calf
शिंगरू *n.* colt

Wild Animals

वन्य / जंगली प्राणी *m.* wild animal
अस्वल *n.* bear
उंट *m.* camel
कोल्हा *m* jackal
गेंडा *m.* rhinoceros
चित्ता *m.* cheetah
तरस *m.* hyena
बिबळा वाघ / बिबळ्या *m.* panther, leopard
माकड *n.* monkey
रानडुकर *n.* wild boar
लांडगा *m.* wolf
वाघ *m.* tiger
सिंह *m.* lion
हत्ती *m.* elephant
हरण / हरीण *n.* deer

Other Animals

उंदीर *m.* mouse
खार *f.*(*i*) chipmunk
घूस *f.*(*i*) bandicoot (large rat)

चिचुंद्री *f.* a small rodent
मुंगूस *n.* mongoose
ससा *m.* rabbit

Birds

पक्षी *m.* bird
पाखरू *n.* bird
कबूतर *n.* pigeon
करकोचा *m.* crane
कावळा *m.* crow
कोकिळा *f.* cuckoo
कोंबडी *f.* hen
गरूड *m.* eagle
गिधाड *n.* vulture
घार *f.*(*i*) kite
घुबड *n.* owl
चिमणी *f.* sparrow
टिटवी *f.* lapwing
पाकोळी *f.* swallow
पारवा *m.* dove
पोपट *m.* parrot
बगळा *m.* heron
बदक *n.* duck
बुलबुल *m.* bulbul
मैना *f.* myna
मोर *m.* peacock
वटवाघूळ *n.* bat
ससाणा *m.* falcon
साळुंकी *f.* myna
हंस *m.* swan
होला *m.* dove

Reptiles, amphibians, and fish

सरपटणारा प्राणी *m.* reptile
कासव *n.* turtle
गोगलगाय *f.*(*i*) snail, slug
घोरपड *f.*(*i*) iguana
नाग *m.* cobra
पाल *f.*(*i*) ghekko
पिसुरडा *m.* chameleon
बेडूक *m.* frog
मगर *f.* (*i*) alligator
मासा *m.* fish
सरडा *m.* lizard
साप *m.* snake
सुसर *f.*(*i*) crocodile

Insects

किडा *m.* insect
कीटक *m.* insect
आळी *f.* worm, larva
ऊ *f.* louse
कसर *f.*(*i*) silver fish, cloth-eating moth
कुंभारीण *f.*(*i*) cell-building wasp
कोळी *m.* spider
गांडूळ *n.* earthworm
गांधीलमाशी *f.* wasp
गोचीड *f.*(*i*) tick
गोम *f.*(*i*) centipede
जंत *m.* worm (intestinal parasite)
झुरळ *n.* cockroach
टोळ *m.* locust, grasshopper
डास *m.* mosquito
ढेकूण *m.* bedbug

नाकतोडा *m.* praying mantis
पतंग *m.* moth
पिसू *f.* flea
फुलपाखरू *n.* butterfly
भुंगा *m.* bumblebee
मच्छर *m.* mosquito
मधमाशी *f.* honeybee
मावा *m.* aphids
माशी *f.* fly
मुंगळा *m.* large black ant
मुंगी *f.* ant
वाळवी *f.* termite
विंचू *m.* scorpion
सुरवंट *m.* caterpillar

THE HUMAN BODY

अंग *n.* body
अंगठा *m.* thumb, big toe
अवयव *n.* limb
आतडं *n.* intestine
इंद्रिय *n.* organ, esp. penis
ओठ *m.* lip
कणा *m.* backbone
कपाळ *n.* forehead
कंबर/कमर *f.* waist
करंगळी *f.* little finger, little toe
काख *f.*(*e*) armpit
कातडी *f.* skin
कान *m.* ear
काळीज *n.* liver
केस *m. pl.* hair
कोपर *n.* elbow
खांदा *m.* shoulder
गर्भाशय *n.* uterus
गळा *m.* throat, neck
गाठ/ग्रंथी *f.* gland
गाल *m.* cheek
गुडघा *m.* knee
घसा *m.* throat (inside)
घोटा *m.* ankle
चवडा *m.* ball of foot
चेहरा *m.* face
छाती *f.* chest
जांघ *f.*(*e*) groin
जीभ *f.*(*e*) tongue
टाच *f.*(*e*) heel
डोकं *n.* head
डोळा *m.* eye
ढुंगण *n.* buttocks
तळपाय *m.* sole of foot
तळहात *m.* palm
तोंड *n.* face, mouth
दंड *m.* upper arm
दाढी *f.* beard
दात *m.* tooth
नख *n.* nail
नाक *n.* nose
नाकपुडी *f.* nostril
पंजा *m.* hand
पाऊल *n.* foot
पाठ *f.*(*i*) back
पापणी *f.* eyelash, eyelid
पाय *m.* leg, foot
पिंढरी / पोटरी *f.* calf
पोट *n.* stomach
प्लीहा *f.* spleen
फुफ्फुस *n.* lung
बुबुळ *n.* eyeball

बोट *n.* finger
भुवई / भिवई *f.* eyebrow
मणका *m.* vertebra
मनगट *n.* wrist
मांडी *f.* thigh
मान *f.*(*e*) neck
मास *n.* flesh
मिशा *f. pl.* mustache
मूत्रपिंड *m.* kidney
मेंदू *m.* brain
यकृत *n.* liver
योनी *f.* vagina
रक्त *n.* blood
रक्तवाहिनी *f.* blood vessel
शिस्न *n.* penis
शीर *f.*(*e*) blood vessel, nerve
सांधा *m.* joint
स्तन *m.* breast
स्नायू *m.* muscle
हनुवटी *f.* chin
हाड *n.* bone
हात *m.* hand/arm
हिरड्या *f.pl.* gums
हृदय *n.* heart

CLOTHING

General Terms

कपडे *m.pl.* clothes
पोशाख/पोषाख *m.* clothing (general), complete suit of clothes
पातळ *n.* sari
लुगडं *n.* sari, esp. one with traditional border and पदर
साडी *f.* sari
काठ *m.* border
पदर *m.* end of sari (taken over the shoulder)

Lower Garments

चड्डी *f.* short pants, short under pants
चुरिदार *m.* tapering pajama
धोतर *n.* man's garment wrapped around waist and tucked up between legs
पायजमा *m.* pajama
पँट *f.*(*i*) pants
लंगोट *m.* loincloth (worn by many men as undergarment)
लेंगा *m.* pajama
विजार *f.*(*i*) pants, pajama
सलवार *f.*(*i*) pajama, lower garment of a Punjabi dress

Upper Garments

कुडता *m.* kind of shirt
कोट *m.* jacket, coat
कमीज *m.* long shirt, upper garment in Punjabi dress
गंजीफ्रॉक *m.* knitted undershirt
चोळी *f.* blouse, brassiere
जाकीट *n.* vest
झंपर *m.* blouse
झब्बा *m.* loose kurta
नेहरू शर्ट *m.* kurta with high collar
पैरण *f.*(*i*) shirt

पोलकं *n.* blouse
बनियन *m.* undershirt
बुशशर्ट *m.* short-sleeved shirt
ब्रा *f.* brassiere
ब्लाउज *m., n.* blouse
मॅनिला *m.* short-sleeved shirt
शर्ट *m.* shirt
सदरा *m.* shirt
स्वेटर *m.* sweater

Dresses and skirts

झगा *m.* dress, frock
परकर *m.* long skirt, petticoat
फ्रॉक *m.* dress, frock
मॅक्सी *m.* maxi
स्कर्ट *m.* skirt

Babywear

झबलं *n.* child's frock
नॅपकिन *m.* diaper, napkin
लंगोट *m.* diaper, napkin

Headgear

टोपी *f.* cap
पगडी *f.* turban
पटका m. turban
पागोटं *n.* turban
फेटा *m.* turban with tail hanging down
मुंडासं *n.* turban
रुमाल *m.* turban
हॅट *f.* hat

Footwear

चढाव *m.* shoe without laces, slipper
चप्पल *f.*(*e*) chappal, sandal without ankle straps
जोडा *m.* shoe, slipper
बूट *m.* shoe
वहाण *f.*(*e*) chappal
सपाता *f.pl.* bedroom slipper
सँडल *m.* sandal

Accessories

काठी *f.* stick
कानटोपी *f.* wool cap covering the ears
गळपट्टा *m.* neck scarf, muffler
घड्याळ *n.* watch
चष्मा *m.* glasses
  चष्म्याचं घर glasses' case
छत्री *f.* umbrella
दुपट्टा *m.* scarf worn with Punjabi dress
ओढणी *f.* scarf worn with Punjabi dress
पट्टा *m.* belt
पायमोजा *m.* sock, stocking
मफलर *m.* muffler (woolen scarf)
मोजा *m.* sock, stocking
रुमाल *m.* handkerchief
रेनकोट *m.* raincoat
शाल *f.*(*i*) shawl
हातमोजा *m.* glove

HOUSES

Types

घर *n.* house
खोप *f.*(*i*) hut
चाळ *f.*(*i*) tenement
छप्पर *n.* hut
झोपडी *f.* hut
पाल *n.* hut with sloping sides and open ends
बंगला *m.* large house
बैठं घर *n.* single-storey house
वाडा *m.* traditional type of house built around an open space

Structure

अंगण *n.* empty space next to house, yard
उंबरठा *m.* threshold
ओटा *m.* stone platform
कोनाडा *m.* alcove
खांब *m.* pillar
खिडकी *f.* window
छत *n.* ceiling
छप्पर *n.* roof
जिना *m.* staircase
तळघर *n.* cellar
तळमजला *m.* ground floor
तुळई *f.* beam
दार *n.* door
पायरी *f.* step of a staircase
पाया *m.* foundation
फरशी *f.* floor, floor tile
भित *f.*(*i*) wall
मजला *m.* storey

Rooms

ओसरी *f.* verandah
कोठी *f.* storeroom
गच्ची *f.* terrace
गॅलरी *f.* balcony
जेवणघर *n.* dining room
झोपायची खोली *f.* bedroom
दिवाणखाना *m.* sitting room
देवघर *n.* household shrine
न्हाणीघर *n.* bathroom
बैठकीची खोली *f.* sitting room
माळा *m.* loft
मोरी *f.* bathroom
संडास *m.* toilet
स्वैपाकघर *n.* kitchen
व्हरांडा *m.* verandah
हॉल *m.* sitting room

FURNITURE

अलमारी *f.* cupboard
कपाट *f.* cupboard
कोच *m.* sofa
खाट *f.*(*e*) wooden bed
खुर्ची *f.* chair
चौरंग *m.* small low table
झोपाळा *m.* swing
टेबल *n.* table
डेस्क *n.* desk
तिपाई / तिवई *f.* stool
दिवाण *m.* divan
पलंग *m.* bed

पाट *m.* wooden board for sitting on
पेटी *f.* box, chest
शेल्फ *n.* shelf
सोफा *m.* sofa

Other Furnishings

आरसा *m.* mirror
तक्क्या *m.* bolster, large cushion
पंखा *m.* fan
पडदा *m.* curtain
बैठक *f.*(*i*) settee
लोड *m.* bolster

Bedding

अंथरूण *n.* bed
अभ्रा *m.* pillowcase
उशी *f.* pillow
गादी *f.* mattress
घोंगडी *f.* rough wool blanket
चादर *f.*(*i*) sheet
दुलई *f.* quilt
पांघरूण *n.* cover
ब्लँकेट *n.* blanket
रजई *f.* quilt
शाल *f.*(*i*) shawl

Floor Covering

गालिचा *m.* carpet, rug
चटई *f.* mat made of bamboo
जाजम *n.* rough cotton carpet
सतरंजी *f.* carpet

LIGHTS

कंदील *m.* lantern
गॅसबत्ती *f.* gasoline lantern
चिमणी *f.* kerosene lamp
झुंबर *n.* chandelier
ट्यूबलाइट *f.* fluorescent light
टॉर्च *m.* flashlight
दिवा *m.* lamp, light
पणती *f.* earthen lamp
बल्ब *m.* lightbulb
बॅटरी *f.* flashlight
मशाल *f.*(*i*) torch
मेणबत्ती *f.* candle
लामणदिवा *m.* hanging lamp
समई *f.* lamp on stand
हंडी *f.* hanging bucket lamp

HOUSEHOLD UTENSILS

Dining Utensils

कप *m.* cup
काटा *m.* fork
ग्लास *m.* glass
चमचा *m.* spoon
ट्रे *m.* tray
ताट *n.* metal plate
थाळी *f.* metal plate
पत्रावळी *f.* leaf plate
पान *n.* banana leaf
पेला *m.* glass, metal drinking cup
प्लेट *f.*(*i*) plate
फुलपात्र *n.* metal drinking cup with lip
बशी *f.* saucer, plate

वाटी *f.* small metal bowl
सुरी *f.* knife

Vessels

भांडं *n.* vessel, pot, pan
कढई *f.* iron pan for deep frying
किटली *f.* teakettle
कुकर *m.* steam cooker
  प्रेशर ० pressure cooker
झाकणी *f.* metal plate used as cover
तवा *m.* griddle, heavy metal (usually iron) plate used for baking chapatis, etc.
ताटली *f.* small metal plate
परात *f.*(*i*) large metal plate usually used for kneading dough
पातेलं *n.* pan
बरणी *f.* glass or pottery jar
सट *m.* bowl

Cooking Utensils

उलथनं *n.* spatula
ओगराळं *n.* dipper
किसणी *f.* grater
खल *m.* mortar (vessel used for pounding)
खलबत्ता *m.* mortar and pestle
खवणी *f.* scraper (for coconut)
गाळणं *n.* strainer
चमचा *m.* spoon
चाकू *m.* short knife
चाळणी *f.* sieve
चिमटा *m.* tongs
जातं *n.* two circular stones which fit one on top of the other for grinding
झारा *m.* long-handled spoon with holes
पळी *f.* dipper with long handle
पाटा *m.* stone slab used for grinding
पाटा-वरंवटा *m.* grinding slab and roller
पोळपाट *m.* round rolling board
बत्ता *m.* pestle
रवी *f.* churning staff
लाटणं *n.* rolling pin
वरवंटा *m.* stone roller used for grinding on a पाटा
विळी *f.* curved knife fitted on board used for cutting in kitchen
सांडशी *f.* tongs
सुरी *f.* knife
सूप *n.* scuttle-shaped basket for winnowing grain

Cleaning Utensils and Materials

केरसुणी *f.* broom
खराटा *m.* broom of stiff stalks (used for outdoor sweeping, cleaning toilets, etc.)
झाडू *m.* broom
डस्टर *n.* cloth for dusting or mopping

पोतेरं *n.* rough cloth for mopping floors
फडकं *n.* rag, cloth
बादली *f.* bucket
मोरीचा ब्रश *m.* scrub-brush
साबण *m.* soap
साबणबार a long bar of soap to be cut into pieces as needed
साबणाची वडी cake of soap

Containers

किटली *f.* milk can
झाकण *n.* lid, cover
टोपण *n.* lid, cover
टोपली *f.* basket
डबा *m.* tin, cannister, box
पिंप *n.* large tin container (for storing grain, etc.)
पिशवी *f.* shopping bag
पोतं *n.* gunnysack
बरणी *f.* crock; any tall cylindrical vessel, such as a milk can
बाटली *f.* bottle
बूच *n.* cork, stopper
सट *m.* bowl

Water Vessels

कळशी *f.* narrow-necked metal pot
खुजा *m.* long-necked earthen pot
गडू *m.* small metal pot
डेरा *m.* earthen pot
तांब्या *m.* metal pot
बादली *f.* bucket
मडकं *n.* earthen pot
माठ *m.* earthen pot
रांजण *m.* large earthen pot
हंडा *m.* large metal pot

Stoves

चूल *f.(i)* earthen stove, now used to refer to any stove
शेगडी *f.* coal or gas stove
स्टो *m.* kerosene stove
प्रायमस ० pressure stove
वातीचा ० wick stove

COOKING

Cooking Fuels

कोळसा *m.* 1. coal, charcoal 2. piece of coal
काटकी *f.* dry twig
गोबरगॅस *m.* gas produced from cowdung
गोवरी *f.* cowdung cake
गॅस *m.* gas
जळण *n.* fuel, firewood
रॉकेल *n.* kerosene
लाकूड *n.* 1. wood 2. piece of wood
वीज *f.* electricity
सर्पण *n.* firewood

Processed Foods and Staples

आटा *m.* wheat flour

आमसूल *n.* dried fruit used for sourness in cooking
कडधान्य *n.* dried beans. A list of these is given under botanical terms.
कणीक *f.(i)* wheat flour
काजू *m.* cashewnut
खसखस *f.(i)* poppy seed
खोबरं *n.* dried coconut
गरा *m.* semolina
गहू *m.* wheat
गूळ *m.* jaggery brown sugar
चिंच *f.(e)* tamarind
ज्वारी *f.* sorghum, jowar
डाळ *f.(i)* pulse, split bean
  उडदाची ० black gram *dal*
  तुरची ० toor *dal*
  मसुरीची ० masoor *dal*
  मुगाची ० moong *dal*
  हरबऱ्याची ० chickpea *dal*
डालडा *m.* hydrogenated cooking medium
ताक *n.* buttermilk
तांदूळ *m.* rice
तीळ *m.* sesame seed
तूप *n.* ghee, clarified butter
तेल *n.* oil
  गोडं ० edible oil
  करडीचं ० safflower oil
  तिळाचं ० sesame oil
  शेंगदाण्याचं ० peanut oil
दही *n.* curds, yogurt
दूध *n.* milk
नारळ *m.* coconut
पीठ *n.* flour
पोहे *m. pl.* rice flakes
बदाम *m.* almond
बाजरी *f.* millet
बेसन *n.* gram flour
बोंबील *m. pl.* kind of fish, usually dried
मका *m.* corn, maize
मटण *n.* goat meat, meat generally
मीठ *n.* salt
मैदा *m.* refined wheat flour
रवा *m.* rough-ground wheat
लोणी *n.* butter
शेंगदाणे *m. pl.* peanuts
शेवया *m. pl.* vermicelli
साखर *f.(e)* sugar
साबुदाणा *m.* tapioca
सुकट *n.* kind of dried fish
सोडा *m.* baking soda
सोडे *m.pl.* dried prawns

Spices and Herbs

आलं *n.* ginger
कढीलिंब *m.,f. n.* curry leaves
कोथिंबीर *f.(i)* coriander
जायफळ *n.* nutmeg
जिरं *n.* cumin seed
तमालपत्र *n.* bay leaf
तिखट/लाल तिखट *n.* chili powder
दालचिनी *f.* cinnamon
धने *m.pl.* coriander seed
बडिशेप *f.(e)* anise
मसाला *m.* spice, mixture of spices

मिरी *n.pl.* black pepper
मिरपूड *f.*(*i*) ground black pepper
मेथी *f.* fenugreek
मोहरी *f.* mustard seed
लवंग *f.*(*e*) clove
लसूण *m.,f.*(*i*) garlic
वेलदोडा *m.*/वेलची *f.* cardamom
शहाजिरं *n.*
सुंठ *f.*(*i*) dried ginger
हळकुंड *n.* clove of turmeric
हळद *f.*(*i*) turmeric powder
हिंग *m.* asafetida

Cooking Processes

आटव- *v.t.* to boil down
उकड- *v.t.* to cook by boiling, steam
उकळ- *v.t.* to boil (of a liquid)
काप- *v.t.* to cut
कुट- *v.t.* to pound
कुसकर- *v.t.* to crush, crumble
खव- *v.t.* to scrape (a coconut)
गाळ- *v.t.* to strain
घोट- *v.t.* to work
चाळ- *v.t.* to sieve
चिर- *v.t.* to cut
ढवळ- *v.t.* to stir
तळ- *v.t.* to deep-fry
तापव- *v.t.* to heat
थाप- *v.t.* to flatten by patting
दळ- *v.t.* to grind (flour, sugar, etc.)
निथळ- *v.t.* to drain
निवड- *v.t.* to clean (grain)
परत- *v.t.* to saute
पाक *m.* कर- to make a syrup
पाखड- *v.t.* to winnow (separate grain from chaff)
पिळ- *v.t.* to squeeze out liquid
फेस- *v.t.* to beat, whip
फोड- *v.t.* to break (eggs), to cut open (fruit), to shell (peanuts)
फोडणी *f.* cooking medium in which mustard seed has been popped. This is used as a base for cooking most vegetable and meat preparations.
भरड- *v.t.* to grind roughly
भाज- *v.t.* to roast, bake
भिजव- *v.t.* to soak, make a dough
मळ- *v.t.* to knead
मिसळ- *v.t.* to mix
मोड- *v.t.* to break into pieces
लाट- *v.t.* to roll out
वळ- *v.t.* to shape
वाट- *v.t.* to grind on a पाटा
शिजव- *v.t.* to cook
सोल- *v.t.* to shell, peel
हलव- *v.t.* to stir

FOOD

Meal Preparations

पदार्थ *m.* a food preparation
आमटी *f.* sweet and sour pulse soup

कढी *f.* soup made of buttermilk
कालवण *n.* any vegetable or meat preparation
कोशिंबीर *f.*(*i*) salad
चटणी *f.* hot garnish
ताक *n.* buttermilk
चपाती *f.* flat bread of wheat flour
झुणका *m.* a spicy solid preparation of gram flour
तूप *n.* ghee (butter from which the water has been boiled away)
तोंडीलावणं *n.* any preparation to be eaten with the main dish
थालीपीठ *n.* a spicy pancake made from a mixture of various flours
दही *n.* yogurt, curds
दूध *n.* milk
पापड *m.* thin crisp wafer of pulse flour, fried or roasted before serving
पिठलं *n.* a spicy liquid preparation of gram flour
पुरी *f.* deep-fried wheat puff
पोळी *f.* chapati, flat bread of wheat flour
  पुरणपोळी chapati with sweet filling made of pulse
  गूळपोळी chapati with jaggery filling
फुलका *m.* a type of chapati
भाजी *f.* vegetable curry
  पाले० vegetable preparation made of greens
  पातळ ० vegetable preparation with gravy
भाकरी *f.* flat bread of millet, maize, etc.
भात *m.* rice
  साखर ० sweet rice
  मसाले ० spiced rice
मिरची *f.* chili, pickled chilies
मीठ *n.* salt
रस्सा *m.* vegetable curry with gravy
रायतं *n.* salad, savory preparation
लिंबू *n.* lemon
लोणचं *n.* pickle
लोणी *n.* butter
वरण *n.* cooked pulse
सार *n.* thin sweet and sour sauce

Sweets and Snacks

कांदेपोहे *m.pl.* a savory dish made out of pounded rice flakes
खीर *f.*(*i*) sweet made from milk and rice or some other grain
जिलबी *f.* fried batter ring in sugar syrup
पुरणपोळी *f.* See under meal preparations.
बासुंदी *f.* thickened sweetened milk
भजं *n.* savory fritter

लाडू *m.* ball-shaped sweet, usually made of a mixture of sugar, roasted flour and spices
वडा *m.* savory fried cake
वडी *f.* bar-shaped sweet
शिरा *m.* sweet or savory dish made from rough-ground wheat
श्रीखंड *n.* a pudding made from yogurt (curds) and sugar
सांजा *m.* sweet dish made from rough-ground wheat

Mouth-fresheners

मुखशुद्धी *f.* mouth-freshening (at the end of a meal)
बडीशेप *f.*(*e*) fennel, anise
पान *n.* / **विडा** *m.* spices, lime and catechu wrapped in betel leaf
लवंग *f.*(*e*) clove
वेलदोडा *m.* / **वेलची** *f.* cardamom
सुपारी *f.* betel nut, powdered mixture of betel nut and spices

TOOLS

Agricultural Implements and Equipment

करवत *f.*(*i*) saw
कुदळ *f.*(*i*) small pick
कुऱ्हाड *f.*(*i*) axe
कोयता *m.* machete
खोरं *n.* shovel
खुरपं *n.* implement for weeding
घमेलं *n.* shallow metal pan used for carrying earth, fertilizer etc.
टिकाव *m.* pick
टोपली *f.* small basket
नांगर *m.* plow
पंप *m.* water pump, spray pump
पहार *f.*(*i*) crowbar (also used for digging)
पाटी *f.* large open basket
मोट *f.*(*e*) leather bag in a bullock-drawn contraption used for drawing water from a well
बेडकी *f.* very small pick
विळा *m.* short-handled sickle
हारा *m.* large open basket

HOUSEHOLD AND CARPENTER'S TOOLS AND EQUIPMENT

अंबोरा *m.* tool for pulling out nails
करवत *f.*(*i*) saw
कानस *f.*(*i*) file
खिळा *m.* nail
गिरमिट *n.* drill
गुण्या *m.* square
चूक *f.*(*e*) small nail
टेप *f.* measuring tape
तार *f.*(*e*) wire
दोरी *f.* rope
पकड *f.*(*i*) pliers
पटाशी *f.* chisel
पाना *m.* spanner
  पाईप ० pipe wrench
ब्रश *m.* brush
रंधा *m.* plane
शिडी *f.* ladder

शेगडा *m*.. vise
स्क्रू *m*. screw
स्क्रूचावी *f*. screw-driver
हातोडा *m*. large hammer
हातोडी *f*. small hammer

MATERIALS

The words which appear in brackets are the adjectives derived from the nouns listed.

ॲल्युमिनियम (ॲल्युमिनियमचं) *n*. aluminum
कागद (कागदाचं) *m*. paper
काच (काचेचं) *f*.(*e*) glass
काड (काडाचं) *n*. straw
कातडं (कातड्याचं) *n*. leather
काथ्या (काथ्याचं) *m*. coir
कापड (कापडाचं) *n*. cloth
कापूस (कापसाचं) cotton
काँक्रीट (काँक्रीटचं) *n*. concrete
चांदी (चांदीचं) *f*. silver
चामडं (चामड्याचं) *n*. leather
चुना (चुन्याचं) *m*. lime
जस्त (जस्ताचं) *n*. pewter
टेरीन (टेरीनचं) *n*. terylene (a kind of polyester fabric)
तांबं (तांब्याचं) *n*. copper
दगडी (दगडी/दगडाचं) *m*. stone
नायलॉन (नायलॉनचं/नायलॉनचं) *n*. nylon
पत्रा (पत्र्याचं) *m*. tin sheet
पितळ (पितळी/पितळेचं) *n*. brass
प्लॅस्टिक (प्लॅस्टिकचं) *n*. plastic
बीड (बिडाचं) *n*. cast-iron
माती (मातीचं) *n*. earth
  चिनी माती china clay
रेशीम (रेशमी/रेशमाचं) *n*. silk
लाकूड (लाकडी/लाकडाचं) *n*. wood
लोकर (लोकरीचं) *f*. wool
लोखंड (लोखंडी/लोखंडाचं) *n*. iron
वीट (विटचं) *f*. brick
शाडू (शाडूचं) clay
सूत (सुती/सुताचं) *n*. fiber. सुती refers to fabric made out of cotton fiber.
सोनं (सोन्याचं) *n*. gold
स्टील (स्टीलचं) *n*. steel, stainless steel
  स्टेनलेस o stainless steel

NUMBERS

Cardinal Numbers

एक one
दोन two
तीन three
चार four
पाच five
सहा six
सात seven
आठ eight
नऊ nine
दहा ten
अकरा eleven
बारा twelve
तेरा thirteen
चौदा fourteen
पंधरा fifteen

सोळा sixteen
सतरा seventeen
अठरा eighteen
एकोणीस nineteen
वीस twenty
एकवीस twenty-one
बावीस twenty-two
तेवीस twenty-three
चोवीस twenty-four
पंचवीस twenty-five
सव्वीस twenty-six
सत्तावीस twenty-seven
अठ्ठावीस twenty-eight
एकोणतीस twenty-nine
तीस thirty
एकतीस thirty-one
बत्तीस thirty-two
तेहतीस thirty-three
चौतीस thirty-four
पस्तीस thirty-five
छत्तीस thirty-six
सदतीस thirty-seven
अडतीस thirty-eight
एकोणचाळीस thirty-nine
चाळीस forty
एक्केचाळीस forty-one
बेचाळीस forty-two
त्रेचाळीस forty-three
चव्वेचाळीच forty-four
पंचेचाळीस forty-five
शेहेचाळीस forty-six
सत्तेचाळीस forty-seven
अठ्ठेचाळीस forty-eight
एकोणपन्नास forty-nine

पन्नास fifty
एक्कावन fifty-one
बावन fifty-two
त्रेपन fifty-three
चोपन fifty-four
पंचावन fifty-five
छप्पन fifty-six
सत्तावन fifty-seven
अठ्ठावन fifty-eight
एकोणसाठ fifty-nine
साठ sixty
एकसष्ट sixty-one
बासष्ट sixty-two
त्रेसष्ट sixty-three
चौसष्ट sixty-four
पासष्ट sixty-five
सहासष्ट sixty-six
सदुसष्ट sixty-seven
अडुसष्ट sixty-eight
एकोणसत्तर sixty-nine
सत्तर seventy
एकाहत्तर seventy-one
बाहत्तर seventy-two
त्र्याहत्तर seventy-three
चौऱ्याहत्तर seventy-four
पंचाहत्तर seventy-five
शहात्तर seventy-six
सत्त्याहत्तर seventy-seven
अठ्ठ्याहत्तर seventy-eight
एकोणऐंशी seventy-nine
ऐंशी eighty
एक्क्याऐंशी eighty-one
ब्याऐंशी eighty-two
त्र्याऐंशी eighty-three

चौऱ्याऐंशी eighty-four
पंचाऐंशी eighty-five
शहाऐंशी eighty-six
सत्याऐंशी eighty-seven
अठ्ठ्याऐंशी eighty-eight
एकोणनव्वद eighty-nine
नव्वद ninety
एक्क्याण्णव ninety-one
ब्याण्णव ninety-two
त्र्याण्णव ninety-three
चौऱ्याण्णव ninety-four
पंचाण्णव ninety-five
शहाण्णव ninety-six
सत्त्याण्णव ninety-seven
अठ्याण्णव ninety-eight
नव्व्याण्णव ninety-nine
शंभर one hundred
एकशे एक one hundrd one
एकशे दोन one hundred two
दोनशे two hundred
दोनशे एक two hundred one
हजार one thousand
दोन हजार two thousand
लाख one hundred thousand
कोटी 10,000,000
अब्ज 1,000,000,000

Ordinal numbers

पहिलं first
दुसरं third
तिसरं third
चवथं/चौथं fourth
पाचवं fifth
सहावं sixth

कितवं *interrog. adj.*

Fractions and mixed numbers

पाव one fourth
अर्धं *var.* one half
पाऊण three fourths
सव्वा one and one fourth
दीड one and one half
पावणेदोन one and three quarters
सव्वादोन two and one fourth
अडीच two and one half
पावणेतीन two and three quarters
सव्वातीन three and one fourth
साडेतीन three and one half
पावणेचार three and three fourths

WEIGHTS AND MEASURES

General Terms

अंतर *n.* distance
आकार *m.* size, shape
उंची *f.* height
काटा *m.* scale
खोली *f.* depth
तराजू *m.* scale
रुंदी *f.* width
लांबी *f.* length
वजन *n.* weight
क्षेत्र/क्षेत्रफळ *n.* area

Weight

किलो *m.* kilogram
ग्रॅम *m.* gram

छटाक *m.* fifty grams
क्विंटल *m.* quintal (100 kilos)
टन *m.* metric ton (1,000 kilos)
शेर *m.* used as equivalent for kilo, esp. in fractions
पावशेर quarter kilo (250 grams)
अर्धा पावशेर 125 grams
दीड पावशेर 375 grams
तीन पावशेर 750 grams
तोळा *m.* about 10 grams

Liquid Measure

माप *n.* a measure
लिटर *m.* liter
मिलिलिटर *m.* milliliter. (This is often called **मिलि** or **सीसी** which stands for cubic centimeter)
पावशेर *m.* usually refers to a 200 milliliter measure, esp. of milk

Length

मीटर *m.* meter
सेंटिमीटर *m.* centimeter
मिलिमीटर *m.* millimeter
इंच *m.* inch
फूट *m.* foot
वार *m.* yard

Distance

किलोमीटर *m.* kilometer
मैल *m.* mile
कोस *m.* about two and a half miles
फर्लांग *m.* one-eighth mile

Land Area

हेक्टर *m.* hectare
आर *m.* one-hundredth of a hectare
एकर *m.* acre
गुंठा *m.* one-fortieth of an acre

Square and Cubic Measures

चौरस *adj. inv.* square
घन *adj. pref.* cubic
ब्रास *m.* one hundred square or cubic feet

Numbered Sets

डझन *m.* dozen
शेकडा *m.* one hundred

LANGUAGE

Grammar

अकर्मक *adj.inv.* intransitive
कर्ता *m.* subject
कर्म *n.* object
काळ *m.* tense
  वर्तमानकाळ present tense
  भूतकाळ past tense
  भविष्यकाळ future tense
क्रियापद *n.* verb
क्रियाविशेषण *n.* adverb

चालू *adj.inv.* progressive, continuous
नाम *n.* noun
पुरुष *m.* person
  प्रथमपुरुष first person
  द्वितीयपुरुष second person
  तृतीयपुरुष third person
पूर्ण *adj.inv.* perfect
प्रत्यय *m.* suffix
भाषा *f.* language
रीती *adj.pref.* habitual
रूप *n.* form
लिंग *n.* gender
  पुल्लिंग masculine gender
  स्त्रीलिंग feminine gender
  नपुसकलिंग neuter gender
वचन *n.* number
  एकवचन singular number
  अनेकवचन/बहुवचन plural number
वाक्य *n.* sentence
विशेषण *n.* adjective
व्यंजन *n.* consonant
व्याकरण *n.* grammar
शब्द *m.* word
सकर्मक *adj inv.* transitive
सर्वनाम *n.* pronoun
स्वर *m.* vowel

Writing

अक्षर *n.* character of script, syllable
देवनागरी *f.* Devanagari (the script in which Marathi, Hindi, and Sanskrit are written)
बाराखडी *f.* a set of characters in the Devanagari script consisting of a consonant sign combined with each vowel sign
बाळबोध लिपी *f.* the Devanagari script
मोडी *f.* a cursive script formerly used for Marathi
लिपी *f.* script
शुद्धलेखन *n.* correct writing

Signs in the Devanagari script

अनुस्वार *m.* dot signifying nasal. (If over the final consonant, dot signifies अ.)
काना *m.* short vertical stroke after consonant (abbreviated sign of आ)
मात्रा *f.* oblique line over a consonant used in abbreviated forms of ए, ऐ, ओ and औ
विसर्ग *m.* two dots after consonant indicating breathiness
वेलांटी *f.* vertical line topped by a curve (the abbreviated sign of इ and ई)

Punctuation marks

अर्धविराम *m.* semi-colon
उद्गारचिन्ह *m.* exclamation mark
पूर्णविराम *m.* full-stop

प्रश्नचिन्ह *n.* question mark
स्वल्पविराम *m.* comma

KINSHIP

For information on the use of basic kinship terms see Berntsen and Nimbkar, *Marathi Structural Patterns, Book One,* pp. 46–48. For a full discussion of Marathi kinship see Irawati Karve, *Kinship Organization in India* (Bombay: Asia Publishing House, 1953. Third ed., 1968), pp. 174–91, 194.

General Terms

आजोळ *n.* maternal grandfather's house
कुटुंब *n.* family. **एकत्र ०** joint family
नातं *n.* relationship
नातेवाईक *m.,f.* relative
माहेर *n.* married woman's mother's house
लग्न *n.* / **विवाह** *m.* marriage
सावत्र *adj. inv.* step–
सासर *n.* woman's parents–in-law's house
सासुरवाडी *f.* man's parents-in-law's house
सोयरा/पाहुणा *m.* relative by marriage
सोयरीक *f.*(*i*) relationship by marriage

Blood Relatives

आई *f.* mother
बाप/वडील *m.* father
मुलगा *m.* son
मुलगी *f.* daughter
मूल *n.* child
बहीण *f.*(*i*) sister
भाऊ *m.* brother
भावंडं *n. pl.* siblings
आजा/आजोबा *m.* grandfather
आजी *f.* grandmother
नातू *m.* grandson
नात *f.*(*i*) granddaughter
पणजा/पणजोबा *m.* great-grandfather
पणजी *f.* great-grandmother
मावशी *f.* mother's sister
मामा *m.* mother's brother
आत्या *f.* father's sister
काका/चुलता *m.* father's brother
मावसभाऊ *m.* mother's sister's son
मावसबहीण *f.*(*i*) mother's sister's daughter
मामेभाऊ *m.* mother's brother's son
मामेबहीण *f.*(*i*) mother's brother's daughter
आतेभाऊ *m.* father's sister's son
आतेबहीण *f.*(*i*) father's sister's daughter
चुलतभाऊ *m.* father's brother's son
चुलतबहीण *f.*(*i*) father's brother's daughter
भाचा *m.* sister's son, woman's brother's son, man's sister's son

भाची *f.* sister's daughter, woman's brother's daughter, man's sister's daughter

पुतण्या *m.* man's brother's son, (for a woman) husband's brother's son

पुतणी *f.* man's brother's daughter, (for a woman) husband's brother's daughter

Relations by Marriage

बायको/पत्नी *f.* wife

नवरा *m.*/**पती** *m.*/**यजमान** *m. pl.* husband

सासू *f.* mother-in-law

सासरा/मामंजी *m.* father-in-law

सून *f.*(*e*) daughter-in-law

जावई *m.* son-in-law

व्याही *m.* son's wife's father, daughter's husband's father

विहीण *f.*(*i*) son's wife's mother, daughter's husband's mother

दीर *m.* husband's brother

जाऊ *f.* husband's brother's wife

नणंद/वन्सं *f.* husband's sister

मेहुणा *m.* wife's brother, sister's husband

मेहुणी *f.* wife's sister

भावजय/वहिनी *f.* brother's wife

साढू *m.* wife's sister's husband

मावसा *m.* mother's sister's husband

मामी *f.* mother's brother's wife

काकू/काकी *f.* father's brother's wife

Although a father's sister's husband is often called **काका**, there is no technical term which is commonly used for this relationship. A mother's sister's husband is also called **काका**.

The above terms can be combined to express more complicated relationships, e.g.:

पुतणसून *f.* brother's son's wife

आजेसासरा *m.* husband's grandfather

चुलतदीर *m.* husband's father's brother's son

मावस चुलतभाऊ *m.* father's मावसभाऊ's son

PROFESSIONS

General terms

In most cases where there is no specific feminine word for a professional, the masculine word can also be used in the feminine.

खाजगी *adj.inv.* private

खातं *n.* department

गृहिणी *f.* housewife

घरकाम *n.* housework

दुकान *n.* shop

धंदा *m.* trade

नोकर/नोकरदार *m.* salaried employee

नोकरी *f.* service, employment
पांढरपेशा *m.* white–collar class, person belonging to white–collar class
पोलीसखातं *n.* police department
बिझनेस *m.* business
बेकार *adj inv.* unemployed
बेकारी *f.* unemployment
मालक *m.*/**मालकीण** *f.*(*i*) owner, master, employer
मिलिटरी *f.* military
मोलमजुरी *f.* casual labor
व्यवसाय *m.* profession
व्यापार *m.* business
शेती *f.* agriculture
सरकारी *adj. inv.* government
सैन्य *n.* army, armed forces

Trades

कामगार *m.* worker, esp. in a factory
कारागीर *m.* artisan
कुंभार *m.* potter
कोष्टी *m.* weaver
क्लीनर *m.* truck driver's helper
खाटीक *m.* butcher
गवंडी *m.* mason
घिसाडी *m.* ironmonger
चांभार *m.* shoemaker
ड्रायव्हर *m.* driver
परीट/**धोबी** *m.* washerman
परटीण *f.*(*i*)/**धोबीण** *f.*(*i*) washerwoman
फळवाला *m.* fruit vendor
फिटर *m.* plumber
फेरीवाला *m.* hawker
भाजीवाला *m.* vegetable vendor
मजूर *m.* manual laborer
माळी *m.*/**माळीण** *f.*(*i*) vegetable or flower seller
मेकॅनिक *m.* mechanic
रंगारी *m.* painter
लोहार *m.* blacksmith
शिंपी *m.* tailor
सराफ *m.* jeweler
सोनार *m.* goldsmith

Agriculture

गडी *m.*/**बाई** *f.* agricultural laborer
गाडीवान *m.* bullock cart driver
बागाईतदार *m.* farmer owning irrigated land
बैलक्या *m.* man who cares for bullocks
माळी *m.* market gardener
शेतकरी *m.* farmer
शेतमजूर *m.* farm laborer

Business

उद्योगपती *m.* industrialist
उद्योजक *m.* entrepreneur
कारखानदार *m.* factory owner
खाणावळवाला *m.* owner of a boarding house
दलाल *m.* sharebroker, commission agent

दुकानदार *m.* owner of store
व्यापारी *m.* businessman, trader
हॉटेलवाला *m.* owner of a hotel or restaurant

Services

आचारी *m.* cook
कारकून *m.* clerk
नोकर *m.*/मोलकरीण *f.*(*i*) household servant
माळी *m.* gardener
वॉचमन *m.* watchman
शिपाई/प्यून *m.* office boy, peon
स्वैपाकी *m.*/स्वैपाकीण *f.*(*i*) cook

Academic world

लेक्चरर *m.* lecturer
विद्यार्थी *m.*/विद्यार्थिनी *f.*
प्रिन्सिपॉल *m.* principal
मुख्याध्यापक *m.*/मुख्याध्यापिका *f.* principal
प्रोफेसर *m.* professor
प्राध्यापक *m.*/प्राध्यापिका *f.* professor
मास्तर *m.*/मास्तरीण *f.*(*i*) teacher
शास्त्रज्ञ *m.* scientist
शिक्षक *m.*/शिक्षिका *f.* teacher
हेडमास्तर *m.* principal

Other Professions

अकौंटंट *m.* accountant
अधिकारी *m.* officer, executive
इंजिनियर *m.* engineer
डॉक्टर *m.* doctor
नर्स *f.* nurse
पत्रकार *m.* journalist
पुजारी *m.* temple priest
पोलीस *m.* policemen
पोस्टमन *m.* postman
भटजी/पुरोहित *m.* priest
वकील *m.* lawyer
वार्ताहर *m.* reporter
शिपाई *m.* soldier
संपादक *m.* editor

Art and Literature

कलाकार *m.* artist (painting, music, dance)
कवी *m.*/कवयित्री *f.*(*i*) poet
कादंबरीकार *m.* novelist
गायक *m.*/गायिका *f.* singer
चित्रकार *m.* painter
टीकाकार *m.* literary critic
दिग्दर्शक *m.* director
नट *m.* actor
नटी *f.* actress
नर्तक *m.*/नर्तिका *f.* dancer
निर्माता *m.*/निर्माती *f.* producer
लेखक *m.*/लेखिका *f.* writer
वादक *m.* player of an instrument, e.g., सतारवादक 'sitarist'
संगीतकार/संगीत दिग्दर्शक *m.* music director
साहित्यिक *m.* person belonging to the field of literature
पार्श्वगायक *m.*/पार्श्वगायिका *f.* playback singer

MARATHI - ENGLISH VOCABULARY

CONTENT AND ORDER OF ENTRIES

A typical entry is of the following form: Marathi word, part of speech, English translation. In the case of nouns that take plurals, the plural is also given.

Most nouns referring to professions can be used in both the masculine and feminine. When there is a separate word for the feminine we have given it. Otherwise it is to be understood that though the word is indicated as masculine it is used in the feminine as well.

Many English words are used in Marathi. Some of these have been completely integrated into the language and follow the regular rule for plural formation. Others retain the English plural or are invariant. For the latter type we have not given a plural form.

Entries follow the traditional order of the Devanagari alphabet.

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ए ऐ ओ औ

क ख ग घ ङ च छ ज झ

ट ठ ड ढ ण त थ द ध न

प फ ब भ म य र ल व श

ष स ह ळ क्ष

ॲ and ऑ follow औ. In alphabetizing, the *anusvar* and *visarga* have been ignored.

अ

अक्का *f.* elder sister (term of reference and address)
अंकगणित *n.* arithmetic (as distinguished from algebra)
अखेर *post.* at the end of. *adv.* in the end
अंग, अंगं *n.* body
अगं *interj.* say ! exclamation calling a woman's attention, used in familiar address
अखंड *adj. inv.* whole, unbroken. *adv.* uninterruptedly
अंगठा, अंगठे *m.* thumb, big toe
अंगठी, अंगठ्या *f.* ring
अगतिक *adj. inv.* helpless
अगंतुगं *n.* familiar address to a woman
अगदी *adv.* quite, very, completely
अगोदर *adv.* first
अचानक *adv.* suddenly, unexpectedly
अचूक *adj.inv.* correct, without error
अजिबात *adv.* completely, absolutely, at all
अजून *adv.* still, yet. ० **पर्यंत** *adv.* until now, still, yet
अटक, अटका *f.(e)* arrest, ० **कर–** to arrest
अंडं, अंडी *n.* egg
अडक– *v.i.* to get stuck
अडखळ– *v.i.* to stumble, falter
अडचण, अडचणी *f.(i)* 1. difficulty. 2. inconvenience. 3. crowdedness
अडव– *v.t* to stop, obstruct
अडाणी *adj. inv.* ignorant, dumb
अडीच two and one half
अण्णा *m.* father or older brother (term of reference and address)
अंतर *n.* 1. distance. 2. difference
अंतर्देशीय *adj. inv.* inland. ० **पत्र** inland letter
अतिशय *adj. inv.* very. *adv.* very much
अंथर– *v.t.* to spread, spread out
अंदाज, अंदाज *m.* estimate, guess, prediction. **अंदाजे** *adv.* approximately
अध्यक्ष, अध्यक्ष *m.* president
अंधार *m.* darkness
अधिक *adv.* 1. more 2. (*math.*) plus
अधिकार *m.* authority
अधिकारी, अधिकारी *m.* official, person in charge
अधूनमधून/अधनंमधनं *adv.* at times, now and then, from time, occasionally
अन् *conj.* and
अनुकूल *adj. inv.* in favor of, pro–
अनुभव, अनुभव *m.* experience
अनेक *adj. inv.* many
अनेकवचन *n.* (*gram.*) plural
अनैसर्गिक *adj. inv.* unnatural

अनौपचारिक *adj. inv.* informal
अन्न *n.* food
अन्याय *m.* injustice
अपंग *adj. inv.* crippled, deformed
अपघात, अपघात *m.* accident
अपमान *m.* insult
अपयश *n.* failure
अपराध *m.* guilt. **अपराधी** *adj. inv.* guilty, at fault
अपेक्षा, अपेक्षा *f.* expectation
अभाव *m.* lack. **अभावी** *loc.* due to the lack of
अभिनंदन *n.* felicitation, congratulation
अभिनय *m.* acting
अभिमान *m.* pride
अभ्यास *m.* study. ० **कर–** to study
अमेरिकन *adj. inv.* American
अमेरिका *f.(e)* United States of America
अरब *adj. inv.* Arab
अरे *interj.* hey ! exclamation calling a man's attention, used in familiar address. ० **वा** exclamation of appreciation
अरेतुरे *n.* familiar address to a man
अर्ज, अर्ज *m.* application. ० **कर–** to make an application, apply
अर्थ, अर्थ *m.* meaning
अर्थात *adv.* of course
अर्धा *adj.* half
अर्धवट *adv.* half-done
अलगद *adv.* softly, gently
अलीकडे *adv.* 1. on this side 2. recently, *post.* on this side
अवकाश *m.* 1. space of time. 2. outer space
अवघड *adj. inv.* difficult
अवजार, अवजारे implement, tool
अवलंब– *v.i.* to depend on
अवश्य *adv.* definitely, certainly
अवास्तव *adj. inv.* unrealistic, unreasonable
अशक्त *adj. inv.* weak. ०**पणा** *m.* weakness
अशक्य *adv. inv.* impossible
अस– *v.i.* to be
असं *adv. var.* like this, in this way, really ? *adj.* like this
असंघटित *adj. inv.* unorganized
असंतोष *m.* discontent
असलं *adj.* like this
असामी, असामी *m.* person, individual
अस्सल *adj. inv.* real, genuine
अहमहमिका *f.* competition, contest
अहो *interj.* exclamation calling attention, used in plural or respectful address
अहोजाहो *n.* respectful address
अळणी *adj. inv.* saltless, bland
अक्षत *f.* rice which is thrown at participants of certain religious ceremonies. ० **दे–** to give an invitation
अक्षर, अक्षरं *n.* 1. character of the alphabet. 2. handwriting

आ

आइस्क्रीम *n.* ice cream
आई, आया *f.* mother. ०**वडील** *m.pl.* parents
आकडा, आकडे *m.* number
आकडेवारी *f.* statistics, facts and figures
आकर्षण *n.* attraction
आकार *m.* 1. shape, size. ० **घे**– to take shape. ० **दे**– to give shape. 2. price, rate
आकाश *n.* sky
आखीव *adj. inv.* ruled
आखूड *adj. inv.* short
आग, आगी *f.*(*i*) fire. ० **हो**– to burn, smart
आगगाडी, आगगाड्या *f.* train
आग्रह *m.* insistent urging, insistence. ० **कर**– to urge insistently
आंघोळ, आंघोळी *f.*(*i.*) bath. ० **कर**– to take a bath. ० **घाल**– to bathe (someone)
आज *adv.* today
आजार, आजार *m.* illness
आजारी *adj. inv.* sick
आजी, आज्या *f.* grandmother
आजोबा, आजोबा *m.* grandfather
आट– *v.i.* 1. to dry up (lose liquid through boiling or evaporation). 2. to shrink
आटप– *v.t.* to be finished. *v.i.* to finish, get done
आटव– *v.t.* to boil down
आटा *m.* wheat flour
आटापिटा *m.* strenuous effort
आठव– *v.i.* (*N–la impers.*) to remember
आठवडा, आठवडे *m.* week
आठवण, आठवणी *f.*(*i*) memory, recollection
आड *post.* in the way, behind. **एक दिवसा**० every other day
आडनाव, आडनावं *n.* surname
आडवं *adj.* horizontal, prone
आढळ– *v.t.* to find. **आढळून ये**– *v.i.* (*N–la impers.*) to find
आण– *v.t.* to bring
आणखी *adj. inv.* more, additional
आणा, आणे *m.* anna (one-sixteenth of a rupee according to the old coinage)
आणि *conj.* and
आत *adv.* inside
आत/त *post.* in, inside, to. ०**बाहेर** *post.* about, approximately. ०**मधे** *adv.* inside
आता *adv.* now
आत्ता emphatic form of **आता**
आत्मसात *adj. inv.* learned, absorbed. ० **कर**– to learn, absorb
आत्या *f.* father's sister (term of reference and address)
आदर *m.* respect
आदलं *adj.* earlier (in a series)
आदळ– *v.i.* to dash. *v.t.* to dash down

आदिवासी, आदिवासी *m.* aborigine
आंदोलन, आंदोलनं *n.* movement
आधण *n.* boiling, boiling water. ० **ये–** to come to a boil
आंधळं *adj.* blind
आधार *m.* 1. support, base, foundation 2. security
आधारित *adj. inv.* based
आधी *adv.* first. *post.* before
आधुनिक *adj. inv.* modern
आनंद *m.* happiness, joy
आपट– *v.t.* to bang. *v.i.* to collide
आपण *pron.* 1. we (*incl.*) 2. you (*hon.*). 3. reflexive. ० **होऊन** of one's own accord
आपलं *adj.* our (*incl.*), your (*hon.*)
आपसूक *adv.* by itself, automatically
आपापसात *adv.* among . . . selves
आपुलकी *f.* affection, closeness
आपोआप *adv.* by itself, spontaneously
आंबट *adj. inv.* sour
आंबा, आंबे *m.* mango
आमचं *adj.* our (*excl.*)
आमटी *f.* sweet and sour pulse soup
आमंत्रण, आमंत्रणं *n.* invitation
आमदार, आमदार *m.* member of Legislative Assembly
आम्ही *pron.* we (*excl.*)
आयतं *adj.* readymade, without effort
आयुष्य*n.* life, life-span
आरसा, आरसे *m.* mirror
आराम *m.* rest, relaxation. ० **गाडी** *f.* luxury bus
आरामशीर *adj. inv.* comfortable *adv.* comfortably
आरोग्य *n.* health (in gen.)
आर्ट्स् *n.* humanities
आलं perf. of **ये–**
आल्हाददायक *adj. inv.* pleasing, pleasant
आवड– *v.i.*(*N–la impers.*) to like
आवर– *v.t.* to tidy
आवश्यक *adj. inv.* necessary
आवळ– *v.t.* to tighten
आवाज *m.* 1. sound, noise. 2. voice
आशय *m.* meaning, significance
आशा *f.* hope
आश्चर्य *n.* surprise
आश्रम, आश्रम *m.* ashram, hermitage
आश्वासन, आश्वासनं *n.* promise
आसपास *adv. post.* in the vicinity, nearby
आसुस– *v.i.* to long (for)
आहार *m.* food, fare, diet
आहे pres. of **अस–**
आळशी *adj. inv.* lazy
आळा *m.* **घाल–** to control, restrain
आळी, आळ्या *f.* lane
आक्षेप, आक्षेप *m.* objection
आज्ञा, आज्ञा *f.* order
आज्ञाधारक *adj. inv.* obedient

इ

इकडे *adv.* here (with verbs of motion)
इंग्रजी *adj. inv.* English
इंच, इंच *m.* inch
इच्छा, इच्छा *f.* wish, desire
इंजिनियर, इंजिनियर *m.* engineer (not used to refer to a train driver)
इंजेक्शन, इंजेक्शन *n.* injection
इंटरेस्ट *n.* interest
इडली, इडल्या *f.* steamed cake made from fermented rice and black gram flour
इतकं *adj.* so much, this much, *post.* as much
इतक्यात *adv.* 1. just now. 2. just yet (with neg.)
इतपत *adv.* about so much
इतर *adj. inv.* other
इतिहास *m.* history. ०**संशोधन** historical research
इथं See **इथे**.
इथलं *adj.* of this place
इथून from here
इथे *adv.* here
इन्क्वायरी *f.* inquiry
इमारत, इमारती *f.*(*i*) building
इयत्ता, इयत्ता *f.* grade in school
इलाज, इलाज *m.* remedy
इस्टेट *f.*(*i*) estate, wealth
इस्त्री, इस्त्र्या *f.* iron. **कपड्यांना ० कर-** to iron clothes
इस्पितळ, इस्पितळं *n.* hospital

उ

उकड- *v.i., v.t.* to steam, cook by boiling in water. *v.i.*(*N–la impers.*) to feel hot
उकळ- *v.i.,v.t.* to boil
उकळलेलं *adj.* boiled
उकळी *f.* boiling ० **ये-/फुट-** *v.i.* (*N–la impers.*) to come to a boil
उकाडा *m.* heat
उगम, उगम *m.* source
उगाच *adv.* without reason, unnecessarily
उगीच See **उगाच**.
उघड- *v.i., v.t.* to open
उघडं *adj.* open
उंच *adj. inv.* tall
उचल- *v.t.* to lift, pick up
उंची *f.* height
उच्चार, उच्चार *m.* 1. pronunciation. 2. utterance
उजवं *adj.* right. **उजव्या हाताला** to the right side
उजवीकडे *adv.* to/on the right
उजळणी *f.* review, revision. ० **कर-** to review
उजेड *m.* light
उठ- *v.i.* to get up, rise
उठव- *v.t.* to wake up, get up
उड- *v.i. (irreg.)* to fly
उडव- *v.t.* to fly (as a kite), force to fly
उडी, उड्या *f.* jump. ० **मार-** to jump
उणे *adv.* (*math.*) minus

उतर– *v.i.* 1. to halt, put up. 2. to descend, come down
उतार *m.* slope
उतारू, उतारू *m.* passenger
उत्तम *adv. inv.* excellent
उत्तर, उत्तरं *n.* answer, reply
उत्तर *f.*(*e*) north
उत्पन्न *n.* 1. yield. 2. income
उत्पादन *n.* manufacture, manufactured article
उत्सव, उत्सव *m.* festival
उत्साह *m.* enthusiasm, zeal
उत्साही *adj. inv.* enthusiastic, zealous
उथळ *adj. inv.* shallow
उदाहरण, उदाहरणं *n.* example
उदाहरणार्थ *adv.* for example
उद्घाटन, उद्घाटनं *n.* inauguration. ० कर– *v.i.* to inaugurate
उद्भव– *v.i.* to originate, come up
उद्या *adv.* tomorrow
उद्योग, उद्योग *m.* 1. work. 2. occupation. 3. industry
उद्योगपती, उद्योगपती *m.* industrialist
उन्ह See ऊन.
उन्हाळा, उन्हाळे *m.* summer
उपकरण, उपकरणं *n.* appliance, instrument
उपद्रव *m.* nuisance
उपयोग, उपयोग *m.* use
उपलब्ध *adj. inv.* available
उपाय, उपाय *m.* remedy
उबदार *adj. inv.* warm, cozy
उंबरठा, उंबरठे *m.* threshold
उभं *adj.* upright, standing, erect. ० राह– *v.i.* to stand
उमेदवार, उमेदवार *m.* candidate
उर– *v.i.* to be left over, remain
उरक– *v.i., v.t.* to finish, get done
उलगड– *v.i., v.t.* to unravel, unroll
उलट *adv.* on the contrary. *post.* contrary to
उलट– *v.i., v.t.* to turn over
उलटी, उलट्या *f.* vomiting: ० हो– *v.i.* (*N–la impers.*) to vomit
उलथ– *v.i.* to turn over
उल्लेख, उल्लेख *m.* mention
उशिरा *adv.* late
उशी, उशा *f.* pillow
उशीर *m.* lateness. ० हो– *v.i.* (*N–la impers.*) to be late
उष्णतामान *n.* temperature
उसनं *adj.* borrowed
ऊहापोह *m.* discussion

ऊ

ऊ, उवा *f.* louse
ऊन *n.* sunlight, heat and glare of the sun
ऊन *post.* See हून.
ऊब *f.* warmth
ऊस *m.* sugarcane

ऋ

ऋतू, ऋतू *m.* season

ए

ए *interj.* hey ! exclamation calling a person's attention, used in familiar address
एकटं *adj.* alone. *adv. var.* alone, by oneself
एकत्र *adv.* together
एकदम *adv.* at once
एकंदर *adv.* on the whole, altogether
एकंदरीत *adv.* on the whole, altogether
एकदा *adv.* once
एकमेक each other, mutual
एकर, एकर *m.* acre. **एकरी** *adv.* per acre
एकरंगी *adj. inv.* monochromatic
एकवचन *n.* (*gram.*) singular
एकुलतं *adj.* only, single
एकूण *adv.* altogether, on the whole
एक्स्प्रेस *f.* express train, express bus
एखादं *adj.* some (unspecified person or thing)
एंगेज्ड *adj. inv.* engaged, busy
एंजिन, एंजिनं *n.* engine, esp. a diesel engine
एफवायबीए first year in a three-year degree course in college
एरवी *adv.* otherwise, at other times
एवढं *adv. var.* this much, this big, so much
एव्हाना *adv.* by now
एस्एस्सी school leaving examination
एस्टी *f.* state transport

ऐ

ऐक- *v.t.* to listen to
ऐवजी *post.* instead

ओ

ओघ, ओघ *m.* flow
ओंजळ, ओंजळी *f.*(*i*) hollow of both palms joined together
ओझं, ओझी *n.* load, burden
ओठ, ओठ *m.* lip
ओढ- *v.t.* 1. to pull, drag. 2. to smoke.
ओढा, ओढे *m* stream
ओढूनताणून *adv.* in a forced manner, in a far-fetched manner
ओत- *v.t.* to pour
ओरड- *v.i.* 1. to shout. 2. to produce the cry characteristic of a particular bird or animal
ओरडा *m.* shouting, complaining
ओल *f.*(*i.*) moisture, dampness
ओलं *adj.* wet, moist, damp
ओलावा *m.* moisture, humidity, wetness
ओळख *f.*(*i*) acquaintance, knowledge, recognition

ओळख– *v.t.* to know, be acquainted with

औ

औपचारिक *adj. inv.* formal
औषध, औषधं *n.* 1. medicine. 2. insecticide. ० मार– to spray insecticide

अॅ

अॅक्सल, अॅक्सल *m.* axle
अॅडमिशन *f.* admission (to a school or college)
अॅडव्हान्स *m.* advance payment

ऑ

ऑइल *n.* oil (for lubricating)
ऑफिस, ऑफिसं *n.* office
ऑर्डर, ऑर्डरी *f.* order

क

कंगवा, कंगवे *m.* comb
कच्चं *adj.* 1. raw, unripe. 2. crudely-finished
कचरा *m.* trash, garbage
कटकट *f.*(*i*) bother, annoyance
कंटाळवाणं *adj.* boring
कंटाळा *m.* boredom. ० ये– *v.i.*(*N–la impers.*) to get bored
कठीण *adj. inv.* hard, difficult
कडं See कडे.
कडक *adj. inv.* severe, strong
कडवा *m.* fodder
कडेवोळं, कडवोळी *n.* savory fried ring made with a mixture of flours
कडवट *adj. inv.* bitterish. ०पणा *m.* bitterness
कडा, कडे *m.* cliff
कडी, कड्या *f.* bolt
कडू *adj. inv.* bitter
कडे *post.* at/to . . . 's place, to, with
कणीक *f.*(*e*) wheat flour
कंत्राट, कंत्राटं *n.* contract
कदाचित *adv.* perhaps
कधी *interrog. adv.* when. *adv.* ever (in yes-no questions), never (with neg.) ० ० / ० मधी *adv.* at times, now and then, from time to time, occasionally
कधीतरी *adv.* sometime
कप, कप *m.* cup. ०बशी, ०बशा cup and saucer
कपडा, कपडे *m.* cloth, item of clothing. In pl., clothes
कंपनी, कंपन्या *f.* company
कपाट, कपाटं *n.* cupboard
कपाशी *f.* cotton
कपाळ, कपाळं *n.* forehead
कंबर, कंबरा *f.*(*e*) waist
कबूल *adj. inv.* agreed. ० कर– to agree, promise
कमर, कमरा *f.*(*e*) waist
कमव– *v.t.* to earn
कमी *adj. inv.* less, too little. ० कर– to reduce

कर– *v.t.(irreg.)* to do
करडी *f.* safflower
करता *post.* for
करम– *v.i.* (*N–la impers.*) to pass time pleasantly without getting bored
करमणूक *f.(i)* entertainment
करार, करार *m.* contract, agreement
कर्ज, कर्ज *n.* debt, loan. ० घे–, काढ– to take a loan. ० दे– to give a loan
कर्तव्य *n.* duty
कल *m.* tendency, inclination
कलंड– *v.i.* 1. to tip. 2. to lie down
कला, कला *f.* art
कलाकार, कलाकार *m.* artist
कल्पना, कल्पना *f.* idea. ० कर–to imagine
कशाचं *interrog.adj.* of what
कशाला *adv.* why
कशासाठी what for, for what purpose, why
कष्ट *m.pl.* hard physical work. ० कर– to do hard physical work. ० पड– to have to do hard physical work
कष्टाळू *adj. inv.* hard–working
कसं *interrog.adj.* how. *interrog. adv. var.* how, for how much
कसलं *interrog. adj.* what kind of
कसलेलं *adj.* skilled, trained
कळ– *v.i.(N–la impers.)* to know, come to know, realize, understand
कळ, कळा *f.(e)* sharp pain, cramp
कळव– *v.t.* to inform
का particle used to make yes–no questions
का *interrog. adv.* why. ० बरं how come
काकडी, काकड्या *f.* cucumber
कागद, कागद *m.* paper, piece of paper
काच, काचा *f.(e)* glass, piece of glass
काटकी, काटक्या *f.* dry twig
काटा, काटे *m.* 1. thorn. 2. fork ०चमचा fork and spoon
काठ, काठ *m.* 1. border. **काठापदराची साडी** a traditional sari which has a border and a decorated end. 2. bank (of a stream, etc.)
काठी, काठ्या *f.* stick
काडी, काड्या *f.* 1. small stick, twig. 2. blade (as of grass). 3. matchstick
काड्यापेटी, काड्यापेट्या *f.* matchbox
काढ– *v.t.* 1. to draw. 2. to take (as a photograph). 3. to take out. 4. to withdraw. 5. to get, procure (as a ticket)
कातडं, कातडी *n.* animal skin
कातडी *n.* skin
कात्री, कात्र्या *f.* scissors, clippers
कादंबरी, कादंबऱ्या *f.* novel
कांदा, कांदे *m.* onion
काप- *v.t.* to cut
कापड, कापडं *n.* cloth

कापूस *n.* cotton
काम, कामं *n.* work. **कामापुरतं** *adj.* enough to get along, enough for one's purpose
कामगार, कामगार *m.* workman
काय *interrog. pron.* what
कायदा, कायदे *m.* law
कायम *adj. inv.* permanent. *adv.* permanently. **कायमचं** *adj.* permanent
कारकुनी *f.* clerical work
कारकून, कारकून *m.* clerical worker
कारखानदार, कारखानदार *m.* factory owner
कारखाना, कारखाने *m.* factory
कारण *n.* reason. *conj.* because
कारभार *m.* administration
कारागीर, कारागीर *m.* artisan, craftsman
कार्ड, कार्ड *n.* card. **रेशन०** ration card
कार्य, कार्यं *n.* 1. work. 2. religious ceremony
कार्यक्रम, कार्यक्रम *m.* program
कार्यक्षम *adj. inv.* efficient
कार्यालय, कार्यालयं *n.* office, hall, marriage hall. **मंगल०** marriage hall
काल *adv.* yesterday
कालव– *v.t.* to mix
कालवण *n.* any preparation of vegetable or meat, curry
कालवा, कालवे *m.* canal
काही *adj inv.* some. **० नाही** nothing
काहीतरी *prom.* something
काहीसं *adj.* somewhat
काळं *adj.* black, dark-skinned
काळजी *f.* worry. **० कर–** to worry
काळपट *adj.inv.* blackish, darkish
किचकट *adj. inv.* minute
किंचित *adv.* slightly
किडा, किडे *m.* insect
कितवं *interrog. adj.* which (regarding position in a series). **कितवी** which grade
किती *interrog.adj., interrog. adv.* how many, how much. *interj.* how **० तारखेला** on what date. **० दिवस** how long ('how many days'). **० दिवसांत** when ('in how many days'). **० वर्षांचं** how many years old. **० वाजता** at what time. **० वाजेपर्यंत** until what time. **० वेळा** how often, how many times. **० जण** *interrog. m. pl.* how many people
कित्येक *adj. inv.* many
किंवदुना *adv.* in fact, actually
किंमत, किमती *f.(i)* price
किरण, किरण *m.* ray (also used in *n.*)
किराणा *m.* groceries (excluding fresh produce). This is usually referred to as **०माल**.
किलो, किलो *m.* kilogram
किल्ला, किल्ले *m.* fort
किल्ली, किल्ल्या *f.* key
किंवा *conj.* or
किळस *f.* (*e*) disgust

की *adv.* then

की emphatic particle

कीटक, कीटक *m.* insect

कीटकनाशक, कीटकनाशकं *n.* insecticide

कीड *f.*(*i*) insect. ◦ **पड–, ◦ लाग–** for an insect attack to occur

कीव *f.*(*e*) pity

कुटुंब, कुटुंबं *n.* 1. family. 2. wife. ◦ **पद्धती** *f.* family structure. ◦ **संस्था** *f.* institution of the family

कुटं combining form of **कुठे** which see

कुठलं *interrog. adj.* 1. which, of what place, from where. 2. any (with yes-no questions)

कुठे *interrog. adv.* where. **कुठेही नाही** nowhere. **कुठपर्यंत** up to where, how far. **कुठपासून** from where. **कुठून** from where. **कुठूनतरी** from somewhere

कुंड, कुंडं *n.* pool

कुडता, कुडते *m.* kurta (a kind of shirt)

कुणाकडे, कुणाचं, कुणाजवळ, etc. See **कोण**.

कुत्रं, कुत्री *n.* dog

कुत्रा, कुत्रे *m.* male dog

कुत्री, कुत्र्या *f.* female dog

कुंभार, कुंभार *m.* potter

कुरकुरीत *adj. inv.* crisp

कुलूप, कुलपं *n.* lock

कुष्ठरोगी, कुष्ठरोगी *m.* person who has leprosy

कुस्ती, कुस्त्या *f.* wrestling, wrestling bout

कू–बाभूळ *f.*(*i*) leucaena (a leguminous tree)

केंद्र, केंद्रं *n.* center

केंद्रित *adj. inv.* centered, focused

केरसुणी, केरसुण्या *f.* broom

केलं perf. of **कर–**

केवढं *interrog. adj., interrog. adv.* how much, how big. *interj.* how. **केवढ्याला** for how much

केवळ *adv.* only

केव्हा *interrog. adv.* when

केव्हातरी *adv.* sometime

केशरी *adj. inv.* orange, saffron–colored

केस, केस *m.* 1.hair. 2. (in pl.) hair

केळं, केळी *n.* banana

कैरी, कैऱ्या *f.* green mango

कोकण *n.* the Konkan (coastal part of Maharashtra)

कोकीळ, कोकीळ *m.* cuckoo

कोणकोणतं *interrog. adj.* which (used when more than one item is expected in reply)

कोण *interrog. pron.* who. **कोणाकडे** *interrog.adv.* to/with whom, at/to whose place. **कोणाचं** *interrog. adj.* whose. **कोणाजवळ** *interrog. adv.* near/with/to whom. **कोणापाशी** *interrog. adv.* with/near whom. **कोणाला**

interrog. pron. whom. *interrog. adv.* to whom. **कोणाशी** *interrog. pron.* whom. *interrog. adv.* to whom

कोणतं *interrog. adj.* which

कोणी *pron.* anybody. ० **नाही** nobody. *interrog. instr. pron* who

कोणीतरी *pron.* someone, somebody

कोपरा, कोपरे *m* corner

कोंब– *v.t.* to cram in

कोंबडी, कोंबड्या *f.* hen, chicken. **कोंबड्या अंड्यावर बसव–** put the hens to incubate eggs

कोबी *f.* cabbage

कोमट *adj. inv* lukewarm

कोरं *adj.* blank

कोरडं *adj.* dry

कोरडवाहू *adj. inv.* unirrigated, rainfed

कोवळं *adj.* 1. tender. 2. mild, pale (as of sunlight)

कोशिंबीर, कोशींबिरी *f.*(*i*) salad

कोसळ– *v i.* to tumble down, fall violently (of rain)

कोळसा, कोळसे, *m.* coal, piece of coal

कोळी, कोळी *m.* 1. fisherman, 2. spider

कौटुंबिक *adj. inv.* familial

कौतुक *n.* fond admiration

कौशल्य *n.* skill

कॅनॉल, कॅनॉल *m.* canal

कॅफे *n.* restaurant

कॅमेरा, कॅमेरे *m.* camera

कॅंप *m.* cantonment area

कॉंट्रॅक्टर, कॉंट्रॅक्टर *m.* contractor

कॉपी, कॉप्या *f.* copy

कॉफी *f.* coffee

कॉमेंटरी *f.* commentary

कॉलनी, कॉलन्या *f.* colony

कॉलर, कॉलरी *f.*(*i*) collar

कॉलेज, कॉलेजं *n.* college

क्रिकेट *n.* cricket

क्रिया, क्रिया *f.* action

क्रीडा *f.* sports

क्लार्क, क्लार्क *m.* clerk, clerical worker

क्लोकरूम *f.* cloakroom

क्वचित *adv.* once in a while. ०च *adv.* seldom, rarely

क्वॉलिटी *f.* quality

ख

खडबडीत *adj. inv.* rough, uneven

खडा, खडे *m.* pebble, small stone

खडी *f.* gravel

खडू, खडू *m.* chalk, piece of chalk

खंडोबा *m.* name of a god

खड्डा, खड्डे *m.* pit, hole, pothole

खण– *v.t.* to dig

खण, खण *m.* blouse-piece, esp. one of traditional material and design

खत, खतं *n.* fertilizer

खमंग *adj. inv.* spicy, savory

खरं *adj.* true. *adv.* really, truly. ० **म्हणजे,** ० **तर** to tell the truth

खरकटं *adj.* smeared (with leavings of food)

खरंखुरं *adv. var.* really, truly

खरड– *v.t.* to scrape

खरेदी *f.* purchase. *adj. inv.* bought, purchased. ◦ **कर–** *v.t.* to buy

खरोखर *adv.* really, truly

खलास *adj. inv.* finished

खर्च *m.* expenditure, expense. *adj. inv.* spent

खळखळ *f.*(*i*) reluctance. ◦ **कर–** to balk

खा– *v.t.*(*irreg.*) to eat

खाऊ *m.* sweets, snacks, goodies

खाज *f.*(*e*) itch

खाज– *v.i.* to itch

खाजगी *adj. inv.* private

खाजव– *v.t.* to scratch

खाट, खाटा *f.*(*e*) cot

खाटीक, खाटीक *m.* butcher

खाडी, खाड्या *f.* inlet of the sea

खाण, खाणी *f.*(*i*) mine

खातं, खाती *n.* 1. department. 2. account. **चालू** ◦ current account. **सेविंगचं** ◦ savings account

खात्री *f.* certainty, confidence

खांदा, खांदे *m.* shoulder

खादी *f.* hand-spun and hand-loomed cotton material

खाद्य *n.* food

खानदानी *adj. inv.* high-born

खानदेश *m.* northeastern region of Maharashtra, bordering on Gujarat

खानसामा, खानसामे *m.* cook

खाना *m. suff.* place. *m.* dinner party

खानावळ, खानावळी *f.*(*i*) boarding house

खांब, खांब *m.* pole, pillar

खारट *adj. inv.* salty

खाली *adv.* down, downstairs. *post.* under, underneath, below

खाली *adj. inv.* free, unengaged

खाल्ले perf. of **खा–**

खास *adj. inv.* special

खासदार, खासदार *m.* member of Parliament

खिचडी *f.* 1. a mixture of rice and pulse. 2. a mixture of unrelated things

खिडकी, खिडक्या *f.* window

खिसा, खिसे *m.* pocket

खुंट, खुंट *m.* stump. **दाढीचे** ◦ *m. pl.* stubble (of a beard)

खुंटी, खुंट्या *f.* peg

खुडुक *adv.* brooding (said of a hen)

खुद्द *adj. inv.* itself, oneself

खुरपण *f.*(*i*) weeding. ◦ **कर–** to weed

खुरपणी *f.* See **खुरपण**.

खुर्ची, खुर्च्या *f.* chair

खुले *adj.* open

खुशाल *adj. inv.* well, safe. *adv.* freely, without hesitation

खूण, खुणा *f.*(*e*) sign, signal
खून, खून *m.* murder
खूप *adj. inv.* much, many. *adv.* very
खूष *adj. inv.* pleased, satisfied
खेटे *m. pl.* repeated visits, fruitless trips
खेडं, खेडी *n.* village
खेडेगाव, खेडेगावं *n.* village
खेडोपाडी *loc.* in villages
खेद *m.* sorrow
खेळ- *v.i., v.t.* to play
खेळ, खेळ *m.* game, sport
खेळणं, खेळणी *n.* toy
खोकं, खोकी *n.* crate, box
खोकला *m.* cough. ◦ **ये-** *v.i.* (*N–la impers.*) to have a cough
खोखो *m.* a game of tag played by running around and through a line of squatting players facing alternate directions
खोटं *adj.* false. ◦ **बोल-** to lie
खोड- *v.t.* to erase
खोंड, खोंडं *n.* male calf, young bull (also used in *m.*)
खोडरबर, खोडरबरं *n.* eraser
खोद- *v.t.* to dig
खोप, खोपी *f.*(*i*) hut
खोबरं *n.* coconut meat
खोल *adj. inv.* deep
खोली *f.* depth
खोली, खोल्या *f.* room (chamber)

ग

गचाळ *adj. inv.* bad, inferior
गच्ची, गच्च्या *f.* terrace
गजरं *adj.* half–ripe (of a guava)
गंजीफ्रॉक, गंजीफ्रॉक *m.* knitted undershirt
गट, गट *m.* group
गठ्ठा, गठ्ठे *m.* bundle, stack
गड, गड *m.* fort (esp. a hill fort)
गडद *adj. inv.* dark, deep
गडप *adj. inv.* disappeared. ◦ **हो-** to disappear
गडबड *f.*(*i*) 1. noise, racket. 2. haste
गडी, गडी *m.* 1 household servant. 2. laborer
गणकयंत्र, गणकयंत्रं *n.* computer
गणपती *m.* Ganapati (name of a god)
गणित *n.* arithmetic, mathematics
गप्प *adj. inv.* silent. ◦ **बस-** *v.i.* to remain silent
गप्पा *f. pl.* chatting. ◦ **मार-** to chat
गंभीर *adj. inv.* serious, grave. ◦**पणा** *m.* seriousness, gravity
गंमत *f.*(*i*) fun, enjoyment
गरज, गरजा *f.*(*e*) need
गरम *adj. inv.* hot
गरिबी *f.* poverty
गरीब *adj. inv.* poor
गर्दी *f.* crowding, crush
गर्भरेशमी *adj. inv.* having a mixture of silk and cotton

गल्ली, गल्ल्या *f.* lane
गवत *n.* grass
गवार *f.(i)* a variety of legume similar to string beans
गहू *m.* wheat
गळ– *v.i.* 1. to fall, fall off. 2. to drip
गळा, गळे *m.* 1. throat, neck. 2. neckline. 3. (singing) voice
गा– *v.i.(irreg.), v.t.(irreg.)* to sing
गाइड *n.* study guide. *m.* guide
गाजर, गाजरं *n.* carrot
गाठ, गाठी *f.(i)* 1. knot. ० **मार–** to knot 2. meeting. ० **घे–** to meet (deliberately). ० **पड–** to meet (accidentally)
गाडा, गाडे *m.* pushcart, hawker's cart
गाडी, गाड्या *f.* cart, car, train, bus
गाढव, गाढवं *n.* donkey
गाणं, गाणी *n.* song
गादी, गाद्या *f.* 1. mattress. 2. throne
गाय, गाई *f.(i)* cow
गायक, गायक *m.* singer
गायन *n.* singing
गायलं perf. of **गा–**
गार *adj. inv.* cold, cool
गारठा *m.* cold
गारवा *m.* coolness
गाल, गाल *m.* cheek
गालिचा, गालिचे *m.* carpet
गाव, गावं *n.* town. **गावाला** out of town
गिरणी, गिरण्या *f.* mill
गिरी *f. suff.* suffix used for making abstract nouns
गिऱ्हाईक, गिऱ्हाइकं *n.* customer
गुंड, गुंड *m.* roughneck, hoodlum
गुंडगिरी *f.* hooliganism
गुडघा, गुडघे *m.* knee
गुण, गुण *m.* 1. quality, good quality. 2. mark
गुणवत्ता *f.* quality, talent
गुंता *m.* snarl, tangle
गुन्हा, गुन्हे *m.* crime
गुन्हेगार, गुन्हेगार *m.* criminal
गुपचूप *adv.* without saying anything, silently
गुरं *n. pl.* cattle
गुरू *m.* teacher
गुऱ्हाळ, गुऱ्हाळं *n.* 1. place where jaggery is made. 2. place where sugarcane juice is served
गुलाब, गुलाब *m.* 1. rose bush. 2. rose
गुलाबी *adj. inv.* pink
गुलाम, गुलाम *m.* slave
गुलामगिरी *f.* slavery
गुळणी, गुळण्या *f.* mouthful of liquid. **गुळण्या कर–** to gargle
गूढ *adj. inv.* mysterious
गूळ *m.* coarse brown sugar, jaggery
गृहस्थ *m. pl.* gentleman
गृहीत *adj. inv.* assumed, taken for granted. ० **धर–** to take for granted
गेलं past perf. of **जा–** *adj.* last, past

गैर *pref.* negative prefix
गोड *adj. inv.* sweet
गोंधळ *m.* noise
गोरं *adj.* white-skinned, fair-skinned
गोल *adj. inv.* round
गोष्ट, गोष्टी *f.*(*i*) 1. story. 2. thing, item
गोळा, गोळे *m.* round object, ball, lump
गोळा *adj. inv.* collected, gathered. ० **कर-** *v.t.* to collect, gather. ० **हो-** *v.i.* to gather
गोळी, गोळ्या *f.* pill, tablet
गौण *adj. inv.* secondary, of secondary importance
गॅरेज, गॅरेजं *n.* garage
गॅस *m.* cooking gas
ग्रामीण *adj. inv.* rural
ग्राहक, ग्राहक *m.* consumer, customer
ग्रँट *f.* grant
ग्रूप *m.* group
ग्लास, ग्लास *m.* glass, tumbler
ग्लॅमरस *adj. inv.* glamorous

घ

घटना, घटना *f.* 1. event, incident. 2. constitution
घटस्फोट, घटस्फोट *m.* divorce
घंटा, घंटा *f.* bell
घट्ट *adj. inv.* 1. firm, tight. 2. thick. *adv.* firmly, tightly
घड- *v.i.* to happen
घड, घड *m.* bunch
घडव- *v.t.* 1. to cause to happen. 2. to form, shape
घडी, घड्या *f.* fold. ० **कर-** to fold
घडयाळ, घडयाळं *n.* clock, watch
घर, घरं *n.* house
घरकाम *n.* housework
घरगुती *adj. inv.* domestic
घसर- *v.i.* 1. to come down, slide down. 2. to decrease sharply (as prices)
घसा, घसे *m.* throat (inside). ० **दुख-** to have a sore throat
घाई *f.* hurry, haste. ० **कर-** to hurry
घाटमाथा *m.* the top of the mountain ranges dividing coastal from interior Maharashtra
घाण *f.*(*i*) dirt. *adj. inv.* dirty, filthy
घाणेरडं *adj.* dirty, filthy
घातलं perf. of **घाल-**
घाबर- *v.i.* to become frightened
घाम *m.* sweat, perspiration. ० **ये-** *v.i.*(*N-la impers.*) to sweat, perspire. **अंगाचा घामघाम हो-** to perspire profusely
घाल- *v.t.*(*irreg.*) 1. to put in, add. 2. to put on, wear
घालव- *v.t.* 1. to send away, turn away. 2. to waste
घास- *v.t.* to scour, wash
घास, घास *m.* mouthful
घुटका, घुटके *m.* gulp, mouthful (of liquid)

घे– (*v.t. irreg.*) to take. घेऊन जा– to take. घेऊन ये– to bring
घेतलं perf. of घे–
घोट, घोट *m.* gulp, mouthful (of liquid)
घोटाळा, घोटाळे *m.* mixup, confusion
घोडा, घोडे *m.* horse. घोड्यावर बस– ride on a horse

च

च emphatic particle
चक्कर *f.* dizziness. ० ये– *v.i.* (*N–la impers.*) to feel dizzy
चक्की, चक्क्या *f.* flour mill
चटणी *f.* chutney (a hot garnish to be eaten with a meal)
चट्कन *adv.* quickly
चट्दिशी *adv.* quickly
चढ– *v.i., v.t.*(*sp.*) to climb
चढ *m.* ascent, upward slope
चढउतार *m. pl.* ups and downs
चतकोर *adj. inv.* one fourth of a round object like a भाकरी
चंद्र, चंद्र *m.* moon
चपाती, चपात्या *f.* chapati (flat bread of wheat flour). See पोळी.
चप्पल, चपला *f.*(*e*) chappal (footwear, distinguished from a sandal by having no ankle straps)
चमचा, चमचे *m.* spoon, spoonful
चर– *v.i.* to graze
चर्च, चर्चे *n.* church
चर्चा, चर्चा *f.* discussion ० कर– to discuss
चल– *v.i.* to set out
चलन, चलनं *n.* a record of a payment or transfer of goods
चव *f.*(*i*) taste
चष्मा, चष्मे *m.* glasses, spectacles
चहा *m.* tea
चाक, चाकं *n.* wheel
चाकू, चाकू *m.* small knife, penknife
चाकोरी, चाकोऱ्या *f.* rut
चांगलं *adj.* good, nice. *adv. var.* well
चांदणं *n.* moonlight
चांदणी, चांदण्या *f.* star
चादर, चादरी *f.*(*i*) light bedspread, cover, sheet
चांदी *f.* silver
चांभार, चांभार *m.* shoemaker
चामट *adj. inv.* leathery
चामडं *n.* leather
चार्ज *m.* charge
चाल– *v.i.* 1. to walk. 2. to work, run, function. 3. to be acceptable, be acceptable currency. 4. to be permissible (as a custom or habit).
चालत ये– to come on foot. चालत जा– to go on foot
चाल, चाली *f.*(*i*) custom. चालीरीती *f. pl.* customs
चालव– *v.t.* to drive

चालू *adj. inv.* 1. in motion, running, going on, functioning, open. 2. current.
चाव– *v.t., v.t.(sp.)* to bite
चावडी, चावडया *f.* village hall
चाहता, चाहते *m.* fan (admirer)
चाळ– *v.t.* 1. to sieve. 2. to thumb through
चाळ, चाळी *f.(i)* tenement
चिकट– *v.i.* to stick
चिकट *adj. inv.* sticky
चिकार See **चिक्कार.**
चिक्कार *adj. inv.* many, much
चिकटव– *v.t.* to stick
चिखल *m.* mud
चिठ्ठी, चिठ्ठया *f.* 1. note. 2. piece of paper
चिड– *v.i.* to be irritated, be angry
चितार– *v.t.* to draw, paint
चित्ता, चित्ते *m.* cheetah
चित्र, चित्रं *n.* picture. ० **काढ–** to draw a picture
चित्रपट, चित्रपट *m.* movie, cinema
चिन्ह, चिन्हं *n.* sign, mark
चिर– *v.t.* to cut, slice
चिवडा *m.* a savory mixture of fried things served as a snack
चीड *f.(i)* anger
चुक– *v.i.* to make a mistake
चुकीचं *adj.* wrong, incorrect
चुलता, चुलते *m.* paternal uncle (term of reference)
चूक, चुका *f.(i)* mistake. ० **कर–** to make a mistake

चेक, चेक *m.* check
चेक कर– *v.t.* to check
चेकबुक, चेकबुकं *n.* checkbook
चेहरा, चेहरे *m.* face
चोर, चोर *m.* thief
चोरी, चोऱ्या *f.* theft. ० **कर–** to steal
चोळ– *v.t.* to rub
चोळी, चोळ्या *f.* 1. blouse. 2. brassiere
चौक, चौक *m.* intersection of streets
चौकट, चौकटी *f.(i)* 1. frame. 2. check
चौकडी, चौकडया *f.* 1. group of four, 2. check
चौकशी *f.* inquiry. ० **कर–** to inquire
चौकी, चौक्या *f.* post, station
चौकीदार, चौकीदार *m.* watchman
चौघं *adj.* four (of persons)
चौथं *adj.* fourth
चौथी *f.* the fourth grade
चॉकलेटी *adj. inv.* brown
च्यायला a swear word

छ

छटा, छटा *f.* shade (of color)
छत, छतं *n.* ceiling
छत्री, छत्र्या *f.* umbrella
छंद, छंद *m.* hobby
छप्पर, छपरं *n.* roof
छळ *m.* harrassment
छाती, छात्या *f.* chest, breast
छान *adj. inv.* nice
छाप *m.* print. *f.(e)* impression.
छाप– *v.t.* to print

छे *interj.* no (exclamation of rejection)
छोटं *adj.* small

ज

जखम, जखमा *f.*(*e*) wound
जखमी *adj. inv.* wounded
जग *n.* world
जग– *v.i.* to live
जंगल, जंगलं *n.* forest, jungle
जंगली *adj. inv.* of the jungle, wild
जड *adj. inv.* heavy
जण *m.,f.,n. suff.* a person, individual (preceded by a number)
जणं *n. pl.* of **जण**
जणी *f.pl.* of **जण**
जत्रा, जत्रा *f.* religious fair
जनता *f.* the people
जनावर, जनावरं *n.* animal
जन्म, जन्म *m.* birth
जपून *adv.* carefully
जबाबदार *adj. inv.* responsible
जबाबदारी, जबाबदाऱ्या *f.* responsibility
जम– *v.i.* (*N–la impers.*) to manage, be able to do
जमव– *v.t.* to collect
जमा *adj. inv.* 1. credited. 2. collected. *f.* income (in accounts)
जमाना *m.* times
जमाव, जमाव *m.* crowd
जमीन, जमिनी *f.*(*i*) earth, land, floor
जय *m.* victory. ० **झ** victory to **झ**
जर . . . तर *rel. conj.* if
जरा *adv.* somewhat
जरी . . . तरी *conj.* although
जरूर *f.*(*i*) need. *adv.* certainly, definitely
जव्हळ *adv.* nearby. *post* 1. near. 2. at, with
जवळजवळ *adv.* nearly, approximately
जवळपास *adv.* 1. nearby. 2. approximately *post.* nearby
जवान, जवान *m.* 1. youth. 2. soldier
जसं . . . तसं *rel. adv. var.* as
जळ– *v.i.* to burn
जळण *n.* firewood, fuel
जा– *v.i.* (*irreg.*) to go
जाग– *v.i.* to remain awake
जागं *adj.* awake, ० **हो–** to wake up
जागा, जागा *f.* place, seat
जाड *adj. inv.* thick, broad, stout
जाडी *f.* thickness, breadth
जाणीव *f.*(*e*) awareness, consciousness
जात, जाती *f.*(*i*) 1. kind, sort. 2. species, variety. 3. caste
जादा *adj. inv.* extra
जादू *f.* magic, witchcraft
जांभळं *adj.* purple
जावई, जावई *m.* son-in-law (term of reference)
जास्त *adj. inv.* too much. *adv.* more, in excess
जाहीर *adj. inv.* announced, public
जाळ– *v.t.* to burn
जाळ *m.* fire

जाळी, जाळ्या *f.* screen, grill
जिंक– *v.t., v.i.* (*sp.*) to win
जिकडे . . . तिकडे *rel. adv.* where
जिथे . . . तिथे *rel. adv.* where
जिना, जिने *m.* staircase
जिन्नस, जिन्नस *m.* 1. thing, article. 2. article of food
जिमखाना, जिमखाने *m.* sports club
जिराईत *adj. inv.* unirrigated, rain-fed
जिलबी, जिलब्या *f.* jilebi (fried batter ring in sugar syrup)
जिल्हा, जिल्हे *m.* zilla (revenue district)
जिवंत *adj. inv.* alive
जी . . . ती *pron.* 3rd p. sg. f. rel. pron. she who, that which
जीभ, जिभा *f.*(*e*) tongue
जीव *m.* life
जीवन *n.* life
जुनं *adj.* old (of things)
जुलाब, जुलाब *m.* 1. liquid bowel movement. 2. laxative
जुळ– *v.i.* 1. to fit together. 2. to match
जून *adj. inv.* old, tough
जे . . . ते *pron.* 3rd p. sg. n. rel. pron. that which
जेव– *v.i.* to eat a meal
जेवढं . . . तेवढं *rel. adj.* as much
जेवण, जेवणं *n.* meal
जेव्हा . . . तेव्हा *rel. adv.* when
जो . . . तो *pron.* 3rd p. sg. m. rel. pron. he who, that which
जोगं *post.* suitable
जोगता *post.* suitable
जोड– *v.t.* to join together
जोडपं, जोडपी *n.* couple (husband and wife)
जोरात *adv.* hard (with force, speed or volume)
जोर *m.* 1. strength, force. 2. speed. 3. emphasis, stress
ज्वारी *f.* jowar, sorghum
ज्वाळा, ज्वाळा *f.* flame

झ

झगा, झगे *m.* frock
झट– *v.i.* to labor strenuously
झटक– *v.t.* to shake out, brush off
झंपर, झंपर *m.* blouse
झाक– *v.t.* to cover
झाड, झाडं *n.* tree
झाडलोट *f.*(*i*) sweeping. ० कर– to do the sweeping
झाडू, झाडू *m.* broom
झालं perf. of हो–
झिमझिम *adv.* lightly (of rain)
झिज– *v.i.* to become worn, wear out
झिजव– *v.t.* to wear down
झुगारून दे– *v.t.* to throw off with force
झेपाव– *v.i.* to leap
झोप, झोपा *f.*(*e*) sleep
झोप– *v.i.* to sleep, fall asleep
झोपडपट्टी, झोपडपट्ट्या *f.* shanty-town, slum

झोपडी, झोपड्या *f.* hut
झोपाळा, झोपाळे *m.* swing

ट

टक्कर, टकरी *f.*(*i*) collision
टक्का, टक्के *m.* percent
टंचाई *f.* scarcity, shortage
टन, टन *m.* ton (metric ton, i.e., 1,000 kgs.)
टपाल *n.* mail, post
टमाटो, टमाटो *m.* tomato
टाइपरायटर, टाइपरायटर *m.* typewriter
टाइमटेबल, टाइमटेबलं *n.* timetable
टाक– *v.t.* 1. to throw, drop. 2. to put, put in
टाका, टाके *m.* stitch
टाकी, टाक्या *f.* tank
टांग– *v.t.* to hang
टांगा, टांगे *m.* tonga (horse-drawn carriage)
टांगावाला, टांगेवाले *m.* tonga driver
टाचणी, टाचण्या *f.* pin
टिक– *v.i.* to last
टिंगल *f.*(*i*) teasing. ० **कर**– *v.t.* to tease
टीवायबीकॉम third year of the three-year commerce course
टीव्ही, टीव्ही *m.* television, television set
टेक– *v.i.* to lean, rest
टेकडी, टेकड्या *f.* hill
टेकव– *v.t.* to lean against
टेक्स्ट *n.* textbook
टेप, टेपा *f.* tape recording
टेबल, टेबलं *n.* table
टेबल टेनिस *n.* table tennis
टेलिफोन, टेलिफोन *m.* telephone
टोक, टोकं *n.* end point
टोच– *v.t.* to prick, pierce
टोपण, टोपणं *n.* lid, cap (as of a pen)
टोपली, टोपल्या *f.* basket
टोपी, टोप्या *f.* hat, cap
टोळी, टोळ्या *f.* 1. tribe. 2. gang, band
टॅक्सी, टॅक्स्या *f.* taxi
टॅरिफ *m.* tariff
टॉवेल, टॉवेल *m.* towel
ट्यूब *f.* tube
ट्रक, ट्रक *m.* truck
ट्रिप, ट्रिपा *f.* trip
ट्रेझरी *f.* treasury
ट्रेनिंग *n.* training
ट्रॅक्टर *m.* tractor
ट्रॉली *f.* trailer

ठ

ठर– *v.i.* to be decided, be fixed
ठरव– *v.t.* to decide, fix
ठराव, ठराव *m.* resolution
ठाऊक *adj. inv.* known ० **अस**– *v.i.* (*N–la impers.*) to know
ठाम *adj. inv.* firm, definite. *adv.* firmly, definitely

ठार *adj. inv.* killed, dead. ० हो– to die, be killed
ठिकाण, ठिकाणं *n.* place. ठिकाणी *loc.* in a place, in places
ठीक *adj. inv.* correct, all right
ठेव– *v.t.* to put, keep

ड

डझन, डझन *m.* dozen
डबडं *adj.* ramshackle
डबल *adj. inv.* double
डबा, डबे *m.* 1. lunch box. 2. packed lunch
डमरू, डमरु *m.* drum
डस्टर, डस्टर *m.*, blackboard eraser. Also used in *n.*
डाक *f.(e)* mail, post. ० बंगला *m.* government rest house
डाग, डाग *m.* 1. thing, article. 2. piece of jewelry. 3. stain, blemish
डावं *adj.* left. डाव्या हाताला to the left side. डावा, डावे *m.* Leftist
डावीकडे *adv.* to/on the left
डाळ, डाळी *f* (*i*) split dried beans
डिंक *m.* glue, gum
डिग्री, डिग्रया *f.* degree
डिझाईन *n.* design. ०चं *adj.* printed
डुक्कर, डुक्करं *n.* pig
डेक्कन क्वीन *f.* Deccan Queen (a train running between Pune and Bombay)
डोकं, डोकी *n.* head
डोंगर, डोंगर *m.* big hill
डोसा, डोसे *m.* dosa, pancake made from fermented rice and black gram flour
डोळा, डोळे *m.* eye
डॉक्टर, डॉक्टर *m.* doctor
ड्राफ्ट, ड्राफ्ट *m.* bank draft
ड्रायव्हर, ड्रायव्हर *m.* driver
ड्रॉवर, ड्रॉवर *m.* drawer

ढ

ढकल– *v.t.* to push, shove
ढग, ढग *m.* cloud
ढगळ *adj. inv.* loose, floppy
ढिलं *adj.* loose
ढीग, ढीग *m.* heap, pile
ढेकूण, ढेकूण *m.* bedbug
ढोलं *adj.* fat

ण

णूक *f.(i) suff.* abstract noun-making suffix

त

त *post.* See आत.
तक्रार, तक्रारी *f.(i)* complaint. ० कर– to complain
तंग *adj. inv.* tense
तजवीज, तजविजी *f.(i)* arrangement
तडक– *v i.* to crack

तडजोड, तडजोडी *f.(i)* compromise. ० **कर–** to compromise
तणाव *m.* tension
तत्त्व, तत्त्वं *n.* principle
तत्त्वज्ञान *n.* philosophy
तंत्र, तंत्रं *n.* technique
तत्व See **तत्त्व**.
तथापि *conj.* however, nevertheless, still
तपकिरी *adj. inv.* brown (snuff–colored)
तपमान *n.* temperature
तपशील *m.* details
तपश्चर्या *f.* regime of religious austerity
तपास– *v.t.* 1. to examine. 2. to correct (as examination papers)
तब्येत *f.(i.)* health
तमाशा, तमाशे *m.* 1. Marathi folk–drama. 2. unedifying farce
तयार *adj. inv.* 1. ready. 2. ripe. 3. ready–made. ० **कर–** *v.t.* to make, prepare
तयारी *f.* readiness, preparation
तर *rel. conj.* then, while. **एक** ० for one. ० **काय** and how. ० **मग** then, in that case
तरंग– *v.i.* to float
तरतूद, तरतुदी *f.(i)* provision
तरबेज *adj. inv.* skilled
तरवार See **तलवार**.
तरी *rel. conj.* still, nevertheless
तरुण, तरुण *m.* young man, youth *adj. inv.* young
तर्फे *post.* on behalf of
तऱ्हा, तऱ्हा *f.* 1. type, kind. 2. way, method. **तहेचं** of a kind
तलखी *f.* burning feeling (from fever or heat of the sun)
तलम *adj. inv.* fine-textured
तलवार, तलवारी *f.(i)* sword
तलाव, तलाव *m.* reservoir, lake
तसं *adv. var.* in that way, like that
तसदी *f.* trouble
तहान *f.(e)* thirst. ० **लाग–** *v.i.* (*N–la–impers.*) to feel thirsty
तळ– *v.t.* to fry
तळ *m.* bottom
तळं, तळी *n.* pool, pond, lake
तळवा, तळवे *m.* palm of the hand, sole of the foot
ता *f. suff.* abstract noun-making suffix
ताई *f.* elder sister (term of reference and address)
ताक *n.* buttermilk
ताकद *f.(i)* strength
तागा, तागे *m.* bolt (of cloth)
तांदुळजा *m.* a leafy vegetable
ताजं *adj.* fresh
ताट, ताटं *n.* metal dinner plate
ताठ *adj. inv.* 1. erect, stiff. 2. taut, tense
ताण *m.* strain
ताप्या *m.* father (term of address)
तांत्रिक *adj. inv.* technical. ० **दृष्ट्या** *adv.* from the technical point

of view, from the point of view of technique

तांदूळ, तांदुळ *m.* rice, grain of rice

ताळ्यावर अस– to be in a sane state of mind

तान, ताना *f.*(*e*) a run (of musical notes)

ताप– *v.i.* to get hot

ताप *m.* fever. **॰ ये–** *v.i.* (*N–la impers.*) to get a fever

तापव– *v.t.* to heat

तांबडं *adj.* red

ताबडतोब *adv.* immediately

ताबा *m.* control, possession

तार, तारा *f.*(*e*) 1. wire. 2. telegram

तारा, तारे *m.* star

तारीख, तारखा *f.*(*e*) date

तारीफ *f.*(*e*) praise

तालीम, तालमी *f.*(*i*) 1. practice, rehearsal. 2. gymnasium for wrestling and exercise

तालुका, तालुके *m.* taluka (subdivision of revenue district)

तास, तास *m.* 1. hour. 2. period (as in school)

तिकडचं *adj.* of that place

तिकडे *adv.* there (with verbs of motion)

तिकीट, तिकिटं *n.* 1. ticket. 2. postage stamp

तिखट *adj. inv.* hot, biting, pungent. *n.* chili powder

तिटकारा *m.* disgust

तिघं *adj.* three (of persons)

तिचं *adj.* her (*fam.*) its (*f.*)

तितकं *adj.* so much. **॰ सं** (used with neg.) not so very much

तिथ See **तिथे**.

तिथं See **तिथे**.

तिथलं *adj.* of that place

तिथी, तिथी/तिथ्या *f.* day of the month (according to the lunar calendar)

तिथे *adv.* there. **तिथून** from there. **तिथपासून** from there. **तिथपर्यंत** up to there

तिप्पट *adj. inv.* triple

तिरकं *adj.* slanting, oblique, crooked

तिसरं *adj.* third

तिसरी *f.* the third grade

ती *pron.* she (*fam.*) it (*f.*) they (*n. pl.*)

तीनदा *adv.* thrice, three times

तीर्थ *n.* 1. holy water. 2. holy place, place of pilgrimage

तीव्र *adj. inv.* severe, sharp, intense. **॰ ता** *f.* sharpness, intensity

तुकडा, तुकडे *m.* piece

तुकडी, तुकड्या *f.* 1. section. 2. group

तुझं *adj.* your (*fam.*)

तुट– *v.i.* to break

तुटवडा *m.* shortage, deficit

तुंब– *v i.* 1. to accumulate. 2. to be clogged

तुमचं *adj.* your (*pl., resp.*)

तुम्हाला to you (*pl.,resp.*)
तुम्ही *pron.* you (*pl.,resp.*)
तुरट *adj. inv.* astringent
तुरळक *adj. inv.* scattered, sparse
तुरुंग, तुरुंग *m.* prison
तुलना, तुलना *f.* comparison. ◦ कर– to compare
तू *pron.* you (*fam.*)
तूट *f.*(*i*) deficit
तून *post.* from, by
तूप *n.* ghee (butter from which the water has been boiled away)
तूर्त *adv.* at present, for the time being
तृप्त *adj. inv.* satisfied, replete
ते *pron.* it, that (*n.*) they, those *m.*
ते to, e.g., एक ◦ तीन from one to three
तेज *n.* luster, brilliance
तेल *n.* oil. ◦विहीर *f.*(*i.*) oil well
तेलकट *adj. inv.* oily
तेली, तेली *m.* oil-presser
तेवढं *adj.* that much
तेवढ्यात *adv.* just then, thereupon
तेव्हा *adv.* then, at that time. ◦पासून since then
तो *pron.* he, that (*m.*)
तोटा *m.* loss
तोड– *v.t.* 1. to cut down. 2. to pick, harvest
तोंड, तोंड *n.* face, mouth. ◦ वेंगाड– to beg
तोडगा, तोडगे *m.* solution
तोंडपाठ *adj. inv.* memorized
तोवर *adv.* by then
तोशीस *f.* bother, annoyance
त्या *pron.* they, those (*f.*)
त्यामुळे because of that
त्याचं *adj.* his (*fam.*), its (*m.*)
त्यांचं *adj.* their, his/her (*resp.*)
त्यात *adv.* in that, in addition to that
त्यातल्यात्यात *adv.* between them, among them
त्याप्रमाणे *adv.* like that, similarly
त्रास *m.* difficulty, trouble, bother, annoyance
त्व *n.* abstract noun-making suffix

थ

थक– *v.i.* to get tired, become exhausted, be worn out
थकवा *m.* exhaustion
थक्क *adj. inv.* extremely surprised
थट्टा *f.* teasing
थंड *adj. inv.* cold
थंडी *f.* 1. cold 2. chills. ◦ वाज– *v.i.* (*N-la impers.*) to feel cold. ◦ वाजून ये– *v.i.*(*N-la impers.*) to get chills
थर, थर *m.* layer
थाट– *v.t.* to set up, arrange
थातुरमातुर *adj. inv.* makeshift, superficial
थांब– *v.i.* to stop, wait
थांबव– *v.t.* to stop

थांबा, थांबे *m.* bus stop
थुंक– *v.i.* to spit
थुंकी *f.* spit, saliva
थेट *adv.* directly, all the way
थेंब, थेंब *m.* drop
थैली, थैल्या *f.* bag
थोडं *adj.* a little. In *pl.* a few
थोडक्यात *adv.* in short
थोडंफार *adv. var.* somewhat
थोडंबहुत *adv. var.* somewhat
थोडंसं *adj.* just a little
थोर *adj. inv.* great
थोरलं *adj.* elder

द

दखल *f.*(*i*) notice. ० घे– to take notice of
दगड, दगड *m.* stone
दंगल, दंगली *f.*(*i*) riot
दड– *v.i.* to hide, be hidden
दंड, दंड *m.* upper arm
दंड *m.* fine
दडपण *n.* pressure
दत्तक *adj. inv.* adopted
दप्तर, दप्तरं *n.* 1. schoolbag. 2. official records (usually those kept in a bundle)
दफन *n.* burial
दबाव *m.* pressure
दम– *v.*(*i*) to get tired
दम *m.* 1. breath. 2. stamina, energy. ० दे– to scold. ० लाग– *v.i.* (*N–la impers.*) to get out of breath
दमट *adj. inv.* humid, damp
दया *f.* pity
दर *adv. inv.* every
दर, दर *m.* rate
दरबार, दरबार *m.* royal court
दरमहा *adv.* every month
दरम्यान *post.* in the interval. *adv.* meanwhile
दररोज *adv.* every day
दरवाजा, दरवाजे *m.* door
दरसाल *adv.* every year
दरी, द-या *f.* chasm
दर्जा *m.* 1. standard, level. 2. rank
दर्शन *n.* seeing, viewing
दर्शव– *v.t.* to show, indicate
दलाल, दलाल *m.* broker
दलित *adj inv.* downtrodden. *m. pl.* downtrodden castes, backward castes (especially former untouchables). In sg., a member of such a caste
दवाखाना, दवाखाने *n.* dispensary, doctor's office, hospital
दस्ता, दस्ते *m.* quire (twenty-four sheets)
दहन *n.* burning
दहशत *f.*(*i*) terror
दही *n.* yogurt, curds
दळ– *v.t.* to grind
दक्षिण *f.*(*e*) south
दा *adv. suff.* times (preceded by a numeral)
दाखला, दाखले *m.* certificate

दाखव– *v t.* to show
दागिना, दागिने *m.* piece of jewelery
दाट *adj. inv.* thick
दांडा, दांडे *m.* handle
दाढी, दाढ्या *f.* beard
दाणा, दाणे *m.* 1. grain. 2 peanut
दात, दात *m.* tooth
दाद *f* (*i*) response ◦ दे– to show appreciation. ◦ न दे– to pay no attention
दादा *m.* 1. father or elder brother (term of address). 2. hon. suff. added to a man's given name. 3. boss (in a locality)
दान *n* gift, giving
दाब– *v.t.* to press
दाब *m.* pressure (as of air)
दायक *adj. suff. inv.* 1. adjective-making suff. 2 giving
दार, दारं *n.* door
दारू *f.* 1. liquor, alcohol. 2. gunpowder. शोभेची ◦ fireworks
दावा, दावे *m.* 1. claim. 2. lawsuit
दिग्दर्शन *n.* direction
दिलं perf. of दे–
दिवस, दिवस *m.* day. ◦ भर *adv.* all day long. दिवसानुदिवस/दिवसें दिवस *adv.* day after day. दिवसा *adv.* during the day
दिवा, दिवे *m.* lamp, light. दिवे लाव– to show great achievement, (used in a sarcastic sense)
दिवाळी *f.* Diwali (a Hindu festival)
दिव्य *n.* ordeal
दिशा, दिशा *f.* direction
दिस– *v.i.* to be visible, be seen, appear. दिसायला चांगलं good-looking. *v.i.* (*N–la impers.*) to see
दीड one and one half
दीर, दीर *m.* husband's brother
दीर्घ *adj. inv.* long
दुकान, दुकानं *n.* shop
दुकानदार, दुकानदार *m.* shopkeeper
दुख– *v.i* to hurt, ache
दुःख *n* sadness, grief
दुखणं, दुखणी *n.* illness. ◦ काढ– to be ill
दुपार, दुपारी *f.*(*i*) afternoon. दुपारी in the afternoon
दुप्पट *adj. inv.* double
दुबळं *adj.* weak
दुय्यम *adj. inv.* secondary
दुरुस्त *adj. inv.* repaired. ◦ कर– to repair
दुरुस्ती *f.* repairing. ◦ कर– to repair
दुर् *pref.* neg. pref. often meaning 'bad, difficult'
दुर्दैव *n.* misfortune
दुर्लक्ष *n.* ignoring, neglect
दुष्काळ *m.* drought, famine. ◦ पड– for a drought to occur. ओला ◦ famine caused by too much rain
दुष्ट *adj. inv.* bad, wicked
दुसरं *adj.* 1. second. 2. other, else ◦ कोणी नाही nobody else
दुसरी *f.* the second grade

दुसरीकडे *adv.* somewhere else
दुसऱ्यांदा *adv.* a second time
दूध *n.* milk
दूधवाला, दूधवाले *m.* milkman
दूर *adv.* far
दूरगामी *adj. inv.* far-reaching
दृष्टिकोण, दृष्टिकोन *m.* point of view
दृष्टी *f.* 1. sight. 2. vision. 3. point of view
दृष्ट्या, *adv.* from the point of view
दृश्य, दृश्यं *n.* sight, scene
दे– *v.t.* (*irreg.*) to give
देऊळ, देवळं *n.* temple
देखणं *adj.* good-looking
देखरेख *f.*(*i*) supervision
देखावा, देखावे *m.* scene
देखील *adv.* 1. even. 2 also
देणगी, देणग्या *f.* donation
देव, देव *m.* god. देवाला जा– to go to a temple. ० जाणे God knows
देवघेव *f.*(*i*) give and take
देवधर्म *m.* religious observances
देवनागरी *f.* Devanagari (the script in which Sanskrit, Marathi, Hindi, etc. are written
देवी, देवी *f.* goddess. In *pl.* small-pox
देश, देश *m.* country. ०भर all over the country
देशी *adj. inv.* 1, local. 2. unimproved
देह *m.* body
दैव *n.* fate, luck
दैवत, दैवतं *n.* deity
दोघं *adj.* two (of persons)
दोनदा *adv.* twice
दोन्ही *adj. inv.* both
दोरा, दोरे *m.* thread
दोरी, दोऱ्या *f.* rope
दोष *m.* fault, blame
दोस्त, दोस्त *m.* friend
दौरा, दौरे *m.* tour. ० कर– to go on tour
द्राक्ष, द्राक्षं *n.* grape
द्वारा *post.* through, via, care of
द्वारे *post.* through
द्वेष *m.* hatred

ध

धक्का, धक्के *m.* shock, jolt
धडपड *f.*(*i*) restless activity, struggle
धडा, धडे *m.* lesson
धंदा, धंदे *m.* business, trade
धनी, धनी *m.* owner, master
धमकी, धमक्या *f.* threat
धर– *v.t.* to grasp, hold, hold on to
धरण, धरणं *n.* dam
धर्म, धर्म *m.* religion
धर्मशाळा, धर्मशाळा *f.*travelers' resting place
धाकटं *adj.* younger
धागा, धागे *m.* thread
धाड– *v.t.* to send
धाडस *n.* boldness, daring, spirit of adventure
धातू, धातू *m.* metal

धार्मिक *adv. inv.* religious
धाव– *v i.* to run
धिप्पाड *adj. inv.* big, imposing
धीट *adj. inv.* bold
धीर *m.* 1. patience. 2. steadfastness, 3. courage
धु– *v.t.* (*irreg.*) to wash
धुकं– *n.* mist, fog
धुणं *n.* washing. ० **धु–** to do the washing. **धुणीभांडी** *n. pl.* the washing and the dishes
धुतलं perf. of **धु–**
धुप– *v.i.* to wash away
धूमधडाका *m.* big noise, hurly burly
धूर *m.* smoke
धूसर *adj. inv.* indistinct, misty
धूळ *f* (*i*) dust
धैर्य *n.* courage
धोका, धोके *m.* danger
धोक्याचं *adj.* dangerous
धोतर, धोतरं *n.* dhoti (a man's garment wrapped around waist, passed between legs, and tucked in back)
धोबी, धोबी *m.* washerman
धोरण, धोरणं *n.* policy
ध्यान *n.* attention 2. meditation
ध्येय, ध्येयं *n.* aim, objective

न

नं 1. negative question tag ('isn't it so'). 2. emphatic particle
नं/नी *post.* 1. by. 2. See **हून**.
नं. abbrev. of **नंबर**
नकार *m.* negative answer, refusal. ० **दे–** to refuse
नकारार्थी *adj. inv.* negative. *adv.* negatively
नकाशा, नकाशे *m.* map
नको *v.i.* (*N–la impers.*) not to want
नक्कल, नकला *f.*(*e*) copy, imitation
नक्की *adv.* definitely, certainly, for sure
नख, नखं *n.* nail
नग, नग *m.* article, piece (as of luggage)
नगदी *adj. inv.* cash
नगर, नगरं *n.* town, city
नजर *f.*(*e*) 1. sight. 2. glance
नट, नट *m.* actor
नटी, नट्या *f.* actress
नड– *v.i.* to be stuck, be obstructed
नंतर *adv.* later. *post.* after
नदी, नद्या *f.* river
नपुसकलिंग *n.* (*gram.*) neuter gender. **नपुसकलिंगी** *adj. inv.* (*gram.*) neuter
नफा *m.* profit
नंबर, नंबर *m.* 1. number. 2. rank
नमस्कार *m.* 1. a greeting with folded hands. 2. word used in greeting
नमस्ते *n.* word used in greeting
नमाज *m.* Muslim worship
नमुना, नमुने *m.* sample
नम्र *adj. inv.* humble

नर, नर *m.* male
नरक *m.* hell
नवं *adj.* new
नवरा, नवरे *m.* husband, bridegroom
नवरी, नवऱ्या *f.* bride
नवल *n.* wonder, surprise
नवीन *adj. inv.* new
नव्हतं past tense of **नस-**
नशीब *n.* fate, luck, fortune. **०वान** *adj. inv.* lucky
नष्ट *adj. inv.* destroyed
नस- *v.i.* not to be
नळ, नळ *m.* 1. faucet. 2. pipe
ना emphatic particle
नाक, नाकं *n.* nose
नाकार- *v.t.* 1. to refuse, reject. 2. to deny
नाग, नाग *m.* cobra
नागडं *adj.* naked
नागरिक, नागरिक *m.* citizen
नाच, नाच *m.* dance
नाजुक *adj. inv.* delicate
नाटक, नाटकं *n.* play, drama
नात, नाती *f.*(*i*) granddaughter
नातं, नाती *n.* relationship
नातवंड, नातवंडं *n.* grandchild
नातू, नातू *m.* grandson
नातेवाईक, नातेवाईक *m* relative
नाद *m.* 1. sound. 2. hobby. **० सोड-** to give up
नांद- *v i.* to live with one's husband **नांदव-** *v.t.* for a husband to allow his wife to live with him
नादुरुस्त *adj. inv.* out of repair
नान *f.* thin round wheat bread baked in an oven
नाना *m.* father (term of address)
नापास *adj. inv.* failed. **० हो-** to fail
नाय See **नाही.**
नायक, नायक *m.* 1. hero of a story. 2. chief, head
नायिका, नायिका *f.* heroine of a story
नारळ, नारळ *m.* coconut
नारिंगी *adj. inv.* orange, saffron-colored
नाव, नावं *n.* name
नाश *m.* destruction
नास- *v.i.* to spoil, rot
नासकं *adj.* rotten, spoiled
नाही 1. *interj.* no. 2. present of *नस.*- **० तर** *adv.* otherwise
निकाल, निकाल *m* result. **० लाग-** for a result to be out
निघ- *v.i.* (*irreg.*) 1. to set out, leave. 2. to come off. 3. to come out
निघालं perf. of **निघ-**
निज- *v i.* to sleep
निदान *adv.* at least. *n.* diagnosis
निधन *n.* death
निपट- *v t.* to wipe off, scrape off (with fingers)
निबंध, निबंध *m.* essay
निबर *adj. inv.* old, tough
निमंत्रण, निमंत्रणं *n.* invitation
निमित्त, निमित्तं *n.* cause. *post.* on

account of, for the purpose of
निमित्ताने *post.* on account of, for the purpose of
नियंत्रण, नियंत्रणं *n.* control
नियम, नियम *m-* rule, regulation
नियमित *adj. inv.* regular. *adv.* regularly. **० पणे** *adv.* regularly
नियोजन *n* planning
निर् *pref.* negative pref.
निरनिराळं *adj,* different, separate. *adv.* separately
निरर्थक *adj. inv.* meaningless
निरक्षर *adj. inv.* illiterate
निराश *adj. inv.* disappointed, despairing
निराशा *f.* disappointment, despair
निराळं *adj.* different, separate. *adv.* separately
निरोप, निरोप *m.* message. **० दे-** 1. to give a message. 2. to see off, say good-bye
निर्दाव- *v.i.* to be inured
निर्दोष *adj. inv.* 1. innocent, blameless. 2. free from defect, faultless
निर्धार *m.* determination
निर्बंध, निर्बंध *m.* restriction
निर्माण *adj. inv.* created, made. **० कर-** to create, make
निर्माता, निर्माते *m.* producer
निर्यात *f.(i)* export. *adj. inv.* exported
निर्लज्ज *adj. inv.* shameless
निर्वाण *n* nirvana, final liberation
निर्वाह *m.* livelihood
निव- *v.i.* to cool
निवड- v.t. 1. to select, choose. 2. to clean grain by sorting out the waste material
निवड, निवडी *f (i)* choice. **० कर-** to choose
निवडणूक, निवडणुका *f.(i)* election
निवांत *adj.* inv. quiet, peaceful. *adv.* quietly, in a relaxed manner
निवृत्त *adj. inv.* retired
निवृत्ती *f.* retirement
निव्वळ *adj. inv.* pure. *adv.* purely
निश् *pref.* negative pref.
निश्चित *adj. inv.* definite. *adv.* definitely. **०पणे** *adv.* definitely
निष् See **निश्**
निषेध *m.* protest, condemnation
निष्कर्ष, निष्कर्ष *m.* conclusion. **० काढ-** to draw a conclusion
निष्काळजी *adj. inv.* 1. free from worry. 2. careless. **०पणा** *m.* carelessness
निष्ठ *adj. suff. inv.* 1. devoted to, loyal 2. based on
निसट- *v.i* to come loose, slip off
निसर्ग *m.* nature
निळं *adj.* blue
नी *post.* by
नीट *adv.* properly, neatly. **०नेटकं** *adj.* neat, tidy. *adv. var.* neatly. **०नेटकेपणा** *m.* neatness
नीती *f.* morality

नुकतं *adv. var.* recently, just now
नुकसान *n.* loss, damage
नुसतं *adv. var.* only, just, merely
ने- *v.t.* to carry, take away
नेता, नेते *m.* leader
नेतृत्व *n.* leadership
नेम- *v.t.* to appoint
नेमकं *adj.* exact, precise. *adv.* exactly, precisely
नेमणूक, नेमणुका *f.(i)* appointment
नेस- *v.t.(sp.)* to put on, wear (a garment that is wrapped around)
नेहमी *adv.* always
नैतिक *adj. inv.* moral
नैसर्गिक *adj. inv.* natural
नोकर, नोकर *m.* employee, servant
नोकरी, नोकऱ्या *f.* service, job, employment
नोट, नोटा *f.(e)* currency note, bill
नोट्स *m. pl.* notes, lecture notes
नोंद, नोंदी *f.(i)* noting, registering. ० **कर-** to note down, register. ० **घे-** to take note of
नॉनव्हेज *n.* non vegetarian food
न्याय *m.* justice
न्यायमूर्ती, न्यायमूर्ती *m.* judge
न्यायाधीश, न्यायाधीश *m.* judge
न्यायालय, न्यायालयं *n.* court of law
न्हा— *v.i. (irreg.)* to wash one's hair
न्हावी, न्हावी *m.* barber

प

पकड- *v.t.* to catch
पक्कं *adj.* 1. definite, firm. 2. fixed. 3. constructed with concrete rather than mud used as mortar, 4. ripe
पंक्चर *n.* puncture, flat tire. **गाडी** ० **हो-** for a car to get a puncture. ० **काढ-** to repair a puncture
पंख, पंख *m.* wing
पंखा, पंखे, *m.* fan
पंगत, पंगती *f.(i)* group of people dining in a row
पगार, पगार *m.* salary
पच- *v i. (N–la impers.)* to digest
पचव- *v.t.* to digest
पंचाईत *f.(i)* predicament, difficult spot
पंचायत, पंचायती *f.(i.)* village council. ० **समिती** *f.* taluka level organization of a group of village councils
पट- *v.i. (N–la impers.)* to be convinced. **ओळख** ० to recognize
पट *adv. suff.* times, fold (used with numbers)
पटकन *adv.* quickly
पट्टा, पट्टे *m.* 1. strip. 2. belt
पट्टी, पट्टया *f.* strip, bandage
पटदिशी *adv.* quickly
पठार, पठारं *n.* plateau
पड- *v.i.* 1. to fall, lie down. 2. to

turn out to be. *v.i.* (*N–la impers.*) to cost

पडकं *adj.* fallen down

पडदा, पडदे *m.* 1. curtain 2. membrane

पडवळ *n.* snake gourd

पडसं *n.* headcold

पंडित, पंडित *m.* learned man

पडीक *adj. inv.* fallow, uncultivated

पण *conj.* but

पणा *m. suff.* abstract noun-making suff.

पणे *adv. suff.* adverb-making suff.

पंत *m.* suffix added to a given name

पतंग, पतंग *m.* kite. ० **उडव–** to fly a kite

पंतप्रधान, पंतप्रधान *m.,f.* Prime Minister

पत्करं *v.t.* to accept

पत्ता, पत्ते *m.* address. 2. playing card. **पत्ते खेळ–** to play cards

पत्नी, पत्नी *f.* wife

पत्र, पत्रं *n.* letter

पत्रा, पत्रे *m.* 1. sheet metal 2. piece of sheet metal

पत्रिका, पत्रिका *f.* 1. invitation card. 2. horoscope 3. pamphlet

पथ, पथ *m.* road

पंथ, पंथ *m.* 1. sect, cult. 2. way

पद, पदं *n.* 1. rank, station. 2. office, post, *n. suff.* position, office (cf. Eng. *–ship, –hood*)

पद्, पद *m.* foot

पदर *m.* end of a sari worn over the shoulder. **पदरात पड–** 1. to receive. 2. to get given

पदवी, पदव्या *f.* academic degree

पदार्थ, पदार्थ *m.* 1. thing. 2. preparation, dish

पद्धत, पद्धती *f.(i)* method, way

पद्धतशीर *adj. inv.* methodical

पद्धती *f.* system

पंधरवडा, पंधरवडे *m.* fortnight

पन्हा *m.* width of cloth

पंप, पंप *m.* pump

पर *pref.* other, different, alien

परकं *adj.* other, strange

परकर, परकर *m.* long skirt, sari petticoat.

परकीय *adj. inv.* foreign

परगाव *n.* a town not one's own

परत *adv.* 1 back. ० **कर–** to return (something). 2. again. 3. moreover, besides

परत– *v.i.* to return. *v.t.* 1. to saute. 2. to turn over

परंतु *conj.* but

परदेश *m.* foreign country

परदेशी *adj. inv.* foreign

परंपरा, परंपरा *f.* tradition

परम *pref.* greatest

परमेश्वर *m.* God

परवड– *v.i.* (*N–la impers.*) 1. to afford. 2. to find profitable

परवा *adv.* 1. day after tomorrow. 2. day before yesterday

परवानगी *f.* permission

परवाना *m.* license
परस *m.* backyard. **परसाकडे जा-** to go to defecate
परस्पर *adj. inv.* mutual, each other. *adv.* directly
पराभव *m.* defeat
परिचय *m.* acquaintance
परिणाम, परिणाम *m.* effect, result. **परिणामी** *loc.* as a result
परिपोष *m.* development
परिमार्जन *n.* expiation
परिषद, परिषदा *f.*(*e*) conference
परिसर *m.* environment, surroundings
परिस्थिती *f.* situation, circumstances
परीट, परीट *m.* washerman
परीक्षा, परीक्षा *f.* examination. **एसएससीची परीक्षा** the S.S.C. (Secondary School Certificate) examination
पर्यंत *post.* up to, as far as
पर्याय, पर्याय *m.* alternative
पर्यावरण *n.* environment
पर्वत, पर्वत *m.* mountain, mountain range
पलंग, पलंग *m.* bed
पलिकडं See पलिकडे.
पलिकडे *adv.* on the far side. *post.* beyond
पलीकडे See पलिकडे.
पवित्र *adj. inv.* holy
पश्चिम *f.*(*e*) west
पसंत *adj. inv.* acceptable, pleasing, approved, liked. ० **पड-**, ० **अस-** *v.i.* (*N–la impers.*) to like, approve of, be pleased with
पसर- *v.i., v.t.* to spread
पसारा *m.* clutter, spread-out things
पहाट *f.*(*e*) dawn, the early hours of the morning
पहिलं *adj.* first. **पहिली** *f.* the first grade
पहिलवान, पहिलवान *m.* wrestler
पहिल्यांदा *adv.* first of all, at first
पळ- *v.i.*(*irreg.*) to run
पळव- *v.t.* to steal, kidnap
पक्ष, पक्ष *m.* 1. political party. 2. fortnight in a lunar month. 3. side
पक्षी, पक्षी *m.* bird
पाऊण three–fourths
पाऊल, पावलं *n.* foot, step
पाऊस *m.* rain
पाकीट, पाकिटं *m.* 1. envelope. 2. wallet. **पैशाचं** ० wallet
पाखड- *v.t.* to winnow
पांगळं *adj.* crippled, lame
पागोटं, पागोटी *n.* turban
पांघर- *v.t.* to cover (with shawl, bedspread, etc.)
पांघरूण, पांघरुणं *n.* cover
पाघळ- *v.i.* to melt
पाचट *n.* sugarcane trash
पाज- *v.t.* to give to drink, suckle
पाझर- *v.i.* to ooze, trickle
पाटी, पाट्या *f.* 1. slate, 2. signboard

पाठ, पाठी *f*.(*i*) back
पाठ *adj. inv.* memorized. ◦ **कर**– to memorize
पाठव– *v.t.* to send
पाठिंबा *m.* backing, support
पाठीमागे *adv.* in the back. *post.* in the back of, behind. **पाठीमागचं** *adj.* back
पाठोपाठ *adv., post.* immediately after
पाड– *v.t.* to cause to fall, knock down
पांढरं *adj.* white
पांढरट *adv. inv.* whitish
पांढरपेशा, पांढरपेशे *m.* person employed in a white-collar job
पाणचट/पांचट *adj. inv.* watery
पाणी *n.* water
पातळ *adj. inv.* (in consistency, breadth)
पातळी, पातळ्या *f*. level
पात्र *adj. inv.* worthy, suitable. ◦ **ता** *f*. worthiness, suitability. ◦**ता अस**– to be worthy of, deserve
पान, पानं 1. leaf. 2. plate on which meal is served. 3. *paan* (a mixture of lime, spices and catechu wrapped in a betel leaf). 4. page
पानसुपारी *f*. 1. betel leaf and betel nut. 2. reception
पाय, पाय *m*. foot, leg
पायजमा, पायजमे *m*. loose trousers, pajamas
पायंडा, पायंडे *m*. custom
पायरी, पायऱ्या *f*. 1. step, stair. 2. level, stage
पायवाट, पायवाटा *f*.(*e*) narrow path for walking
पाया *m*. foundation, base
पार *adv.* completely, totally
पार्टी, पार्ट्या *f*. party (feast)
पार्सल, पार्सलं *n*. parcel
पालवी *f*. new leaves
पाला *m*. leaves
पालेभाजी, पालेभाज्या *f*. leafy vegetable
पाव one fourth
पाव, पाव *m*. bread
पावडर, पावडरी *f*.(*i*) powder
पावणे a quarter less than
पावती, पावत्या *f*. receipt
पावशेर quarter kilo
पावसाळा, पावसाळे *m*. rainy season, monsoon
पाशी *post.* at, to, with, near
पाश्चात्य *adj. inv.* Western
पास *adj. inv.* pass. ◦ **हो**– to pass
पासबुक, पासबुकं *n*. passbook
पासून *post.* from
पाह–/**पाहा**– *v.t.* (*irreg.*) to look at
पाहणी, पाहण्या / पाहाणी, पाहाण्या *f*. survey, inspection
पाहिजे *v.i.* (*N–la impers.*) to want
पाहिलं perf. of **पाह**–/**पाहा**
पाहुणा, पाहुणे *m*. guest
पाहुणी, पाहुण्या *f*. guest
पाळ *v.t.* 1. to keep (as a pet).

2. to observe (as a religious fast)

पाळी, पाळ्या *f.* turn. ० **ये**– to have one's turn, have a menstrual period

पि– *v.t.*(*sp.*) to drink

पिक– *v.i.* 1. to grow (as a crop). 2. to ripen. **पिकलेलं** *adj.* ripe

पिकव– *v.t.* 1. to grow. 2. to ripen

पिंज– *v.t.* to card

पिढी, पिढ्या *f.* generation

पिढीजात *adj. inv.* hereditary

पिवळं *adj.* yellow

पिशवी, पिशव्या *f.* bag

पिळ– *v.t.* to wring, squeeze

पीडब्ल्यूडी P.W.D. (Public Works Department)

पीक, पिकं *n.* crop

पीठ, पिठं *n.* flour

पीरियड, पीरियड *m.* period, class

पीस, पिसं *n.* feather

पुटपुट– *v.t.* to mutter

पुडा, पुडे *m.* packet

पुढचं *adj.* next

पुढलं *adj.* next

पुढाकार *m.* lead. ० **घे**- to take the lead

पुढारी, पुढारी *m.* leader (esp. political leader)

पुढे *adv.* ahead. *post.* ahead of

पुण्य *n.* religious merit

पुतळा, पुतळे *m.* statue

पुनर् *pref.* prefix denoting repetition. *Cf.* Eng. re–

पुन्हा *adv.* again

पुर– *v.i.* to be sufficient, last. *v.t.* to bury

पुरं *adj.* complete ० **कर**–to complete

पुरतं *adv.* completely. *post.* sufficient for

पुरव– *v.t.* to provide, supply

पुरवठा *m.* supply

पुरावा, पुरावे *m.* evidence, proof

पुरी, पुऱ्या *f.* deep-fried wheat puff

पुरुष, पुरुष *m.* man (male). **पुरुषार्थ** *m.* manliness, bravery

पुरे *adv.* enough. ०**सं** *adj.* sufficient

पुल्लिंग *n.* (*gram.*) masculine gender. **पुल्लिंगी** *adj. inv.* (*gram.*) masculine

पुष्कळ *adj. inv.* many. ० **दा** *adv.* often

पुस– *v.t.* to wipe

पुस्तक, पुस्तकं *n.* book. **पुस्तकी** *adj. inv.* bookish

पूजा *f.* ritual worship. ० **कर**– to do ritual worship

पूड, पुडी *f.*(*i*) powder

पूर, पूर *m.* flood

पूर्ण *adj. inv.* complete. ०**पणे** *adv.* completely, totally

पूर्व *f.*(*s*) east. *pref.* pre–, first, former. *adj. suff. inv.* before

पूर्वक *adv. suff.* with

पूर्वज, पूर्वज *m.* ancestor

पूर्वी *post.* before. *adv.* in the past, earlier

पूल, पूल *m.* bridge

पृथ्वी *f.* the earth
पेंग– *v.i.* to drowse, nod
पेट– *v.i.* to be lit, be ignited
पेंटर, पेंटर *m.* painter
पेटव– *v.t.* to ignite, light up (as a cigarette), burn
पेटी, पेट्या *f.* box, chest
पेट्रोल *n.* gas, petrol
पेठ, पेठा *f.*(*e*) section of a city
पेंढा, पेंढे *m.* ball-shaped sweet made of milk solids and sugar
पेंढी, पेंढ्या *f.* bunch (as of a leafy vegetable)
पेन, पेनं *n.* pen
पेन्शन *n.* pension
पेन्सिल, पेन्सिली *f.*(*i*) pencil
पेपर, पेपर *m.* 1. newspaper. 2. examination question paper/ answer paper
पेर– *v.t.* to sow
पेरणी *f.* sowing
पेरू, पेरू *m.* guava
पेल– *v.i.* (*N-la impers.*) to be able to hold the weight, manage
पेला, पेले *m.* metal drinking cup
पेक्षा *post.* than, more than
पैकी *post.* among
पैज, पैजा *f.* (*e*) bet. ◦ **लाव–** to bet
पैसा, पैसे *m.* 1. paisa (one hundredth of a rupee). 2. money
पोकळ *adj. inv.* hollow. **पोकळी** *f.* emptiness, vacuum
पोच– *v.i.* to arrive, reach. **पोचतं कर–** to deliver
पोच *f.* (*i*) receipt
पोचव– *v.t.* 1. to deliver. 2. to accompany to a destination
पोट, पोटं *n.* stomach, belly. ◦ **दुख–** to have a stomachache. ◦ **भर–** to make a living. ◦**भर** *adv.* one's fill. **पोटापुरतं** *adj.* sufficient, to get by on
पोटगी *f.* 1. maintenance expenses. 2. alimony
पोतं, पोती *n.* sack
पोपई, पोपया *f.* papaya
पोपटी *adj. inv.* green
पोर, पोरं *n.* child. (In *pl.* also boys)
पोरकं *adj.* orphaned
पोरकट *adj. inv.* childish
पोरगा, पोरगे *m.* boy
पोरगी, पोरी *f.* girl
पोलकं, पोलकी *n.* blouse
पोलाद *n.* steel
पोलीस, पोलीस *m.* policeman. (In *pl.* the police). ◦ **चौकी** *f.* police post
पोषक *adj. inv.* 1. nutritious. 2. corroborative, supportive
पोषण *n.* nourishment
पोषाख *m.* clothing, set of clothes
पोस– *v i.* to thrive, flourish. *v.t.* to support, care for
पोस्ट *n.* 1. post, mail. 2. post office. ◦ **कार्ड** ◦ **कार्ड**, *n.* postcard. ◦ **ऑफिस** *n.* 2. post office. **पोस्टात टाक–** to mail

पोह- *v.i.* to swim
पोहे *m. pl.* pounded rice flakes. कांदे ० preparation of *pohe* and onions
पोळी, पोळ्या *f.* chapati (flat bread of wheat flour)
पॅकबंद *adj.inv.* 1. vacuum-packed. 2. shuttered, closed in
पॅंट, पॅंटी *f.* pants
पॉपलिन *n.* poplin
प्रकरण, प्रकरणं *n.* 1. chapter. 2. matter, affair
प्रकार, प्रकार *m.* kind, type
प्रकाश *m.* light
प्रकाशक, प्रकाशक *m.* publisher
प्रकृती *f.* health
प्रक्रिया *f.* processing
प्रगती *f.* progress
प्रगल्भ *adj. inv.* mature
प्रचंड *adj.inv.* huge, tremendous
प्रचार *m.* 1. dissemination of information. 2. propaganda
प्रत, प्रती *f.(i)* 1. copy (as a of book) 2. grade, quality
प्रतिकूल *adj. inv.* adverse
प्रतिक्रिया, प्रतिक्रिया *f.* reaction
प्रतिनिधी, प्रतिनिधी *m.* representative
प्रतिमा, प्रतिमा *f.* 1. image. 2. figure
प्रतिष्ठा *f.* reputation, status, respectability
प्रतिष्ठित *adj. idv.* respectable, respected
प्रत्यक्ष *adv.* in person
प्रत्येक *adj. inv.* each
प्रथम *adv.* first
प्रदर्शन, प्रदर्शनं *n.* display, exhibition
प्रदक्षिणा, प्रदक्षिणा *f.* walking around an object in a clockwise direction
प्रदूषण *n.* pollution
प्रदेश, प्रदेश *m.* region
प्रपंच *m.* domestic life and its responsibilities
प्रबंध, प्रबंध *m.* thesis
प्रभाव *m.* influence
प्रमाण *n.* proportion
प्रमाणे *post.* according to, like
प्रमुख, प्रमुख *m.* chief, head. *adj. inv.* chief, head, main
प्रयत्न, प्रयत्न *m.* attempt, effort ० कर- to attempt, try
प्रयोग, प्रयोग *m.* 1. experiment, trial. 2. show, performance
प्रवचन, प्रवचनं *n.* religious discourse
प्रवास *m.* travel. ० कर– to travel
प्रवासी, प्रवासी *m.* traveler
प्रवेश *m.* entry
प्रशिक्षण *n.* training
प्रश्न, प्रश्न *m.* question, problem. प्रश्नार्थक *adj. inv.* interrogative, questioning
प्रश्नावली, प्रश्नावल्या *f.* questionnaire
प्रसंग, प्रसंग *m.* 1. occasion. 2. difficult situation
प्रसाद *m.* anything received in a temple as the favor of the deity

प्रसार *m.* spread
प्रसिद्ध *adj. inv.* famous, well-known ◦ **कर–** to publish
प्राचार्य, प्राचार्य *m.* principal
प्राचीन *adj. inv.* ancient
प्राण *m.* life-breath, life
प्राणी, प्राणी *m.* animal
प्रांत, प्रांत *m.* province, region
प्राथमिक *adj. inv.* primary
प्रादेशिक *adj. inv.* regional
प्राध्यापक *m.* professor
प्राध्यापिका *f.* professor
प्राप्त *adj. inv.* 1. acquired, obtained. 2. arisen
प्रामाणिक *adj. inv.* honest
प्रायव्हेट *adj. inv.* private
प्रार्थना, प्रार्थना *f.* prayer
प्रिन्सिपल *adj. inv.* major
प्रिन्सिपॉल *m.* principal
प्रिय *adj. inv.* dear
प्रियकर, प्रियकर *m.* lover
प्रेम *n.* love, affection, ◦ **विवाह** love marriage
प्रेमळ *adj. inv.* loving, affectionate
प्रेयसी *f.* beloved
प्रेरणा *f.* impetus, inspiration
प्रेक्षक, प्रेक्षक *m.* member of the audience
प्रोग्रॅम *m.* program (schedule of work)
प्रोफेसर, प्रोफेसर *m.* professor
प्रौढ *adj. inv.* mature, adult
प्रॅक्टिस *f.* practice, (medical, legal, etc.)
प्रॉजेक्ट, प्रॉजेक्ट *m.* project
प्लमर, प्लमर *m.* plumber
प्लेन *adj. inv.* plain, without design
प्लॅटफॉर्म, प्लॅटफॉर्म *m.* platform
प्लॅस्टिक *n.* plastic

फ

फक्त *adv.* only
फजिती *f.* humiliation
फट, फटी *f.*(*i*) crack
फटका, फटके *m.* blow
फटफटी, फटफट्या *f.* motorcycle
फटाका, फटाके *m.* firecracker
फडकं, फडकी *n.* rag, piece of cloth
फरक *m.* 1. difference. 2. change
फरशी, फरश्या *f.* 1. tile. 2. floor
फराळ *m.* a snack (esp. one permitted during a fast)
फर्निचर *n.* furniture
फवार– *v.t.* to spray
फवारा *m.* spray
फस–*v.i.* to be tricked, be outwitted
फसव– *v.t.* to trick, outwit, deceive
फसवं *adj.* deceptive
फसवणूक *f.*(*i*) deception
फसवाफसवी *f.* deception, cheating
फळ, फळं *n.* fruit. ◦ **वाला, ◦ वाले** *m.* fruit vendor
फळा, फळे *m.* blackboard
फाईन *adj. inv.* fine quality (material)

फाईल, फाइली/फायली *f.*(*i*) office file
फाट– *v.i.* to tear
फाटकं *adj.* torn, ragged
फाटक, फाटकं *n.* gate
फाटा, फाटे *m.* branch. ० फुट– to branch (as a road)
फाड– *v.t.* to tear
फाडफाड *adv.* fluently
फायदा *m.* gain, profit, advantage. फायदेशीर *adj. inv.* profitable
फार *adj. inv.* much. *adv.* very, too much. ० तर at the most. ०सं नाही not very much
फार्स *m.* farce
फालतू *adj. inv.* unimportant, trivial
फावला वेळ leisure time
फाशी दे– to hang. फाशी जा– to be hanged
फिक्कं *adj.* light, pale
फिक्कट/फिकट *adj. inv.* light, pale
फिट– *v.i.* to be repaid
फिर– *v.i.* 1. to spin. 2. to wander. 2. to travel, get around. फिरायला जा– to go for a walk
फिरती *f.* touring
फिरव– *v.t.* 1. to turn, spin. 2. to run (as one's hand over something)
फिल्म *f.* 1. film. 2. movie
फी *f.* fee
फुंक– *v t.* to blow
फुंकर *f.* blowing with one's mouth. ० घाल– to blow
फुकट *adj. inv.* 1. free. 2. wasted, useless. *adv.* for nothing, without recompense
फुग– *v.i.* to swell, be inflated
फुगव– *v.t.* 1. to blow up (as a balloon). 2. to exaggerate
फुगा, फुगे *m.* 1. balloon. 2. bubble, anything puffed up
फुट– *v.i.* 1. to break, shatter, burst. 2. to spread (as ink on paper). 3. to become publicly known. 4. to whey (as milk). 5. to sprout
फुफाटा *m.* dust
फुटबॉल *m.* soccer
फुल *adj. inv.* full
फुल– *v.i.* to bloom, blossom
फुशारकी *f.* bragging. ० मार– to brag
फुसकं *adj.* empty, hollow
फूट, फुटी *f.*(*i*) 1. division. 2. sprout
फूट, फूट *m.* foot (measure)
फूटपट्टी, फूटपट्टा *f.* ruler
फूल, फुलं *n.* flower
फेक– *v.i.* to throw. फेकून दे– to throw away
फेटा, फेटे *m.* turban
फेड– *v.t.* to repay
फेरी, फेऱ्या *f.* trip, round ०वाला, ०वाले *m.* hawker
फेस– *v.t.* to beat, whip (as eggs)
फेस *m.* foam, lather
फोटो, फोटो *m.* photograph. ० काढ– to take a photograph

फोटोग्राफी *f.* photography
फोड– *v.t.* to break
फौज, फौजा *f.*(*e*) army
फौजदार, फौजदार *m.* police sub-inspector
फॅशन *f.* fashion, style
फॉर्म, फॉर्म *m.* form. ∘ **भर–** to fill out a form
फोन, फोन *m.* 1. telephone. 2. telephone call. ∘ **कर–** to telephone
फ्रॉक, फ्रॉक *m.* dress, frock
फ्ल्यू *m.* flu, influenza

ब

बकरं, बकरी *n.* goat
बंगला, बंगले *m.* large house, bungalow
बघ– *v.t.* (*irreg.*) to look at
बघितलं perf. of **बघ–**
बटण, बटणं *n.* 1. button. 2. switch
बटाटा, बटाटे *m.* potato. ∘**वडा, ∘वडे** *m.* potato fritter
बंड *n.* rebellion
बडबड–*v.i.* to prattle
बढती, बढत्या *f.* promotion
बंद *adj. inv.* closed. ∘ **कर–** to close, turn off
बदक, बदकं *n.* duck
बंदर, बंदरं *n.* port.
बदल– *v.t.* to change, alter. *v.i.* to change
बदल, बदल *m.* change, alteration
बदली, बदल्या *f.* transfer. *post.* in place of
बंदी *f.* ban, prohibition
बंदूक, बंदुका *f.*(*i*) gun
बंदोबस्त *m.* 1. arrangements. 2. security arrangements
बद्दल *post.* 1. about. 2. for
बंधन, बंधनं *n.* bond, restriction
बन– *v.i.* 1. to become. 2. to be made, be shaped
बनव– *v.t.* 1. to make. 2. to manufacture
बंब, बंब *m.* water heater
बरं *adj.* 1. all right. 2. well. ∘ **का** mind you
बरंच *adv.* very. *adj.* much, many, a lot of
बरेचदा *adv.* many times, often
बरोबर *adj. inv.* 1. correct, exact. 2. proper. *adv.* 1. right, exactly. 2. equal to. 3. along. *post.* with. **बरोबरी** *f.* equality
बर्फ *n.* snow, ice
बलात्कार, बलात्कार *m.* rape
बल्ब, बल्ब *m.* lightbulb
बशी, बशा *f.* saucer
बस, बसेस/बशी *f.*, *f.*(*i*) bus
बस– *v.i.* 1. to sit down. 2. to ride (on, in)
बस/बास *adv.* enough
बसव– *v.t.* to seat, install. 2. to fix, fasten. 3. to fit
बहार, बहार *m.* season (of harvest)
बहिष्कार *m.* 1. boycott. 2. outcasting. ∘ **घाल–, ∘ टाक–** to boycott
बहीण, बहिणी *f.*(*i*) sister

बहुतेक *adj. inv.* the majority. *adv.* most probably, usually
बहुधा *adv.* usually, most probably
बहुमत *n.* majority
बहुसंख्य *adj. inv.* majority
बळ *n.* strength
बक्षीस, बक्षिसं *n.* 1. prize. 2. gift. 3. tip
बाई, बायका/ बाया *f.* 1. woman. 2. respectful appelation. 3. laborer. 4. teacher. *f. suff.* respectful suff. added to a woman's name
बाक, बाकं *n.* bench
बाकी *adj. inv.* the rest, remaining
बाग, बागा *f.*(*e*) garden, orchard. ० **काम** *n.* gardening
बागायत *adj. inv.* irrigated. ०**दार, ०दार** *m.* farmer owning irrigated land, hence, wealthy farmer
बाजरी *f.* bajra (pearl millet)
बाजार, बाजार *m.* bazar, market. ० **भर**– for a market to be held. ० **कर**– to do the marketing
बाजी *f. suff.* abstract noun-making *suff.*
बाजू, बाजू *f.* side. ० **ला** to one side. ० **चं** on the side of
बाटली, बाटल्या *f.* bottle
बाण, बाण *m.* arrow
बातमी, बातम्या *f.* item of news. In pl., news
बाथरूम, बाथरूम *f.* bathroom. (This is usually only a room for bathing, not a toilet.)
बादली, बादल्या *f.* bucket
बादशहा, बादशहा *m.* emperor
बांध– *v.t.* 1. to tie. 2. to build, construct
बांधकाम *n.* construction
बाप, बाप *m.* father
बापरे *interj.* exclamation of fear, wonder
बाबत *post.* about, regarding
बाबतीत See **बाबत**.
बाबा *m.* 1. father (term of reference and address). 2. man
बांबू, बांबू *m.* bamboo
बायको, बायका *f.* wife
बारीक *adj. inv.* 1. small, fine. 2. slender
बावळट *adj. inv.* stupid, dumb, doltish
बास *adj. inv.* enough
बाही, बाहा *f.* sleeve
बाहेर *adv. post.* outside
बाळ, बाळं *n.* baby, young child
बाळंत *adj. inv.* having just delivered a child. ० **हो**– to deliver a child. **बाळंतीण, बाळंतिणी** *f.*(*i*) woman who has just delivered
बिकट *adj. inv.* difficult
बिघड– *v.i.* to go out of order
बिचारं *adj.* poor, pitiable
बिछाना, बिछाने *m.* bed, bedding ० **कर**– to make a bed
बिझनेस *m.* business
बिन *pref.* without, less, ० **तिखटाचं**

adj. without chilis/chili powder ◦ साखरेचं *adj.* sugarless

बिबळ्या, बिबळे/बिबळ्या वाघ, बिबळे वाघ *m.* spotted tiger, leopard

बियाणं *n.* seed

बिर्याणी *f.* a preparation of rice and meat

बिस्किट, बिस्किटं *n.* cookie, cracker

बी *n.* seed. *adv.* also, too

बीएससी *n.,f.* Bachelor of Science degree

बीसी backward class

बीफ *n.* beef

बीळ, बिळं *n.* hole

बुटकं *adj.* short

बुड– *v.i.* to sink, be submerged. **बुडून मर–** to drown

बुडव– *v.t.* 1. to sink, submerge. 2. to miss (as a class). 3. to cause to lose, not pay

बुद्धी *f.* sense, intelligence, intellect.

बुद्धिबळ *n.* chess

बुवा, बुवे *m.* man

बुशशर्ट, बुशशर्ट *m.* bush shirt (a sports shirt)

बूच, बुचं *n.* cork, stopper

बूट, बूट *m.* shoe

बे two. *pref.* 1. two. 2. without

बेकार *adj. inv.* 1. unemployed. 2. bad, useless. **बेकारी** *f.* unemployment

बेजबाबदार *adj. inv.* irresponsible

बेट, बेटं *n.* island

बेत, बेत *m.* 1. plan. 2. menu

बेफाम *adj. inv.* uncontrolled, *adv.* recklessly, in an uncontrolled manner, wildly

बेफिकीर *adj. inv.* carefree, careless

बेरीज, बेरजा *f.(e)* addition, sum

बेल *f.* doorbell

बेशुद्ध *adj. inv.* unconscious

बेसन *n.* Bengal gram (chickpea) flour

बैठक, बैठका *f.(i)* seating arrangement

बैठक, बैठकी/बैठका *f.(i)* meeting

बैल, बैल *m.* bull, ox, bullock ◦ **गाडी, ◦ गाडया** *f.* bullock cart. ◦ **जोडी, ◦ जोड्या** *f.* team (pair) of bullocks

बोच– *v.i.* (*N–la impers.*) to prick

बोच *f.(e)* prick

बोजड *adj.* heavy, unwieldy

बोजा, बोजे *m.* load, burden

बोट, बोटं *n.* finger, toe

बोट, बोटी *f.(i)* boat

बोल– *v.i.* to speak

बोर्डिंग, बोर्डिंगं *n.* dormitory, hostel

बोलव– /बोलाव– *v.t.* to call, invite

बोळ, बोळ *m.* lane, alley

बँक, बँका *f.(e)* bank

बॅग, बॅगा *f.(e)* bag, satchel, suitcase

बॉक्स *f.* box

ब्राइट *adj. inv.* bright

ब्राह्मण, ब्राह्मण *m.* Brahman

ब्रेकडाऊन *adj. inv.* broken down.

गाडी ० हो– for a car to break down

ब्रेकफास्ट *f.* breakfast. **० घे–** to have breakfast

ब्रेड, ब्रेड *f., m.* bread, loaf of bread

ब्लाउज, ब्लाउज *m.,n.* blouse

भ

भक्कम *adj. inv.* strong

भगवं *adj.* orange, saffron–colored

भजन, भजनं *n.* devotional singing usually accompanied by instruments

भटक– *v.i.* to roam, wander

भटजी, भटजी *m.* priest

भडक *adj. inv.* gaudy

भत्ता, भत्ते *m.* allowance

भयंकर *adj. inv.* awful, terrible, terrific *adv.* awfully, terribly

भयानक *adj. inv.* fearful, awful

भर– *v.i.* to be filled. 2. to be held, to meet as (a bazar or a school). *v.t.* 1. to fill. 2. to fill out (as a form) 3. to deposit (as money in a bank)

भर *adj. inv.* full. **० दिवसा** in broad daylight. **० दुपारी** at the height of the afternoon. **० उन्हाळ्यात** at the height of the summer. *adj. suff. inv.* –ful. the whole, all ... long

भरपूर *adj. inv.* much, a lot of

भराभर *adv.* fast, swiftly, rapidly

भलं *adj.* good

भविष्य *n.* prediction, forecast. **०काळ** *m.* 1. future. 2. (*gram.*) future tense

भाकड *adj. inv.* 1. dry (of milch animals). 2. useless

भाऊ, भाऊ *m.* brother

भाकरी, भाकऱ्या *f.* flat unleavened bread made out of sorghum, millet or maize

भाग, भाग *m.* part. **० घे–** to take part

भाग– *v.i.* to be sufficient, meet the need. *v.t.* (*math.*) to divide

भाज– *v.i.* 1. to be burned. 2. to be roasted, be toasted. *v.t.* to roast, toast

भाजी, भाज्या *f.* 1. vegetable. 2. vegetable curry. **पाले ०, पालेभाज्या** *f.* leafy vegetable. **० वाला, ० वाले** *m.*, **० वाली, ० वाल्या** *f.* vegetable seller

भांड– *v.i.* to quarrel

भांडण, भांडणं *n.* quarrel

भांडखोर *adj. inv.* quarrelsome

भाडं, भाडी *n.* rent, charge, fare. **भाड्यानं दे–** to give on rent

भांडं, भांडी *n.* pot, pan, vessel. In *pl.* often means 'dishes'.

भांडवल *n.* capital. **०दार, ०दार** *m.* capitalist

भांडार, भांडारं *n.* store, storehouse

भाडेकरू, भाडेकरू *m.* tenant

भात *m.* cooked rice, plant of rice

भानगड, भानगडी *f.(i)* complication, complicated affair

भारत *m.* India. **भारतीय** *adj. inv.* Indian
भारी *adj. inv.* costly
भाव, भाव *m.* market price, rate
भावंडं *n. pl.* siblings
भावना, भावना *f.* feeling, emotion. **०प्रधान** *adj. inv.* sensitive
भाषण, भाषणं *n.* speech. **० कर–** to give a speech
भाषा, भाषा *f.* language
भाषांतर, भाषांतरं *n.* translation
भास– *v.i.*(*N–la impers.*) to feel
भि– *v i.* (*irreg.*) to be afraid, fear
भिकारी, भिकारी *m.* beggar
भिज– *v.i.* 1. to get wet. 2. to be irrigated
भिजव– *v.t.* 1. to wet. 2. to water, irrigate
भिंत, भिंती *f.*(*i*) wall
भित्रं *adj.* fearful, timid, cowardly
भिक्षा *f.* alms
भीक *f.*(*e*) alms. **० माग–** to beg
भीती *f.* fear. **० वाट–** *v i.* (*N–la impers.*) to be afraid
भू *pref.* the earth
भूक, भुका *f.*(*e*) hunger, appetite. **० लाग–** *v.i.*(*N-la impers.*) to feel hungry. **भुके मर–** *v i.* to die of starvation
भूकंप, भूकंप *m.* earthquake
भूगोल *m.* geography
भूत *pref.* past. **० काळ** *m.* past
भूत, भुतं, *n.* ghost
भूमिका, भूमिका *f.* role
भूमी *f.* land
भेकर, भेकरं *n.* a kind of deer
भेग, भेगा *f.*(*e*) fissure
भेट– *v.t.*(*sp.*) to meet
भेट, भेटी *f.*(*i*) 1. visit. 2. present. **भेट दे–** to pay a visit, give a a present
भोंदू *adj. inv.* hypocritical
भोवतालचं *adj.* surrounding
भोवताली *adj., post.* around
भोवती *post.* around

म

मऊ *adj. inv.* soft
मका *m., f.*(*e*) corn (maize)
मग *adv.* then
मंगल कार्यालय, मंगल कार्यालयं *n.* marriage hall
मंगळसूत्र, मंगळसूत्रं *n.* a necklace of black beads worn by a woman whose husband is living
मघाशी *adv.* a while ago
मजकूर *m.* written matter
मजबूत *adj. inv.* strong, strongly constructed
मजा *f.*(*e*) fun, enjoyment, amusement. **० वाट–** *v.i.* (*N–la impers.*) to feel amused at. **० ये–** to have fun. **० मार–** to enjoy oneself
मजीद *adj inv.* dull, drab
मजुरी *f.* 1. manual labor. 2. wages for manual labor
मजूर, मजूर *m.* laborer

मंजूर *adj. inv.* approved, sanctioned. ० **कर**– to approve, sanction
मटण *n.* mutton, goat meat, meat
मठ, मठ *m.* monastery
मंडई, मंडया *f.* vegetable market
मडकं, मडकी *n.* earthen water pot
मंडळ, मंडळं *n.* 1. association, club. 2. board
मंडळी *n. pl.* 1. people. 2. wife
मत, मतं *n.* 1. opinion. 2. vote. ०**दान** *n.* voting. ०**दान कर**– to vote. ०**भेद, ०भेद** *m.* difference of opinion
मंत्र, मंत्र *m.* incantation
मंत्रालय *n.* secretariat (building)
मंत्री, मंत्री *m.* minister (governmental). **मंत्रिमंडळ, मंत्रिमंडळं** *n.* cabinet
मंद *adj. inv.* 1. slow. 2. of low intensity (as a fire, or a scent). dull–witted
मदत *f.*(*i*) help. ० **कर**– to help. ०**नीस, ०नीस** *m.* helper, assistant
मधनं See **मधून**.
मधून *adv.* in the middle. **मधून मधून** 1. here and there. 2 occasionally, now and then. *post.* from, through, by means of, in the middle
मधे *post.* in, inside. *adv.* in the middle
मध्य *m.* center
मध्यंतरी *adv.* 1. recently. 2. in the meanwhile
मध्यमवर्गीय *adj. inv.* middle–class
मध्ये See **मधे**.
मन, मनं *n.* mind
मनमोकळं *adj.* open, frank
मनस्थिती *f.* mood, state of mind
मनाई *f.* prohibition
मनीऑर्डर, मनीऑर्डरी *f.*(*i*) money order
मनुष्य, मनुष्य *m.* man
मनोवृत्ती *f.* attitude
मर– *v.i.* (*irreg.*) to die
मरण *n.* death
मराठी *n.* the Marathi language. *adj. inv.* Marathi, Maharashtrian
मर्जी *f.* will, wish
मर्यादा, मर्यादा *f.* limit
मलम, मलमं *n.* ointment
मला to me
मल्ल, मल्ल *m.* wrestler
मशीद, मशिदी *f.*(*i*) mosque
मसाला, मसाले *m.* spice, mixture of spices. **मसालेभात** *m.* spiced rice
मसुदा, मसुदे *m.* draft
मस्त *adj. inv.* great, excellent
महत्त्व *n.* importance. **महत्त्वाचं** *adj.* important
महाग *adj. inv.* expensive. **महागाई** *f.* high prices
महाराष्ट्र *m.* Maharastra. **महाराष्ट्रीय** *adj. inv.* Maharashtrian
महाल, महाल *m.* palace. **ताज०** *m.* Taj Mahal

महाविद्यालय, महाविद्यालयं *n.* college
महिना, महिने *m.* month
महिलामंडळ, महिलामंडळं *n.* women's club
मळ– *v.i.* 1. to get dirty, get soiled. 2. to knead. 3 to thresh
मळ– *m.* 1. dirt, filth. 2. feces. **मळकं** *adj.* dirty. soiled
मळणी *f.* threshing
मळमळ *v.i.* (*N–la impers.*) to feel queasy
माकड, माकडं *n.* monkey
माग– *v.t.* to ask for
मागचं *adj.* last, past
मागणी, मागण्या *f.* demand
मागनं See **मागून.**
मागलं *adj.* last, past
मागव– *v.t.* to order
मागास *pref.* backward. **०लेलं** *adj.* backward
मागून *adv., post.* after, behind, from behind
मागितलं perf. of **माग–**
मागे *adv.* in the back. *post.* behind, in the back of. **पुढे ०** *adv.* sometime or other
मागोमाग *post.* directly after, directly behind
मांजर, मांजरं *n.* cat
माझं *adj.* my, mine
माठ, माठ *m.* earhen water vessel
मांड– *v.t.* 1. to set out, lay out, arrange. 2. to set forth
मांडणी *f.* arrangement
माडी *f.* upper storey of house
मांडी, मांड्या *f.* 1. thigh. 2. crossed legs. **० घाल–** to cross one's legs
माणसं *n. pl.* wife
माणूस, माणसं *m.,n.* man, human being
मात *f.* victory. **मात कर–** to win a victory
माती *f.* earth, soil. **० चं** *adj.* earthenware
मातृभाषा *f.* mother tongue
मात्र *adv.* 1. at least, for its part. 2. however
माध्यम, माध्यमं *n.* medium
माध्यमिक *adj. inv.* secondary (of a school)
मान, माना *f.*(*e*) neck
मान– *v.t.* to believe
मान *m.* respect. **० दे–** to respect.
मानव– *v.i.* (*N–la impers.*) to suit, agree with
मानव, मानव *m.* human being. **मानवी** *adj. inv.* human. **०जात** *f.*(*i*) the human race
मान्य *adj. inv.* accepted. **० कर–** to agree to. **०ता** *f.* consent, recognition
माप, मापं *n.* measurement
माफ *adj. inv.* pardoned, forgiven. **० कर–** to pardon, forgive
माफक *adj. inv.* moderate, limited
माफी *f.* pardon
मामंजी *m. pl.* father–in–law (term of reference and address)

मामलतदार See मामलेदार.
मामला, मामले *m.* matter
मामलेदार, मामलेदार *m.* taluka-level revenue officer
मामा, मामे *m.* mother's brother (term of reference and address)
मार- *v.t.* 1. to beat. 2. to strike. 3. to kill, destroy. 4. to drive in (as a nail). 5. to throw at. 6. to spray. 7. to snatch, steal
मार *m.* beating, hit
मारामारी *f.* fighting
मार्क, मार्क *m.* mark
मार्ग, मार्ग *m.* 1. street, road. 2. way. **मार्गे** via
मार्गदर्शन *n.* guidance. ० **कर-** to give guidance
मार्फत *post.* on behalf of, through
माल *m.* material, goods, stuff
मालक, मालक *m.* 1. owner. 2. master. *m. pl.* husband
मालमत्ता *f.* property
मालिका, मालिका *f.* series, chain
मावशी, मावश्या *f.* mother's sister
मास *n.* 1. flesh. 2. meat. 3. month. ०**मच्छर** *n.* non-vegetarian food (lit. flesh and fish)
मासा, मासे *n.* fish
मांसाहार *m.* eating of meat. **मांसाहारी** *adj. inv.* meat-eating, non-vegetarian
मासिक *adj. inv.* monthly. **मासिक, मासिकं** *n.* monthly periodical. ० **पाळी** *f.* menstrual period
मास्तर *m.* teacher (term of reference and address)
माहिती *f.* information
माहीत *adj. inv.* known. ० **अस-** *v.i.* (*N–la impers.*) to know
माहेर *n.* married woman's mother's home
माळी, माळी *m.* 1. farmer who raises garden produce. 2. gardener
माळीण, माळणी *f.*(*i*) 1. vegetable seller. 2. wife of **माळी**
मिट- *v.i.* 1. to close. 2. to be settled. *v.t.* to close
मिटव- *v.t.* to settle
मिठाई *f.* sweets
मिठी, मिठ्या *f.* embrace. ० **मार-** to embrace
मित्र, मित्र *m.* male friend
मिनिट, मिनिटं *n.* minute
मिरची, मिरच्या *f.* chili pepper
मिरं, मिरी *n.* black pepper
मिरपूड *f.*(*i*) black pepper
मिरवणूक, मिरवणुका *f.*(*i*) procession
मिसळ- *v.i., v.t.* to mix
मिसेस *f.* wife
मिस्टर *m.* husband
मिस्त्री *m.* master craftsman (term of reference and address)
मिळ- *v.i.* to be available. *v.i* (*N–la impers.*) to get, obtain, receive
मिळकत *f.*(*i*) earnings, income
मिळव- *v.t.* to earn, obtain
मिळालं perf. of **मिळ-**
मिळून *adv.* together

मी *pron.* I
मीटर, मीटर *m.* meter
मीटिंग, मीटिंगा *f.* meeting
मीठ *n.* salt
मीडियम *n.* medium (of education)
मुक– *v.i.* to lose
मुकं *adj.* dumb
मुकादम, मुकादम *m.* foreman
मुक्काम *m.* 1. stay. 2. place of halt. **० कर–** to stay, halt
मुख्य *adj. inv.* main, chief. **० त:** *adv.* chiefly, mainly
मुंडासं, मुंडाशी *n.* turban
मुदत *f.(i)* fixed period, term
मुद्दल *n.* principal, capital
मुद्दा, मुद्दे *m.* 1. point. 2. clause
मुद्दाम *adv.* intentionally
मुद्देसूद *adj. inv.* well-organized
मुरगळ– *v.t.* to twist, be sprained. *v.t.* to twist
मुलगा, मुलगे *m.* boy, son
मुलगी, मुली *f.* girl, daughter
मुलाखत, मुलाखती *f (i)* interview. **ची ० घे–** to interview X
मुलूख, मुलूख *m.* region
मुसलमान, मुसलमान *m.* Muslim
मुसळधार *adj. inv.* heavy (of rain)
मुहूर्त, मुहूर्त *m.* auspicious moment
मुळं See **मुळे.**
मुळा, मुळे *m.* radish
मुळात *adv.* basically
मुळी *adv.* at all. **०च नाही** not at all
मुळे *post.* because of
मूग *m.* moong beans (a kind of lentil)
मूर्ख *adj. inv.* foolish, stupid. **०पणा** foolishness, stupidity
मूर्ती, मूर्ती *f.* idol, image. **मूर्तिपूजा** *f.* idol worship
मूल, मुलं *n.* child
मूल्य, मूल्यं *n.* value. **मूल्य** *n.* price
मूळ, मुळं *n.* root
मूळ *n.* origin. *adj. inv.* original
मृग *m.* a constellation (Orion). **० लाग–** for the monsoon to start
मृत *adj. inv.* dead
मृत्यू *m.* death
मेकॅनिक, मेकॅनिक *m.* mechanic
मेख *f.(i)* 1. peg. 2. point. 3. rub
मेजवानी, मेजवान्या *f.* feast, party
मेंढरू, मेंढरं *n.* sheep
मेणबत्ती, मेणबत्त्या *f.* candle
मेथी *f.* a leafy vegetable
मेंदू, मेंदू *m.* brain
मेलं perf. of **मर–**
मेस *f.* mess, cafeteria
मेळा, मेळे *m.* fair
मैत्री *f.* friendship
मैत्रीण, मैत्रिणी *f.(i)* female friend
मैदा *m.* refined wheat flour
मैदान, मैदानं *n.* 1. level tract of land. 2. parade ground, playground
मैफल, मैफली *f.(i)* concert, recital
मैल, मैल *m.* mile
मोकळं *adj.* 1. free, unengaged. 2. open. *adv.* unfettered. **मोकळेपणानं** *adv.* freely

मोघम *adj. inv.* indefinite, vague. *adv.* indefinitely, vaguely
मोज– *v.t.* to count
मोठं *adj.* 1. big, large. 2. grown-up, older
मोठ्यानं *adv.* loudly
मोड– *v.i., v.t.* to break
मोड *f.(i)* change
मोड, मोड *m.* sprout
मोफत *adj. inv.* free. *adv.* for free
मोटार, मोटारी *f.(i)* car
मोरपंखी *adj. inv.* blue-green (color of peacock wings)
मोरी, मोऱ्या *f.* 1. room or paved place with a drain for washing and bathing. 2. drain
मोलकरीण, मोलकरणी *f (i)* household servant
मोलमजुरी *f.* manual labor
मोसंबं, मोसंबी *n.* orange
मोहीम, मोहिमा *f.* (*e*) campaign
मोक्ष *m.* final liberatio.., salvation
मौन *n.* silence, refraining from speech
मॅच *f.* match
मॅट्रिक *adj. inv.* having passed the matriculation (high school leaving) examination
मॅनेजर, मॅनेजर *m,* manager
मॉन्सून, मॉन्सून *m.* monsoon, rainy season
म्हटलं perf. of **म्हण–** *v.t.*
म्हण– *v.t.* (*irreg.*) 1. to sing. 2. to call, designate. *v.i.(irreg.)* to say
म्हण, म्हणी *f.(i)* saying, proverb
म्हणजे that is, meaning, namely
म्हणून *conj.* so, therefore. *adv.* as, by the name of
म्हातारं *adj.* old (of people and animals)
म्हातारपण *n.* old age
म्हैस, म्हशी *f.(i)* buffalo

य

यजमान *m. pl.* 1. husband. 2. host
यंत्र, यंत्रं *n.* machine
यंदा *adv.* this year
यश *n.* success. **०स्वी** *adj. inv.* successful
याचं, यांचं *etc.* See **त्याचं, त्यांचं,** etc.
यादी, याद्या *f.* list
युद्ध, युद्धं *n.* war
युनिव्हर्सिटी, युनिव्हर्सिट्या *f.* university
ये– *v.i.(irreg.)* to come
येतं *adj.* coming, next
योग *m.* yoga
योग्य *adj. inv.* proper. *post.* suitable
योजना, योजना *f.* plan, program

र

रक्त *n.* blood. **० पात** *m.* bloodshed
रंग, रंग *m.* 1. color. 2. paint. **रंगीत** *adj. inv.* colored
रंगव– *v.t.* to paint
रजई, रजया *f.* quilt

रजा *f.* leave. ० घे–to take leave
रजिस्टर कर– to register. रजिस्टर्ड लग्न *n.* registered marriage (civil marriage)
रड– *v.i.* to cry. ० गाणं *n.* whining. ०कं *adj.* 1. given to crying, whining, complaining. 2. (of expression) sad, gloomy
रथ, रथ *m.* chariot
रद्द *adj. inv.* cancelled
रद्दी *f.* waste paper. *adj. inv.* bad, useless
रबर *n.* 1. rubber. 2. eraser. रबरी *adj. inv.* rubber
रमझान ईद *f.* Ramzan Id (a Muslim festival)
रम्य *adj. inv.* delightful, beautiful
रस *m.* 1. juice. 2. interest. ० घे- to take interest
रस्ता, रस्ते *m.* street, road, way
रहदारी *f.* traffic
रहस्य, रहस्यं *n.* secret, mystery
राइसप्लेट, राइसप्लेट *f.* rice plate (a limited serving vegetarian meal available in inexpensive eating places)
राख *f.*(*e*) ash, ashes
राख– *v.t.* 1. to preserve. 2. to keep, reserve. 3. to guard. राखण *f.*(*i*) guarding
राखी *adj. inv.* gray
राखीव *adj. inv.* reserved
राग *m.* anger
राग, राग *m.* raga
रांग, रांगा *f.*(*e*) line, queue
रागव– *v.i.* to get angry. *v.t.* to scold
रागाव- See रागव.
रागीट *adj. inv.* irascible
राजकारण *n.* politics
राजकीय *adj. inv.* political
राजा, राजे *m.* king
राजीनामा, राजीनामे *m.* resignation
राज्य, राज्यं *n.* 1. empire, kingdom. 2. state, province. 3. rule
राज्यसभा *f.* Rajyasabha (upper house of Parliament)
राणी, राण्या *f.* queen
रात्र, रात्री *f.*(*i*) night. रात्री at night. आज रात्री tonight
रामराम *m.* greeting equivalent to नमस्कार used in rural speech
राव *m.* suffix added to a given name
राष्ट्र, राष्ट्रं *n.* nation, country. राष्ट्रीय *adj. inv.* national
राह– / राहा– *v.i.* 1. to live, stay. 2. to remain
राहव– *v.i.* (*N–la impers.*) to be able to contain oneself
राहणी *f.* life–style
राहिलं perf. of राह– / राहा–
राक्षस, राक्षस *m.* demon, giant
रिकामं *adj.* 1, empty. 2. unoccupied. 3. unengaged (of a vehicle)
रिझर्व्हेशन, रिझर्व्हेशनं *n.* reservation. ० कर– to make a reservation
रिटायर हो– to retire

रिपोर्ट, रिपोर्ट *m.* report
रिवाज, रिवाज *m.* custom, practice
रिक्षा, रिक्षा *f.* ricksha (a three-wheeled power-driven or manually-driven vehicle)
रीत, रीती *f.*(*i*) 1. method. 2. custom. 3. proper manner. **चालीरीती** *f. pl.* customs
रुच- *v.i.*(*N-la impers.*) to like
रुज- *v.i.* to take root
रुंद *adj. inv.* wide, broad. **रुंदी** *f.* width, breadth
रुपया, रुपये *m.* rupee
रुस- *v.i* to sulk
रुक्ष *adj. inv.* 1. dry. 2. uninteresting
रूप *n.* 1. looks, appearance. 2. good looks
रे particle used in familiar address to a man
रेघ, रेषा *f.*(*i*) line
रेडिओ, रेडिओ *m.* radio
रेडिमेड *adj. inv.* readymade
रेनकोट, रेनकोट *m.* raincoat
रेल्वे *f.* railroad
रेशीम *n.* silk. **रेशमी** *adj. inv.* silk
रोख *adj. inv.* cash
रोग, रोग *m.* disease. **रोगट** *adj. inv.* sickly
रोज *adv.* daily, every day. ० **चं** *adj.* everyday
रोजगार *m.* work, employment (esp. on daily wages)
रोड *adj. inv.* skinny, thin. *m.* road
रोप, रोपं *n.* seedling
रोमँटिक *adj. inv.* romantic
रोव- *v.t.* to plant, fix, set (as a stake)
रॉकेल *n.* kerosene

ल

लक्तरं *n. pl.* rags
लखपती, लखपती *m.* millionaire
लंगडं *adj.* lame
लगेच *adv.* immediately
लंगोट, लंगोट *m.* 1. loincloth. 2. diaper
लग्न, लग्नं *n.* marriage. 2. wedding ० **पत्रिका** *f.* wedding invitation card. ० **बंधन** *n.* the tie of marriage. ० **समारंभ** *m.* wedding ceremony
लघवी *f.* urine
लघु *pref.* short, small
लठ्ठ *adj. inv.* fat
लढा, लढे *m.* fight
लढाई, लढाया *f.* war
लप- *v.i.* to hide, be concealed
लपव- *v.t.* to hide
लपेट- *v.t.* to wrap around
लबाड *adv. inv.* 1. scheming, crooked. 2. rogue (used in endearment of a child)
लवकर *adv.* early, soon, quickly
लवचिक *adj. inv.* flexible
लष्कर, लष्करं *n.* 1. army. 2. army cantonment

लस, लशी *f.(i)* vaccine
लसूण *f.(i) m.* garlic
लहान *adj.inv.* small, younger **०पण** *n.* childhood
लक्ष *n.* attention. **० दे-** to pay attention
ला *post.* to, in, at
लाइट *m.* light
लाईन *f.* line (of business or study)
लाकूड, लाकडं *n.* wood, piece of wood. **लाकडी** *adj. inv.* wooden
लाख one hundred thousand
लाग- *v.i.* 1. to come in contact with, bump. 2. to be applied, be smeared. 3. for a connection to be made (as of the phone). 4. to close, be shut. 5. to be planted. 6. to start getting spoiled (as a fruit). 7. to begin (as a movie in a theater). 8. to come on (as a program on the radio). 9. to be prescribed (as a book). 10. to be ready for boarding (as a bus). *v.i.* (*N–la impers.*) 1. to be hit. 2. to be hurt. 3. to need, require. 4. to feel (as hunger).
लागण *f.(i)* 1. planting. **० कर-** to plant. 2. infection by an epidemic disease
लागलीच *adv.* immediately
लागवड *f.(i)* planting, plantation
लागून *adv.* near, touching
लागोपाठ *adv.* in quick succession, one right after the other
लाच, लाचा *f.(e)* bribe
लाचार *adj. inv.* low, without dignity
लाज- *v.i.* to feel shy, blush
लाज *f.(e)* shame, modesty, bashfulness
लाट- *v.t.* to roll out
लाट, लाटा *f.(e)* wave
लाटणं, लाटणी *n.* rolling pin
लाड *m.pl.* indulgence. **० कर-** to indulge, pet
लाडकं *adj.* pet, favorite
लाडावलेलं *adj.* spoiled
लाडू, लाडु *m.* a ball-shaped sweet, usually made of a mixture of sugar, roasted flour and spices
लाथ, लाथा *f.(e)* kick. **० मार-** to kick
लाद- *v.t.* 1. to load. 2. to force, impose
लांब *adj. inv.* 1. long. 2. far. **लांबी** *f.* length
लांबव- *v.t.* 1. to lengthen. 2. to prolong. 3. to stretch
लाभ *m.* gain
लायक *adj. inv. post.* suitable, worthy
लायब्ररी, लायब्रऱ्या *f.* library
लायसेन्स *m.* license
लाल *adj. inv.* red
लाव- *v.t.* 1. to make contact, attach. 2. to apply. 3. to plant, grow. 4. to shut, fasten. 5. to

turn on (as a light, radio). 6. to put on (as a record). 7. to arrange, put in order. 8. to make (someone do something)

लिंग, लिंगं *n.* 1. penis. 2. the phallus representing Shiva. 3. (*gram.*) gender

लिटर, लिटर *m.* liter

लिपी, लिप्या *f.* script

लिफ्ट *f.* lift (for lifting water)

लिंबू, लिंबं *n.* lemon

लिह्–/लिहि– *v.t.* to write

लुगडं, लुगडी *n.* sari (esp. a traditional one with border and पदर)

लुंगी, लुंग्या *f.* lungi (garment worn wrapped around lower portion of body)

लुट्– *v.t.* to plunder, loot

लुसलुशीत *adj. inv.* soft

लुळं *adj.* 1. limp. 2. crippled, paralyzed

लेक, लेक *m.* son

लेक, लेकी *f.*(*i*) daughter

लेकरू, लेकरं *n.* child

लेक्चर, लेक्चरं *n.* lecture

लेख, लेख *m.* article

लेखक, लेखक *m.* writer, author

लेखन *n.* writing

लेखिका, लेखिका *f.* writer, author

लेखी *adj. inv.* written. *adv.* in writing

लेंगा, लेंगे *m.* loose pajamas

लेट *adj. inv., adv.* late

लोक *m. pl.* people

लेणं, लेणी *n.* cave (rock-cut temple)

लैंगिक *adj. inv.* sexual

लोकप्रिय *adj. inv.* popular

लोकर *f.*(*i*) wool. **लोकरी** *adj. inv.* woolen

लोकसभा *f.* Loksabha (the lower house of Parliament)

लोखंड *n.* iron. **लोखंडी** *adj. inv.*

लोण *n.* ० **पसर–** to spread

लोणचं, लोणची *n.* pickle

लोणी *n.* butter

लोहार, लोहार *m.* blacksmith

लॉज *n.* hotel

लॉरी, लॉऱ्या *f.* lorry, truck

व

वं *adj. suff.* suffix used for forming ordinal numbers. *Cf.* Eng. *th.*

वकील, वकील *m.* lawyer

वगैरे etc., and so forth

वंचित *adj. inv.* deprived, cheated out of

वजन *n.* weight. ० **कर–** to weigh

वजा *adj. inv.* subtracted. ० **कर–** to subtract

वट्– *v.t.* to be cashed

वड, वड *m.* banyan tree. **वडाचं झाड** banyan tree

वडा, वडे *m.* savory fritter. **दही०** savory fritter made from black gram *dal* and soaked in curds

वडी, वड्या *f.* bar

वडील *m. pl.* father
वणवा, वणवे *m.* forest fire, range fire
वंत *adj. suff. inv.* having
वधू, वधू *f.* bride
वय, वयं *n.* age
वयस्क/वयस्कर *adj. inv.* elderly
वर *post* 1. on, above. 2. to. 3. after. 4, in addition to, on top of
वर, वर *m.* bridegroom
वरण *n.* cooked pulse
वरती *adv.* 1. above. 2. upstairs
वरून *post.* 1. from above. 2. over. 3. from
वर्ग, वर्ग *m.* class (in school), social class
वर्गणी, वर्गण्या *f.* 1. subscription. 2. dues. 3. contribution
वर्णन, वर्णनं *n.* description
वर्तमानकाळ *m.* 1. the present. 2. (*gram.*) present tense
वर्तमानपत्र, वर्तमानपत्रं *n.* newspaper
वर्ष, वर्षं *n.* year
वशिला *m.* personal influence
वसाहत, वसाहती *f.(i)* colony
वसुली *m.* collection of dues. **वसूल** *adj. inv.* **कर–** to collect (money due)
वस्ती, वस्त्या *f.* small settlement. **० कर–** to stay, settle
वस्तू, वस्तू *f.* thing, object, article
वहातूक See **वाहतूक.**
वही, वह्या *f.* notebook
वळ– *v.i.* to turn
वळव– *v.t.* to turn
वळकटी, वळकट्या *f.* bedroll
वा वा *interj.* exclamation of appreciation
वाईट *adj. inv.* bad. **० वाट–** to feel bad/sad. **० पणा** *m.* blame
वाक– *v.i.* to bend
वाकडं *adj.* bent, crooked
वाकव– *v.t.* to bend
वाक्य, वाक्यं *n.* sentence
वाग– *v.i.* to behave. **०णूक** *f.(i)* behavior
वांगं, वांगी *n.* eggplant
वागव– *v.t.* 1. to treat. 2. to carry around
वाघ, वाघ *m.* tiger
वाङ्मय *n.* literature
वाच– *v.t.* to read. *v.i.* to survive, be saved (as life, time, money)
वाचक, वाचक *m.* reader
वाचन *n.* reading. **वाचनालय, वाचनालयं** *n.* library, reading room
वाचव– *v.t.* to save (as life, money)
वाचून *post.* without
वाज– *v.i.* to make a sound, ring. **० ता** at ... o'clock. **थंडी ० v.i.** (*N–la impers.*) to feel cold. **थंडी वाजून ये–** *v.i.* (*N–la impers.*) to get chills
वाजव– 1. to ring. 2. to make a sound (with something). 3. to play (a musical instrument)
वाट– *v.i.* (*N–al impers.*) to feel,

think. *v.t.* 1. to grind, 2. to distribute

वाट, वाटा *f.*(*e*) path, way. ० **चुक**– to lose one's way. ० **पाह**– to wait for someone. ०**चाल** *f.* walking

वाटणी *f.* division

वाटप *n.* distribution

वाटाघाट, वाटाघाटी *f.*(*i*) discussion

वाटी, वाट्या *f.* small metal bowl

वाडवडील *m. pl.* ancestors

वाडा, वाडे *m.* large house (esp. of traditional Maharashtrian style)

वाडी, वाड्या *f.* hamlet

वाढ– *v.i.* to grow, increase. *v.t.* to serve

वाढ *f.*(*i*) growth, increase

वाढव– *v.t.* 1. to grow. 2. to increase. 3. to cause to increase

वात, वाती *f.*(*i*) wick

वातावरण *n.* atmosphere, environment

वाद, वाद *m.* argument, contention. *m. suff.* ism

वादविवाद *m.* argument, discussion

वादळ, वादळं *n.* storm

वाद्य, वाद्यं *n.* musical instrument

वानर, वानरं *n.* monkey, ape

वापर– *v.t.* to use. **वापर** *m.* use

वापसा/वाफसा *m.* right stage of soil moisture for sowing

वाफ *f.*(*e*) steam. **वाफाळतं** *adj.* steaming

वाभाडे *m. pl.* **काढ**– to tear to pieces

वायरमन *m.* electrician

वायल *f.* voile

वार, वार *m.* 1. day of the week. 2. blow, cut

वार– *v.i.* to die (used only of persons)

वारकरी, वारकरी *m.* Varkari (one who makes a regular pilgrimage to the temple of Vithoba at Pandharpur)

वारा, वारे *m* wind

वारी, वाऱ्या *f.* trip, pilgrimage

वाला, वाले *m. suff.* This is a widely-used suffix indicating a man with some sort of habitual relationship to the preceding noun.

वाली, वाल्या *f. suff.* See वाला.

वाव *m.* scope, opportunity

वास, वास *m.* smell

वासरू, वासरं *n.* calf

वास्तव *n.* reality. *adj. inv.* realistic

वास्तविक *adv.* actually

वाह–/**वाहा**– *v.i.* 1. to flow. 2. to blow (as wind). *v.t.* 1. to carry. 2. to make an offering in worship

वाहतूक *f.*(*i*) 1. transport. 2. traffic

वाहन, वाहनं *n.* vehicle

वाहवा *interg.* exclamation of appreciation. *f.* praise. ० **कर**– to praise, applaud

वाळ– *v.i.* to dry
वाळव– *v.t.* to dry
वाळवंट, वाळवंटं *n.* 1. desert. 2. sandy bank of a river
वाळू *f.* sand
वि– *v.i.* (*irreg.*) to bear a litter, give birth (used only of animals)
विक– *v.t.* to sell
विकत घे– to buy
विकास *m.* development, expansion
विक्री *f.* sale. ० **कर–** to sell
विंचर– *v.t.* to comb
विचार– *v.t.* 1. to ask. 2. to give importance (usually used in neg.)
विचार, विचार *m.* thought. ० **कर–** to think
विचित्र *adj. inv.* strange, peculiar
विंचू, विंचू *m.* scorpion
विजय, विजय *m.* victory
विटाळ *m.* ritual pollution
विडा, विडे *m.* a mixture of lime, spices and catechu wrapped in a betel leaf, eaten after a meal as a mouth-freshener
विडी, विड्या *f.* beedi (cigarette of rolled tobacco leaves)
विण– *v.t.* to weave, knit
वितळ– *v.t.* to melt
विद्या *f.* knowledge
विद्यापीठ, विद्यापीठं *n.* university
विद्यार्थी, विद्यार्थी *m.* student
विद्यार्थिनी, विद्यार्थिनी *f.* student
विद्यालय, विद्यालयं *n.* school
विधवा, विधवा *f.* widow
विधानपरिषद, विधानपरिषदा *f.*(*e*) Legislative Council
विधानसभा, विधानसभा *f.* Legislative assembly
विधी, विधी *m.* ritual. **विधिपूर्वक** According to prescribed ritual
विधुर, विधुर *m.* widower
विनंती, विनंत्या *f.* request
विना *post., pref.* without
विनाकारण *adv.* without reason, unnecessarily
विनोद, विनोद *m.* 1. humor. 2. joke. **विनोदी** *adj. inv.* humorous
विभाग, विभाग *m.* 1. division, department. 2. part, region, area
विभागणी, विभागण्या *f.* division
विमान, विमानं *n.* airplane
विरुद्ध *post.* against, opposite
विरोध *m.* opposition. **विरोधी** *adj. inv.* opposite, opposition. In compounds this is equivalent to English *'anti.'*
विलायती *adj. inv.* foreign (esp. English)
विवाह, विवाह *m.* marriage
विशिष्ट *adj. inv.* particular, specific
विशेष *adj, inv.* special, *adv.* especially, specially
विशेषण, विशेषणं *n.* adjective
विशेषतः *adv.* especially
विश्रांती *f.* rest. ० **घे–** to take rest
विश्व *n.* universe

विश्वास *m.* faith, belief. ० **ठेव**– to believe

विष *n.* poison. **विषारी** *adj. inv.* poisonous

विषय, विषय *m.* subject. **विषयी** *post.* about

विष्ठा *f.* feces, excreta

विसर– *v.t.*(*sp.*) to forget

विस्कट– *v.i.* to become scattered, become disarranged. *v.t.* to scatter, disarrange.

विस्तव *m.* fire. ० **घाल**– to fire, supply with fuel

विहीर, विहिरी *f.* (*i*) well

खिल्ला, विळे *m.* curved knife for cutting grass

विळी, विळ्या *f.* curved knife fixed on a board for cutting up vegetables, etc., in the kitchen

विक्षिप्त *adj. inv.* eccentric. ०**पणा** *m.* eccentricity

विज्ञान *n.* science

वीज *f.*(*e.*) 1. electricity. 2. lightning

वीट, विटा *f.*(*e*) brick. **विटेचं** *adj.* brick

वीर, वीर *m.* hero

वेग *m.* speed

वेगवेगळे *adj.* different, various

वेगळं *adj.* different, separate. *adv.* separately

वेच– *v.t.* to pick, select, gather

वेड *n.* madness

वेडं *adj.* mad, foolish

वेणी, वेण्या *f.* 1. braid, hairdo. 2. garland of flowers for putting in hair. ० **घाल**– to braid hair. ० **फणी कर**– to do one's hair

वेद, वेद *m.* Veda

वेल, वेल *m.* vine

वेल, वेली *f.*(*i*) vine

वेस, वेशी *f.*(*j*) city gate

वेळ *m.* time (duration)

वेळ, वेळा *f.*(*e*) time (fixed point in time, occasion)

वेळापत्रक, वेळापत्रकं *n.* timetable

वैदिक *adj. inv.* Vedic

वैयक्तिक *adj. inv.* personal

वैरण *f.*(*i*) fodder

वॉटरबॅग *f.* water bottle

व्यक्त *adj. inv.* expressed. ० **कर**– to express

व्यक्ती, व्यक्ती *f.* individual, person **व्यक्तिमत्व** *n.* personality

व्यत्यय *m.* interruption

व्यवसाय, व्यवसाय *m.* occupation, profession

व्यवस्था *f.* arrangement

व्यवस्थापक, व्यवस्थापक *m.* manager

व्यवस्थित *adj. inv.* well– arranged, in order. *adv.* neatly, properly

व्यवहार *m.* 1. practical life. 2. dealings, business

व्याकरण *n.* grammar

व्याख्यान, व्याख्यानं *n.* lecture

व्याज *n.* interest. **व्याजी** *adv.* at interest

व्यापार *m.* business, trade. **व्यापारी, व्यापारी** *m.* trader. shopkeeper
व्यायली perf. (*f.*) of **वि–**
व्यायाम, व्यायाम *m.* exercise. **० कर–** to exercise
व्यासपीठ, व्यासपीठं *n.* platform
व्रत, व्रतं *n.* vow
व्हॉलीबॉल *m.* volleyball

श

शक– *v.i.* to be able
शंका, शंका *f.* doubt, suspicion
शक्ती *f.* strength, power
शक्य *adj. inv.* possible. **०ता** *f.* possibility. **०तो / ०तोवर** *adv.* as far as possible
शत *pref.* one hundred
शतक, शतकं *n.* century
शत्रू, शत्रू *m.* enemy
शनिवार, शनिवार, *m.* Saturday
शपथ, शपथा *f.*(*e*)
शब्द, शब्द *m.* word
शब्दकोश, शब्दकोश *m.* dictionary
शंभर one hundred
शरम *f.*(*i*) shame. **बे०** *adj. inv.* shamelsss
शरीर, शरीरं *n.* body
शर्ट, शर्ट *m.* shirt
शर्यत, शर्यती *f.*(*i*) race
शस्त्र, शस्त्रं *n.* weapon, instrument
शस्त्रक्रिया, शस्त्रक्रिया *f.* operation
शहर, शहरं *n.* city
शहाणं *adj.* 1. wise, sensible. 2. good, well-behaved (said of a child). **शहाणपणा** *m.* wisdom, sense
शाई *f.* ink
शाकाहार *m.* vegetarian diet. **शाकाहारी** *adj. inv.* vegetarian
शाखा, शाखा *f.* branch
शांत *adj. inv.* peaceful, quiet. **०ता** *f.* peace, quiet **शांती** *f.* mental peace, tranquillity
शाबास *interj.* bravo ! well done !
शाबूत *adj. inv.* intact, unbroken
शाम्पू *m.* shampoo
शारदोत्सव *m.* festival in honor of the goddess Sharada
शारीरिक *adj. inv.* physical
शाश्वत *adj.* permanent. **शाश्वती** *f.* permanence, guarantee of lasting
शासन *n.* government
शास्त्र, शास्त्रं *n.* 1. science. 2. traditional rules. **शास्त्रीय** *adj. inv.* scientific
शाळा, शाळा *f.* school. *f. suff.* place
शाळू *m.* jowar, sorghum
शिक- *v.t.* (*sp.*) to learn, study
शिंक– *v.i.* to sneeze
शिंक, शिंका *f.*(*e*) sneeze
शिकव– *v.t.* to teach
शिकवणी, शिकवण्या *f.* tuition
शिकार *f.*(*i*) 1. hunting, hunt. 2. game. **शिकारी, शिकारी** *m.* hunter
शिकेकाई *f.* pods of a tree, used for shampooing hair

शिक्का, शिक्के *m.* stamp
शिखर, शिखरं *n.* peak, summit
शिंग, शिंगं *n.* horn
शिज– *v.i.* to cook
शिजव– *v.t.* to cook
शिट्टी, शिट्ट्या *f.* whistle. **० वाजव–** to whistle, blow a whistle
शिडी, शिड्या *f.* ladder
शिंपड– *v.t.* to sprinkle
शिपाई, शिपाई *m.* 1. soldier. 2. policeman. 3. office peon (office boy)
शिंपी, शिंपी *m.* tailor
शिबीर, शिबिरं *n.* camp
शिर– *v.i.* to enter, penetrate
शिरकाव *m.* entry (often used of forced or unauthorized entry)
शिरा *m.* a sweet dish made from cracked wheat
शिलाई *f.* 1. sewing. 2. sewing charges
शिल्प, शिल्पं *n.* sculpture. **०कला** sculpture
शिल्लक *adj. inv.* left, remaining. *f.*(*i*) savings
शिव– *v.t.* to sew. *v.t.*(*sp.*) to touch, tag
शिवणकाम *n.* sewing
शिवाय *adv.* also, besides. *post.* 1. in addition to. 2. other than. 3. without
शिवी, शिव्या *f.* word of abuse. **० दे–** to abuse
शिष्य, शिष्य *m.* disciple
शिष्यवृत्ती, शिष्यवृत्त्या *f.* scholarship
शिसं *n.* lead
शिस्त *f*(*i*) discipline
शिळं *adj.* stale
शिक्षक, शिक्षक *m.* teacher
शिक्षण *n.* education, training
शिक्षा, शिक्षा *f.* punishment, sentence of punishment
शिक्षिका, शिक्षिका *f.* teacher
शी *post.* to, with. *interj.* exclamation indicating disgust
शुक्रवार, शुक्रवार *m.* Friday
शुद्ध *adj. inv.* 1. pure. 2. correct **० ता** *f.* purity
शुद्धी *f.* consciousness
शुभ *adj. inv.* auspicious
शुष्क *adj. inv.* dry
शून्य *n.* zero
शूर *adj. inv.* brave
शे hundred
शेकडा, शेकडे *m.* a group of one hundred. *adv.* per hundred. **शेकडो** *adj. inv.* hundreds
शेकोटी, शेकोट्या *f.* warming fire
शेंग, शेंगा *f.*(*e*) pod of a legume
शेंगदाणा, शेंगदाणे/शेंगादाणे *m.* peanut
शेजार *m.* neighborhood. **०चं** *adj.* next, neighboring
शेजारी, शेजारी *m.* neighbor
शेजारी *adv.* 1. alongside. 2. next door. *post.* next to, next door to
शेण *n.* cowdung
शेत, शेतं *n.* field, farm
शेतकरी, शेतकरी *m.* farmer

शेतमाल *m.* agricultural produce
शेती *f.* 1. farming, agriculture. ० **कर–** to farm. 2. agricultural land
शेर, शेर *m.* an old measure of weight or capacity. This term is sometimes used today to mean kilo or liter.
शेल्फ, शेल्फं *n.* shelf
शेवट *m.* end *adv.* in the end, finally. **शेवटी** in the end, finally
शेळी, शेळ्या *f.* goat
शैली *f.* style
शोध–*v.t.* to look for, search for
शोध, शोध *m.* discovery
शोभ– *v.i.* to become, be fitting
शोष– *v t.* to suck
शॉपिंग *n.* shopping. ० **कर–** to go shopping
श्रम *m. pl.* 1. hard work, exertion. 2. fatigue
श्री abbrev. of श्रीयुत (title of respect used before a man's name, as ' Mister ' is used in English)
श्रीखंड *n.* a pudding made from yogurt and sugar
श्रीमंत *adj. inv.* rich, wealthy. **श्रीमंती** *f.* wealth
श्रोता, श्रोते *m.* listener, member of the audience
श्वास, श्वास *m.* breath. ० **घे–** to breathe.
श्वासोच्छ्वास *m.* breathing

स

स *pref.* with
सं *adj. suff.* This suffix is often used to diminish the force of the adjective preceding it.
सकट *post.* with, including
संकट, संकटं *n.* calamity
संकरित *adj. inv.* hybrid
सकर्मक *adj. inv.* (*gram.*) transitive
सकस *adj. inv.* nutritious, wholesome
सकाळ, सकाळी *f.*(*i*) morning. **सकाळी** in the morning
संकोच *m.* constraint. 2. contraction. ० **कर–** 1. to be constrained, feel shy. 2. to contract
सक्ती *f.* compulsion
संख्या, संख्या *f.* number
संगम, संगम *m.* confluence
सगळं *adj.* all
सगळीकडे *adv.* everywhere
सगळेजण *m. pl.* everybody, **सगळ्याजणी** *f. pl.* everybody
संगीत *n.* music
संघ, संघ *m.* team
संघटित *adj. inv.* organized
संच, संच *m.* set
संचालक, संचालक *m.* director
संचालिका, संचालिका *f.* director
संडास, संडास *m.* toilet. *f.* defecation, bowel movement
सण, सण *m.* holiday, festival
संत, संत *m.* saint, good man

सतरंजी, सतरंज्या *f.* carpet
सत्ता *f.* power
सत्र, सत्रं *n.* session, academic term
संत्रं, संत्री *n.* tangerine
सदरा, सदरे *m.* shirt
सदा *adv.* always
संधी *f.* opportunity, chance
सध्या *adv.* at present
संध्याकाळ, संध्याकाळी *f.*(*i*) evening **संध्याकाळी** in the evening
संन्यासी, संन्यासी *m.* ascetic
संप– *v.i.* to end, be finished
संप, संप *m.* strike. **० कर–** to go on strike
संपत्ती *f.* wealth
संपर्क *m.* contact
संपव– *v.t.* to finish
सपाट *adj. inv.* flat, level
संपादक, संपादक *m.* editor
संपूर्ण *adj. inv.* complete, entire
सफरचंद, सफरचंद *n.* apple
सफाई *f.* 1. cleaning. 2. polish, skill. **०दार** *adj. inv.* smooth, polished, fluent
सफेद *adj. inv.* white
सबंध *adj. inv.* whole, entire
संबंध *m.* relationship, connection
सबब, सबबी *f.*(*i*) excuse
संभव *m.* possibility
सभा, सभा *f.* meeting
संभाषण, संभाषणं *n.* conversation
सभासद, सभासद *m.* member
संभाळ– *v.t.* to take care of
समज– *v.i.*(*N–la impers.*), *v.t.* (*sp.*) understand
समजाव– *v.t.* to mollify, pacify
समतोल *m.* balance. *adj. inv.* balanced
समस्या, समस्या *f.* problem
समाज, समाज *m.* society, community
समाधान *n.* satisfaction. **० मान–** to be satisfied
समारंभ, समारंभ *m.* ceremony, celebration
समुद्र, समुद्र *m.* sea
समृद्ध, *adj. inv.* rich, well-endowed
समोर *adv.* in front. *post.* in front of, opposite. **समोरासमोर** opposite each other
सर, सरी *f.*(*i*) shower of rain
सर *m.* professor (term of reference and address)
सरक– *v.i.* to slide, move
सरकव– *v.t.* to slide, move
सरकार, सरकारं *n.* government. **सरकारी** *adj. inv.* government
सरपण *n.* firewood
सरबत *n.* drink made of fruit juice sugar and water. Cf. Eng.*–ade*
सरळ *adj. inv.* straight, straightforward. *adv.* straight. **०सोट** *adj. inv.* absolutely straight
सराईत *adj. inv.* expert. **०पणे** *adv.* expertly
सराव *m.* practice
सरासरी *adj. inv.* average

सर्दी *f*. 1. a cold. 2. dampness
सर्पण *n*. See **सरपण**.
सर्व *adj. inv*. all, everything. *pref*. all. **सर्वांत** of all
सर्वनाम, सर्वनामं *n*. (*gram*.) pronoun
सर्वनाश *m*. total destruction, annihilation
सर्वसामान्य *adj. inv*. common
सर्वज्ञ *adj. inv*. omniscient
सर्व्हिस *f*. job, service
सलवार, सलवारी *f*.(*i*) pajama
सल्ला *m*. advice
सवंग *adj inv*. cheap
सवड *f*.(*i*) free time
सवय, सवयी *f*.(*i*) habit
सवलत, सवलती *f*.(*i*) concession
संवाद, संवाद *m*. conversation, dialogue
सव्वा *adj*. one and one fourth
सशक्त *adj. inv*. healthy, sturdy
संशय *m*. suspicion
संशोधन *n*. research. ० **कर**– to do research
ससा, ससे *m*. rabbit
संसार *m*. 1. temporal world, life in this world. 2. practical life and its responsibilities. 3. housekeeping ० **मांड**– to set up housekeeping
संस्कार, संस्कार *m* 1. acting upon, embellishing. 2. inculcation of values (in this sense used only in *pl*.)
संस्कृत *n*. Sanskrit
संस्कृती, संस्कृती *f*. culture
संस्था, संस्था *f*. institution
सहकार *m*. cooperation. **सहकारी** *adj. inv*. cooperative. *m*. colleague
सहकार्य *n*. cooperation. ० **कर**– to cooperate
सहज *adv*. 1. casually, without any particular purpose. 2. easily
सहन कर– *v.t*. to bear
सहल, सहली *f*.(*i*) trip, picnic
सहवास *m*. 1. living together. 2 association, companionship
सहसा *adv*. generally, usually (used with neg.)
सहानुभूती *f*. sympathy
सहावारी *adj. inv*. six-yard
सही, सह्या *f*. signature. ० **कर**– to sign
साइड *f*. side (major division of college, i.e., Arts, Science, etc.)
साईझ *m*. size
साखर *f*.(*e*) sugar
साखरपुडा *m*. engagement, engagement ceremony
साखळी, साखळ्या *f*. chain
सांग– *v.t*. (*irreg*.) to tell
साग/सागवान *m*. teak. **सागवानी** *adj. inv*. teak
सांगितलं perf. of **सांग**-
साग्रसंगीत *adv*. with all the trimmings, with pomp and ceremony
साच- *v.i*. to accumulate, collect

साचव- *v.t.* to accumulate, collect
साजरं *adj.* celebrated. ० **कर-** to celebrate
साठ- *v.i.* to accumulate, collect
साठव- *v.t.* to accumulate, collect, amass, store
साठा, साठे *m.* store, mass, accumulation. **साठेबाजी** *f.* hoarding
साठी *post.* for
सांड- *v.i., v.t.* to spill
साडी, साड्या *f.* sari
साडे *adj.* plus one half
साध- *v.t.* 1. to manage. 2. to seize (an opportunity.) *v i.* (*N–la impers.*) to be able to
साधं *adj.* simple, plain
साधन, साधनं *n.* means
साधारण *adv.* 1. on the average. 2. approximately. ०**पणे** *adv.* generally
साधू, साधू *m.* sadhu, ascetic
साप, साप *m.* snake
सापड–*v.i.* (*N–la impers.*) to find. *v.i.* to be found
सांपत्तिक *adj. inv.* financial
सापळा, सापळे *m.* 1. trap. 2. skeleton
साफ *adj. inv.* clean, smooth. *adv.* plainly, frankly. ० **कर-** to clean. ० **सफाई** *f.* cleaning
साबण *m.* soap. **साबणाची वडी** *f.* bar of soap
सांबार *n.* a thin piquant sauce made of pulses and spices
सामना, सामने *m.* match
सामाजिक *adj. inv.* social
सामान *n.* 1. collection of things. 2. materials, stuff. 3. luggage
सामान्य *adj. inv.* common, general. ०**विज्ञान** *n.* general science. ०**रूप, ०रूपं** *n.* oblique form. ०**पणे / सामान्यतः** *adv.* generally
साय *f.*(*i*) cream
सायकल, सायकली *f.*(*i*) bicycle
सारखं *adj.* 1. similar, alike, equal. 2. smooth, even. *post.* like, –able, e.g. **बघण्यासारखं** worth seeing. *adv.* constantly
साल, सालं *n.* year
साल, साली *f.*(*i*) bark, rind, skin
सावकार, सावकार *m.* moneylender
सावकाश *adv.* slowly
सावली, सावल्या *f.* 1. shadow. 2. shade (in this sense only *sg.*)
सावळं *adj.* of medium dark complexion
सासर *n.* husband's parents' home
सासरा, सासरे *m.* father-in-law
सासुरवाडी *f.* wife's parents' home
सासुरवास *m.* ill-treatment given to a woman by her in-laws. Also used generally to indicate any kind of ill treatment.
सासू, सासवा *f.* mother-in-law
साहजिक *adv.* naturally. *adj. inv.* natural
साहित्य 1. materials. 2. literature
साहेब *m. pl.* respectful appelation.

m. suff. respectful suffix added to name

साक्ष, साक्षी *f.(i)* testimony

साक्षर *adj. inv.* literate. **०ता** *f.* literacy

सिगारेट, सिगारेटी *f.(i)* cigarette

सिनेमा, सिनेमे *m.* movie

सिंह, सिंह *m.* lion

सीनियर *adj. inv.* senior

सीरियस *adj. inv.* seriously ill

सु *pref.* 1. good, well. 2. easy, easily

सुई, सुया *f.* needle

सुक– *v i.* to dry

सुकं *adj.* dry

सुकव– *v.t.* to dry

सुकाळ *m.* abundance

सुख *n.* happiness, well-being. **०द** *adj. inv.* pleasant, pleasing. **सुखी** *adj. inv.* happy, contented

सुगी *f.* harvest time

सुच– *v.i.* (N–*la impers.*) to occur as an idea, to suggest itself

सुचव– *v.t.* to suggest, hint

सुज– *v.i.* to swell

सुट– *v.i.* 1. to leave. start (as a train, bus, etc.) 2. to slip, come undone

सुटं *adj.* loose, separate. **सुटे पैसे** *m. pl.* loose change

सुट्टी, सुट्टया *f.* holiday, vacation

सुतार, सुतार *m.* carpenter

सुती *adj. inv.* cotton

सुंदर *adj. inv.* beautiful, good-looking

सुदैव *n.* good luck, good fortune

सुद्धा *adv.* 1. also, too. 2. even (with neg.)

सुधार– *v.i., v.t.* to improve, reform

सुधारणा, सुधारणा *f.* improvement, reform

सुमार *m.* 1. nearness, approximation. **सुमाराला** about, approximately. **सुमारे** *adv.* approximately. 2. limit. *adj. inv.* common place, without distinction

सुरकुत– *v.i.* to get wrinkle.

सुरकुती, सुरकु *f.* wrinkle. **सुरकुत्या प–** to get wrinkled

सुरवात *f.(i)* beginning. **० कर–** to begin

सुरळीत *adv.* without a hitch, smoothly

सुरक्षित *adj. inv.* safe

सुरी, सुऱ्या *f.* knife

सुरुवात See **सुरवात**

सुरू *adj. inv.* begun, underway, in progress. **० हो–, ० कर–** to begin

सुरेख *adj. inv.* pretty

सुशिक्षित *adj. inv.* educated

सूचना, सूचना *f.* suggestion, hint

सूचिपर्णी *adj. inv.* having needle-like leaves, evergreen

सूज *f.(e)* swelling. **० ये–** to swell

सूट *f.(i)* discount, concession

सूट, सूट *m.* suit (of clothes)

सूड *m.* revenge. **०बुद्धि** *f.* revengefulness

सूत *n.* cotton thread. ० **काढ–**, ० **कात–** to spin
सूर, सूर *m.* musical note. 2. dive. ० **मार–** to dive
सूर्य *m.* sun
सेकंद, सेकंद *m.* second
सेकंडक्लास *m.* second class
सेंटिग्रेड centigrade
सेवा *f.* service
सैनिक, सैनिक *m.* soldier
सैन्य, सैन्यं *n.* army
सैल *adj. inv.* loose, slack. *adv.* loosely
सोड– *v.t.* to leave, drop, let go
सोडव– *v.t.* 1. to solve, answer (as an examination question). 2. to free
सोनं *n.* gold. **सोन्याचं** *adj.* gold
सोनार, सोनार *m.* goldsmith
सोनेरी *adj. inv.* golden
सोपं *adj.* easy
सोपव– *v.i.* to appoint, to ask to do something
सोबत *f.*(*i*) company, companionship *adv. post.* with, along with
सोमवार, सोमवार *m.* Monday
सोय, सोयी *f.*(*i*) 1. convenience, facility. 2. arrangement (only *sg.* in this sense)
सोयरा, सोयरे *m.* relative by marriage
सोयरीक *f.*(*i*) kinship by marriage
सोयाबीन *n.* soybean
सोयिस्कर *adj. inv.* convenient
सोवळं *n.* ritual purity
सोसायटी, सोसायट्या *f.* society, esp. a cooperative society
सौ abbrev. of **सौभाग्यवती** *f.* title used before the name of a woman whose husband is living.
सौदा, सौदे *m.* deal, bargain
सँडल, सँडल *m.* sandal
स्कार्फ, स्कार्फ *m.* scarf
स्कीम *f.* scheme
स्कूटर, स्कूटरी *f.* motor scooter
स्कॉलरशिप, स्कॉलरशिपा *f.* scholarship
स्क्रू, स्क्रू *m.* screw
स्टील *n.* steel. ०**चं** *adj.* steel
स्टेशन, स्टेशनं *n.* station
स्टोव्ह, स्टोव्ह *m.* cooking stove
स्टँड, स्टँड *m.* bus stand, bicycle stand
स्टॉप, स्टॉप *m.* bus stop
स्तुती *f.* praise ० **कर–** to praise
स्त्री, स्त्रिया *f.* woman
स्त्रीलिंग *n.*(*gram.*) feminine gender **स्त्रीलिंगी** *adj. inv.* (*gram.*) feminine
स्थळ, स्थळं *n.* 1. place. 2. proposed match in an arranged marriage
स्थान, स्थानं *n.* 1. place. 2. status, position
स्थानिक *adj. inv.* local
स्थापन *adj. inv.* established, founded. ० **कर–** to establish, found. **स्थापना** *f.* establishing, founding

स्थिती *f.* state, condition
स्थिर *adj.* still, unmoving, stable
स्थैर्य *n.* stability
स्पर्धा, स्पर्धा *f.* 1. competition, contest. 2. competitive event. 3. meet (*pl.* only in this sense)
स्पर्श *m.* touch
स्पष्ट *adj. inv.* clear, distinct *adv.* 1. clearly. 2. plainly, frankly,
स्पिरिट *n.* methylated spirit
स्फूर्ती *f.* inspiration
स्फोट, स्फोट *m.* explosion
स्व *pref.* self
स्वच्छ *adj. inv.* clean. **०ता** *f.* cleanliness, cleaning
स्वतः *adv.* oneself. **०चं** one's own
स्वतंत्र *adj. inv.* independent, free
स्वप्न, स्वप्नं *n.* dream
स्वभाव *m.* temperament, temper
स्वर, स्वर *m.* 1. tone. 2. musical note
स्वरूप *n.* 1. appearance. 2. nature
स्वर्ग *m.* heaven
स्वस्त *adj. inv.* cheap
स्वागत *n.* welcome
स्वातंत्र्य *n.* self-respect. **० शून्य** *adj. inv.* completely lacking in self-respect
स्वार्थ *m.* self–interest. **स्वार्थी** *adj. inv.* selfish
स्वीकार *m.* acceptance
स्वेटर, स्वेटर *m.* sweater
स्वैपाक *m.* cooking, preparation of meals. **० कर–** to cook, prepare meals. **०घर, ०घरं** *n.* kitchen
स्वैपाकी, स्वैपाकी *m.* cook
स्वैपाकीण, स्वैपाकिणी *f.*(*i*) cook

ह

हं particle used in admonition, or to reinforce or soften the effect of the sentence preceding it
हक्क, हक्क *m.* right
हजार thousand
हट्ट *m.* obstinate demand. **हट्टी** *adj. inv.* self-willed, obstinate
हडकुळं *adj.* skinny
हत्ती, हत्ती *m.* elephant
हत्यार, हत्यारं *n.* 1. tool. 2. weapon
हप्ता, हप्ते *m.* 1. installment. 2. bribe given on a regular basis
हमाल, हमाल *m.* porter, coolie. **० कर–** to hire a porter. **हमाली** *f.* 1. porter's or coolie's work. 2. charge paid for such work
हमी *f.* guarantee
हर– *v.i., v.t.* (*sp.*) to lose
हरकत/हरकती *f.*(*i*) objection. **० घे–** to object
हरण, हरणं *n.* deer
हरभरा, हरबरा *m.* Bengal gram, chickpea
हरव– *v.i.* to be lost. *v.t.* to lose
हल– *v.i.* to move
हलकं *adj.* light
हलकेच *adv.* softly, lightly

हलव– *v.t.* to move
हल्ला, हल्ले *m.* attack
हली *adv.* nowadays
हवं *v.i.* (*N–la impers.*) to want
हवा *f.* 1. weather. 2. air
हवामान *n.* climate
हवालदिल *adj. inv.* distressed, miserable
हस– *v.i.* to smile, laugh
हस्ताक्षर *n.* handwriting
हळदीकुंकू *n.* a women's reception
हळू *adv.* 1. softly. 2. quietly. 3. slowly. **हळूहळू** *adv.* gradually, slowly
हा *pron.* this, it (*m.*), he (*fam.*)
हाक, हाका *f.*(*e*) call. ० **मार–** to call
हाकल– *v i.* to drive away. **हाकलून दे–** to drive away
हाड, हाडं *n.* bone
हात, हात *m.* hand, arm. ०**पाय** *m.* hands and feet. ०**वारे** *m. pl.* gesturing with arms. **हाती घे–** to undertake. **हाताखाली** under
हातभार *m.* help. ० **लाव–** to help
हाताळ– *v.t.* to handle
हापूस *m.* Alphonso (a variety of mango)
हायब्रिड *adj. inv.* hybrid
हायस्कूल, हायस्कुलं *n.* high school
हार, हार *m.* garland
हार *f.*(*i*) defeat
हार्डबोर्ड *m.* hardboard
हालचाल, हालचाल *f.*(*i*) movement
हावरट *adj. inv.* greedy
हावरं *adj.* See **हावरट.**
हास्यास्पद *adj. inv.* ridiculous, laughable
हिचं *adj.* her (*fam.*), its (*f.*)
हिंड– *v.i.* to roam, wander, get around
हित *n.* good, benefit
हिंदी *n.* the Hindi language
हिंदुस्थान/हिंदुस्थान *n.* India
हिंदु *m., adj. inv.* Hindu
हिम *n.* snow
हिंमत *f.*(*i*) courage, guts
हिमालय *m.* the Himalayas
हिरवं *adj.* 1. green. 2. unripe
हिवाळा, हिवाळे *m.* winter
हिशेब See **हिशोब.**
हिशोब, हिशोब *m.* accounts, account ० **ठेव–** to keep accounts
हिसका, हिसके *m.* jerk, sudden pull
हिंसाचार *m.* 1. violence. 2. killing
ही *pron.* this, it (*f.*), she (*fam.*) 2. these, they (*n. pl.*). *part.* 1. also, too. 2. either (with neg.). 3. even
हुकूम, हुकूम *m.* order
हुकूमशहा, हुकूमशहा *m.* dictator. **हुकूमशाही** *f.* dictatorship
हुडहुडी *f.* shivering
हुंडा *m.* dowry
हुंदका, हुंदके *m* sob
हुद्दा, हुद्दे *m.* rank, position
हुबेहूब *adv.* exactly
हुशार *adj. inv.* intelligent, bright
हूक, हूक *m.* hook

हून *post.* 1. from. 2. than
हुप हुप *n.* cry of a monkey
हृदय, हृदयं *n.* heart
हे *pron.* 1. this, it (*n.*) 2. these, they (*m. pl.*), he (*resp.*)
हेतू, हेतू *m.* purpose, motive
हेर, हेर *m.* spy
हेलपाटा, हेलपाटे *m.* fruitless trip
हेवा *m.* envy
हो *interj.* yes
हो– *v.i.(irreg.)* 1. to become. 2. to happen. 3. (in perf.) to be finished
होडी, होड्या *f.* boat
होतं past tense of **अस–**
होतकरू *adj. inv.* promising
होय *interj.* yes
हौद, हौद *m.* water tank
हौशी *adj. inv.* enthusiastic, fun-loving
हौस *f.* (*e*) enthusiasm, liking
हँडलूम *n.* handloom
हॉकी *f.* field hockey
हॉटेल, हॉटेलं *n.* hotel, restaurant
हॉल, हॉल *m.* hall (large room)
हॉलिडे कँप Holiday Camp
हॉस्टेल, हॉस्टेलं *n.* hostel, dormitory
हॉस्पिटल, हॉस्पिटलं *n.* hospital
ह्यांचं *adj.* their, his (*resp.*), her (*resp.*)
ह्या *pron.* 1. these, they (*f.*), she (*resp.*). 2. oblique pronoun.
ह्याउलट *adv.* as against this. **ह्याच्यासाठी** for this. **ह्यात** in this **ह्याबद्दल** about this

क्ष

क्षण, क्षण *m.* moment
क्षमा *f.* forgiveness, pardon. **० कर–** *v.t.* to forgive, pardon
क्षुल्लक *adj. inv.* unimportant, trivial

ज्ञ

ज्ञान *n.* knowledge, learning

ENGLISH - MARATHI VOCABULARY

A NOTE ON WORD FINDING

In using this vocabulary to find the Marathi equivalent of an English word there are several things you should keep in mind. First of all, to be reasonably sure you have the word you are looking for you should cross-check. That is, look up a second English word of similar meaning and see if the same Marathi word is given. Also look up the Marathi equivalent suggested in the Marathi-English vocabulary and see if it has the range of meanings you are looking for. Keep in mind that the idea you want to express may be expressed in Marathi by a different part of speech. The sense of an English verb, for instance, may be rendered in Marathi by a noun or adjective plus कर-.

To assist the student in word finding we have tried to break down some English words into varying senses. This has not always been possible as meanings in both the languages tend to overlap and resist such neat subdivisions.

The Marathi words given here necessarily vary as to the level of usage. Generally speaking, we have tried to give the most commonly used word first.

A

able, be शक- *v.i.* साध- *v.i.* (*N-la impers.*). जम- *v.i.* (*N-la. impers.*). to be ◦ to hold the weight, ◦ to manage पेल- *v.i.* (*N-la impers.*)

aborigine आदिवासी, आदिवासी *m.*

about 1. बद्दल *post.* बाबत *post.* विषयी *post.* 2. (approximately) अंदाजे *adv.* आतबाहेर *post.*

above वर *post., adv.* वरती *adv.*

absent गैरहजर *adj. inv.* to be ◦ नस-

absolutely अजिबात *adv.*

absorb 1. शोष- *v.t.* शोषून घे- 2. (learn) आत्मसात (*adj. inv.*) कर-

abundance रेलचेल *f.*(*i*). abundant भरपूर *adj. inv.*

accept स्वीकार *m.* कर- पत्कर *v.t.* मान्य कर-. accepted *adj. inv.* मान्य

acceptance स्वीकार *m.*

acceptable, be चाल- *v.i.* (*N-la impers.*)

accident अपघात, अपघात *m.*

accompany to a destination पोचव- *v.t.*

accord मेळ *m.* of one's own ◦ आपण होऊन

according to प्रमाणे *post.*

account 1. (in a bank) खातं, खाती *n.* savings ◦ सेव्हिंगचं खातं. current ◦ चालू खातं. 2. हिशोब *m.* to keep accounts हिशोब ठेव-. 3. on ◦ of निमित्त *post.*

accumulate साच- *v.i.* साठ- *v.i.* तुंब- *v.i.* साचव- *v.t.* साठव- *v.t.*

accumulation संचय *m.*

ache दुख- *v.i.* दुःख *n.*

acquaintance 1. (with a person) ओळख *f.*(*i*). परिचय *m.* 2. (with a subject or thing) माहिती *f.* 3. of one's ◦ ओळखीचं *adj.*

acquainted. to be ◦ with ओळख- *v.t.*

acquire मिळव- *v.t.* acquired मिळ लेलं *adj.* प्राप्त *adj. inv.*

acre एकर, एकर *m.* per ◦ एकरी *adv.*

acting अभिनय *m.*

action किया, क्रिया *f.* कृती, कृती *f.* active चपळ *adj. inv.* उद्योगी *adj. inv.* activity उद्योग *m.* (movement) हालचाल *f.*(*i*)

actor नट, नट *m.*

actress नटी, नट्या *f.*

actually वास्तविक *adv.* किंबहुना *adv.*

add बेरीज *f.*(*e*) कर-. घाल- *v.t.*

addition 1. (*math.*) बेरीज *f.* (*e*) 2. in ◦ to शिवाय *post.*

additional आणखी *adj. inv.*

address (of house, etc.) पत्ता, पत्ते *m.*

adjective विशेषण, विशेषणं, *n.*

administration 1. प्रशासन. 2. (management of affairs) कारभार *m.*

admission (in a school or college) प्रवेश *m.* ॲडमिशन *f.*

adopt दत्तक घे-. adopted दत्तक *adj. inv.*

adult प्रौढ *adj. inv.* मोठं माणूस *n.*

advance (payment) ॲडव्हान्स *m.* in ◦ आगाऊ *adj. inv.*

advantage फायदा *m.*
adventure साहस *m.* spirit of ◦ धाडस *n.*
adverse प्रतिकूल *adj. inv.*
advertisement जाहिरात, जाहिराती *f.(i)* to advertize जाहिरात कर–
advice सल्ला *m.* उपदेश *m.*
affection प्रेम *n.* आपुलकी *f.*
afford परवड - *v.i.* (*N-la impers.*)
afraid घाबरलेलं *adj.* भ्यायलेलं *adj.* to be ◦ भि– *v.i.* (*irreg.*) भीती वाट–. घाबर- *v.i.*
after नंतर *post.* वर *post.* मागून/मागनं *adv., post.* immediately ◦ पाठोपाठ *post.* मागोमाग *post.*
afternoon दुपार, दुपारी *f.(i).* in the ◦ दुपारी. this ◦ आज दुपारी
afterwards नंतर *adv.* त्यानंतर *adv.*
again परत *adv.* पुन्हा *adv.*
against विरुद्ध *post.*
age वय, वयं *n.* aged वयस्कर/वयस्क *adj. inv.* म्हातारं *adj.*
ago. a while ◦ मघाशी *adv.*
agree 1. कबूल कर–. मान्य कर–. agreed कबूल *adj. inv.* मान्य *adj. inv.* 2. (◦ with, suit) मानव– *v.i.* (*N-la impers.*)
agreement 1. एकमत *n.* 2. (contract) करार, करार *m.*
agriculture शेती *f.*
ahead पुढे *adv.* ◦ of पुढे *post.*
air हवा *f.*
airplane विमान, विमानं *n.*
airport विमानतळ, विमानतळ *m.*
aim (goal, purpose) ध्येय, ध्येयं *n.*
alcohol दारू *f.* alcoholic beverage दारू *f.*
alien परकं *adj.*
alike सारखं *adj.*
alive जिवंत *adj. inv.*
all सगळं *adj.* सर्व *adj. inv.* of / in ◦ सगळ्यांत, सर्वांत
all right ठीक *adj. inv.* बरं *adj.*
alley गल्ली, गल्ल्या *f.* बोळ, बोळ *m.*
allowance भत्ता, भत्ते *m.*
alms भीक *f.(e).* भिक्षा *f.* to give ◦ भिक्षा घाल–
alone एकटं *adj., adv. var.*
along 1. सोबत *adv.* बरोबर *adv.* ◦ with सोबत *post.* बरोबर *post.* 2 (near) वरून *post.*
alongside शेजारी *adv.*
aloud मोठ्यानं/मोठ्यानी *adv.*
Alphonso (variety of mango) हापूस
also सुद्धा *adv.* देखील *adv.* शिवाय *adv.* झालंच तर
alter बदल– *v.t.*
alteration बदल, बदल *m.* फरक, फरक *m.*
although जरी...तरी *rel. conj.*
altogether एकंदर *adv.* एकंदरीत *adv.* एकूण *adv.*
always नेहमी *adv.* सदा *adv.*
American अमेरिकन *adj. inv.*
among पैकी *post.* ... selves आपापसात
amount रक्कम, रकमा *f.(e)*
amused. to feel ◦ मजा वाट– *v.i.* (*N-la impers.*)

amusement मजा *f.* करमणूक *f.*(*i*). मनोरंजन *n.*
ancestors वाडवडील *m. pl.* पूर्वज *m.*
ancient प्राचीन *adj. inv.*
and आणि *conj.* अन् *conj.* व *conj.*
anger चीड *f.*(*i*). राग *m.*
angry रागवलेलं *adj.* चिडलेलं *adj.* to be ∘ रागव– *v.i.* चिड– *v.i.*
animal जनावर, जनावरं *n.* प्राणी, प्राणी *m.*
anna आणा, आणे *m.*
annihilation सर्वनाश *m.*
announce जाहीर कर–. announced जाहीर *adj. inv.*
annoyance तोशीस *f.*(*i*). कटकट *f.*(*i.*) त्रास *m.*
another दुसरं *adj.* आणखी एक
answer उत्तर, उत्तरं *n.* उत्तर दे–.
anybody कोणी *pron.*
ape वानर, वानरं *n.*
appear दिस– *v.i.* (*N-la impers.*) वाट– *v.i.* (*N-la impers.*). भास– *v.i.* (*N-la impers.*)
appearance 1. दिसणं *n.* 2. स्वरूप *n.* रूप *n.*
appetite भूक *f.* (*e*)
applause वाहवा *f.* to applaud वाहवा कर–
apple सफरचंद, सफरचंदं *n.*
appliance उपकरण, उपकरणं *n.*
application अर्ज, अर्जं *m.*
apply 1. (put on) लाव– *v.t.* 2. (make an application) अर्ज कर–
applied, be लाग– *v.i.*
appoint नेम– *v.t.* ∘ment नेमणूक, नेमणुका *f.* (*i*)
approve 1. मंजूर कर–. मान्य कर–. approved मंजूर *adj. inv.* मान्य *adj. inv.* 2. ∘ of पसंत कर– पसंत पड– *v. i.* (*N-la impers.*). approved पसंत *adj. inv.*
approximately अंदाजे *adv.* जवळपास *adv.* जवळजवळ *adv.* सुमारे *adv.* साधारण *adv.* आतबाहेर *post.*
approximation सुमार *m.*
Arab अरब *m., adj. inv.*
are आहेत
area 1. क्षेत्रफळ *n.* 2. (region) भाग, भाग *m.*
argument 1. वाद, वाद *m.* 2. (quarrel) भांडण, भांडणं *n.*
arithmetic 1. गणित *n.* 2. (as distinguished from algebra) अंकगणित *n.*
arm 1. हात, हात *m.* 2. (upper arm) दंड, दंड *m.*
army सैन्य, सैन्यं *n.* लष्कर, लष्करं *n.*
around भोवती *post.* to get ∘ हिंड– *v.i.* फिर– *v.i.*
arrange 1. (set up, lay out) मांड– *v.t.* थाट– *v.t.* लाव– *v.t.* 2. (make arrangements) तजवीज *f.*(*i*) कर–. व्यवस्था *f.* कर–. सोय *f.* (*i*) कर–
arrangement 1. (laying out) मांडणी *f.* 2. (preparation) तजवीज *f.* (*i*). व्यवस्था *f.* 3. (convenience) सोय *f.* (*i*).
arrest अटक, अटका *f.* (*e*). अटक कर–
arrive पोच– *v.i.*

arrogance गर्व *m.*
arrogant गर्विष्ठ *adj. inv.*
arrow बाण, बाण *m.*
art कला, कला *f.*
article 1. (thing) वस्तू, वस्तू *f.* गोष्ट गोष्टी *f.* (*i*). जिन्नस, जिन्नस *m.* 2 (piece, as of luggage) डाग, डाग *m.* नग, नग *m.* 3. (piece of food. जिन्नस, जिन्नस *m.* पदार्थ, पदार्थ *m*) 4. (piece of writing) लेख, लेख *m.*
artificial कृत्रिम *adj. inv.*
artisan कारागीर, कारागीर *m.*
artist कलाकार, कलाकार *m.*
as म्हणून *conj.* जसं, ... तसं *rel. adv. var.* प्रमाणे *post.* ◦ far ◦ पर्यंत *post.* ◦ much ◦ इतकं *post.* एवढं *post.* ◦ big ◦ एवढं *post.*
ascent चढ *m.*
ascetic साधू, साधू *m.* संन्यासी, संन्यासी *m.*
ashes राख *f.* (*e*)
ashram आश्रम, आश्रम *m.*
ask विचार– *v.t.* ◦ for माग– *v.t.*
asleep झोपलेलं *adj.* निजलेलं *adj.* to fall ◦ झोप– *v.i.* निज– *v.i.*
assistant मदतनीस, मदतनीस *m.*
association 1. (club) मंडळ, मंडळं *n.* 2. (contact) संबंध *m.* सहवास *m.*
assume गृहीत धर–. assumed गृहीत *adj. inv.*
astringent तुरट *adj. inv.*
at जवळ *post.* पाशी *post.* कडे *post.* ला *post.* ◦ all अजिबात *adv.* ◦ least निदान *adv.* मात्र *adv.* ◦ once एकदम *adv.* तावडतोब *adv.*
athlete खेळाडू, खेळाडू *m.*
atmosphere वातावरण *n.*
attach लाव– *v.t.* बसव– *v.t.*
attack हल्ला, हल्ले *m.* हल्ला कर–
attempt प्रयत्न, प्रयत्न *m.* प्रयत्न कर–
attention लक्ष *n.* to pay ◦ लक्ष दे–
attitude मनोवृत्ती *f.*
attraction आकर्षण *n.*
auction लिलाव, लिलाव *m.*
audience श्रोते *m.pl.*
aunt (mother's sister) मावशी, मावश्या *f.* (father's sister) आत्या, आत्या *f.* (mother's brother's wife) मामी, मामी *f.* (father's brother's wife) काकी, काकी / काकू, काकू *f.*
auspicious शुभ *adj. inv.*
author लेखक, लेखक *m.* लेखिका, लेखिका *f.*
authority (power) अधिकार *m.*
automatically आपसूक *adv.*
available उपलब्ध *adj. inv.* to be ◦ मिळ–*v.i.* उपलब्ध अस–/हो–
average 1. (*math.*) सरासरी *adj. inv.* 2. (ordinary) सामान्य *adj. inv.*
avoid टाळ– *v.t.* to be avoided टळ– *v.i.*
awake जागं *adj.* to remain ◦ जाग– *v.i.* जागं राह–
awareness जाणीव *f.*(*e*). to be aware जाणीव अस– *v.i.* (*N–la impers.*)
awful भयंकर *adj. inv.* भयानक *adj. inv.*
awfully भयंकर *adv.*
axe कुऱ्हाड, कुऱ्हाडी *f.*(*i*)
axle ॲक्सल, ॲक्सल *m.*

B

babble बडबड *f.* (*i.*) बडबड कर–

baby बाळ, बाळं *n.* मूल, मुलं *n.*

back 1. (of body) पाठ, पाठी *f.* (*i*). 2. परत *adv.* पाठीमागचं *adj.* in the ◦ मागे *adv.* पाठीमागे *adv.* in the ◦ मागे *post.* पाठीमागे *post.*

backward (of social groups) मागास *pref.* मागासलेलं *adj.*

backyard परस *m.* मागलं आंगण *n.*

bad 1. वाईट *adj. inv.* बेकार *adj. inv.* (coll.) 2. (rotten) खराब *adj. inv.* 3. (wicked) दुष्ट *adj. inv.* 4. (naughty, said of a child) वेडं *adj.* to feel ◦ वाईट वाट– *v.i.* (*N-la impers*)

bag पिशवी, पिशव्या *f.* थैली, थैल्या *f.* पेटी, पेट्या *f.* बॅग, बॅगा *f.*(*e*). chool ◦ दप्तर, दप्तरं *n.*

bajra बाजरी *f.*

balance 1 तोल *m.* समतोल *m.* balanced समतोल *adj. inv.* तोल संभाळ– 2. शिल्लक *f.*(*i*)

balk खळखळ *f.*(*i*) कर–

ball चेंडू, चेंडू *m.* (mass, round object) गोळा, गोळे *m.*

balloon फुगा, फुगे *m.*

bamboo बांबू, बांबू *m.* कळक, कळक *m.*

ban बंदी *f.*

banana केळं, केळी *n.*

band 1. (strip) पट्टी, पट्ट्या *f.* 2. (group) टोळी, टोळ्या *f.*

bandage पट्टी, पट्ट्या *f.* पट्टी बांध–

bang आपट– *v.t.*

bangle बांगडी, बांगड्या *f.*

bank 1. (of a stream, etc.) काठ, काठ *m.* किनारा, किनारे *m.* 2. (financial institution) बँक, बँका *f.*(*e*)

banyan tree वड, वड *m.* वडाचं झाड, वडाची झाडं *n.*

bar (of a sweet, soap, etc.) वडी, वड्या *f.*

barber न्हावी, न्हावी *m.*

bargain सौदा, सौदे *m.* सौदा कर– bargaining सौदा, सौदे *m.* to do bargaining घासाघीस *f.*(*i*) सौदा कर– घासाघीस कर–

bark 1. (of a tree) साल, साली *f.* (*i*) 2. भुंक– *v.i.*

barrel पिंप, पिंपं *n.* पीप, पिपं *n.*

base आधार *m.* पाया *m.* based आधारित *adj. inv.*

bashfulness लाज *f.* (*e*) bashful लाजरं *adj.*

basically मुळात *adv.*

basket टोपली, टोपल्या *f.* पाटी, पाट्या *f.* हारा, हारे *m.*

bath आंघोळ, आंघोळी *f.*(*i*). take a ◦ आंघोळ कर–. give a ◦ आंघोळ घाल–

bathe 1. आंघोळ कर–. 2. (give a bath) आंघोळ घाल–

bathroom न्हाणीघर, न्हाणीघरं *n.* मोरी, मोऱ्या *f.* बाथरूम *f.*

bazar बाजार, बाजार *m.*

be अस– *v.i.* not to ◦ नस– *v.i.*

beans घेवडा *m.* dried ◦ कडधान्य, कडधान्यं *n.* split dried ◦ डाळ, डाळी

f.(*i*). For a list of beans see classified vocabulary.

bear 1. (animal) अस्वल, अस्वलं *n.* 2. (suffer) सहन कर–

beard दाढी, दाढ्या *f.*

beat मार– *v.t.* beating मार *m.*

beautiful 1. सुंदर *adj. inv.* 2. (of a place) रम्य *adj. inv.*

because कारण *conj.* ◦ of मुळे *post.*

become 1. हो– *v.i.* (*irreg.*) बन– *v.i.* 2. (be fitting) शोभ– *v.i.*(*N.la impers.*)

bed 1. (bedstead) पलंग, पलंग *m.* खाट, खाटा *f.*(*e*) 2. (bedding prepared for sleeping) अंथरूण, अंथरुणं *n.* बिछाना, बिछाने *m.* to make a ◦ अंथरूण घाल–. बिछाना कर–

bedbug ढेकूण, ढेकूण *m.*

bedroll वळकटी, वळकट्या *f.*

bedding See bed.

bedspread चादर, चादरी *f.*(*i*)

beedi बिडी, बिड्या *f.*

beef बीफ *n.*

before अगोदर *adv., post.* पूर्वी *adv., post.* आधी *adv. post.*

beg भीक *f.*(*e*) माग–. भिक्षा *f.* माग–. तोंड *n.* वेंगाड–

beggar भिकारी, भिकारी *m.*

begin सुरू कर–. सुरवात / सुरुवात कर–. सुरू हो–. चालू हो–. चालू कर–. लाग– *v.i.* beginning सुरवात / सुरुवात *f* (*i*) आरंभ *m.* begun सुरू *adj. inv.*

behalf. on ◦ of तर्फे *post.* मार्फत *post.*

behave वाग– *v.i.*

behavior वागणूक *f.*(*i*)

behind 1. मागे *adv., post.* पाठीमागे *adv., post.* आड *post.* मागून *adv.* 2. directly ◦ मागोमाग *post.* 3. from ◦ मागून / मागनं *adv., post.*

belief विश्वास *m.*

believe मान– *v.t.* विश्वास ठेव–

bell घंटा, घंटा *f.* बेल *f.*

belly पोट, पोटं *n.*

beloved प्रेयसी *f.*

below खाली *adv., post.*

belt पट्टा, पट्टे *m.*

bench बाक, बाकं *n.*

bend वाक– *v.i.* वाकव– *v.t.*

benefit फायदा, फायदे *m.* हित *n.*

bent वाकडं *adj.* वाकलेलं *adj.*

beside शेजारी *adv.* लागून *adv.*

besides शिवाय *adv.* खेरीज *adv., post.* शिवाय तर

between मधे *post.*

beyond पलीकडे *post.*

bhajan भजन, भजनं *n.*

bhakri भाकरी, भाकऱ्या *f.*

bicycle सायकल, सायकली *f.*(*i.*)

big 1. मोठं *adj.* 2. (of imposing build) धिप्पाड *adj. inv.* how ◦ केवढं *interrog. adj., interrog. adv.* this ◦ एवढं *adj.*

bill 1. (demand for payment) बिल, बिलं *n.* 2. (banknote) नोट, नोटा *f.*(*e*)

binding बंधनकारक *adj. inv.*

bird पक्षी, पक्षी *m.* पाखरू, पाखरं *n.*

birth जन्म, जन्म *m.* to give ◦ बाळंत हो– (used only of persons). बि–

v.i. (*irreg.*) (used only of animals)
bite चाव– *v.t.*, *v.t* (*sp.*)
biting 1. (pungent) तिखट *adj. inv.* 2. (cold) चावरं *adj.* शोंवरं *adj.*
bitter कडू *adj. inv.* कडवट *adj. inv.*
bitterness कडवटपणा *m.*
black काळं *adj.*
blackboard फळा, फळे *m.*
blackish काळपट *adj. inv.*
blacksmith लोहार, लोहार *m.*
blade 1. (of grass) काडी, काड्या *f.* पातं, पाती *n.* 2. (of a knife, razor, etc.) पातं, पाती *n.*
blame दोष *m.* वाईटपणा *m.* दोष दे–
bland (of food) अळणी *adj. inv.*
blank कोरं *adj.*
blemish डाग, डाग *m.*
blind आंधळं *adj.*
blood रक्त *n.*
bloodshed रक्तपात *m.*
bloom फुल– *v.i.*
blouse पोलकं, पोलकी *n.* ब्लाउज, ब्लाउज *m.* झंपर, झपर *m.* चोळी, चोळ्या *f.*
blow 1. (with the mouth) फुंक– *v.t.* 2. (of the wind) वाह–/वाहा– *v.i.*
blow वार, वार *m.* फटका, फटके *m.* तडाखा, तडाखे *m.* (with a fist) ठोसा, ठोसे *m.* गुद्दा, गुद्दे *m.*
blue निळं *adj.*
blue–green मोरपंखी *adj. inv.*
blush लाज–*v.i.* लाजेनं लाल हो–
board 1. (plank) फळी, फळ्या *f.* 2. (blackboard) फळा, फळे *m.* 3. (council) मंडळ, मंडळं *n.*
boarding house खानावळ, खानावळी *f.*(*i*)
boat होडी, होड्या *f.* बोट, बोटी *f.*(*i*). जहाज, जहाजं *n.*
body अंग, अंगं *n.* शरीर, शरीरं *n.* देह, देह *m.*
boil 1. (as water) उकळ– *v.i.*, *v.t.* उकळी *f.* आधण *n.* 2. (cook by boiling) उकड– *v.i.*, *v.t.* come to a ◦ उकळी ये– / फुट–, आधण ये–. ◦ down आटव– *v.t.* आट– *v.i.*
boiled उकळलेलं *adj.* उकडलेलं *adj.*
bold धीट *adj inv.*
bolt 1. (on a door) कडी, कड्या *f.* 2. (of cloth) तागा तागे *m.*
bond बंधन, बंधनं *n.*
bone हाड, हाडं *n.*
book पुस्तक, पुस्तकं *n.*
bookish पुस्तकी *adj. inv.*
border 1. (boundary) हद्द, हद्दी *f.*(*i*) 2. (of a sari, etc.) काठ, काठ *m.*
bored See boredom.
boredom कंटाळा *m.* to get bored कंटाळा ये– (*N.la impers.*)
boring कंटाळवाणं *adj.*
borrow उसनं घे–. borrowed उसनं *adj.*
both 1. दोन्ही *adj. inv.* 2. (of persons) दोघं *adj.*
bother कटकट *f.*(*i*). त्रास *m.* तोशीस *f.*(*i*)
bottle बाटली, बाटल्या *f.*
bottom तळ *m.*
bowl 1. सट, सट *m.* 2. (small metal bowl) वाटी, वाटच्या *f.*

box खोकं, खोकी *n.* पेटी, पेटया *f.* डबा, डबे *m.* बॉक्स *f.*
boy मुलगा, मुलगे *m.* पोरगा पोरगे/पोरं *m.*
boycott बहिष्कार *m.*
Brahman ब्राह्मण, ब्राह्मण *m.*
braid वेणी, वेण्या *f.* वेणी घाल–
brain मेंदू, मेंदू *m.*
branch 1. (of a tree) फांदी, फांद्या *f.* 2. (of an organization or body of knowledge) शाखा, शाखा *f.*
brassiere चोळी, चोळ्या *f.* ब्रा *f.*
brave शूर *adj. inv.*
bravery शौर्य *n.*
bravo ! शाबास *interj.*
bread पाव, पाव *m.* ब्रेड *f., m.*
breadth रुंदी *f.* जाडी *f.*
break 1. मोड– *v.i., v.t.* 2. (snap) तुट– *v.i.* 3. (shatter, burst) फुट– *v.i.* ◦ down दासळ– *v i.* broken down ब्रेकडाऊन *adj. inv.* for a car to break down गाडी ब्रेकडाऊन हो–
breakfast ब्रेकफास्ट *f.* न्याहारी *f.* नाश्ता *m.*
breast 1. (chest) छाती, छात्या *f.* 2. female ◦ स्तन, स्तन *m.*
breath श्वास, श्वास *m.* दम *m.* to get out of ◦ दम लाग– *v.i.* (*N-la impers.*)
breathe श्वास घे–
bribe लाच, लाचा *f.* (*e*)
brick वीट, विटा *f.* (*e*). विटेचं *adj.*
bride नवरी, नवऱ्या *f.* वधू, वधू *f.* नवरी मुलगी, नवऱ्या मुली *f.*
bridegroom नवरा मुलगा, नवरे मुलगे *m.* वर, वर *m.*
bridge पूल, पूल *m.*
bright 1. सतेज *adj. inv.* तेजस्वी *adj. inv.* 2. (intelligent) हुशार *adj. inv* चलाख *adj. inv.*
brilliance तेज *n.*
brilliant तेजस्वी *adj. inv.*
bring आण– *v.t.* घेऊन ये–
broad 1. (wide) रुंद *adv. inv.* 2. (thick) जाड *adj. inv.*
broker दलाल, दलाल *m.*
brooding (of a hen) खुडुक *adv.*
broom झाडू, झाडू *m.* केरसुणी, केरसुणी *f.* खराटा, खराटे *m.*
brother भाऊ, भाऊ *m.*
brown तपकिरी *adj. inv.* चॉकलेटी *adj. inv.*
brush झाड– *v.t.* ◦ off झटक– *v.t.*
bucket बादली, बादल्या *f.*
buffalo म्हैस, म्हशी *f.*(*i*) रेडा, रेडे *m.*
build बांध– *v.t.*
building इमारत, इमारती *f.* (*i*)
bulb 1. (light) बल्ब, बल्ब. 2. (flower) कांदा, कांदे *m.*
bull 1. बैल, बैल *m.* 2. (young) खोंड, खोंड *m.* Also used in *n.*
bullet गोळी, गोळ्या *f.*
bullock बैल, बैल *m.* ◦ team बैलजोडी, बैलजोडया *f.* ◦ cart बैलगाडी, बैलगाडया *f.*
bump आपट– *v.i.* धडक– *v i.*
bunch 1. (as of fruit) घड, घड *m.* 2. (as of a leafy vegetable) पेंढी, पेंढ्या *f.* जुडी, जुड्या *f.*
bundle गड्डा, गड्डे *m.* गाठोडं, गाठोडी *n.*
bungalow बंगला, बंगले *m.*
burden ओझं, ओझी *n.* बोजा, बोजे *m.*

burial दफन *n.*
burn 1. जळ– *v.i.* जळ– *v.t.* पेटव– *v.t.* 2. (smart) आग हो– be ० ed भाज– *v.i.* (*N-la impers.*)
burning 1. (smarting) आग *f.* 2. (from fever or heat of the sun) तलखी *f.* 3 (cremation) दहन *n.*
bury पुर– *v.t.*
bus बस, बसेस/बशी *f.* (*i*) गाडी, गाड्या *f.* luxury ० आरामगाडी *f.* express ० एक्सप्रेस *f.* ० stand स्टँड, स्टंड *m.*
bush झुडूप, झुडपं *n.* झाड, झाडं *n.*
business 1. (commerce) व्यापार *m.* 2. (trade, profession) धंदा, धंदे *m.* बिझनेस *m.* 3. (affairs) व्यवहार *m.*
businessman व्यापारी, व्यापारी *m.*
busy 1. कामात *adv.* गडबडीत *adv.* 2. (as a telephone) एंगेज्ड *adj. inv.*
but पण *conj.* परंतु *conj.*
butcher खाटीक, खाटीक *m.*
butter लोणी *n.*
buttermilk ताक *n.*
button बटण, बटणं *n.* गुंडी, गुंडया *f.*
buy विकत घे–. खरेदी कर–
by 1. (near) जवळ *post.* 2. (० means of) नं/नी *post.* तून *post.*

C

cabbage कोबी *f.*
cabinet 1. (cupboard) कपाट, कपाटं *n.* 2. (ministry) मंत्रिमडळ, मंत्रिमंडळं *n.*
cafeteria मेस *f.*
calamity संकट, संकटं *n.*
calculation हिशोब *m.* गणित *n.*
calf 1. वासरू, वासरं *n.* 2. (male) खोंड, खोंड *m.* खोंड, खोंडं *n.* 3. (female) कालवड, कालवडी *f.*(*i*) 4. buffalo ० रेडकू, रेडकं *n.*
call 1. हाक, हाका *f.*(*e*). हाक मार–. बोलाव–/ पोलाव– *v.t.* 2. (designate, address) म्हण– *v.t.* (*irreg.*)
camera कॅमेरा, कॅमेरे *m.*
camp (encampment) छावणी, छावण्या *f.* शिबिर, शिबिरं *n.* तळ *m.* दे–
campaign मोहीम, मोहिमा *f.*(*e*). election ० निवडणूक प्रचार *m.*
can 1. शक– *v.i.* 2. डबा, डबे *m.*
canal कालवा, कालवे *m.* कॅनाल, कॅनॉल *m.*
cancel रद्द कर–. canceled रद्द *adj. inv.*
candidate उमेदवार, उमेदवार *m.*
candle मेणबत्ती, मेणबत्त्या *f.*
canister डबा, डबे *m.*
cantonment लष्कर *n.*
cap 1. टोपी, टोप्या *f.* 2. (as of a pen) टोपण, टोपणं *n.*
capable 1. कार्यक्षम *adj. inv.* 2. समर्थ *adj. inv.* योग्य *post.* जोगतं *post.* जोगं *post.*
capital 1. (city) राजधानी, राजधान्या *f.* 2. (money for investment) भांडवल *n.* मुद्दल *n.*
capitalist भांडवलदार, भांडवलदार *m.*
car मोटार, मोटारी *f.*(*i*). गाडी, गाड्या *f.*
card 1. कार्ड, कार्डं *n.* ration ० रेशनकार्ड post ० पोस्टकार्ड. 2. (playing ०) पत्ता, पत्ते *m.* to play cards पत्ते खेळ– 3. (comb fiber) पिंज– *v.t.*

care काळजी काळज्या *f.* to take ◦ of संभाळ– *v.t.* काळजी घे–. to ◦ for पोस– *v.t.*
career करियर *f.*
carefree निश्चिंत *adj. inv.*
carefully जपून *adv.* संभाळून *adv.* काळजीपूर्वक *adv.*
careless निष्काळजी *adj. inv.* बेफिकीर *adj. inv.* carelessness निष्काळजीपणा *m.* हयगय *f.*(*i*)
carpenter सुतार, सुतार *m.*
carpet गालिचा, गालिचे *m.* सतरंजी सतरंज्या *f.*
carrot गाजर, गाजरं *n.*
carry ने– *v.t.* वाह–/वाहा– *v.t.* to ◦ around वागव– *v.t.*
cart 1. गाडी, गाड्या *f.* (pushcart, hawker's ◦) गाडा, गाडे *m.*
case 1. (matter) प्रकरण, प्रकरणं *n.* in that ◦ मग. तर मग. त्या बाबतीत.
cash 1. रोख *adj. inv.* नगदी *adj. inv.* 2. रोख रक्कम *f.*(*e*). रोख पैसे *m. pl.* 3. वटव– *v.t.* to be cashed वट– *v.i.* ◦ memo रोखीची पावती
caste जात, जाती *f.*(*i*)
casually सहज *adv.*
cat मांजर, मांजरं *n.*
catch पकड– *v.t.* धर– *v.t.*
cattle गुरं *n. pl.*
cause कारण *n.* निमित्त *n.*
cave 1. (natural) गुहा, गुहा *f.* 2. (rock-cut temple) लेणं, लेणी *n.*
ceiling छत, छतं *n.* आदं, आदी *n.*
celebrate साजरं *adj.* कर–
celebrated प्रसिद्ध *adj. inv.*
celebration समारंभ, समारंभ *m.*
center 1. (middle) मध्य *m.* 2. केंद्र, केंद्रं *n.* centered केंद्रित *adj. inv.*
centigrade सेंटिग्रेड
century शतक, शतकं *n.*
ceremony समारंभ, समारंभ *m.* religious ◦ कार्य, कार्यं *n.*
certainly जरूर *adv.* अवश्य *adv.* नक्की *adv.*
certainty खात्री *f.*
certificate दाखला, दाखले *m.* प्रमाणपत्र, प्रमाणपत्रं *n.* सर्टिफिकेट, सर्टिफिकेटं *n.*
chain 1. साखळी, साखळ्या *f.* 2. (series) मालिका, मालिका *f.*
chair खुर्ची, खुर्च्या *f.*
chalk खडू *m.* piece of ◦ खडू, खडू *m.*
change 1. (alteration) बदल, बदल *m.* बदल– *v.i., v.t.* 2. (money) मोड *f.*(*i*) सुटे पैसे *m. p.l.*
chapati चपाती, चपात्या *f.* पोळी, पोळ्या *f.*
chappal चप्पल, चपला *f.*(*e*)
chapter प्रकरण, प्रकरणं *n.*
charge 1. (fare) भाडं, भाडी *n.* चार्ज *m.* 2. (accusation) आरोप, आरोप *m.* आरोप ठेव–
chase पाठलाग *m.* पाठलाग कर–
chasm दरी, दऱ्या *f.*
chat गप्पा मार–. chatting गप्पा *f. pl.*
cheap 1. स्वस्त *adj. inv.* 2. (common) सवंग *adj. inv.*
cheat फसव– *v.t.* cheated of वंचित *adj. inv.*
cheating फसवाफसवी *f.*
check 1. (bank cheek) चेक, चेक *m.*

◦ book चेकबुक, चेकबुकं *n.* 2. (examine) तपास– *v.t.* चेक कर–. 3. (contain) थांबव– *v.t.* थोपव– *v.t.* 4. (design) चौकट, चौकटी *f.*(*i*). चौकडी, चौकड्या *f.* checked चौकटीचं *adj.*

cheek गाल, गाल *m.*

chess बुद्धिबळ *n.*

chest 1. (breast) छाती, छात्या *f.* 2. (box) पेटी, पेट्या *f.* संदूक, संदुका *f.*(*i*)

chicken कोंबडी, कोंबड्या *f.*

chief 1. प्रमुख, प्रमुख *m.* 2. (chieftain) नायक, नायक *m.* 3. (main) मुख्य *adj. inv.* प्रमुख *adj. inv.* chiefly मुख्यतः *adv.*

child मूल, मुलं *n.* बाळ, बाळं *n.* पोर, पोरं *n.* लेकरू, लेकरं *n.*

childhood बालपण *n.* लहानपण *n.*

childish पोरकट *adj. inv.*

chili pepper मिरची, मिरच्या *f.* chili powder तिखट/लाल तिखट *n.*

chills थंडी *f.* to get ◦ थंडी वाजून ये– *v.i.* (*N-la impers*)

choice निवड, निवडी *f.* (*i.*)

choose निवड– *v.t.* निवड कर–

church चर्च, चर्चं *n.*

cigarette 1. सिगारेट, सिगारेटी *f.*(*i*). सिग्रेट, सिग्रेटी *f.*(*i*) 2. (beedi) विडी, विड्या *f.*

cinema सिनेमा, सिनेमे *m.* चित्रपट, चित्रपट *m.* बोलपट, बोलपट *m.* फिल्म *f.*

circumstances परिस्थिती *f.*

citizen नागरिक, नागरिक *m.*

city शहर, शहरं *n.*

claim दावा, दावे *m.* दावा कर–. हक्क सांग–

class 1. वर्ग, वर्ग *m.* 2. (grade in school) इयत्ता, इयत्ता *f.*

clause मुद्दा, मुद्दे *m.* कलम, कलमं *n.*

clean 1. स्वच्छ *adj. inv.* साफ *adj. inv.* स्वच्छ कर–. साफ कर–. 2. (clean grain) निवड– *v.t.*

cleaning साफसफाई *f.*

cleanliness स्वच्छता *f.*

clear स्पष्ट *adj. inv.* clearly स्पष्ट *adv.*

clerical work कारकुनी *f.*

clerk कारकून, कारकून *m.* क्लार्क, क्लार्क *m.*

clever हुशार *adj. inv.* चलाख *adj. inv.*

cliff कडा, कडे *m.*

climate हवा *f.* हवामान *n.*

climb चढ– *v.i., v.t.* (*sp.*). चढ *m.*

clippers कात्री, कात्र्या *f.*

clock घड्याळ, घड्याळं *n.*

clog बंद हो–. बुज– *v.i.*

close 1. (shut) लाव– *v.t.* बंद कर–. लाग– *v.i.* बंद हो–. 2. (shut, as eyes) मिट– *v.i., v.t.* closed बंद *adj. inv.* लावलेलं *adj.* मिटलेलं *adj.*

close by जवळ *adj. inv.* close जवळचं *adj.*

closeness जवळीक *f.* (*i*). आपुलकी *f.*

cloth कापड *n.*

clothes कपडे *m. pl.*

clothing 1. (item of) कपडा, कपडे *m.* 2. (set of) पोषाख *m.*

cloud ढग, ढग *m.*

club क्लब, क्लब *m.* मंडळ, मंडळं *n.* sports ◦ जिमखाना, जिमखाने *m.*

clutter पसारा *m.*

coal कोळसा, कोळसे *m.*
cobra नाग, नाग *m.*
coconut नारळ, नारळ *m.* ◦ meat खोबरं *n.*
coffee कॉफी *f.*
coin नाणं, नाणी *n.*
cold 1. गार *adj. inv.* थंड *adj. inv.* थंडी *f.* गारठा *m.* to feel ◦ थंडी वाज– *v.i.* (*N-la impers.*) 2. (headcold) सर्दी *f.* पडसं *n.*
collar कॉलर, कॉलरी *f.*
colleague सहकारी, सहकारी *m.*
collect 1. (gather together) जम– *v.i.* जमव– *v.t.* जमा कर–. गोळा हो–. गोळा कर–. साच– *v.i.* साचव– *v.t.* 2. (demand and obtain payment) वसूल *adj. inv.* कर–. collected जमा *adj. inv.* गोळा *adj. inv.*
college कॉलेज, कॉलेजं *n.* महाविद्यालय, महाविद्यालयं *n.*
collision टक्कर, टक्करी *f.*(*i*).
colony 1. (housing project) कॉलनी, कॉलन्या *f.* 2. वसाहत, वसाहती *f.*(*i*)
color रंग, रंग *m.* रंगव– *v.t.*
colored रंगीत *adj.inv.*
comb कंगवा, कंगवे *m.* फणी, फण्या *f.* विंचर– *v.t.*
come ये– *v.i.* (*irreg.*). to ◦ down उतर– *v.i.* to ◦ off निघ– *v.i.* to ◦ out निघ– *v.i.* बाहेर ये–. to ◦ up (of a matter) उद्‌भव– *v.i.* to ◦ on (as a song on a radio) लाग– *v.i.* to ◦ undone सुट– *v.i.*
comfortable आरामशीर *adj. inv.* comfortably आरामशीर *adv.* आरामात *adv.*
coming येतं *adj.*
command हुकूम, हुकूम *m.* आज्ञा, आज्ञा *f.*
commentary (sports) कॉमेंटरी *f.*
common 1. सामान्य *adj. inv.* सर्वसामान्य *adj. inv.* सुमार *adj. inv.* 2. (appealing to cheap popular taste) सवंग *adj. inv.* commonly सामान्यतः *adv.*
commonplace सामान्य *adj. inv.* सुमार *adj. inv.*
community (society) समाज, समाज *m.*
companionship संगत *f.*(*i*). मैत्री *f.* सोबत *f.*(*i*)
company 1. (firm) कंपनी, कंपन्या *f.* 2. (being together) सहवास *m.* सोबत *f.*(*i*)
compare तुलना *f.* कर–
comparison तुलना *f.*
competition स्पर्धा *f.* अहमहमिका *f.* competitive event स्पर्धा, स्पर्धा *f.*
complain तक्रार *f.* कर–
complaining ओरडा *m.* तक्रार *f.*(*i*) given to ◦ रडकं *adj.*
complaint तक्रार, तक्रारी *f.*(*i*)
complete 1. (entire) सर्वंष *adj. inv.* संपूर्ण *adj. inv.* 2. (finished) पूर्ण *adj. inv.* 3. (finish) संपव– *v.t* पुरं कर–. पूर्ण कर–
completely पूर्णपणे *adv.* संपूर्ण *adv.* पुरतं *adv. var.* पार *adv.* अगदी *adv.* अजिबात *adv.*
complication गुंतागुंत *f.*(*i*). भानगड, भानगडी *f.*(*i*)

compromise तडजोड, तडजोडी *f.*(*i*)
compulsion सक्ती *f.*
computer गणकयंत्र, गणकयंत्रे *n.*
conceal लपव- *v.t.* to be concealed लप- *v.i.*
concert मैफल, मैफली *f.*(*i.*)
concession सवलत, सवलती *f.*(*i*)
conclusion निष्कर्ष, निष्कर्षे *m.* to draw a ० निष्कर्ष काढ-
condition 1. स्थिती *f.* 2. अट, अटी *f.*(*i*)
conference परिषद, परिषदा *f.*(*e*)
confidence खात्री *f.* आत्मविश्वास *m.*
confluence संगम, संगम *m.*
confusion घोटाळा *m.* गोंधळ *m.*
congratulation अभिनंदन *n.*
connected, to get लाग- *v.i.*
connection (relationship) संबंध *m.*
conquer मात कर-. जिंक- *v.t.*
consciousness 1. शुद्धी *f.* 2. (awareness) जाणीव *f.*(*e*)
consent मान्यता *f.*
constantly सारखं *adv.var.*
constitution (of an organization, country) घटना *f.*
constraint संकोच *m.*
construction बांधकाम *n.*
consumer ग्राहक, ग्राहक *m.*
contact संपर्क *m.* स्पर्श *m.* संबंध *m.* संपर्क साध- to come in ० लाग- *v.i.* स्पर्श हो- to make ० लाव *v.t.* स्पर्श कर-.
contention वाद *m.* भांडण *n.*
contest स्पर्धा *f.* अहमहमिका *f.* to ० (an election)- (निवडणुकीला) उभं राह-/राहा-
continually सारखं *adv. var.* वारंवार *adv.*
continuously सारखं *adv. var.* एकसारखं *adv. var.*
contract 1. कंत्राट, कंत्राटं *n.* करार, करार *m.* कॉंट्रॅक्ट, *n.* 2. संकोच पाव- *v.i.* contraction संकोच *m.*
contractor कंत्राटदार, कंत्राटदार *m.* कॉंट्रॅक्टर, कॉंट्रॅक्टर *m.*
contrary उलट *post.* on the ० उलट *post.*
contribution वर्गणी, वर्गण्या *f.*
control 1. (regulation) नियंत्रण, नियंत्रणं *n.* नियंत्रण ठेव-. ताबा ठेव-. 2. (possession, power to control) ताबा *m.* ताब्यात ठेव-. 3. (keep in limits) आळा *m.* घाल-
convenience सोय *f.*(*i*)
convenient सोयिस्कर *adj. inv.*
conversation संवाद, संवाद *m.* संभाषण, संभाषणं *n.*
convince पटव- *v.t.* to be convinced पट- *v.i.* (*N–la impers*).
cook 1. शिज- *v.i.* शिजव- *v.t.* 2. (cook by boiling) उकड- *v.i., v.t.* 3. (do cooking) स्वैपाक *m.* कर-. 4 (one who cooks) स्वैपाकी, स्वैपाकी *m.* स्वैपाकीण, स्वैपाकिणी *f.*(*i*) आचारी, आचारी *m.*
cooking स्वैपाक *m.* ० stove स्टोव्ह, स्टोव्ह *m.* चूल, चुली *f.* (*i*). शेगडी, शेगडया *f.*
cool निव- *v.i.* गार *adj. inv.* coolness गारवा *m.*
coolie हमाल, हमाल *m.*
cooperate सहकार्य *n.* कर-
cooperation सहकार्य *n.* सहकार *m.*

cooperative सहकारी *adj. inv.* ◦ society सहकारी संस्था, सहकारी संस्था *f.* सहकारी सोसायटी, सहकारी सोसायटया *f.*

copy प्रत, प्रती *f.*(*i*). कॉपी, कॉप्या *f.* नकल, नकला *f.*(*e*)

cork बूच, बुचं *n.*

corn मका *m.*, *f.* (*e*)

corner कोपरा, कोपरे *m.*

correct 1. ठीक *adj. inv.* बरोबर *adj. inv.* अचूक *adj. inv.* शुद्ध *adj. inv.* दुरुस्त कर–. 2. (check, as examination papers) तपास– *v.t.* correctly बरोबर *adv.*

corroborative पोषक *adj. inv.*

cost 1. (price) किंमत, किमती *f.*(*i*) पैसे पड– 2. (expense) खर्च *m.*

costly महाग *adj. inv.* भारी *adj. inv.*

cosy (warm) उबदार *adj. inv.*

cot खाट, खाटा *f.*(*e*). बाज, बाजा *f.*(*e*)

cotton 1. (crop) कापूस *m.* कपाशी *f.* 2. (material) सुती *adj. inv.* 3. (thread) सूत *n.* दोरा *m.*

cough खोकला *m.* to have a ◦ खोकला ये– *v.i.* (*N-la impers*).

council, village पंचायत, पंचायती *f.*(*i*)

count मोज– *v.t.*

country 1. देश, देश *m.* all over the ◦ देशभर. foreign ◦ परदेश *m.* 2. (nation) राष्ट्र, राष्ट्रं *n.*

courage हिंमत *f.*(*i*), धैर्य *n.* धीर *m.*

courageous शूर *adj. inv.* धैर्यवान *adj. inv.*

court 1. (legal) कोर्ट, कोर्टं *n.* न्यायालय, न्यायालयं *n.* 2. (royal) दरबार *m.*

cover 1. झाकण, झाकणं *n.* झाक– *v.t.* 2. (sheet or blanket) पांघरूण, पांघरुणं *n.* पांघरूण घे–. पांघर– *v.t.*

cow गाय, गाई *f.*(*i*)

cowardly भित्रं *adj.*

cowdung शेण *n.*

crack तडक– *v.i.* तडा जा–. तडा, तडे *m.* चीर, चिरा *f.*(*e*)

cracker बिस्किट, बिस्किटं *n.*

craftsman कारागीर, कारागीर *m.*

cram in कोंब– *v.t.*

cramp कळ, कळा *f.*(*e*). पेटका, पेटके *m.*

crate खोकं, खोकी *n.*

crazy वेडं *adj.* वेडगळ *adj. inv.* वेड लागलेलं *adj.*

cream 1. साय *f.* (*i*) 2. (cold cream) क्रीम *f.*

create निर्माण कर–. created निर्माण *adj. inv.*

credit (to an account) जमा कर–. credited जमा *adj. inv.* to be credited जमा हो–

cremation दहन *n.*

cricket क्रिकेट *n.*

crime गुन्हा, गुन्हे *m.* गुन्हेगारी *f.*

criminal गुन्हेगार, गुन्हेगार *m.*

crippled 1. अपंग *adj. inv.* 2. (paralyzed) लुळं *adj.* 3. (lame) लंगडं *adj.*

crisp कुरकुरीत *adj. inv.*

crooked 1. वाकडं *adj.* 2. (slanting) तिरकं *adj. inv.* 3. (scheming) लबाड *adj. inv.*

crop पीक, पिकं *n.*

cross 1. (x) फुली, फुल्या *f.* to mark with a ◦ फुली कर–. to ◦ out फुली मार–. 2. (go across) ओलांड– *v.i., v.t.* क्रॉस कर–. 3. (ill-humored) चिडकट *adj. inv.*

crowd जमाव *m.* गर्दी *f.* crowding गर्दी *f.*

crude (crudely-finished) कच्चं *adj.*

cruel दुष्ट *adj. inv.*

crush (crowding) गर्दी *f.*

cry 1. रड– *v.i.* given to crying रडकं *adj.* 2. (produce a cry characteristic of a particular bird or animal) ओरड– *v.i.*

cuckoo कोकीळ, कोकीळ *m* कोकिळा, कोकिळा *f.*

cucumber काकडी, काकडचा *f.*

culture संस्कृती, संस्कृती *f.* cultural सांस्कृतिक *adj. inv.*

cup 1. कप, कप *m.* 2. (metal) पेला, पेले *m.*

cupboard कपाट, कपाटं *n.*

curds दही *n.*

currency note नोट, नोटा *f.*(*e*)

current 1. (of water, electricity etc.) प्रवाह *m.* 2. (prevalent) चालू *adj. inv.* currently सध्या *adv.* हल्ली *adv.*

curry भाजी, भाज्या *f.* कालवण *n.* रस्सा *m.*

curtain पडदा, पडदे *m.*

custom चाल, चाली *f.*(*i*). पद्धत, पद्धती *f.*(*i*). रीत, रीती *f.*(*i*). रिवाज, रिवाज *m.* customs चालीरीती, रीतीरिवाज

customer गिऱ्हाईक, गिऱ्हाइकं *n.* ग्राहक, ग्राहक *m.*

cut 1. कापं– *v.i.* चिर– *v.t.* 2. (wound) जखम, जखमा *f.*(*e*). 3. (blow) वार, वार *m.* to ◦ down तोड– *v.t.*

D

daily रोज *adv.* दररोज *adv.* रोजचं *adj.*

dal (cooked pulse) वरण *n.*

dam धरण, धरणं *n.* बंधारा, बंधारे *m.*

damage नुकसान *n.* हानी *f.* नुकसान कर–

damp ओलं *adj.* दमट *adj. inv.* dampness ओलं *f.*(*i*). सर्दी *f.* दमटपणा *m.*

dance नाच, नाच *m.* नाच– *v.i.* नाच कर–

danger धोका, धोके *m.* dangerous धोक्याचं *adj.*

daring धाडस *n.* धारिष्ट *n.*

dark 1. अंधार *adj. inv.* 2. (◦ color) गडद *adj. inv.* 3. ◦ -skinned काळं *adj.* medium ◦ -skinned सावळं *adj.* darkish काळपट *adj. inv.*

darkness अंधार *m.*

dash आदळ– *v.i.* आपट– *v.i.* ◦ down, ◦ against आदळ– *v.t.* आपट– *v.t.*

date 1. तारीख, तारखा *f.*(*e*) दिनांक *m.* (according to lunar calendar) तिथी, तिथी/तिथ्या *f.* 2. (fruit) खजूर, खजूर *m.*

daughter मुलगी, मुली *f.* लेक, लेकी *f.*(*i*)

damn पहाट *f.*(*e*)

day 1. दिवस, दिवस *m.* 2. (of the week) वार, वार *m.* every ◦ रोज *adv.* दररोज *adv.* ◦ after ◦ दिवसेंदिवस *adv.*

दिवसानुदिवस *adv.* during the ∘ दिवसा *adv.* all ∘ long दिवसभर *adv.*

dead 1. मेलेलं *adj.* मृत *adj. inv.* 2. (killed) ठार *adj. inv.*

deaf बहिरं *adj.*

deal (bargain) सौदा, सौदे *m.*

dealings व्यवहार *m.*

dear प्रिय *adj. inv.*

death मरण *n.* निधन *n.* मृत्यू *m.*

debt कर्ज, कर्जे *n.*

decade दशक, दशकं *n.*

decay नास– *v.i.* कुज– *v.i.*

deception फसवाफसवी *f.*

decide ठरव– *v.t.* निर्णय *m.* कर– to be decided ठर– *v.i.*

decision निर्णय, निर्णय *m.*

decrease कमी हो– *v.i.* कमी कर– *v.t.* to ∘ sharply, as prices घसर– *v.i.*

deep 1. खोल *adj. inv.* 2. (of color) गडद *adj. inv.*

deer हरीण, हरणं *n.* भेकर, भेकरं *n.*

defeat पराभव *m.*

defecate हग *v.i.* to go to ∘ परसाकडे जा–

deficit (shortage) 1. तुटवडा *m.* 2. (shortfall) तूट *f.*(*i*)

definite पक्कं *adj.* निश्चित *adj. inv.* definitely नक्की *adv.* जरूर *adv.* निश्चित *vdv.*

deformed अपंग *adj. inv.*

degree 1. (measure) अंश, अंश *m.* 2. (academic) पदवी, पदव्या *f.* डिग्री, डिग्र्या *f.*

deity दैवत, दैवतं *n.* देव, देव *m.*

deliberately जाणूनबुजून *adv.* मुद्दाम *adv.*

delicate नाजुक *adj. inv.*

delightful रम्य *adj. inv.*

deliver 1. पोचव– *v.t.* 2. (∘ a child) बाळंत हो–. having just delivered a child बाळंत *adj. inv.* woman who has just delivered बाळंतीण, बाळंतिणी *f.*(*i*)

demand मागणी, मागण्या *f.* obstinate ∘ हट्ट, हट्ट *m.*

demon राक्षस, राक्षस *m.*

deny नाकार– *v.t.*

department खातं, खाती *n.* विभाग, विभाग *m.* depend on अवलंब– *v.i.* अवलंबून अस– / राह– *v.i.*

deposit ठेव, ठेवी *f.*(*i*). ठेव– *v.t.* भर– *v.t.*

deprived वंचित *adj. inv.*

descend उतर– *v.i.*

describe वर्णन *n.* कर–

description वर्णन, वर्णनं *n.*

desert वाळवंट, वाळवंटं *n.*

deserve पात्रता अस–. लायकी अस–

design नक्षी *f.* डिझाईन *n.*

designate म्हण– *v.t.* (*irreg.*)

desire इच्छा *f.*

despair निराशा *f.* despairing निराश *adj. inv.*

destroy नष्ट कर– destroyed नष्ट *adj. inv.*

destruction नाश *m.*

detail तपशील, तपशील *m.*

determination निर्धार *m.*

Devanagari (script) देवनागरी *adj. inv., f.*

development विकास *m.* परिपोष *m.*
devotee भक्त, भक्त *m.*
devotion भक्ती *f.*
dhoti धोतर, धोतरं *n.*
diagnosis निदान *n.*
dialogue संवाद *m.*
diaper लंगोट, लंगोट *m.*
diarrhea जुलाब *m. pl.* to have ◦ जुलाब हो–
dictator हुकूमशहा, हुकूमशहा *m.* dictatorship हुकूमशाही *f.*
dictionary शब्दकोष, शब्दकोष *m.* डिक्शनरी, डिक्शनऱ्या *f.*
die मर– *v.i.* (*irreg.*) वार– *v.i.* (used only of persons). ठार *adj. inv.* हो–
diet आहार *m.*
difference फरक *m.* अंतर *n.*
different 1. वेगळं *adj.* निराळं *adj.* 2. (various) वेगवेगळं *adj.* निरनिराळं *adj.*
difficult 1. कठीण *adj. inv.* अवघड *adj. inv.* 2. (as a situation) विकट *adj. inv.*
difficulty अडचण, अडचणी *f.*(*i*). त्रास *m.*
dig खण– *v.t.* खोद– *v.t.*
digest पच– *v.i.* (*N-la impers*). पचव– *v.t.*
dignity, without लाचारं *adj. inv.*
dim मंद *adj. inv.* अस्पष्ट *adj. inv.*
dine जेव–*v.i.*
direct सरळ *adj. inv.* directly थेट *adv.* परस्पर *adv.*
direction 1. दिशा, दिशा *f.* 2. (of a movie) दिग्दर्शन *n.*
director 1. संचालक, संचालक *m.* संचालिका, संचालिका *f.* 2. (of a movie, etc.) दिग्दर्शक, दिग्दर्शक *m.*
dirt घाण *f.* *i*) मळ *m.*
dirty घाण *adj. inv.* घाणेरडं *adj.* मळकं *adj.* मळकट *adj. inv.* मळव– *v.t.* to get ◦ मळ– *v.i.*
disappear नाहीसं हो–. गडप *adj. inv.* हो–. अदृश्य *adj. inv.* हो–
disappointed निराश *adj. inv.*
disappointment निराशा *f.*
disarrange विस्कट– *v.t.* to become disarranged विस्कट– *v.i.*
disciple शिष्य, शिष्य *m.*
discipline शिस्त *f.*(*i*)
discontent असंतोष *m.*
discount सूट *f.*(*i*)
discourse, religious प्रवचन, प्रवचनं *n.*
discovery शोध, शोध *m.*
discussion चर्चा, चर्चा *f.* वादविवाद *m.* ऊहापोह *m.* वाटाघाट, वाटाघाटी *f.*(*i*)
disease रोग, रोग *m.*
disgust 1. (revulsion) किळस *f.*(*e*) 2. (contempt) तिटकारा *m.*
dish 1. (vessel) भांडं, भांडी *n* 2. (food) पदार्थ, पदार्थ *m.* जिन्नस, जिन्नस *m.*
dismiss काढून टाक–
dispensary दवाखाना, दवाखाने *m.*
display प्रदर्शन, प्रदर्शनं *n.*
disrepair नादुरुस्ती *f.* in ◦ पडीक *adj. inv.*
dissemination (of information) प्रचार *m.*
dissolve विरघळ– *v.i.* विरघळव– *v.t.*
distance अंतर *n.*

distinct स्पष्ट *adj. inv.*
distressed दुःखी *adj. inv.* हवालदिल *adj. inv.*
distribute वाट– *v.t.*
distribution वाटप *n.* वाटणी *f.*
district जिल्हा, जिल्हे *m.*
dive सूर, सूर *m.* सूर मार–
division 1. विभागणी, विभागण्या *f.* फूट *f.*(*i*). 2. विभाग, विभाग *m.* तुकडी, तुकड्या *f.* 3. वाटणी, वाटण्या *f.* 4. (*math.*). भागाकार *m.*
divide 1. (*math.*) भाग– *v.t.* 2. विभागणी कर–
divorce घटस्फोट, घटस्फोट *m.* to get a ∘ घटस्फोट घे–
Diwali दिवाळी, दिवाळ्या *f.*
dizziness चक्कर *f.*(*e*) to feel dizzy चक्कर ये–
do कर– *v.t* (*irreg.*)
dock धक्का, धक्के *m.*
doctor डॉक्टर, डॉक्टर *m.*
dog कुत्रं, कुत्री *n.* कुत्रा, कुत्रे *m.* कुत्री, कुत्र्या *f.*
doll बाहुली, बाहुल्या *f.*
domestic घरगुती *adj. inv.* ∘ life प्रपंच *m.* संसार *m.*
donation देणगी, देणग्या *f.*
done. get ∘ उरक– *v.i., v.t.* आटप– *v.i., v.t.* संप– *v.i.* संपव– *v.t.*
donkey गाढव, गाढवं *n.*
door दार, दारं *n.* दरवाजा, दरवाजे *m.*
doorbell घंटा, घंटा *f.* बेल *f.*
dormitory हॉस्टेल, हॉस्टेलं *n.* बोर्डिंग, बोर्डिंग *n.* वसतिगृह, वसतिगृहे *n.*
dosa डोसा, डोसे *m.*
double डबल *adj. inv.* दुप्पट *adj. inv.*
doubt शंका, शंका *f.*
downstairs खाली *adv.* खालच्या मजल्यावर
dowry हुंडा *m.*
dozen डझन, डझन *m.*
drab मजीद *adj. inv.*
draft 1. (bank ∘) ड्राफ्ट, ड्राफ्ट *m.* 2. मसुदा, मसुदे *m.* 3. (breeze) वारा *m.*
drag ओढ– *v.t.*
drain मोरी, मोऱ्या *f.* गटार, गटारं *n.* निथळ– *v.i., v.t.*
drama नाटक, नाटकं *n.*
draw काढ– *v.t.*
drawer ड्रॉवर, ड्रॉवर *m.* कप्पा, कप्पे *m.*
dream स्वप्न, स्वप्नं *n.*
dress 1. फ्रॉक, फ्रॉक *m.* झगा, झगे *m.* 2. पोषाख *m.* कपडे घाल– / चढव–
drink पि– *v.t.*(*sp.*). पेय, पेयं *n.* to give to ∘ पाज– *v.t.*
drip गळ– *v.i.*
drive चालव– *v.t.* ∘ away हाकल– *v.t.* घालव– *v.t.* हाकलून दे–. घालवून दे– ∘ in मार– *v.t.* ∘ into रोव– *v.t.*
driver ड्रायव्हर, ड्रायव्हर *m.* चालक, चालक *m.*
drop 1. टाक– *v.t.* सोड– *v.t.* 2. थेंब, थेंब *m.*
drown बुडून मर–
drowse पेंग– *v.i.*
drum डमरू, डमरू *m.* ढोल, ढोल *m.* तबला, तबले *m.* डग्गा, डग्गे *m.* पखवाज, पखवाज *m.* मृदंग, मृदंग *m.*

dry कोरडं *adj.* वाळलेलं *adj.* सुकं *adj.* सुकलेलं *adj* शुष्क *adj. inv.* रुक्ष *adj. inv.* सुक– *v i* वाळ– *v.i.* ◦ up आट– *v.i.* आटव– *v.t.*

duck बदक, बदकं *n.*

dues वर्गणी, वर्गण्या *f.*

dull 1. (boring) कंटाळवाणं *adj.* 2. (in color) मजीद *adj. inv.* मळखाऊ *adj. inv.* 3. (◦ -witted) मंदबुद्धी *adj. inv.* ढ *adj. inv.*

dumb 1. (mute) मुकं *adj.* 2. (doltish) अडाणी *adj. inv.* बावळट *adj. inv.*

dust धूळ *f.*(*i*). फुपाटा *m.*

duty कर्तव्य *n.*

E

each प्रत्येक *adj. inv.* ◦ other एकमेक, परस्पर

eager उत्सुक *adj. inv.*

ear 1. कान, कान *m.* 2. (of grain) कणीस, कणसं *n.*

earlier (in a series) आधीचं *post.* आदलं *adv.*

early लवकर *adv.*

earn कमव– *v.t.* मिळव– *v.t.*

earnings मिळकत *f.*(*i*). उत्पन्न *n.*

earth 1. पृथ्वी *f.* जमीन *f.*(*i*). 2. (soil) माती *f.*

earthenware मातीचं *adj.*

earthquake भूकंप, भूकंप *m.*

easily सहज *adv.*

east पूर्व *f.*(*e*)

easy सोपं *adj.*

eat खा– *v.t.* (*irreg*). ◦ a meal जेव– *v.i.*

eccentric विक्षिप्त *adj. inv.* eccentricity विक्षिप्तपणा *m.*

eclipse ग्रहण, ग्रहणं *n.*

economy 1. (thrift) काटकसर *f.*(*i*) 2. आर्थिक परिस्थिती *f.*

edge 1. (of a sharp instrument) धार *f.*(*e*). 2. कड, कडा *f.*(*e*) काठ, काठ *m.*

edit संपादन *n.* कर–

editor संपादक, संपादक *m.*

edition आवृत्ती, आवृत्त्या *f.*

educated सुशिक्षित *adj. inv.*

education शिक्षण *n.*

effect परिणाम, परिणाम *m.*

efficient कार्यक्षम *adj. inv.*

effort प्रयत्न, प्रयत्न *m.* strenuous ◦ आटापिटा *m.* without ◦ आयतं *adv. var.* अनायासे *adv.*

egg अंडं, अंडी *n.*

eggplant वांगं, वांगी *n.*

either ही *part.* (with neg.) ◦ ... or ... किंवा ...

elder थोरलं *adj.*

elderly वयस्क *aaj. inv.* वयस्कर *adj. inv.*

elect निवड– *v.t.* निवडून दे–. to be elected निवडून ये–

election निवडणूक, निवडणुका *f.*(*i*). electioneering निवडणूक प्रचार *m.*

electricity वीज *f.*(*e*). electric विजेचं *adj.* electric light विजेचा दिवा, विजेचे दिवे *m.* लाइट, लाइट *m.* electrician वायरमन *m.*

elephant हत्ती, हत्ती *m.*
else दुसरं *adj.*
embrace मिठी, मिठ्या *f.* मिठी मार–
embroidery भरतकाम *n.*
emotion भावना, भावना *f.*
emperor बादशहा, बादशहा *m.*
emphasis जोर *m.* भर *m*
emphasize च्यावर जोर/भर दे–
empire राज्य, राज्यं *n.*
employee नोकर, नोकर *m.*
employment काम *n.* नोकरी *f.* रोजगार *m.* (work on daily wages)
emptiness पोकळी *f.*
empty रिकामं *adj.* मोकळं *adj.*
encourage उत्तेजन *n.* दे–
enemy शत्रू, शत्रू *m.*
end 1. शेवट *m.* अखेर *f.* (*i*). संप– *v.i.* संपव– *v.t.* 2. (point) टोक, टोकं *n.* at / in the ∘ अखेर *adv.* अखेरीस *adv.* शेवटी *adv.* at the ∘ of शेवटी *post.* अखेर *post.* च्या टोकाला
engaged 1. कामात 2. (as a phone or a taxi) एंगेज्ड *adj. inv.* to be ∘ to be married लग्न ठर–
engagement साखरपुडा *m.* बाहनेश्चय *m.*
engine एंजिन, एंजिनं *n.*
engineer (not used to refer to a train driver) इंजिनियर, इंजिनियर *m.*
English इंग्रजी *adj. inv., n.*
enjoyment गंमत *f.* (*i.*) मजा *f.* to enjoy मजा वाट– *v t.* (*N-la impers.*). to enjoy oneself मजा कर–/मार–
enormous प्रचंड *adj. inv.*
enough पुरे *adv.* बस *adv.* बास *adv.* पुरेसं *adj.* कामापुरतं *adj.*
enter प्रवेश *m.* कर–. शिर– *v.i.*
entertainment करमणूक *f.*(*i*)
enthusiasm हौस *f.* (*e*). उत्साह *m.*
enthusiastic उत्साही *adj. inv.*
entire सर्वच *adj. inv.* संपूर्ण *adj. inv.*
entry प्रवेश *m.* शिरकाव *m.*
envelope पाकीट, पाकिटं *n.*
environment वातावरण *n.* पर्यावरण *n.* परिसर *m.*
environs परिसर *m.*
envy हेवा *m.* हेवा वाट– *v.i.* (*N-la impers.*)
equal बरोबर *adv.*, *post.* सारखं *adj.* of ∘ standing, age, etc. बरोबरीचं *adj.*
equality बरोबरी *f.* समता *f.*
erase खोड– *v.t.* eraser रबर, रबरं *n.* खोडरबर, खोडरबरं *n.* (for blackboard) डस्टर, डस्टर *m.* (also used as *n.*)
erect 1. उभं *adj.* 2. ताठ *adj. inv.* उभं कर–
especially विशेष *adv.* विशेषत: *adv.*
essay निबंध, निबंध *m.*
establish स्थापन *adj. inv.* कर–
estate इस्टेट *f.*(*i.*) मालमत्ता *f.*
estimate अंदाज *m.* अंदाज कर–
etc. वगैरे. इत्यादी.
even 1. ही *part.* सुद्धा *adv.* देखील *adv.* ∘ if जरी...तरी *rel. conj.* 2. (level) सपाट *adj. inv.* सारखं *adj.*
evening संध्याकाळ, संध्याकाळी *f.*(*i*). in the ∘ संध्याकाळी. this ∘ आज संध्याकाळी
event घटना, घटना *f.*

ever (in yes no questions) कधी *adv.*
evergreen सदाहरित *adj. inv.* सुचिपर्णी *adj. inv.*
every दर *adj. inv.* ◦ day रोज *adv.* दररोज *adj.* ◦ month दरमहा *adj.* ◦ year दरसाल *adj.* दरवर्षी. ◦body सगळेजण *m. pl.* सर्वजण *m. pl.* ◦ day रोजचं *adj.* ◦ other day एक दिवसाआड
everything सगळं *adj.* सर्व *adj. inv.*
everywhere सगळीकडे *adv.*
evidence पुरावा, पुरावे *m.*
exactly अगदी *adj.* नेमकं *adj. var.* हुबेहूब *adv.*
examination 1. परीक्षा, परीक्षा *f.* ◦ question paper पेपर, पेपर *m.* 2. (medical ◦) तपासणी, तपासण्या *f.*
examine 1. तपास–*v.t.* 2. परीक्षा घे–
example 1. उदाहरण, उदाहरणं *n.* for ◦ उदाहरणार्थं *adv.* 2. (ideal) आदर्श *m.*
excellent उत्तम *adj. inv.* मस्त *adj. inv.* (coll.)
except शिवाय *post.*
excessive फार *adv.* जास्त *adv.* अती *adv.*
excitement गडबड *f.*(*i*). खळबळ *f.*(*i*)
excreta गू *n.* विष्ठा *f.*
excuse 1. सबब, सबबी *f.*(*i*) निमित्त, निमित्तं *n.* 2. (pardon) माफ कर–
exercise व्यायाम *m.* व्यायाम कर–
exertion श्रम *m. pl.*
exhausted दमलेलं *adj.* थकलेलं *adj.* to be ◦ दम– *v.i.* थक– *v.i.* संप– *v.i.*
exhaustion थकवा *m.* शीण *m.*
expansion प्रसरण *n.* विस्तार *m.* वाढ *f.*(*i.*)
expect अपेक्षा *f.* कर–
expectation अपेक्षा, अपेक्षा *f.*
expenditure खर्च *m.*
expense खर्च *m.*
expensive महाग *adj. inv.* भारी *adj. inv.*
experience अनुभव, अनुभव *m.* अनुभव– *v.t.*
experiment प्रयोग, प्रयोग *m.* प्रयोग कर–
expert पटाईत *adj. inv.* कुशल *adj. inv.* सराईत *adj. inv.* तज्ञ, तज्ञ *m.* expertly सफाईनं *adv.* सराईतपणे *adv.*
expiation परिमार्जन *n.*
explain स्पष्ट कर–. समजावून सांग–
explanation स्पष्टीकरण *n.*
explosion स्फोट, स्फोट *m.*
export निर्यात *f.*(*i.*) निर्यात कर–. exported निर्यात *adj. inv.*
express 1. व्यक्त कर–. expressed व्यक्त *adj. inv.* 2. (of a train, bus) एक्स्प्रेस *f.*
extend वाढव– *v.t.* लांबव– *v.t.*
extra जादा *adj. inv.*
eye डोळा, डोळे *m.*

F

face तोंड, तोंडं *n.* चेहरा, चेहरे *m.* to make a ◦ तोंडं कर–
facility 1. (convenience) सोय, सोयी *f.*(*i*) 2. (ease in performance) सफाई *f.*
fact खरी गोष्ट *f.*(*i*) वस्तुस्थिती *f.* in ◦ खरं म्हणजे. किंबहुना *adv.*

factory कारखाना, कारखाने *m.* ◦ owner कारखानदार, कारखानदार, *m.*

fail 1. अयशस्वी *adj. inv.* हो– 2. नापास *adj. inv.* हो–

failure अपयश *n.*

faint 1.फिकट/फिक्कट *adj. inv.* फिकं *adj.* 2. अस्पष्ट *adj. inv.* 3. बेशुद्ध *adj. inv.* पड–

fair 1. (just) न्याय्य *adj. inv.* योग्य *adj. inv.* 2. (of light complexion) गोरं *adj.* 3. (religious ◦) जत्रा, जत्रा *f.* मेळा, मेळे *m.*

faith विश्वास *m.* श्रद्धा *f.*

fall 1. पड– *v.i.* गळ– *v.i.* ◦ off गळ– *v.i.* गळून पड–. ◦ violently कोसळ– *v.i.* 2. (waterfall) धबधबा, धबधबे *m.*

fallen down पडकं *adj.*

fallow पडीक *adj. inv.*

false खोटं *adj.*

falter अडखळ– *v.i.*

familial कौटुंबिक *adj. inv.*

family कुटुंब, कुटुबं *n.* ◦ structure कुटुंबपद्धती, कुटुंबपद्धती *f.* joint ◦ एकत्र कुटुंब

famous प्रसिद्ध *adj. inv.* सुप्रसिद्ध *adj. inv.*

fan 1. पंखा, पंखे *m.* 2. (admirer) चाहता, चाहते *m.*

far दूर *adv.* लांब *adv.* how ◦ कुठपर्यंत *interrog. adv.* as ◦ as पर्यंत *post.*

far–fetched ओढूनताणून आणलेलं in a ◦ manner ओढूनताणून *adv.*

far–reaching दूरगामी *adj. inv.*

farce फार्स *m.* तमाशा *m.*

fare 1. (charge) भाडं, भाडी *n.* 2 (food) आहार *m.*

farm शेत, शेतं *n.* farming शेती *f.* to do farming शेती कर–. ◦ produce शेतमाल *m.*

farmer 1. शेतकरी, शेतकरी *m.* 2. (market gardener) माळी, माळी *m.* 3. (owner of irrigated land) बागाईतदार, बागाईतदार *m.*

fashion फॅशन *f.* पद्धत *f.*(*i*)

fast 1. जलद *adv.* भराभर *adv.* जोरात *adv.* वेगानं. 2. (abstention from food) उपास, उपास *m.*

fasten लाव– *v.t.* बसव– *v.t.* अडकव– *v.t.*

fat 1. लठ्ठ *adj. inv.* ढोलं *adj.* जाडं *adj.* जाड *adj. inv.* 2. (fatty tissue) चरबी *f.*

fate दैव *n.* नशीब *n.*

father बाप, बाप *m.* वडील *m. pl.*

father–in–law सासरा, सासरे *m.* house of woman's ◦ सासर *n.* house of man's ◦ सासुरवाडी *f.*

fatigue श्रम *m. pl.* शीण *m.*

faucet नळ, नळ *m.*

fault 1. चूक, चुका *f.*(*i*). दोष *m.* at ◦ दोषी *adj. inv.* अपराधी *adj. inv.* faultless निर्दोष. 2. खोड *f.*(*i*) उणीव *f.*(*e*)

favor मर्जी *f.* in ◦ of अनुकूल *adj. inv.*

favorite आवडतं *adj.* लाडकं *adj.*

fear भीती *f.* भय *n.* भीती वाट– *v.i.* (*N-la impers.*) fearful 1. (scared) भित्रं *adj.* घ्यायलेलं *adj.* 2. (inspiring ◦) भयानक *adj. inv.* भीतिदायक *adj. inv.*

fearless निर्भय *adj. inv.*
feast मेजवाणी, मेजवान्या *f.* जेवण, जेवणं *n.* पार्टी, पार्ट्या *f.*
feather पीस, पिसं *n.*
feces गू *n.* मळ *m.* विष्ठा *f.*
fee फी *f.* शुल्क *n.*
feed खायला दे–. भरव– *v.t.*
feel वाट– *v.i.* (*N-la impers.*) भास– *v.i.* (*N-la impers.*). (as hunger, thirst, etc.) लाग– *v.i.* (*N-la impers.*)
feeling भावना, भावना *f.*
felicitation अभिनंदन *n.*
feminine gender स्त्रीलिंग *n.* (*gram.*) feminine स्त्रीलिंगी *adj. inv.*
fertile सुपीक *adj. inv.* कसदार *adj. inv.*
fertilizer खत, खतं *n.*
festival सण, सण *m.* उत्सव, उत्सव *m.*
fever ताप *m.* to get a ∘ ताप ये– *v.i.* (*N la impers.*)
few, a थोडी *n. pl.*
field 1. शेत शेतं, *n.* वावर, वावरं *n.* 2. मैदान, मैदानं *n.*
fight, fighting मारामारी *f.* मारामारी कर–. लढा, लढे *m.* लढा दे–
fill भर– *v.i., v.t.* ∘ out (as a form) भर– *v.t.*
filth घाण *f.*(*i*). मळ *m.* filthy घाण *adj. inv.* घाणेरडं *adj.*
final शेवटचं *adj.* अखेरचं *adj.* finally शेवटी *adv.* अखेर *adv.*
financial आर्थिक *adj. inv.* सांपत्तिक *adj. inv.*
find सापड– *v.i.* (*N–la impers.*) आढळ– *v.i.* (*N–la impers.*) आढळून ये– *v.i.* (*N–la impers.*) to be found सापड– *v.i.*
fine 1. (small) बारीक *adj. inv.* 2. (in texture) तलम *adj. inv.* 3. (penalty) दंड *m.*
finger बोट, बोटं *n.*
finish संपव– *v.t.* उरक– *v.t.* आटप– *v.t.* ∘ up संपवून टाक–
finished खलास *adj. inv.* to be ∘ संप - *v.i.* हो– *v.i.* आटप– *v.i.*
fire 1. विस्तव *m.* जाळ *m.* आग, आगी *f.*(*i*). forest ∘, range ∘ वणवा, वणवे *m.* to light a ∘ विस्तव घाल–. पेटव– *v.t.* 2. (remove from service) कामावरून काढून टाक–
firecracker फटाका, फटाके *m.*
firewood सरपण/सर्पण *n.* जळण *n.*
firm 1. घट्ट *adj. inv.* दृढ *adj. inv.* 2. पक्कं *adj.* ठाम *adj. inv.*
firmly घट्ट *adv.* नक्की *adv.* ठाम *adv.*
first 1. पहिलं *adj.* 2. अगोदर *adv.* आधी *adv.* पहिल्यांदा *adv.* प्रथम *adv.*
fish मासा, मासे *m.*
fisherman कोळी, कोळी *m.* मासेमार, मासेमार *m.*
fissure भेग, भेगा *f.*(*e*)
fit 1. जुळ– *v.i.* जुळव– *v.t.* बस– *v.i.* बसव– *v.t.* 2. (as a garment) हो– *v.i.* (*N–la impers.*) बस– *v.i.* (*N–la impers.*)
fix 1. (repair) दुरुस्त *adj. inv.* कर–. to be fixed दुरुस्त हो–. 2. (fasten) बसव– *v.t.* अडकव– *v.t.* 3. (decide) ठरव– *v.t.* to be fixed ठर– *v.i.*

flag झेंडा, झेंडे *m.* ध्वज, ध्वज *m.* national ◦ राष्ट्रध्वज

flame ज्वाळा, ज्वाळा *f.*

flat 1. (level) सपाट *adj. inv.* 2. (◦ tire) पंक्चर *n.* for a car to get a ◦ tire गाडी पंक्चर हो–. to fix a ◦ tire पंक्चर काढ–

flexible लवचिक *adj. inv.*

float तरंग– *v.i.*

flood पूर, पूर *m.*

floor जमीन *f.*(*i*) (tiled ◦) फरशी *f.*

flour पीठ *n.* wheat ◦ कणीक *f.*(*e*). आटा *m.* refined wheat ◦ मैदा *m.*

flow वाह–/वाहा– *v.i.* ओघ, ओघ *m.* प्रवाह, प्रवाह *m.*

flower फूल, फुलं *n.* फुल– *v.i.*

flu फ्ल्यू *m.*

fluent सफाईदार *adj. inv.* fluently अस्खलित *adv.* फाडफाड *adv.* सफाईदारपणे *adv.*

fly 1. उड– *v.i.* (*irreg*). (as a kite) उडव– *v.t.* 2. (insect) माशी, माश्या *f.*

foam फेस *m.* फेस ये– *v.i.* (*N-la impers.*)

focus केंद्रबिंदू, केंद्रबिंदू *m.* केंद्रित कर–. focused केंद्रित *adj. inv.*

fodder वैरण *f.* (*i.*) कडबा *m.*

fog धुकं *n.*

fold घडी, घड्या *f.* घडी कर–/घाल–

folk लोक *m. pl., prof.*

follow मागून ये–. च्या प्रमाणे कर–.

following 1. पुढील *adj. inv.* पुढलं *adj.* 2. (according to) अनुसरून *adv.*

food अन्न *m.* खाद्य *n.* खाणं *n.* आहार *m.*

foolish मूर्ख *adj. inv.* वेडं *adj.* foolishness मूर्खपणा *m.* वेडेपणा *m.*

foot पाय, पाय *m.* पाऊल, पाऊलं *n.* on ◦ पायी *adv.* चालत

far साठी *post.* करता *post.* बद्दल *post.*

force 1. बळ *n.* जोर *m.* 2. जबरदस्ती *f.* लाद– *v.t. V–* आयला लाद–

forced. in a ◦ manner ओढूनताणून *adv.*

forehead कपाळ, कपाळं *n.*

foreign परकीय *adj. inv.* परदेशी *adj. inv.* ◦ country परदेश *m.*

foreman मुकादम, मुकादम *m.*

forest जंगल, जंगलं *n.* वन, वनं *n.*

forget विसर– *v.t.* (*sp.*)

forgive माफ कर–. क्षमा *f.* कर– forgiveness क्षमा *f.*

fork 1. (eating utensil) काटा, काटे *m.* 2. (in a tree) वेळकं, वेळकी *n.* वेचकं, वेचकी *n.* 3. (in a road) फाटा, फाटे *m.* for a road to फुट– *v.i.* फाटा फुट–

form 1. आकार, आकार *m.* आकृती, आकृत्या *f.* रूप, रूपं *n.* (give shape) आकार दे–. घडव– *v.t.* 2. (proforma) फॉर्म, फॉर्म *m.*

formal औपचारिक *adj. inv.*

fort किल्ला, किल्ले *m.* (hill ◦) गड, गड *m.*

fortnight पंधरवडा, पंधरवडे *m.*

fortune 1. (fate) नशीब *n.* दैव *n.* 2. (future) भविष्य *n.* 3. (wealth) संपत्ती *f.*

found. 1. to be ◦ सापड– *v.i.* 2. (establish) स्थापन *adj. inv.* कर–

foundation पाया *m.* आधार *m.*

four (of persons) चौघं *adj.*

fourth चौथं *adj.* one ◦ पाव. one ◦ of flat object like a *bhakri* चतकोर *adj. inv.*

frame चौकट, चौकटी *f.*(*i*)

frank मनमोकळं *adj.* स्पष्ट *adj. inv.*

free 1. (unhampered) मोकळं *adj.* 2. (independent) स्वतंत्र *adj. inv.* 3. (without charge) मोफत *adj. inv.* फुकट *adj. inv.* 4. (let ◦) सोडव– *v.t.* ◦ time सवड *f.*(*i*). freely मोकळेपणानं *adv.* खुशाल *adv.*

freedom स्वातंत्र्य *n.* मुभा *f.* मोकळीक *f.*(*i*)

fresh ताजं *adj.*

friend मित्र, मित्र *m.* दोस्त, दोस्त *m.* मैत्रीण, मैत्रिणी *f.* (*i*)

frightened घाबरलेलं *adj.* भ्यायलेलं *adj.* to become ◦ घाबर– *v.i.* भि– *v.i.*

frock फ्रॉक, फ्रॉक *m.* झगा, झगे *m.*

from हून *post.* पासून *post.* तून *post.* वरून *post.* मधून *post.* ◦ inside आतून *adv., post* ◦ above वरून *adv., post.*

front दर्शनी *adj.* समोरचं *adj.* दर्शनी भाग *m.* in ◦ समोर *adv.* in ◦ of समोर *post.*

fruit फळ, फळं *n.* ◦ vendor फळवाला, फळवाले *m.*

fry तळ– *v.t.*

function 1. (run) चाल– *v.i.* functioning चालू *adj. inv.* 2. (work) काम *n.* कार्य *n.* 3. (ceremony) समारंभ, समारंभ *m.*

fuel जळण *n.* इंधन *n.*

-ful भर *adj. suff. inv.*

full भरलेलं *adj.*

fun मजा *f.* गंमत *f.* (*i*). to have ◦ मजा ये– *v.i.* (*N-la impers.*). मजा मार–

furniture फर्निचर *n.*

future भविष्य *n.* भविष्यकाळ *m.*

G

gain फायदा *m.* लाभ *m.* मिळव– *v.t.* मिळ *v.i.* (*N-la impers.*)

game 1. (sport) खेळ, खेळ *m.* 2. (quarry) शिकार *f.*(*i*)

gang टोळी, टोळ्या *f.*

garage गॅरेज, गॅरेजं *n.* वर्कशॉप *n.*

garbage केर *m.* कचरा *m.*

garden बाग, बागा *f.*(*e*). gardening बागकाम *n.* gardener माळी, माळी *m.*

gargle गुळण्या *f. pl.* कर–

garland हार, हार *m.* (of flowers worn in hair) वेणी, वेण्या *f.* गजरा, गजरे *m.*

garlic लसूण *f.*(*i*), *m.*

gas वायू *m.* cooking ◦ गॅस *m.*

gasoline पेट्रोल *n.*

gate फाटक, फाटकं *n.* (of town) वेस, वेशी *f*

gather गोळा *adj. inv.* कर–. गोळा हो–

gaudy भडक *adj. inv.*

general सामान्य *adj. inv.* सर्वसाधारण *adj. inv.* ◦ science सामान्य विज्ञान. generally साधारणपणे *adv.* सामान्यपणे/ सामान्यत: *adv.* सहसा *adv.* (used with neg.)

gender (*gram.*) लिंग, लिंग *n.*

generation पिढी, पिढ्या *f.*

gentle सौम्य *adj. inv.* कोमल *adj. inv.* मृदू *adj. inv.* हळुवार *adj. inv.* मंद *adj. inv.*

gently हळुवारपणे *adv.* अलगद *adv.*

gentleman गृहस्थ, गृहस्थ *m.*सद्गृहस्थ, सद्गृहस्थ *m.* gentlemanly सभ्य *adj. inv.*

genuine अस्सल *adj. inv.* खरं *adj.*

geography भूगोल *m.*

gesturing (with arms and hands) हातवारे *m. pl.* to gesture हातवारे कर–

get 1. मिळ– *f.(i.)* (*N-la impers.*). मिळव– *v.t.* 2. (as a ticket) काढ– *v.t.* 3. (become) हो– *v.t.* 4. ◦ up उठ– *v.i* उठव– *v.t.* 5. ◦ around हिंड– *v.i.* फिर– *v.i.*

ghee तूप *n.*

ghost भूत, भुत *n.*

giant राक्षस, राक्षस *m.*

gift बक्षीस, बक्षीसं *n.* भेट, भेटी *f.* (*i*)

girl मुलगी, मुली *f.* पोर, पोरी *f.* (*i*) पोरगी, पोरी *f.*(*i*)

give दे– *v.t.* (*irreg*). ◦ and take देघेव *f.*(*i*). ◦ up सोडून दे–. नाद सोड–

glance नजर *f.* (*e*). दृष्टी *f.* बघ– *v.t., v.i.* पाह–/ पाहा– *v.t., v.i.*

glass 1. (tumbler) ग्लास, ग्लास *m.* पेला, पेले *m.* 2. (material) काच, काचा *f.* (*e*). काचेचं *adj.*

glasses चष्मा, चष्मे *m.*

glue डिंक *m.*

go जा– *v.i.* (*irreg.*)

goat बोकड, बोकड *m.* शेळी, शेळ्या *f.* बकरा, बकरे *m.* बकरी, बकऱ्या *f.* बकरं, बकरी *n.*

god देव, देव *m.* ईश्वर *m.* परमेश्वर *m.* ◦ knows देव जाणे

goddess देवी, देवी *f.*

gold सोन *n.* सोन्याचं *adj.*

golden सोनेरी *adj. inv.*

goldsmith सोनार, सोनार *m.*

good चांगलं *adj.* भलं *adj.* सज्जन *adj.* ◦ looking सुंदर *adj. inv.* देखणं *adj.* दिसायला चांगलं. ◦ luck सुदैव *n.* ◦ man संत, संत *m.* ◦ god बापरे *interj.* (benefit) हित *n.* कल्याण *n.*

goodies खाऊ *m.*

goods माल *m.*

government सरकार, सरकारं *n.* शासन *n.* सरकारी *adj. inv.*

grade 1. (quality) प्रत, प्रती *f.*(*i*). दर्जा *m.* प्रतवारी *f.* कर– 2. (class) इयत्ता, इयत्ता *f.* which ◦ कितवी. first ◦ पहिली

gradually हळूहळू *adv.* क्रमाक्रमानं *adv.*

grain 1. धान्य *n.* (individual grain) दाणा, दाणे *m.* 2. (particle) कण, कण *m.*

grammar व्याकरण *n.*

grandchild नातवंड, नातवंडं *n.*

granddaughter नात, नाती *f.*(*i*)

grandfather आजोबा, आजोबा *m.*

grandmother आजी, आज्या *f.*

grandson नातू , नातू *m.*

grant देणगी, देणग्या *f.* ग्रँट *f.*

granted गृहीत *adj. inv.* to take for ◦ गृहीत धर–

grape द्राक्ष, द्राक्षं *n.*

grasp 1. धर– *v.t.* पकड– *v.t.* 2. (understand) समज– *v.i.* (*N–la impers.*)

grass गवत *n.*
grave (serious) गंभीर *adj. inv.*
gravity 1. गंभीरपणा *m.* 2. गुरुत्वाकर्षण *n.*
gravel खडी *f.* वाळू *f.*
gray राखी *adj. inv.* करडं *adj.*
graze चर– *v.i.* चार– *v.t.*
great 1. (big) प्रचंड *adj. inv.* 2. (illustrious) थोर *adj. inv.*
greed लोभ *m.* हावरटपणा *m.* अधाशीपणा *m.* greedy लोभी *adj. inv.* हावरट *adj. inv.* अधाशी *adj. inv.*
green 1. (color) हिरवं *adj.* पारवं *adj.* पोपटी *adj. inv.* 2. (unripe) कच्चं *adj.* हिरवं *adj.* 3. (inexperienced) नवखं *adj.* अननुभवी *adj. inv.*
grief दुःख *n.* to grieve दुःख कर–. शोक कर–
grill (screen) जाळी, जाळ्या *f.*
grind दळ– *v.t.* वाट– *v.t.*
groan विव्हळ– *v.i.*
groceries (excluding fresh produce) किराणा *m.* किराणा माल *m.*
ground 1. जमीन *f.* (*i.*) 2. (parade or sports ०) मैदान, मैदानं *n.*
group गट, गट *m.* तुकडी, तुकड्या *f.* मंडळ, मंडळं *n.*
grow वाढ– *v.i.* वाढव– *v.t.* (० as a crop) पिक– *v.i.* पिकव– *v.t.* लाव– *v.t.* growth वाढ *f.* (*i*)
grown-up मोठं *adj.*
guarantee हमी *f.* गॅरंटी *f.*
guard राख– *v.t.*, राखण कर–. पहारेकरी, पहारेकरी *m.* वॉचमन, वॉचमन *m.* guarding राखण *f.*(i)
guava पेरू, पेरू *m.*
guess अंदाज, अंदाज *m.* अंदाज कर–. कल्पना कर–. ओळख– *v.t.*
guest पाहुणा, पाहुणे *m.*
guidance मार्गदर्शन *n.* to give ० मार्गदर्शन कर–
guilt अपराध *m.* guilty अपराधी *adj. inv.* दोषी *adj. inv.*
gulp घुटका, घुटके *m.* घोट, घोट *m.* गिळ *v.t.* to take a ० घोट घे–
gum (glue) डिंक *m.*
gun बंदूक, बंदुका *f.*(*i*)
guts हिंमत *f.*(*i*)
gymnasium तालीम, तालमी *f.*(*i*). व्यायामशाळा, व्यायामशाळा *f.*

H

habit सवय, सवयी *f.* (*i*). for a ० to form सवय लाग– *v.i.* (*N la impers.*)
hair केस, केस *m.* (gen. used in pl.) to do one's ० वेणीफणी *f.* कर–
half अर्धं *adj.* निम्मं *adj.* ० done अर्धंवट *adj. inv.*
hall (large room) हॉल, हॉल *m.* दिवाणखाना, दिवाणखाने *m.* marriage ० कार्यालय, कार्यालयं *n.* मंगल कार्यालय, मंगल कार्यालयं *n.* village ० चावडी, चावड्या *f.*
halt 1. थांब– *v.i.* 2. (stay) उतर– *v.i.*
hamlet वाडी, वाड्या *f.*
hammer हातोडी, हातोड्या *f.*
hand हात, हात *m.* handful मूठभर *adj. inv.* ओंजळभर *adj. inv.*

handle 1. दांडा, दांडे *m.* मूठ, मुठी *f.* (*i*) हंडल *n.* 2. हाताळ– *v.t.*

handloom हॅंडलूमचं *adj.*

handsome देखणं *adi.* सुंदर *adj. inv.*

handwriting अक्षर *n.* हस्ताक्षर *n.*

hang 1. टांग– *v.t.* 2. (execute by hanging) फाशी दे–. to be hanged फाशी जा–

happen हो– *v.i.* (*irreg.*). पड– *v.i.*

happy आनंदी *adj. inv.* सुखी *adj. inv.* मजेत

happiness आनंद *m.* सुख *n.*

hard 1. कठीण *adj. inv.* अवघड *adj. inv.* 2. (with force or speed) जोरात *adj.* जोरानं *adj.*

hardworking कष्टाळू *adj. inv.* कामसू *adj. inv.*

harass छळ– *v.t.* त्रास दे– harassment छळ *m.*

hardboard हार्डबोर्ड *m.*

harvest तोड– *v.t.* काप– *v.t.* काढ– *v.t.* (pick) वेच– *v.t.* तोडणी *f.* कापणी *f.* काढणी *f.* वेचणी *f.* ∘ season सुगी *f.*

haste घाई *f.* गडबड *f.*(*i.*)

hat टोपी, टोप्पा *f.* हॅट *f.*

hate द्वेष कर– hatred द्वेष *m.*

head 1. डोकं, डोकी *n.* 2. प्रमुख, प्रमुख *m. adj. inv.* नायक, नायक *m.* ∘man of village पाटील, पाटील *m.*

health 1. (of individuals) प्रकृती *f.* तब्येत *f.*(*i*) 2. (in general) आरोग्य *n.* healthy सशक्त *adj. inv.* निरोगी *adj. inv.*

heap ढीग, ढीग *m.* ढिगारा, ढिगारे *m.*

hear ऐक– *v.t.* ऐकू ये–

heart हृदय, हृदयं *n.* मन, मनं *n.*

heat उष्णता *f.* उकाडा *m.* ताप– *v.i.* तापव– *v.t.* water heater बंब, बंब *m.*

heaven स्वर्ग *m.*

heavens बापरे *interj.*

heavy 1. जड *adj. inv.* बोजड *adj. inv.* अवजड *adj. inv.* 2. (of rain) मुसळधार *adj. inv.*

height उंची *f.*

hell नरक, नरक *m.*

help मदत *f.*(*i*). सहाय्य *n.* मदत कर–. सहाय्य कर–. हातभार *m.* लाव–. helper मदतनीस, मदतनीस *m.* helpless अगतिक *adj. inv.* असहाय्य *adj. inv.*

hen कोंबडी, कोंबड्या *f.*

her 1. (possessive) तिचं, हिचं (*fam.*) त्यांचं, ह्यांचं (*resp.*) *adj.* 2. (object) तिला (*fam*) त्यांना (*resp.*)

here इथे *adv.* इकडे *adv.* (with verbs of motion). from ∘ इथून *adv.* इकडून *adv.* इथपासून *adv.* up to ∘ इथपर्यंत. ∘ and there मधूनमधून *adv.*

hereditary 1. (genetic) आनुवंशिक *adj. inv.* 2. पिढीजात *adj. inv.* वडलोपार्जित *adj. inv.*

hermitage आश्रम, आश्रम *m.* मठ, मठ *m.*

hero 1. (brave man) वीर, वीर. 2. (of a story) नायक, नायक *m.*

heroine (of a story) नायिका, नायिका *f.*

hey ! See say !.

hide लप– *v.i.* दड– *v.i.* लपव– *v.t.* दडव– *v.t.*

high उंच *adj. inv.* higher (education) उच्च *adj. inv.* ◦ priced महाग *adj. inv.* भारी *adj. inv.* उंची *adj. inv.* ◦ school हायस्कूल, हायस्कुलं *n.* ◦ born खानदानी *adj. inv.*

hill टेकडी, टेकड्या *f.* (big ◦) डोंगर, डोंगर *m.*

him त्याला, ह्याला (*fam.*) त्यांना, ह्यांना (*resp.*)

Himalayas हिमालय *m.*

Hindi (language) हिंदी *n.*

Hindu हिंदू, हिंदू *adj. inv.*

hint सूचना, सूचना *f.* सुचव– *v.t.* सूचित कर–

hire 1. (employ) कामावर घे–. नोकरी दे–. कामाला लाव–. 2. (rent) भाड्यानं घे–

his त्याचं, ह्याचं (*fam.*) त्यांचं. ह्यांचं (*resp.*)

history इतिहास *m.* historical ऐतिहासिक historical research इतिहास संशोधन *n.*

hit मार– *v.t.*

hoarding साठेबाजी *f.*

hobby छंद, छंद *m.* नाद, नाद *m.*

hockey (field ◦) हॉकी *f.*

hold 1. धर– *v.t.* पकड– *v.t.* ◦ on to धर– *v.t.* पकड– *v.t.* 2. (as a meeting) घे– *v.t.* to be held (as a school) भर– *v.i.*

hole 1. भोक, भोकं *n.* बीळ, बिळं *n.* 2. (pit) खड्डा, खड्डे *m.*

holiday 1. (festival) सण, सण *m.* 2. (vacation) सुट्टी, सुट्ट्या *f.* ◦ camp हॉलिडे कँप, हॉलिडे कँप *m.*

hollow पोकळ *adj. inv.*

holy पवित्र *adj. inv.*

home घर, घरं *n.* घरी *adv.* to go ◦ घरी जा–. married woman's mother's ◦ माहेर *n.*

honest प्रामाणिक *adj. inv.*

honey मध *m.*

honor मान *m.* सन्मान *m.* मान दे–

hoodlum गुंड, गुंड *m.*

hook 1. खुंटी, खुंट्या *f.* 2. हूक, हूक *m.*

hooligan गुंड, गुंड *m.* hooliganism गुंडगिरी *f.*

hope आशा *f.* आशा कर–. आशा वाट– *v.i.* (*N-la impers.*)

horizontal आडवं *adj.*

horn 1. (of an animal) शिंग, शिंगं *n.* 2. (of a vehicle) हॉर्न *m.*

horoscope पत्रिका, पत्रिका *f.* कुंडली, कुंडल्या *f.*

horse घोडा, घोडे *m.* to ride a ◦ घोड्यावर बस–

hospital इस्पितळ, इस्पितळं *n.* हॉस्पिटल, हॉस्पिटल *n.*

host यजमान, यजमान *m.*

hostel बोर्डिंग, बोर्डिंगं *n.* हॉस्टेल, हॉस्टेलं *n.* वसतिगृह, वसतिगृहं *n.*

hot 1. गरम *aaj. inv.* उष्ण *adj. inv.* to get ◦ ताप– *v.i.* गरम हो–. to make ◦ तापव– *v.t.* to feel ◦ उकड– *v.i.* (*N-la impers.*) 2. (pungent) तिखट *adj. inv.* not ◦ बिनतिखटाचं *adj.* अळणी *adj. inv.*

hotel हॉटेल, हॉटेलं *n.* लॉज *n.*

hour तास, तास *m*

house घर, घरं *n.* बंगला, बंगले *m.* large traditional ◦ वाडा, वाडे *m.* ◦work घरकाम *n.* ◦wife गृहिणी, गृहिणी *f.* to set up ◦keeping संसार *m.* मांड–/थाट–

how 1. कसं *adj.* 2. किती *interj.* केवढं *interj.* ◦ many किती *interrog. adj. inv.* ◦ much किती *interrog. adj. inv.* केवढं *interrog. adj.* ◦ big केवढं *interrog. adj.* ◦ come का घरं

however मात्र *adv.* परंतु *conj.* तथापि *conj.*

huge प्रचंड *adj. inv.*

human मानवी *adj. inv.* ◦ being माणूस, माणसं *m.* (in *pl. n.*) मानव, मानव *m.* ◦ race मानवजात *f.* (*i*)

humanities आर्ट्स् *n.*

humble नम्र *adj. inv.*

humid दमट *adj. inv.* humidity ओलावा *m.* दमटपणा *m.*

humor विनोद *m.* humorous विनोदी *adj. inv.* in a good ◦ खुशीत

hundred 1. (one hundred) शंभर. 2. (with a preceding numeral) शे. group of ◦ शेकडा, शेकडे *m.* per ◦ शेकडा *adv.* hundreds शेकडो *adj. inv.*

hunger भूक *f.*(*e*)

hungry भुकेलं *adj.* to feel ◦ भूक लाग– *v.i.* (*N-la impers.*)

hunt शिकार *f.*(*i*). शिकार कर–. hunter शिकारी, शिकारी *m.*

hurly burly धूमधडाका *m.*

hurry घाई *f.* गडबड *f.*(*i*). घाई कर–. to be in a ◦ घाई अस– *v.i.* (*N la impers.*). घाईत अस–. गडबडीत अस–

hurt दुख– *v.i.* दुखाव– *v.i.* to be ◦ लाग– *v.i.* (*N-la impers.*)

husband नवरा, नवरे *m.* यजमान *m. pl.* मिस्टर *m. pl.*

hut झोपडी, झोपड्या *f.* खोपट, खोपटं *n.* खोप, खोपी *f.*(*i*)

hybrid संकरित *adj. inv.* हायब्रिड *adj. inv.*

hypocritical भोंदू *adj. inv.*

I

I मी *pron.*

ice बर्फ *n.* ◦cream आइस्क्रीम *n.*

idea कल्पना, कल्पना *f.* विचार, विचार *m.*

idol मूर्ती, मूर्ती *f.* ◦ worship मूर्तिपूजा *f.*

if जर...तर *rel. conj.*

ignite पेटव– *v.t.* पेट– *v.i.*

ignorant अडाणी *adj. inv.*

ignore दुर्लक्ष *n.* कर–

ill आजारी *adj. inv.* illness आजार, आजार *m.* दुखणं, दुखणी *n.* seriously ◦ सीरियस *adj. inv.* ◦ treatment given to a woman by her in-laws सासुरवास *m.*

image 1. मूर्ती, मूर्ती *f.* 2. (in the mirror) प्रतिबिंब, प्रतिबिंब *n.* 3. (idea) कल्पना, कल्पना *f.* 4. (likeness) प्रतिमा, प्रतिमा *f.*

imagination कल्पनाशक्ती *f.*

imaginary काल्पनिक *adj. inv.*

imagine कल्पना *f.* कर–

imitation 1. (mimicry) नक्कल, नकला *f.(i)*. 2. (artificial) खोटं *adj.* नकली *adj. inv.* कृत्रिम *adj. inv.*

immediately तावडतोब *adv.* लगेच *adv.* तातडीनं *adv.* लागलीच *adv.* ◦ after पाठोपाठ *post., adv.*

immense प्रचंड *adj. inv.*

immerse बुडव– *v.t.* to be immersed बुड– *v.i.*

impetus प्रेरणा *f.*

implement 1. (tool) अवजार, अवजारं *n.* हत्यार, हत्यारं *n.* 2. (bring into practice) अमलात आण–

import आयात *f.(i)*. आयात कर–. imported आयात *adj. inv.*

importance महत्त्व *n.* to give ◦ महत्त्व दे–. विचार– *v.t.* (used esp. in neg.) important महत्त्वाचं *adj.*

impose लाद– *v.t.* (as taxes) बसव– *v.t.*

impossible अशक्य *adj. inv.*

impress छाप पाड–. impression छाप *f.(e)*. परिणाम *m.*

improve सुधार– *v.t., v.i.* improvement सुधारणा, सुधारणा *f.*

impure अशुद्ध *adj. inv.* भेसळ केलेलं. ritually ◦ बिटाळलेलं *adj.* impurity अशुद्धता *f.* भेसळ *f.(i)*. ritual ◦ बिटाळ *m.*

in आत/त *post.* मधे *post.* ला *post.* ◦ that त्यात

inauguration उद्घाटन, उद्घाटनं *n.* inaugurate उद्घाटन कर–

nauspicious अशुभ *adj. inv.*

incantation मंत्र, मंत्र *m.*

incense ऊद *m.* धूप *m.* ◦ stick उदबत्ती, उदबत्त्या *f.* अगरबत्ती, अगरबत्त्या *f.*

inch इंच, इंच *m.*

incident घटना, घटना *f.*

inclination कल *m.* to incline कल– *v.i.*

include समावेश *m.* कर–. समाविष्ट *adj. inv.* कर–

income उत्पन्न *n.* मिळकत *f.(i)*. प्राप्ती *f.* (in accounts) जमा *f.*

inconvenience गैरसोय *f.(i)*. अडचण *f.(i)*

incorrect चुकीचं *adj.*

increase वाढ– *v.i.* वाढव– *v.t.* वाढ *f(i.)*

indefinite अनिश्चित *adj. inv.* मोघम *adj. inv.* indefinitely मोघम *adv.*

independent स्वतंत्र *adj. inv.* independence स्वातंत्र्य

India भारत *m.* हिंदुस्तान/हिंदुस्थान *m.*

Indian भारतीय *adj. inv.* हिंदी *adj. inv.*

indicate दर्शव– *v.t.* सूचित *adj. inv.* कर–

indistinct अस्पष्ट *adj. inv.* धूसर *adj. inv.*

individual व्यक्ती, व्यक्ती *f.* माणूस, माणसं *m.* (in *pl. n.*). असामी, असामी *m.*

indulgence लाड *m. pl.* to indulge लाड कर–

industrialist उद्योगपती, उद्योगपती *m.* कारखानदार, कारखानदार *m.*

industry उद्योग, उद्योग *m.* industrial औद्योगिक *adj. inv.*

inferior कमी प्रतीचं *adj.* खालच्या दर्जाचं *adj.* गचाळ *adj. inv.*

influence 1. (effect) प्रभाव *m.* 2. (personal ०) वजन *n.* वशिला *m.*
inform कळव- *v.t.*
informal अनौपचारिक *adj. inv.*
information माहिती *f.*
injection इंजेक्शन, इंजेक्शनं *n.*
injustice अन्याय *m.*
ink शाई *f.*
inland अंतर्देशीय *adj. inv.* ० letter अंतर्देशीय पत्र
inlet (of the sea) खाडी, खाड्या *f.*
innocent निष्पाप *adj. inv.* निर्दोष *adj. inv.* निरपराध *adj. inv.*
inquire चौकशी कर–. विचार– *v.t.* inquiry चौकशी *f.* विचारणा *f.* इन्क्वायरी *f.*
insect किडा, किडे *m.* कीटक, कीटक *m.* कीड *f.*(*i*) अळी, अळ्या *f.* ० attack कीड *f.*(*i*). for an ० attack to occur कीड पड–
insecticide कीटकनाशक, कीटकनाशकं *n.*
inside आत *adv.* आतमधे *adv.* आत/त *post.* मधे *post.*
insistence आग्रह *m.* to insist आग्रह कर–
inspection पाहणी, पाहण्या *f.* तपासणी, तपासण्या *f.*
inspiration प्रेरणा *f.* स्फूर्ती *f.*
install बसव– *v.t.*
installment हप्ता, हप्ते *m.*
instead ऐवजी *post.*
institution संस्था, संस्था *f.*
instrument शस्त्र, शस्त्रं *n.* हत्यार, हत्यारं *n.* उपकरण, उपकरणं *n.* musical ० वाद्य, वाद्यं *n.*
insult अपमान *m.* पाणउतारा *m.* अपमान कर–. पाणउतारा कर–
intellect बुद्धी *f.* intellectual बौद्धिक *adj. inv.* बुद्धिजीवी, बुद्धिजीवी *m.*
intelligence बुद्धी *f.* डोकं *n.* intelligent हुशार *adj. inv.* डोकेबाज *adj. inv.* बुद्धिवान/बुद्धिमान *adj. inv.*
intense तीव्र *adj. inv.* intensity तीव्रता *f.*
intention बेत, बेत *m.* उद्देश, उद्देश *m.* intentionally मुद्दाम *adv.* बुद्धपा *adv.*
intercourse 1. (dealings) व्यवहार *m.* 2. (sexual) संभोग *m.*
interest 1. (liking) रस *m.* इंटरेस्ट *n.* to take ० रस घे–. interesting मनोरंजक *adj. inv.* 2. (premium paid for using money) व्याज *n.* at ० व्याजी *adv.*
interpreter दुभाष्या, दुभाष्ये *m.*
interruption व्यत्यय *m.* to interrupt व्यत्यय आण–. मधे बोल–
intersection (of streets) चौक, चौक *m.*
interval, in the दरम्यान *adv.*
interview मुलाखत, मुलाखती *f.*(*i*) मुलाखत घे–
intimate जिव्हाळ्याचं *adj.* जवळचं *adj.* घनिष्ठ *adj. inv.*
introduce ओळख करून दे–
inured निर्दयिलेलं *adj.* to be ० निर्दयि– *v.i*
invasion आक्रमण *n.* to invade आक्रमण कर–
invest गुंतव– *v.t.* investment गुंतवणूक *f.*(*i*)

invite बोलव–/बोलाव– *v.t.* आमंत्रण दे– invitation आमंत्रण, आमंत्रणं *n.* निमंत्रण, निमंत्रणं *n.* ◦ card आमंत्रणपत्रिका, आमंत्रणपत्रिका *f.* निमंत्रणपत्रिका, निमंत्रणपत्रिका *f.* पत्रिका, पत्रिका *f.*
irascible रागीट *adj. inv.*
iron 1. (metal) लोखंड *n.* लोखंडी *adj. inv.* लोखंडाचं *adj.* 2. (appliance) इस्त्री, इस्त्या *f.* to ◦ clothes कपड्यांना इस्त्री कर–
irresponsible बेजबाबदार *adj. inv.*
irrigate भिजव– *v.t.* पाणी दे–.
irrigated (under irrigation) बागाईत *adj inv.* to be ◦ भिज– *v.i.*
irritated, to be चिड– *v.i.*
is आहे
island बेट, बेटं *n.*
ism वाद, वाद *m. suff.*
itch खाज *f.*(*e*). कंड *f.*(*i*). खाज– *v.i.* कंड सुट–
its त्याचं *adj.* ह्याचं *adj.*
itself खुद्द *adj. inv.* by ◦ आपोआप *adv.* आपसूख *adv.*

J

jaggery गूळ *m.*
jar बरणी, बरण्या *f.* बाटली, बाटल्या *f.*
jawar See jowar.
jaw जबडा, जबडे *m.*
jealousy मत्सर *m.* to feel jealous मत्सर वाट– *v.i.* (*N-la impers*). jealous मत्सरी *adj. inv.*
jeer टर *f.* उडव–. उपहास *m.* कर–
jerk हिसका, हिसके *m.* हिसक– *v.t.*
jewelry दागदागिने *m. pl.* piece of ◦ दागिना, दागिने *m.* डाग, डाग *m.*
job नोकरी, नोकऱ्या *f.* सर्व्हिस *f.*
join 1. मिळ– *v.i.* सामील *adj. inv.* हो– 2. (◦ together) जोड– *v.t.*
joke विनोद, विनोद *m.* विनोद कर–
jolt धक्का, धक्के *m.*
jowar ज्वारी *f.* जोंधळा *m.* शाळू *m.*
joy आनंद *m.* हर्ष *m.*
judge न्यायाधीश, न्यायाधीश *m.* न्यायमूर्ती, न्यायमूर्ती *m.*
juice रस *m.*
jump उडी, उड्या *f.* उडी मार–
jungle जंगल, जंगलं *n.*
just 1. (fair) न्याय्य *adj. inv.* (of a person) न्यायी *adj. inv.* 2. (only) फक्त *adv.* नुसतं *adv. var.* ◦ now आत्ता *adv.* ◦ recently नुकतं *adv. var.* See also now, then.
justice न्याय *m.*

K

keep 1. ठेव– *v.t.* राख– *v.t.* ठेवून दे–. राखून ठेव– 2. (as a pet) पाळ– *v.t.*
kerosene रॉकेल *n.*
kettle किटली, किटल्या *f.*
key किल्ली, किल्ल्या *f.*
khadi खादी *f.*
kick लाथ, लाथा *f.*(*e*). लाथ मार–
kidnap पळव– *v.t.* पळवून ने–
kill मार– *v.t.* ठार *adj. inv.* कर–/मार–. to be killed ठार हो–. killing हत्या *f.*

हिंसा *f.* हिंसाचार *m.*

kiln भट्टी, भट्टया *f.*

kilogram किलो, किलो *m.*

kind 1. (sort) प्रकार, प्रकार *m.* जात, जाती *f.*(*i*). तऱ्हा, तऱ्हा *f.* of a ∘ तऱ्हेचं *adj.* प्रकारचं *adj.* 2. (kindly) दयाळू *adj. inv.*

king राजा, राजे *m.* kingdom राज्य, राज्यं *n.*

kiss मुका, मुके *m.* मुका घे–. पापा, पापे *m.* पापा घे–. पापी, पाप्या *f.* पापी दे–. चुंबन, चुंबनं *n.* चुंबन घे–. चुंबन is the most formal of these, मुका a little more formal than the other two words, which are very often used in the context of children.

kitchen स्वैपाकघर, स्वैपाकघरं *n.*

kite 1. पतंग, पतंग *m.* to fly a ∘ पतंग उडव– 2. (bird) घार, घारी *f.*(*i*)

knead मळ– *v.t.*

knee गुडघा, गुडघे *m.*

knife चाकू, चाकू *m.* kitchen ∘ सुरी, सुऱ्या *f.* large ∘ सुरा, सुरे *m.*

knit विण– *v.t.*

knock थाप, थापा *f* (*e*). to ∘ on a door दार ठोठाव–. दारावर थाप मार–

knot गाठ, गाठी *f.*(*i*). गाठ मार–

know माहीत अस– *v.i.*(*N–la impers.*). ठाऊक अस– *v.i.*(*N–la impers.*). कळ *v.i.*(*N–la impers.*) ओळख– *v.t.*(*sp.*) known माहीत *adj. inv.* ठाऊक *adj. inv.*

knowledge 1. ज्ञान *n.* विद्या *f.* 2. माहिती *f.* ओळख *f.*(*i*)

L

labor श्रम *m. pl.* कष्ट *m. pl.* श्रम कर–. कष्ट कर–. मजुरी/मोलमजुरी *f.* मजुरी/मोलमजुरी कर–

laborer मजूर, मजूर *m.* गडी, गडी *m.* बाई, बाया *f.* (esp. factory ∘) कामगार, कामगार *m.*

lack अभाव *m.* उणीव *f.*(*e*). कमतरता *f.*

ladder शिडी, शिड्या *f.*

lake तलाव, तलाव *m.* तळं, तळी *n.*

lakh (one hundred thousand) लाख

lame लंगडं *adj.* अपंग *adj. inv.*

lamp दिवा, दिवे *m.*

land जमीन *f.*(*i*). शेती *f.* भूमी *f.*

lane गल्ली, गल्ल्या *f.* आळी, आळ्या *f.*

language भाषा, भाषा *f.*

lap मांडी *f.*

large मोठं *adj.*

last 1. शेवटं *adj.* मागचं *adj.* मागलं *adj.* 2. टिक– *v.i.* पुर– *v.i.*

late उशिरा *adv.* लेट *adj. inv.* lateness उशीर *m.* to be ∘ उशीर हो– *v.i.* (*N–la impers.*)

later नंतर *adv.* मागून *adv.*

laugh हस– *v.i.* laughable हास्यास्पद *adj. inv.*

law कायदा, कायदे *m.* lawful कायदेशीर *adj. inv.* unlawful बेकायदा *adj. inv.*

lawsuit खटला, खटले *m.* दावा, दावे *m.*

lawyer वकील, वकील *m.*

laxative जुलाब *m.*
lay out मांड– *v.t.* ठेव– *v.t.*
layer थर, थर *m.*
lazy आळशी *adj. inv.*
lead (metal) शिसं *n.* शिशाचं *adv.*
lead ने– *v.t.* नेतृत्व कर–. leadership नेतृत्व *n.*
leader नेता, नेते *m.* पुढारी, पुढारी *m.*
leaf पान, पानं *n.* leaves पाला *m.* dry leaves (fallen on the ground) पाचोळा *m.*
lean टेक– *v.i.* टेकव– *v.t.*
leap झेप, झेपा *f.* (*e*) उडी, उड्या *f.* उडी मार–. झेप घे–. झेपाव– *v i.*
learn शिक– *v.t.* (*sp.*) आत्मसात *adj. inv.* कर–. learning ज्ञान *n.* learned man पंडित, पंडित *m.*
leather चामडं *n.* कातडं *n.* leathery चामट *adj. inv.*
leave 1. निघ– *v.i.* (*irreg.*) जा– *v.i.* 2. सोड– *v.t.* 3. (of a train, etc.) सुट– *v.i.* 4. रजा *f.*
leavings (of food) उष्टं *n.* vessel or hand to which ∘ are sticking खरकटं *adj. inv.*
lecture व्याख्यान, व्याख्यानं *n.* लेक्चर, लेक्चरं *n.*
left 1. (opposite of right) डावं *adj.* to/on the ∘ side डाव्या हाताला, डावीकडे *adv.* 2. (remaining) शिल्लक *adj. inv.* ∘ over उरलेलं *adj.* to be ∘ over उर– *v.i.* शिल्लक राह–
leg पाय, पाय *m.*
legal कायदेशीर *adj. inv.*
Legislative Assembly विधानसभा, विधानसभा *f.*
Legislative Council विधान परिषद, विधान परिषदा *f.*(*e*)
leisure सवड *f.*(*i*) ∘ time फावला वेळ *m.*
lemon लिंबू, लिंबं *n.* lemonade लिंबाचं सरबत *n.*
lend उसनं *adj.* दे–
length लांबी *f.* lengthen लांबव– *v.t.*
leopard. बिबळ्या, बिबळे *m.* बिबळा वाघ, बिबळे वाघ *m.*
leper कुष्ठरोगी, कुष्ठरोगी *m.*
less कमी *adj. inv.* lessen कमी हो–
lesson धडा, धडे *m.*
let *V*– ऊ दे–
level पातळी, पातळ्या *f.* पायरी, पायऱ्या *f.* सपाटी *f.* सपाट *adj. inv.* सारखं *adj. inv.*
liberation (final) मोक्ष *m.* निर्वाण *n.*
library वाचनालय, वाचनालयं *n.*
license (permission) परवाना, परवाने *m.* लायसेन्स, लायसेन्स *m.*
lick चाट– *v.t.*
lid झाकण, झाकणं *n.*
lie 1. (tell an untruth) खोटं *adj.* बोल–. 2 (∘ down) पड– *v.i.* कलंड– *v.i.* झोप– *v.i.*
life 1. आयुष्य *n.* जीवन *n.* ∘ span आयुष्य *n.* 2. (living matter) जीव *m.* 3. practical ∘ संसार *m.* प्रपंच *m.* व्यवहार *m.* ∘ style राहणी *f.*
lift उचल– *v.t.*
light 1. (illumination) उजेड *m.* प्रकाश

m. (sunlight) ऊन *n.* 2. (lamp) दिवा, दिवे *m.* लाइट *m.* 3. (in weight) हलकं *adj.* 4. (in color) फिक्कं *adj.* फिकट/फिक्कट *adj. inv.* lightly 1. हलकेच *adv.* 2. (of rain) शिमशिम *adv.*

lightning वीज, विजा *f.(e)*

like 1. सारखं *post.* प्रमाणे *post.* ∘ that तसं *adv. var.* त्याप्रमाणे *adv.* ∘ this असं *adv. var.* ह्याप्रमाणे *adv.* 2. आवड– *v.i.* (*N–la impers.*) रुच– *v.i.* (*N–la impers.*) पसंत अस–/पड– *v.i.* (*N–la impers.*) liked पसंत *adj. inv.*

liking हौस *f.(e).* आवड *f.(i)*

limit मर्यादा, मर्यादा *f.* मर्यादित ठेव– limits (as of a town) हद्द *f.(i)*

limited मर्यादित *adj. inv.* माफक *adj. inv.* to a ∘ extent माफक प्रमाणात

limp 1. विसविशीत *adj. inv.* 2. (walk with a ∘) लंगड– *v.i.*

line 1. रेघ, रेघा *f.(e).* रेष, रेषा *f.* 2. (queue) रांग, रांगा *f.(e).* 3. (of business or study) लाइन *f.* lined 1. (ruled) आखीव *adj. inv.* 2. (of skin) सुरकुतलेलं *adj.*

linga (pnallus representing Shiva) लिंग, लिंगं *n.* शिवलिंग, शिवलिंगं *n.*

lion सिंह, सिंह *m.*

lip ओठ, ओठ *m.*

liquor दारू *f.*

list यादी, याचा *f.*

listen to ऐक– *v.t.*

listener ऐकणारं *n.* श्रोता, श्रोते *m.*

liter लिटर, लिटर *m.*

literate साक्षर *adj. inv.* literacy साक्षरता *f.*

literature साहित्य *n.* वाङ्मय *n.*

litter (of animals) वीण *f.(i).* to bear a ∘ वि– *v.i.* (*irreg.*)

little 1. (small, young) लहान *adj. inv.* छोटं *adj.* 2. (small amount) थोडं *adj.* just a ∘ थोडंसं *adj.* too ∘ कमी *adj inv.*

live 1. (be alive) जग– *v.i.* 2. (alive) जिवंत *adj. inv.* 3. (stay) राह/राहा– *v.i.*

livelihood निर्वाह *m*

load ओझं, ओझी *n.* वोजा, वोजे *m.* भार *m.* भर– *v.t.* चढव– *v.t.* लाद– *v.t.*

loaf (of bread) पाव *m.* ब्रेड *m., f.*

loan कर्ज, कर्जं *n* कर्जाऊ *adj. inv.* दे–. उसनं *adj.* दे–. to take a ∘ कर्ज काढ–. to give a ∘ कर्ज दे–

local 1. स्थानिक *adj. inv.* 2. देशी *adj. inv.*

lock कुलूप, कुलपं *n.* कुलूप लाव–/घाल–

loincloth लंगोट, लंगोट *m.* लंगोटी, लंगोट्या *f.*

Loksabha लोकसभा *f.*

lonely 1. एकटं *adj.* एकाकी *adj. inv.* to feel ∘ एकटं वाट– *v.i.* (*N-la impers.*) 2. (of a place) निर्जन *adj. inv.*

lonesome to feel ∘ for ची आठवण *f.(i)* ये–. च्या शिवाय न करम–

long 1. लांब *adj. inv.* दीर्घ *adj. inv.* ∘ term दीर्घ मुदतीचं *adv.* 2. all... long ... भर *adv. suff.* 3. (∘ for) आसुस– *v.i.*

look. 1. (∘ at) बघ– *v.t.* (*irreg.*) पाह–/पाहा– *v.t* (*irreg.*). 2. (∘ for) शोध– *v.t.* 3. (appear) दिस– *v.i.*
looks (appearance) रूप *n.*
loom माग, माग *m.* power ∘ यंत्रमाग, यंत्रमाग *m.* hand∘ हातमाग, हातमाग *m.*
loose 1. सैल *adj. inv.* दिलं *adj.* 2. (baggy) ढगळ *adj. inv.* 3. (disconnected) सुटं *adj.* ∘ change मोड *f.*(*i*). सुटे पैसे *m. pl.* 4. come ∘ निसट– *v.i.* सैल हो–
loot लुट– *v.t.* लूट
lorry लॉरी, लॉऱ्या *f.* ट्रक, ट्रक *m.*
lose हरव– *v.t.* हर– *v.t.* (*sp*). मुक– *v.t.* (*N-la impers.*) to be lost हरव– *v.i.*
loss तोटा *m.* नुकसान *n.*
lot. a ∘ of बरंच *adj.* पुष्कळ *adj. inv.* खूप *adj. inv.* भरपूर *adj. inv.*
loud मोठं *adj.* loudly मोठ्यानं *adv.* जोरानं *adv.* जोरात *adv.*
louse ऊ, उवा *f.*
love प्रेम *n.* माया *f.* जिव्हाळा *m.* प्रेम कर–. माया कर–. वहल जिव्हाळा *m.* असं–. वर जीव *m.* असं–
lover प्रियकर, प्रियकर *m.* प्रेयसी, प्रेयसी *f.*
loving प्रेमळ *adj. inv.* मायाळू *adj. inv.*
low 1. (in status) खालचं *adj.* खालच्या दर्जाचं *adj.* 2. (low-lying) सखल *adj. inv.* 3. (in intensity or volume) मंद *adj. inv.* 4. (of price) कमी *adj. inv.* 5. (in height) ठेंगणं *adj.* वैठं *adj.* 6. (without dignity) लाचार *adj. inv.*
lower कमी *adj. inv.* कर–. खाली *adv.* कर–/सोड–
loyal विश्वासू *adj. inv.* इमानी *adj. inv.*
luck नशीब *n.* भाग्य *n.* lucky नशीबवान *adj. inv.* भाग्यवान *adj. inv.*
luggage सामान *n.*
lukewarm कोमट *adj. inv.*
lump गोळा, गोळे *m.*
lunch दुपारचं जेवण *n.* packed ∘ डबा, डबे *m.* ∘ box डबा, डबे *m.*
lungi लुंगी. लुंग्या *f.*
luster तेज *n.* lustrous तेजस्वी *adj. inv.*
luxury चैन *f.*(*i*). ऐषआराम *m.* छानछोकी *f.*

M

machine यंत्र, यंत्रं *n.*
mad (crazy) वेडं *adj.* madness वेड *n.*
made बनवलेलं *adj.* बनलेलं *adj.* See make.
magazine (periodical). weekly ∘ साप्ताहिक, साप्ताहिकं *n.* fortnightly ∘ पाक्षिक, पाक्षिकं *n.* monthly ∘ मासिक, मासिकं *n.* bimonthly ∘ द्वैमासिक, द्वैमासिकं *n.* quarterly ∘ त्रैमासिक, त्रैमासिकं *n.* semi-annual ∘ षण्मासिक, षण्मासिकं *n.* annual ∘ वार्षिक, वार्षिकं *n.*
magic जादू *f.*
Maharashtra महाराष्ट्र *m.*
Maharashtrian मराठी *adj. inv.* महाराष्ट्रीय *adj. inv.*
mail डाक *f.*(*e*). टपाल *n.* पोस्टात टाक–
maidservant मोलकरीण, मोलकरणी *f.*(*i*)

main मुख्य *adj. inv.* प्रमुख *adj. inv.*
mainly मुख्यतः *adv.* प्रामुख्याने *adv.*
maize मका *m.*,*f.*(*e*)
major (of subject) मुख्य *adj. inv.* प्रिन्सिपल *adj. inv.*
majority 1. बहुमत *n.* 2. (• of, most) बहुतेक *adj. inv.* बहुसंख्य *adj. inv.*
make कर- *v.t.*(*irreg.*). तयार कर- बनव- *v.t.* (create) निर्माण कर-
makeshift चातुरमातुर *adj. inv.*
male पुरुष, पुरुष *m.* नर, नर *m.*
man माणूस, माणसं *m.* (in *pl. n.*) पुरुष, पुरुष *m.* बुवा, बुवे *m.* बाबा *m.*
manage 1. (be able to) जम- *v.i.* (*N-la impers.*) साध- *v.i.* (*N-la impers.*) पेल- *v.i.* (*N-la impers*) 2. (run) चालव- *v.t.* मॅनेज कर-. व्यवस्थापन कर-
manager मॅनेजर, मॅनेजर *m.* व्यवस्थापक, व्यवस्थापक *m.*
mango आंबा, आंबे *m.* green • कैरी, कैऱ्या *f.*
manner पद्धत, पद्धती *f.*(*i*) रीत, रीती *f.*(*i*) तऱ्हा, तऱ्हा *f.*
manners शिष्टाचार *m.* मॅनर्स *m. pl.*
manual labor मजुरी *f.* मोलमजुरी *f.*
manufacture बनव- *v.t.* उत्पादन कर- उत्पादन *n.* manufactured article उत्पादन, उत्पादनं *n.*
manure खत, खतं *n.* शेणखत *n.*
manuscript हस्तलिखित, हस्तलिखितं *n.*
many पुष्कळ *adj. inv.* खूप *adj. inv.* बरेच/बऱ्याच/बरीच *adj.* कित्येक *adj. inv.* अनेक *adj. inv.* चिक्कार/चिकार *adj. inv.* how • किती *interrog adj.*, *interj.*
map नकाशा, नकाशे *m.*
Marathi (the language) मराठी *n.* मराठी *adj. inv.*
marble 1. (stone) संगमरवर *m.* संगमरवरी *adj. inv.* 2. (plaything) गोटी, गोटया *f.*
mark 1. (grade) गुण, गुण *m.* मार्क, मार्क *m.* 2. (sign) खूण, खुणा *f.* (*e*) चिन्ह, चिन्हं *n.*
market बाजार, बाजार *m.* vegetable • भंडई, भंडया *f.* for a • to be held बाजार भर-
marketing बाजार *m.* to do the • बाजार कर-
marriage लग्न, लग्नं *n.* विवाह, विवाह *m.* love • प्रेमविवाह, प्रेमविवाह *m.*
masculine gender पुल्लिंग *n.* (*gram.*) masculine पुल्लिंगी *adj. inv.*
massacre कत्तल, कत्तली *f.*(*i*) कत्तल कर-
match 1. कुढ- *v.i.* कुढव- *v.t.* 2. (sports) मॅच *f.* सामना, सामने *m.* 3. (• proposed for an arranged marriage) स्थळ, स्थळं *n.* 4. (for lighting) काडी, काड्या *f.* • box काड्यापेटी, काड्यापेट्या *f.*
materials सामान *n.* साहित्य *n.* माल *m.*
mathematics गणित *n.*
matter 1. मामला, मामले *m.* बाब, बाबी *f.* (*i*) प्रकरण, प्रकरणं *n.* 2. (written •, copy) मजकूर *m.*
mattress गादी, गाद्या *f.*

mature 1. (adult) प्रौढ *adj. inv.* 2. प्रगल्भ *adj. inv.*

meal जेवण, जेवणं *n.* preparation of a ∘ स्वैपाक *m.* to prepare a ∘ स्वैपाक कर–

meaning 1. अर्थ *m.* आशय *m.* meaningful अर्थपूर्ण *adj. inv.* meaningless निरर्थक *adj. inv.* 2. (means) म्हणजे

meanwhile दरम्यान *adv.* in the ∘ मध्यंतरी *adv.*

measure माप घे–. मोज– *v.t.* माप– *v.t.* measurement माप, मापं *n.*

meat मटण *n.* मास *n.* ∘ eating मांसाहार *m.* मांसाहारी *adj. inv.*

mechanic मेकॅनिक, मेकॅनिक *m.*

medicine औषध, औषधं *n.*

meditate ध्यान कर–. meditation ध्यान *n.*

meet 1. भेट– *v.t.*(*sp.*) (deliberately) गाठ *f.*(*i*). घे–. (accidentally) गाठ पड–. 2. (to be held, as a school) भर– *v.i.* 3. (sports ∘) स्पर्धा *f. pl.*

meeting 1. बैठक, बैठका *f.*(*i*). सभा, सभा *f.* मीटिंग, मीटिंगा *f.* 2. (encounter) गाठ, गाठी *f.*(*i*). भेट, भेटी *f.*(*i*)

melt वितळ– *v.i.* पाघळ– *v.i.*

member सभासद, सभासद *m.* सदस्य, सदस्य *m.* घटक, घटक *m.* ∘ of Legislative Assembly आमदार, आमदार *m.* ∘ of Parliament खासदार, खासदार *m.*

membrane पडदा, पडदे *m.*

memorize पाठ *adj. inv.* कर–. तोंडपाठ *adj. inv.* कर–

memory 1. (recollection) आठवण, आठवणी *f.*(*i*). 2. (retentive ability) स्मरणशक्ती *f.*

mend दुरुस्त *adj. inv.* कर–

menstrual period पाळी पाळ्या / मासिक पाळी, मासिक पाळ्या *f.*

mental मानसिक *adj. inv.*

mention उल्लेख, उल्लेख *m.* उल्लेख कर–

menu बेत, बेत *m.* मेन्यू *m.*

merchant व्यापारी, व्यापारी *m.*

merit 1. गुणवत्ता *f.* 2. (religious) पुण्य *n.*

mess (dining hall) मेस *f.*

message निरोप, निरोप *m.*

meter मीटर, मीटर *m.*

metal धातू, धातू *m.*

method पद्धत, पद्धती *f.*(*i*). तऱ्हा, तऱ्हा *f.* रीत, रीती *f.*(*i*). methodical पद्धतशीर *adj. inv.*

methylated spirit स्पिरिट *n.*

middle मध्य *m.* in the ∘ मधे *adv.* मधून *adv.*, *post.* मध्यभागी *adv.* ∘ class मध्यमवर्गीय *adj. inv.*

mild सौम्य *adj. inv.* कोवळं *adj. inv.* मंद *adj. inv.*

mile मैल, मैल *m.*

mile दूध, दूध *n.*

milkman दूधवाला, दूधवाले *m.*

mill गिरणी, गिरण्या *f.* चक्की, चक्क्या *f.*

millet (pearl) बाजरी *f.*

millionaire लखपती, लखपती *m.* लक्षाधीश लक्षाधीश *m.*

mind मन *n.* state of ∘ मनस्थिती *f.* (pay heed) लक्ष दे–, ऐक– *v.t.*

mine 1. (belonging to me) माझे *adj.* 2. (place where minerals, etc. are extracted) खाण, खाणी *f.(i)*

minister (governmental) मंत्री, मंत्री *m.*

minus (*math.*) उणे *adv.*

minute 1. (unit of time) मिनिट, मिनिटे *n.* 2. (small) किचकट *adj. inv.* सूक्ष्म *adj. inv.*

mirror आरसा, आरसे *m.*

miscellaneous किरकोळ *adj. inv.* अवांतर *adj. inv.* संकीर्ण *adj. inv.*

miserable दुःखी *adj. inv.* हवालदिल *adj. inv.*

misfortune दुर्दैव, *n.* दुर्भाग्य *n.*

miss 1. (fail to catch, hit, etc.) चुक– *v.i.* हुक– *v.i.* 2. (not attend, as a class) बुडव– *v.t.* 3. (be lonesome for) ची आठवण ये–

mist धुकं *n.* misty धूसर *adj. inv.*

mistake चूक, चुका *f.(i).* to make a ◦ चूक कर–. चुक– *v.i.*

misunderstanding गैरसमज, गैरसमज *m.*

mix कालव– *v.t.* मिसळ– *v.i., v.t.*

mixture मिश्रण *n.* (hodgepodge) खिचडी *f.*

mixup घोटाळा, घोटाळे *m.*

modern आधुनिक *adj. inv.*

modest 1. (not arrogant) नम्र *adj. inv.* विनयशील *adj. inv.* 2. (proper chaste) मर्यादशील *adj. inv.* modesty नम्रता *f.* लाज *f.(e)*

moist ओलं *adj.* दमट *adj. inv.* ओलसर *adj. inv.* moisture ओल *f.(i).* ओलावा *m.* दमटपणा *m.*

mold 1. (fungus) बुरशी *f.* moldy बुरसलेलं *adj.* 2. (form) साचा, साचे *m.*

mollify समजाव– *v.t.* समजूत *f.(i)* घाल–

moment क्षण, क्षण *m.*

monastery मठ, मठ *m.*

money पैसा *m.* पैसे *m. pl.* ◦ order मनीऑर्डर, मनीऑर्डरी *f.*

moneylender सावकार, सावकार *m.*

monkey माकड, माकडं *n.* वानर, वानरं *n.*

monochromatic एकरंगी *adj. inv.*

monsoon पावसाळा, पावसाळे *m.* मॉन्सून *m.*

month महिना, महिने *m.* monthly मासिक *adj. inv.* monthly periodical मासिक, मासिकं *n.* every ◦ / per ◦ दरमहा *adv.*

mood मनस्थिती *f.* मूड *m.*

moon चंद्र *m.* चांदोबा *m.* ◦ light चांदणं *n.*

moral नैतिक *adj. inv.* morality नीती *f.*

more आणखी *adj. inv.* अधिक *adj. inv., adv.* जास्त *adj. inv.* ◦ than पेक्षा *post.* हून *post.*

moreover शिवाय *adv.* परत *adv.* किंवहुना *adv.*

morning सकाळ, सकाळी *f.(i)* in the ◦ सकाळी *adv.* this ◦ आज सकाळी. early hours of the ◦ पहाट *f.(e)*

mosque मशीद, मशिदी *f.(i)*

mosquito डास, डास *m.* मच्छर, मच्छर *m.* ◦– net मच्छरदाणी, मच्छरदाण्या *f.*

most 1. (the majority of) बहुतेक *adj. inv.* ◦ of the time बहुतेक वेळा. बहुधा *adv.* at the ◦ फार तर. 2. (in

superlative, ◦... of all) सगळ्यात, सर्वांत

mother आई, आया *f.* ◦ tongue मातृभाषा *f.* मायबोली *f.*

mother-in-law सासू, सासवा *f.*

motive हेतू, हेतू *m.*

motorcycle फटफटी, फटफट्या *f.* मोटर-सायकल *f.*

mountain, ◦ range पर्वत, पर्वत *m.*

mouth तोंड, तोंड *n.* mouthful घास, घास *m.* mouthful of liquid घोट, घोट *m.* घुटका, घुटके *m.*

move हल– *v.i.* हलव– *v.t.* सरक– *v.t.* सरकव– *v.t.*

movement 1. (activity) हालचाल, हालचाली *f.*(*i*) 2. (agitation) आंदोलन, आंदोलनं *n.* चळवळ, चळवळी *f.*(*i*)

movie चित्रपट, चित्रपट *m.* बोलपट, बोलपट *m.* सिनेमा, सिनेमा *m.*

much खूप *adj. inv.* फार *adj. inv.* भरपूर *adj. inv.* चिक्कार/चिकार *adj. inv.* बरंच *adj.* so ◦ इतकं *adj.* तितकं *adj.* तेवढं *adj.* as ◦ इतकं *post.* एवढं *post.* जेवढं...तेवढं *rel. adj.* very ◦ अतिशय *adv.* too ◦ जास्त *adj. inv.* फार *adj. inv.* this ◦ एवढं *adj.* इतकं *adj.* that ◦ तेवढं *adj.* तितकं *adj.* not very ◦ फारसं नाही. (not) so very ◦ तितकंसं *adj.* about so ◦ इतपत *adv.* how ◦ किती *interrog. adj.*, *interrog. adv.* केवढं *interog. adj.*, *interrog. adv.* for how ◦ कसं *interrog. adv.* केवळ्याला *interrog. adv.*

mud चिखल *m.*

multiply (*math.*) गुण *v.t.* multiplication गुणाकार *m.*

murder खून, खून *m.* खून कर–

muscle स्नायू, स्नायू *m.*

music संगीत *n.*

musician (composer) संगीतकार, संगीतकार *m.* (singer) गायक, गायक *m.* गायिका, गायिका *f.* (player of an instrument) वादक, वादक *m. suff.*

musical सुरेल *adj. inv.* ◦ note स्वर, स्वर *m.* सूर, सूर *m.* ◦ instrument वाद्य, वाद्यं *n.*

Muslim मुसलमान, मुसलमान *m.*

mutter पुटपुट– *v.t.*

mutual परस्पर *adj. inv.* एकमेक

my माझं *adj.*

mystery रहस्य, रहस्यं *n.* ◦ story रहस्य-कथा, रहस्यकथा *f.* mysterious गूढ *adj. inv.*

N

nail 1. (of finger or toe) नख, नखं *n.* 2. (for driving into wood) खिळा, खिळे *m.*

name 1. नाव, नावं *n.* given ◦ स्वतःचं नाव. surname आडनाव, आडनावं *n.* by the ◦ of म्हणून *adv.* namely म्हणजे. नावाचं *adj.* 2. (appoint) नेम– *v.t.*

narrow अरुंद *adj. inv.*

nation राष्ट्र, राष्ट्रं *n.* national राष्ट्रीय *adj. inv.*

natural नैसर्गिक *adj. inv.* naturally साहजिक *adv.*

nature 1. (natural world) निसर्ग *m.* 2. (essential character) स्वरूप *n.* 3. (temperament) स्वभाव *m.*

naughty (of a child) वेडं *adj.*

navy नौदल *n.*

near 1. जवळ *post.* पाशी *post.* 2. (touching) लागून *adv.*

nearby जवळ *adv.* आसपास *adv., post.* जवळपास *adv., post.*

nearness 1. (of a relationship) जवळीक *f.(i).* 2. (approximation) सुमार *m.* nearly सुमारे *adv.*

neat नीटनेटकं *adj.* व्यवस्थित *adj. inv.* ◦ness नीटनेटकेपणा *m.* व्यवस्थितपणा *m.* neatly नीटनेटकं *adv. var.* नीट *adv.* नीटनेटकेपणानं *adv. var.* व्यवस्थित *adv.* व्यवस्थितपणानं *adv. var.*

necessary आवश्यक *adj. inv.*

neck मान, माना *f.(e).* गळा, गळे *m.* ◦line गळा, गळे *m.*

necklace माळ, माळा *f.(e)*

need जरूर *f.(i)* गरज *f.(e).* आवश्यकता *f.* जरूर अस–/गरज अस–/आवश्यकता अस– *v.i., v.i. (N–la impers.).* लाग– *v.i. (N–la impers.)*

needle सुई, सुया *f.*

needlessly निष्कारण *adv.* विनाकारण *adv.*

negative नकारार्थी *adj. inv.* negatively नकारार्थी *adv.*

neglect दुर्लक्ष *n.* हयगय *f.(i).* दुर्लक्ष कर– हयगय कर–

neighbor शेजारी, शेजारी *m.* शेजारीण, शेजारणी *f.(i).*

neighborhood शेजार *m.* neighboring शेजारचं *adj.*

nest घरटं, घरटी *n.*

net जाळं, जाळी *n.*

neuter gender (*gram.*) नपुसकलिंग *n.* neuter नपुसकलिंगी *adj. inv.*

never कधी नाही *adv.*

nevertheless तरीसुद्धा *conj.* तरी पण *conj.* तथापि *conj.*

new नवं *adj.* नवीन *adj. inv.*

news बातम्या *f. pl.* item of ◦ बातमी, बातम्या *f.*

newspaper वर्तमानपत्र, वर्तमानपत्रं *n.* पेपर, पेपर *m.*

next 1. (coming) पुढचं *adj.* पुढलं *adj.* येतं *adj.* 2. (near) शेजारचं *adj.* ◦ door/◦ to/◦ door to शेजारी *post.*

nice चांगलं *adj.* छान *adj. inv.*

night रात्र, रात्री *f.(i).* -at ◦ रात्री. tonight आज रात्री

nirvana निर्वाण *n.*

no नाही, नको, छे

nobody कुणी/कोणी नाही. ◦ else दुसरं कुणी/कोणी नाही

nod 1. मान *f.(e)* हलव– 2. (drowse) पेंग– *v.i.*

noise 1. (sound) आवाज *m.* 2. (din, racket) गोंधळ *m.* गदारोळ *f.(i)* धूमधडाका *m.*

non-vegetarian मांसाहारी *adj inv.* ◦ food नॉन-व्हेज *n.* मास–मच्छर *n.*

north उत्तर *f.(e)*

nose नाक, नाकं *n.*

note 1. (message) चिठ्ठी, चिट्ठया *f.* 2. (noting) नोंद, नोंदी *f.(i).* to ∘ down नोंद कर–. to take ∘ नोंद घे–. notes नोट्स् *m. pl.* 3. (musical ∘) स्वर, स्वर *m.* सूर, सूर *m.*

notebook वही, वह्या *f.*

nothing काही नाही

notice दखल *f.* (*i*). to take ∘ दखल घे–

nourishment 1. पोषण *n.* 2. पोषक अन्न *n.* पोषक आहार *m.*

novel कादंबरी, कादंबऱ्या *f.*

now आता *adv.* just ∘ आत्ता *adv.* इतक्यात *adv.* by ∘ एव्हाना *adv.* ∘ and ∘ and then अधूनमधून/अधनंमधनं *adv.* कधीकधी / कधीमधी *adv.* मधूनमधून *adv.*

nowadays हल्ली *adv.* अलिकडे *adv.*

nowhere कुठेही नाही

nuisance उपद्रव *m.* कटकट *f.*(*i*)

number 1. आकडा, आकडे *m.* संख्या, संख्या *f.* 2. (rank) नंबर *m.* क्रमांक *m.*

nutritious सकस *adj. inv* पोषक *adj. inv.*

O

oar वल्हं, वल्ही *n.*

oath शपथ, शपथा *f.* (*e*)

obedient आज्ञाधारक

obey आज्ञा *f.* पाळ–. ऐक– *v.i.*

object 1. (thing) वस्तू, वस्तू *f.* 2. (*gram.*) कर्म, कर्मे *n.* 3. (goal) ध्येय, ध्येयं *n.* 4. (take objection) हरकत *f.* (*i*) घे–. आक्षेप *m.* घे–

objection हरकत, हरकती *f.*(*i*) आक्षेप, आक्षेप *m*

objective ध्येय, ध्येयं *n.*

obligation बंधन, बंधनं *n.*

oblique तिरकं *adj.* ∘ form (*gram.*) सामान्यरूप, सामान्यरूपं *n.*

observe 1. पाह– / पाहा– *v.t.* निरीक्षण कर–. observation निरीक्षण *n.* 2. (follow, as a religious ritual) पाळ– *v.t.*

obstinate हट्टी *adj. inv.*

obstruct अडव– *v.t.* अडथळा *m.* आण– to be obstructed अड– *v i.* नड– *v.i.*

obtain मिळ– *v.i.* (*N-la impers.*) मिळव– *v t.* प्राप्त *adj. inv.* कर–

occasion प्रसंग, प्रसंग *m.*

occasionally अधूनमधून/अधनंमधनं *adv.* कधीकधी/कधीमधी *adv.* मधूनमधून *adv.*

occupation उद्योग, उद्योग *m.* व्यवसाय, व्यवसाय *m.*

occur 1. (happen) हो– *v.i.* (*irreg.*). घड– *v.i.* 2. (as an idea) सुच– *v.i.* (*N-la impers.*).

ocean महासागर, महासागर *m.*

octroi जकात *f.*(*i*)

of course अर्थात *adv.* अर्थातच *adv.*

offer 1. दे– *v.t.* देऊ कर– 2. (in worship) वाह–/ वाहा– *v.t.*

office ऑफिस, ऑफिसं *n.* कार्यालय, कार्यालयं *n.* कचेरी, कचेऱ्या *f.* ∘ worker कारकून, कारकून *m.* ∘ boy (peon) शिपाई, शिपाई *m.* प्यून, प्यून *m.*

official 1. (officer) अधिकारी, अधिकारी *m.* 2. (authorized) अधिकृत *adj. inv.*

often पुष्कळदा *adv*, खूपदा *adv*. बरेचद *adv.*

oil तेल *n.* edible ◦ गोडं तेल *n.* lubricating ◦ ऑइल *n.* तेल *n.* ◦well तेलविहीर, तेलविहिरी *f.(i)*

ointment मलम *n.*

old 1. (of things) जुनं *adj.* 2. (of biological age). म्हातारं *adj.* ◦ age म्हातारपण *n.* 3. (tough) जून *adj. inv.* निघर *adj. inv.* older (elder) थोरलं *adj.* मोठं *adj.*

omit गाळ– *v.t.* वगळ– *v.t.* सोड– *v.t.*

omniscient सर्वज्ञ– *adj. inv.*

on वर *post.*

once एकदा *adv.* ◦ in a while क्वचित *adv.* See also 'now and then.'

one's own स्वतःचं *adj.*

onion कांदा, कांदे *m.*

only 1. फक्त *adv.* केवळ *adv.* नुसतं *adv. var.* 2. (of a child) एकुलतं. *adj.* 3. (alone) एकटं *adj.*

open उघड *v.t.* उघडं– *adj.* खुलं *adj.* मनमोकळं *adj.* चालू *adv.*

operation शस्त्रक्रिया, शस्त्रक्रिया *f.*

opinion मत, मतं *n.* difference of ◦ मतभेद, मतभेद *m.*

opponent विरोधक, विरोधक *m.* प्रतिस्पर्धी, प्रतिस्पर्धी *m.*

opportunity संधी *f.* (scope) वाव *m.*

opposite 1. विरुद्ध *post.* 2. (in front) समोर *post.* समोरचं *adj.*

opposition विरोध *m.* ◦ party विरोधी पक्ष, विरोधी पक्ष *m.* to oppose विरोध कर–. opposing विरोधी *adj. inv.*

or किंवा *conj.* की *conj.*

orange 1. मुसुंबी, मोसंबी *n.* मोसंबी, मोसंबी *n.* See also tangerine. 2. (color) केशरी *adj. inv.* नारिंगी *adj. inv.* भगवं *adj.* दोंदरी *adj. inv.*

orchard बाग, बागा *f.(e).* फळबाग, फळबागा *f.(e)*

ordeal दिव्य, दिव्यं *n*

order 1. (command) हुकूम, हुकूम *m.* ऑर्डर *f.* आज्ञा, आज्ञा *f.* हुकूम दे–/सोड– ऑर्डर दे–. आज्ञा कर–. 2. (ask for) मागव– *v.t.* 3. (sequence) क्रम *m.* अनुक्रम *m.* 4. (working condition) out of ◦ बिघडलेलं *adj.* to go out ◦ बिघड– *v.i.* 5. (as against disorder) सुव्यवस्था *f.* नीटनेटकेपणा *m.*

organize 1. (as a group) संघटित कर– organized संघटित *adj. inv.* 2. (arrange) व्यवस्था *f.* कर–

origin मूळ *n.* original मूळ *adj. inv.*

originate उद्‌भव– *v.i.*

orphan अनाथ मूल *n.* orphaned अनाथ *adj. inv.*

other 1. इतर *adj. inv.* दुसरं *adj.* 2. (alien) परकं *adj.* otherwise एरवी *adj.* नाही तर

our आमचं *adj.* (*excl.*) आपलं *adj.* (*incl.*)

outcasting बहिष्कार *m.* to outcaste वर बहिष्कार घाल–/टाक–

outside बाहेर *adv., post.*

oven भट्टी, भट्ट्या *f.*
over 1. वरून *post.* 2. to be ∘ (finished) हो– *v.i.* संप– *v.i.*
overseas परदेशात *adv.* परदेशी *adj. inv.*
owner मालक, मालक *m.*
ox बैल, बैल *m.*

P

paan (betel leaf with spices) विडा, विडे *m* पान, पानं *n.* पट्टी, पट्ट्या *f.*
pacify समजाव– *v.t.* समजूत *f.* (*i*) घाल–
packet पुडा, पुडे *m.* पुडी, पुड्या *f.* पाकीट, पाकीटं *n.*
page पान, पानं *n.*
pail बादली, बादल्या *f.*
pain कळ, कळा *f.*(*e*). दुःख– *v.i.*
paint रंग, रंग *m.* रंगव– *v.t.* रंग दे–
painter 1. रंगारी, रंगारी *m.* पेंटर, पेंटर *m.* 2. (artist) चित्रकार, चित्रकार *m.*
pair जोडी, जोड्या *f.* जोड, जोड *m.*
paisa पैसा, पैसे *m.*
pajamas पायजमा, पायजमे *m.* सलवार, सलवारी *f.*(*i*)
palace महाल, महाल *m.* राजवाडा, राजवाडे *m.*
pale 1. फिकं, *adj.* फिकट / फिक्कट *adj. inv.* (lusterless) निस्तेज *adj. inv.* 2. (of sunlight) कोवळं *adj.*
palm 1. (of hand) तळहात, तळहात *m.* तळवा, तळवे *m.* पंजा, पंजे *m.* 2. (tree) ताड, ताड *m.*
pan भांडं, भांडी *n.*
pamphlet पत्रक, पत्रकं *n.*
panchayat पंचायत, पंचायती *f.*(*i*) ∘ samiti पंचायत समिती, पंचायत समित्या *f.*
panther बिबळा वाघ, बिबळे वाघ *m.* बिबळ्या, बिबळे *m.*
pants 1. पँट, पँटी *f.* 2. (loose ∘) लेंगा, लेंगे *m.*
papaya पोपई, पोपया *f.* पोपया, पोपये *m.*
paper कागद *m.* कागदाचं *adj.* piece of ∘ कागद, कागद *m.*
paralyzed लुळं *adj.*
parcel पार्सल, पार्सलं *n.* पुडकं, पुडकी *n.*
pardon माफी *f.* क्षमा *f.* माफ *adj. inv.* कर–. क्षमा कर–
parents आईबाप *m. pl.* आईवडील *m. pl.*
park बाग, बागा *f.*(*e*) उद्यान, उद्यानं *n.*
part 1. भाग, भाग *m* to take ∘ भाग घे– विभाग, विभाग *m.* 2. (∘ one's hair) भांग *m.* पाड–. 3. (separate ∘) वेगळं *adj. inv.* हो–
particular विशिष्ट *adj. inv.*
partner भागीदार, भागीदार *m.*
party 1. (feast) पार्टी, पार्ट्या *f.* मेजवानी, मेजवान्या *f.*
passbook पासबुक, पासबुकं *n.*
pass 1. (in an examination) पास हो–. पास कर–. passed पास *adj. inv.* 2. (overtake) पास कर–
passenger उतारू, उतारू *m.*
past भूतकाळ *m.* गेलं *adj.* मागचं *adj.* मागलं *adj.*
path वाट, वाटा *f.*(*e*) पायवाट, पायवाटा *f.*(*e*)
pause थांब– *v.i.* थबक– *v.i.* खळ *m.* खंड *m.*

peace 1. शांतता *f*. 2. (mental) शांती *f*. peaceful शांत *adj. inv.*

peak शिखर, शिखरं *n.*

peanut शेंगदाणा, शेंगदाणे/शेंगदाणे *m.* दाणा, दाणे *m.*

pebble खडा, खडे *m.* गोटा, गोटे *m.*

peculiar विचित्र *adj. inv.* चमत्कारिक *adj. inv.*

pedha पेढा, पेढे *m.*

peel सोल– *v.t.* साल, साली *f.(i)*

peep (look in) डोकाव– *v.i.*

peg खुंटी, खुट्या *f.* मेख, मेखा *f.(ɛ)*

pen पेन, पेनं *n.*

pencil पेन्सिल, पेन्सिली *f.(i)*

penetrate शिर– *v.i.*

penknife चाकू, चाकू *m.*

pension पेन्शन *n.*

people लोक *m. pl.* माणसं *n. pl.* जनता *f.*

pepper (black) मिरं, मिरी *n.* ∘ powder मिरपूड *f.* (*i*)

percent टक्का, टक्के *m.*

percolation tank पाझर तलाव, पाझर तलाव *m.*

performance (as of a play) प्रयोग, प्रयोग *m.* perhaps कदाचित *adv.*

period 1. (term) मुदत *f.(i)*. काळ *m.* 2. (menstrual ∘) मासिक पाळी, मासिक पाळ्या *f.* पाळी, पाळ्या *f.* 3. (class ∘) तास, तास *m.*

periodical See magazine.

permanence शाश्वती *f.*

permanent कायम *adj inv.* कायमचं *adj.* शाश्वत *adj. inv.* permanently कायम *adv,*

permission परवानगी *f.*

person माणूस, माणसं *m.* (in *pl. n.*) व्यक्ती, व्यक्ती *f.*

personal वैयक्तिक *adj. inv.*

personality व्यक्तिमत्त्व *n.*

perspiration घाम *m.* to perspire घाम ये– *v.i.* (*N–la impers.*)

pet 1. (indulge) लाड *m. pl.* कर– 2. (favorite) लाडकं *adj.* आवडतं *adj.* 3. (animal) पाळलेलं *adj*

petticoat परकर, परकर *m.*

petrol पेट्रोल *n.*

philosophy तत्त्वज्ञान *n.*

photograph फोटो, फोटो *m.* to take a ∘ फोटो काढ–

photography फोटोग्राफी *f.*

physical शारीरिक *adj. inv.*

pick 1. (harvest) तोड- *v.t.* वेच– *v.t.* ∘ up उचल– *v.t.* 2. (choose) निवड– *v.t.*

pickle लोणचं, लोणची *n.*

picnic सहल, सहली *f.(i)*

picture चित्र, चित्रं *n.* to draw a ∘ चित्र काढ–

pig डुक्कर, डुकरं *n.*

piece 1. तुकडा, तुकडे *m.* भाग, भाग *m.* 2. नग, नग *m.* डाग, डाग *m.*

pierce टोच– *v.t.*

pile (heap) ढीग, ढीग *m.* (stack) गड्डा, गड्डे *m.*

pilgrimage वारी, वाऱ्या *f.* यात्रा, यात्रा *f.* pilgrim यात्रेकरू, यात्रेकरू *m.* वारकरी, वारकरी *m.* (The terms वारी and वारकरी are usually used in refer-

ence to the pilgrimage to the Vithoba at Pandharpur.)

pill गोळी, गोळ्या *f.*

pillar खांब, खांब *m.*

pillow उशी, उश्या *f.*

pin टाचणी, टाचण्या *f.*

pink गुलाबी *adj. inv.*

pipe नळ, नळ *m.* पाईप, पाईप *m.*

pit खड्डा, खड्डे *m.*

pitiable विचारं *adj*

pity कीव *f.(e)* दया *f.* कीव कर–. (वर) दया कर–

place जागा, जागा *f.* ठिकाण, ठिकाणं *n.* स्थळ, स्थळं *n.* स्थान, स्थानं *n.* in a ०, in places ठिकाणी, जागी. of this ० इथलं *adj.* of that ० तिथलं *adj.* at whose ० कोणाकडे *interrog. adv.* at which ० कुठे *interrog. adv.* in ० of च्या बदली

plain 1. (simple) साधं *adj.* साधंसुधं *adj.* 2. (stretch of level land) मैदान, मैदानं *n.*

plainly स्पष्ट *adv.* स्पष्टपणे *adv.*

plan बेत, बेत *m.* योजना, योजना *f.* बेत कर–. planning नियोजन *n.*

plant 1. (a crop) लाव– *v.t.* लागण कर– planting लागण *f.(i)* लागवड *f.(i)* 2. (drive into the ground, as a stake) रोव– *v.t.*

plantation मळा, मळे *m.*

plastic प्लॅस्टिक *n.*

plate ताट, ताटं *m.* बशी, बशा *f.*

plateau पठार, पठारं *n.*

platform 1. फलाट, फलाट *m.* प्लॅटफॉर्म, प्लॅटफॉर्म *m.* 2. (lectern, forum) व्यासपीठ, व्यासपीठं *n.*

play 1. खेळ– *v.i., v.t.* खेळ *m.* 2. (० a musical instrument) वाजव– *v.t.* 3. (drama) नाटक, नाटकं *n.*

playground मैदान, मैदानं *n.* ग्राऊंड *n.*

pleasant सुखद *adj. inv.* आल्हाददायक *adj. inv.*

pleased खूष *adj. inv.* to be ० with पसंत अस–/पड– *v.i.* (*N–la impers.*) to be ० खूष हो–

pleasing See pleasant.

plow नांगर, नांगर *m.*

plumber प्लमर, प्लमर *m.* प्लंबर, प्लंबर *m.* फिटर, फिटर *m.*

plump गुबगुबीत *adj. inv.*

plunder लूट *f.* (*i*). लुट– *v.t.*

plural अनेकवचन *n.* बहुवचन *n.*

plus (*math.*) अधिक *adv.*

pocket खिसा, खिसे *m.*

pod (of a legume) शेंग, शेंगा *f.(e)*

poem कविता, कविता *f.*

poet कवी, कवी *m.* कवयित्री, कवयित्र्या *f.*

poetry काव्य *n.*

poison विष *n.* poisonous विषारी *adj. inv.*

police (policeman) पोलिस, पोलिस *m.* हवालदार, हवालदार *m.* शिपाई, शिपाई *m.* (department) पोलिसखातं *n.* ० station पोलिस चौकी *f.* पोलिस ठाणं *n.*

policy धोरण, धोरणं *n.*

polish 1. उजळा *m.* चकाकी *f.* उजळा दे– पॉलिश कर– 2. (skill) सफाई *f.*

polished चकचकीत *adj. inv.* साफाईदार *adj. inv.*

politics राजकारण *n.*

pollution 1. (environmental) प्रदूषण *n.* 2. (ritual) विटाळ *m.*

pond तळं, तळी *n.*

pool तळं, तळी *n.* तलाव, तलाव *m.* कुंड, कुंड *n.*

poor 1. गरीब *adj. inv.* दरिद्री *adj. inv.* 2. (pitiable) बिचारं *adj.*

popular लोकप्रिय *adj. inv.* popularity लोकप्रियता *f.*

pork डुकराचं मास *n.*

port बंदर, बंदरं *n.*

porter हमाल, हमाल *m.* porter's work, porter's charge हमाली *f.*

position 1. (place) स्थान *n.* 2. (designation) हुद्दा, हुद्दे *m*

possess मालकीचं अस–. possession मालकीची वस्तू *f.* in one's possession ताब्यात

possible शक्य *adj. inv.* as far as ∘ शक्यतो *adv.* शक्यतोवर *adv.* possibility शक्यता *f.* संभव *m.*

post 1. डाक *f.*(*e*). टपाल *n.* ∘ card पोस्टकार्ड, पोस्टकार्ड *n.* ∘ office पोस्ट *n.* पोस्ट ऑफिस, पोस्ट ऑफिसं *n.* 2. चौकी, चौक्या *f.* ठाणं, ठाणी *n.* See also pillar.

postpone पुढे ढकल–

pot भांडं, भांडी *n.* पातेलं, पातेली *n.* (earthenware) मडकं, मडकी *n.* डेरा, डेरे *m.* माठ, माठ *m.*

potato बटाटा, बटाटे *m.*

pothole खड्डा, खड्डे *m.*

potter कुंभार, कुंभार *m.*

pour ओत– *v.t.*

poverty गरिबी *f.* दारिद्र्य *n.*

powder पूड, पुडी *f.*(*i*) कूट *n.* पावडर, पावडरी *f.*

power 1. (physical) शक्ती *f.* बळ *n.* 2. (political) सत्ता *f.*

powerless दुर्बळ *adj. inv.* हतबल *adj. inv.*

practical व्यावहारिक *adj. inv.* (of a person) व्यवहारी *adj. inv.*

practice (exercise to improve skill) तालीम *f.*(*i*). सराव *m.* तालीम कर– सराव कर–. See also custom.

praise स्तुती *f.* तारीफ *f.*(*e*). वाहवा *f.* स्तुती कर–. तारीफ कर–. वाहवा कर–

prattle बडबड– *v.i.*

prayer प्रार्थना, प्रार्थना *f.*

precise नेमकं *adj.* precisely नेमक *adv.*

predicament पेच *m.*

prediction 1. अंदाज, अंदाज *m.* 2. (of the future) भविष्य *n.*

pregnant गरोदर *adj. inv.* गर्भार *adj. inv.* गर्भारशी *adj. inv.*

prejudice पूर्वग्रह, पूर्वग्रह *m.* वाईट मत *n.*

preparation 1. तयारी *f.* 2 (food) पदार्थ, पदार्थ *m.*

prepare बनव– *v.t.* तयार *adj. inv.* कर–

presence हजेरी *f.* उपस्थिती *f.*

present 1. (time) वर्तमानकाळ *m.* ∘ tense वर्तमानकाळ *m.* at ∘ सध्या *adv.* हल्ली *adv.* तूर्त *adv.* 2. (gift) भेट, भेटी *f.*(*i*) बक्षीस, बक्षिसं *n.* 3. (as a

program) सादर *adj. inv.* कर-. 4. (attending) हजर *adj. inv.*

preserve 1. राख– *v.t.* जतन *adj. inv.* कर–. 2. (jam) मुरंबा, मुरंबे *m.*

president अध्यक्ष, अध्यक्ष *m.*

press दाब– *v.t.* printing ० छापखाना, छापखाने *m.*

pressure 1. दाब *m.* 2. दडपण *n.* दबाव *m.*

pretend सोंग *n.* कर–. ढोंग *n.* कर–

pretty सुरेख *adj. inv.* दिसायला चांगलं *adj.*

prevent टाळ– *v.t.*

previous आदलं *adj.*

price किंमत, किमती *f.*(*i*). भाव, भाव *m.* मूल्य *n.* दर, दर *m.* आकार *m.*

prick टोच– *v.t., v.i.* (*N–la impers.*) बोच– *v.i.* (*N–la impers.*) बोच *f.*(*e*)

pride अभिमान *m.* (self-respect) स्वाभिमान *m.*

priest भटजी, भटजी *m.* पुजारी, पुजारी *m.*

primary प्राथमिक *adj. inv.*

Prime Minister पंतप्रधान, पंतप्रधान *m., f.*

principal 1. (head of college or school) प्राचार्य, प्राचार्य *m.* प्रिन्सिपॉल, प्रिन्सिपॉल *m.* 2. (investment) मुद्दल *n.* 3. (main) मुख्य *adj. inv.* प्रमुख *adj. inv.*

principle तत्व, तत्वं *n.* तत्त्व, तत्त्वं *n.*

print छाप *m.* छाप– *v.t.* in ० छापील *adj. inv.* छापलेलं *adj.*

printed 1. छापील *adj. inv.* 2. (० material) प्रिंटेड *adj. inv.* डिझाइनचं *adj.*

prison तुरुंग, तुरुंग *m.* जेल *f.*

prisoner कैदी, कैदी *m.*

private खाजगी *adj. inv.* प्रायव्हेट *adj. inv.*

prize बक्षीस, बक्षिसं *n.*

probable शक्य *adj. inv.* संभवनीय *adj. inv.*

probably बहुतेक *adv.* बहुतकरून *adv.* बहुधा *adv.*

problem टंट, प्रश्न *m.* समस्या, समस्या *f.*

process क्रिया *f.* प्रक्रिया *f.* कर–

processing प्रक्रिया *f.*

procession मिरवणूक, मिरवणुका *f.*(*i*)

procure (as a ticket) काढ– *v.t.*

produce उत्पादन *n.* कर–. निर्मिती *f.* कर–. agricultural ० शेतमाल *m.*

producer उत्पादक, उत्पादक *m.* निर्माता, निर्माते *m.*

profession व्यवसाय, व्यवसाय *m.* उद्योग, उद्योग *m.*

professor प्रोफेसर, प्रोफेसर *m., f.* प्राध्यापक प्राध्यापक *m.* प्राध्यापिका, प्राध्यापिका *f.*

profit नफा *m.* फायदा *m.*

program 1. कार्यक्रम, कार्यक्रम *m.* प्रोग्रॅम, प्रोग्रॅम *m.* 2. (plan) बेत, बेत *m.* योजना, योजना *f.*

progress प्रगती *f.* प्रगती कर–. in ० सुरु *adj. inv.* चालू *adj. inv.*

prohibition बंदी *f.* मनाई to prohibit बंदी घाल–. मनाई कर–

project प्रकल्प, प्रकल्प *m.* योजना, योजना *f.* प्रॉजेक्ट, प्रॉजेक्ट *m.*

prolong लांबव– *v.t.*

promise आश्वासन, आश्वासनं *n.* आश्वासन

दे–. कबूल *adj. inv.* कर–
promising होतकरू *adj. inv.*
promotion चढती, चढत्या *f.*
pror (horizontal) आडवं *adj.*
pronoun सर्वनाम, सर्वनामं *n.*
pronounciation उच्चार, उच्चार *m.* to pronounce उच्चार कर–
propaganda प्रचार *m.*
proper बरोबर *adj. inv.* योग्य *adj. inv.* properly बरोबर *adv.* योग्य रीतीनं *adv.* व्यवस्थित *adv.*
property मालमत्ता *f.*
proportion प्रमाण *n.*
prose गद्य *n.*
protection संरक्षण *n.* to protect रक्षण कर–. संरक्षण कर–
proverb म्हण, म्हणी *f.(i)*
province प्रांत, प्रांत *m.* राज्य, राज्यं *n.*
protest निषेध *m.* निषेध कर– ० march मोर्चा, मोर्चे *m.*
provide पुरव– *v. t.* providing, provision पुरवठा *m.*
provision (proviso) तरतूद, तरतुदी *f.(i)* to make a ० तरतूद कर–
provisions सामान *n.*
public 1. (known) जाहीर *adj. inv.* 2. (people) लोक *m. pl.* जनता *f.*
publicity जाहिरात *f.(i).* प्रचार *m.*
publisher प्रकाशक, प्रकाशक *m.* to publish प्रसिद्ध *adj. inv.* कर–. प्रकाशन *n.* कर–
pull ओढ– *v.t.* ओढ *f.(i)*
pulp 1. लगदा *m.* 2. (fleshy part of fruit) गर *m.*
pulse (split dried beans) डाळ, डाळी *f (i)*
pump पंप, पंप *m.* पंप कर–
punctuation mark विरामचिन्ह, विराम-चिन्हं *n.*
puncture पंक्चर *n.* punctured पंक्चर *adj. inv.* for a car to get a ० गाडी पंक्चर हो–. to repair a ० पंक्चर काढ–
pungent तिखट *adj. inv.* (of smell) उग्र *adj. inv.*
punish शिक्षा कर–. punishment शिक्षा *f.*
purchase खरेदी *f.* खरेदी कर–. विकत घे–
pure शुद्ध *adj. inv.* निव्वळ *adj. inv.* purely निव्वळ *adv.* केवळ *adv.*
purity शुद्धता *f.* (ritual ०) सोवळं *n.*
purple जांभळं *adj.*
purpose निमित्त *n.* हेतू, हेतू *m.* for the ० of निमित्त *post.* निमित्तानं *post.*
push ढकल– *v.t.*
put ठेव– *v.t.* (as a letter in a mailbox) टाक– *v.t.* ० in टाक– *v.t.* घाल– *v.t.* (*irreg.*). ० on (as a garment) घाल– *v.t.* (as a garment that is wrapped around) नेस– *v.t.* (*sp.*) (as a record) लाव– *v.t.* ० up उतर– *v.i.* ० in order लाव– *v.t.*

Q

quality 1. (property) गुण, गुण *m.* गुणधर्म, गुणधर्म *m.* 2. (grade) प्रत,

प्रती *f.* (*i*) दर्जा *m.* 3. (merit) गुणवत्ता *f.*

quarrel भांडण, भांडणं *n.* भांड- *v.i.* भांडण कर-. quarrelsome भांडखोर *adj. inv.*

queasy, to feel मळमळ- *v.i.* (*N-la impers.*)

queen राणी, राण्या *f.*

question प्रश्न, प्रश्न *m.*

questionnaire प्रश्नावली, प्रश्नावल्या *f.*

queue रांग, रांगा *f.*(*e*)

quickly लवकर *adv.* चट्कन *adv.* चट्दिशी *adv.* पट्कन *adv.* पट्दिशी *adv.*

quiet 1. शांत *adj. inv.* निवांत *adj. inv.* शांतता *f.* quietly शांतपणे *adv.* निवांत *adv.* हळू *adv.* 2. (silent) गप्प *adj. inv.*

quilt रजई, रजा *f.*

quire दस्ता, दस्ते *m.*

quit सोड- *v.t.* सोडून दे-

quite अगदी *adv.*

R

rabbit ससा, ससे *m.*

rabid (of an animal) पिसाळलेलं *adj.*

race (contest) शर्यत, शर्यती *f.*(*i*)

racket गडबड *f.*(*i*) गोंधळ *m.*

radio रेडिओ, रेडिओ *m.*

radish मुळा, मुळे *m.*

raga (a mode of music) राग, राग *m.*

ragged फाटकं *adj.* फाटकंतुटकं *adj.*

rags चिंध्या *f. pl.* लक्तरं *n. pl.*

raid (by police) छापा, छापे *m.* छापा घाल-

railroad रेल्वे *f.*

rain पाऊस *m.* पाऊस पड-. ०fed कोरडवाहू *adj. inv.* जिराईत *adj. inv.* rainy season पावसाळा, पावसाळे *m.* मॉन्सून, मॉन्सून *m.*

raincoat रेनकोट, रेन कोट *m.*

raise 1. (in pay) पगारवाढ *f.*(*i*) 2. (lift) उचल- *v.t.* वर कर-

Rajyasabha राज्यसभा *f.*

ramshackle खिळखिळं *adj.* डबडं *adj.*

range (of mountains) पर्वत, पर्वत *m.*

rank 1. दर्जा *m.* 2. नंबर *m.* 3. (position) हुद्दा, हुद्दे *m.*

rape बलात्कार, बलात्कार *m.* बलात्कार कर-

rapidly भराभर *adv.*

rarely क्वचितच *adv.*

rate भाव, भाव *m* दर, दर *m.* आकार *m.* interest ० व्याजाचा दर

raw कच्चं *adj.*

ray किरण, किरण *m.*

read वाच- *v.t.* reader वाचक, वाचक *m.*

reading वाचन *n.* ० room वाचनालय, वाचनालयं *n.*

ready तयार *adj. inv.*

readymade रेडिमेड *adj. inv.* तयार *adj. inv.* आयतं *adj.*

real (genuine) खरं *adj.* अस्सल *adj. inv.*

reality वास्तव *n.* realistic वास्तव *adj. inv.* वास्तववादी *adj. inv.*

realize कळ- *v.i.* (*N-la impers.*) उमज- *v.i.*(*N-la impers.*) लक्षात ये-

really खरं *adv. var.* खरंखुरं *adv. var.* खरोखर *adv.* खरंच *adv.* really ? अस्सं *adv.* खरंच *adv.*

reason कारण, कारणं *n.* without ◦ उगाच/उगीच *adv.* विनाकारण *adv.* निष्कारण *adv.*

reasonable 1. (ready to listen to reason) समजूतदार *adj. inv.* 2. (fair) योग्य *adj. inv.* 3. (limited) माफक *adj. inv.*

rebellion बंड *n.* to rebel बंड कर-

receipt पावती, पावत्या *f.* पोच *f.*

receive मिळ- *v.i.* (*N-la impers.*). घे- *v.t.*

recently अलिकडे *adv.* नुकतं *adv. var.* मध्यंतरी *adv.* recent अलिकडचं *adj.*

recital मैफल, मैफली *f.(i)*

reckless बेफिकीर *adj. inv.* अविचारी *adj. inv.* recklessly बेफाम *adv.* बेफिकीरपणे *adv.*

recognize 1. ओळख- *v.t.* ओळख पट- *v.i.* (*N-la impers.*) 2. (give official sanction) मान्यता दे-. recognition ओळख *f.(i).* मान्यता *f.*

recollection आठवण, आठवणी *f (i)*

recommendation शिफारस, शिफारशी *f.(i)* to recommend शिफारस कर-

records (papers) कागदपत्रं *m. pl.* दप्तर, दप्तरं *n.* (The term दप्तर refers to official records usually kept in a bundle.)

red लाल *adj. inv.* तांबडं *adj.*

reduce कमी कर-

reference 1. उल्लेख, उल्लेख *m.* to refer to उल्लेख कर- 2. संदर्भ, संदर्भ *m.* to give ◦ संदर्भ दे-

reform सुधारणा, सुधारणा *f.*

refuse नाकार- *v.t.* नकार दे-. refusal नकार *m.*

regarding बाबत *post.* बाबतीत *post.* बद्दल *post.*

regime 1. (rule) राज्य *n.* 2. (of religious austerity) तपश्चर्या *f.*

region प्रदेश, प्रदेश *m.* मुलूख, मुलूख *m.* भाग, भाग *m.* regional प्रादेशिक *adj. inv.*

register नोंद *n.* कर-. रजिस्टर कर-. रजिस्टर *n.* registered letter रजिस्टर *n.* रजिस्टर्ड पत्र *n.* registered marriage रजिस्टर्ड लग्न *n.*

regular, नियमित *adj. inv.* regularly नियमितपणे *adv.*

regulation नियम, नियम *m.*

rehearsal तालीम, तालमी *f.(i).* to rehearse तालीम कर-

reject नाकार- *v.t.* नकार *m.* दे-

relationship संबंध, संबंध *m.* नातं, नाती *n.*

relative नातेवाईक, नातेवाईक *m.* ◦ by marriage सोयरा, सोयरे *m.* पाहुणा, पाहुणे *m.*

relax आराम कर-. relaxation आराम *m.*

release सोड- *v.t.*

religion धर्म, धर्म *m.*

religious धार्मिक *adj. inv.* ◦ observances देवधर्म *m.*

reluctance नाखुषी *f.* खळखळ *f.(i)*

remain 1. stay राह-/राहा- *v.i.* 2. (be left over) उर- *v.i.* remaining शिल्लक *adj. inv.* बाकी *adj. inv*

remedy उपाय, उपाय *m.* इलाज, इलाज *m.*

remember आठव- *v.i.(N-la impers.)*

rent भाडं, भाडी *n.* भाड्यानं दे-. to give on ◦ भाड्यानं दे-

repair दुरुस्त *adj. inv.* कर-. out of ◦ नादुरुस्त *adj. inv.*

repairing दुरुस्ती *f.* to do ◦ दुरुस्ती कर-

repeat 1. (say again) परत *adv.* म्हण-. पुन्हा *adv.* म्हण-. पुनरुच्चार *m.* कर-. 2. (do again) परत कर-. पुन्हा कर-

replete तृप्त *adj. inv.*

reply उत्तर, उत्तरं *n.* उत्तर दे-. उत्तर- *v.i.*

report रिपोर्ट, रिपोर्ट *m.* रिपोर्ट कर-. सांग- *v.t.*

representative प्रतिनिधी, प्रतिनिधी *m.*

reputation नाव *n.* कीर्ती *f.* प्रतिष्ठा *f.*

request विनंती, विनंत्या *f.*

require लाग- *v.i.(N-la impers.)* गरज *f.(e)* अस-/पड-

research संशोधन *n.* to do ◦ संशोधन कर-

reserve राखून ठेव-. reserved राखीव *adj. inv.*

reservoir (lake) तलाव, तलाव *m.*

resign राजीनामा दे-. resignation राजीनामा, राजीनामे *m.*

resolution 1. निश्चय *m.* 2. (passed in meeting) ठराव, ठराव *m.*

respect मान *m.* आदर *m.* मान दे-

respectable प्रतिष्ठित *adj. inv.* माननीय *adj. inv.*

respected प्रतिष्ठित *adj. inv.*

response 1. उत्तर, उत्तरं *n.* 2. दाद *f.(i)* to respond उत्तर दे-. दाद दे-

responsible जबाबदार *adj. inv.* responsibility जबाबदारी, जबाबदाऱ्या *f.*

rest 1. आराम *m.* विश्रांती *f.* आराम कर-. विश्रांती घे-. 2. (lean against) टेक- *v.i.* टेकव- *v.t.* 3. (remaining) बाकी *adj. inv.* राहिलेलं *adj.* उरलेलं *adj.*

restaurant रेस्टॉरंट *n.* हॉटेल, हॉटेलं *n.* कॅफे *n.*

restrain थोपव- *v.t.* आळा घाल-

restriction बंधन, बंधनं *n.* निर्बंध, निर्बंध *m.*

result 1. (final outcome) निकाल, निकाल *m.* for a ◦ to be declared निकाल लाग-. 2. (consequence) परिणाम, परिणाम *m.* as a ◦ परिणामी *adv.*

return परत- *v.i.* परत घे-. परत कर-

retire निवृत्त हो-. रिटायर हो-. retired निवृत्त *adj. inv.* ◦ment निवृत्ती *f.*

revenge सूड *m.* to take ◦ सूड घे-. revengefulness सूडबुद्धी *f.*

review 1. (revision, going over) उजळणी *f.* उजळणी कर-. 2. (of a book) परीक्षण, परीक्षण *n.*

rice 1. (grain) तांदूळ *m., m. pl.* 2. (cooked ◦) भात *m.* ◦ plate राइस प्लेट *f.*

rich 1. (wealthy) श्रीमंत *adj. inv* 2. (well-endowed) समृद्ध *adj inv.*

rickshaw रिक्षा, रिक्षा *f.* ◦ driver रिक्षावाला, रिक्षावाले *m.*

ride (on, in) बस- *v.i.*

ridiculous हास्यास्पद *adj. inv.*
right 1. (correct) बरोबर *adj. inv.* बरोबर *adv.* 2. (opp. of left) उजवं *adj.* to/on the ◦ उजवीकडे. उजव्या हाताला 3. (just claim) हक्क, हक *m.*
rind साली, साली *f.(i)*
ring 1. वाज- *v.i.* वाजव- *v.t.* 2. (ornament) अंगठी, अंगठया *f.*
riot दंगा, दंगे *m.* दंगल, दंगली *f. i)*
ripe पिकलेलं *adj.* तयार *adj. inv.* झालेलं *adj.*
ripen पिक- *v.i.* पिकव- *v t.*
rise 1. (get up) उठ- *v.i.* 2. (as the sun) उगव- *v.i.*
ritual विधी, विधी *m.* according to ◦ विधिपूर्वक *adv.*
river नदी, नद्या *f.*
road रस्ता, रस्ते *m.* मार्ग, मार्ग *m.* पथ, पथ *m.*
roam भटक- *v.i.* हिंड- *v.i.*
roast भाज- *v.i., v.t.*
rob चोरी कर-. हिरावून ने-. दरोडा घाल-
robber दरोडेखोर, दरोडेखोर *m.* robbery चोरी, चोऱ्या *f.* दरोडा, दरोडे *m.*
rock (mass) खडक *m.* (stone) दगड, दगड *m.*
role भूमिका, भूमिका *f.*
roll (of cloth) तागा, तागे *m.*
roll out लाट- *v.t.* rolling pin लाटणं, लाटणी *n.*
romantic रोमँटिक *adj. inv.* प्रणयरम्य *adj. inv.*
roof छप्पर, छपरं *n.*
room खोली, खोल्या *f.*
root मूळ, मुळं *n.* to take ◦ रुज- *v.i.* मूळ धर-
rope दोरी, दोऱ्या *f.* दोर, दोर *m.*
rose (bush and flower) गुलाब, गुलाब *m.*
rot नास- *v.i.* कुज- *v.i.* rotten नासकं *adj.* कुजकं *adj.* खराब *adj. inv.*
rough खडबडीत *adj. inv.* खरबरीत *adj. inv.*
roughneck गुंड, गुंड *m.*
round गोल *adj. inv.*
row 1. (propel a boat) वल्हव- *v.t.* 2. (line) रांग, रांगा *f.(e)* ओळ, ओळी *f.(i)*
rub 1. चोळ- *v.t.* 2. (as in 'there's the rub') मेख *f.(e)*
rubber रबर *n.* रबरी *adj. inv*
rudimentary प्राथमिक स्वरूपाचं. *adj.* थातुरमातुर *adj. inv.*
ruin नाश *m.* in ruins पडीक *adj. inv*
rule 1. (regulation) नियम, नियम *m.* 2. (reign) राज्य *n.* राज्य कर-.
ruled (lined) आखीव *adj. inv.*
run 1. धाव- *v.i.* पळ- *v.i.* (*irreg.*) 2. (function) चाल- 3. (manage) चालव- *v.t.* 4. (in cricket) धाव, धावा *f.(e)* 5. (of musical notes) तान, ताना *f.(e)*
running चालू *adj. inv.*
rupee रुपया, रुपये *m.*
rural ग्रामीण *adj. inv.* ◦ area ग्रामीण भाग/विभाग *m.*
rust गंज *m.* गंज- *v.i.*
rut चाकोरी, चाकोऱ्या *f.*

S

sack पोतं, पोती *n.*
sad दुःखी *adj. inv.* to feel ◦ वाईट वाट– *v i.* (*N–la impers.*) sadness दुःख *n.*
sadhu साधू, साधू *m.*
safe 1. सुरक्षित *adj. inv.* खुशाल *adj. inv.* 2. (strongbox) तिजोरी, तिजोऱ्या *f.*
safflower करडी *f.*
saffron केशर *n.* ◦ colored केशरी *adj. inv.* नारिंगी *adj. inv.* भगवं *adj.* शेंदरी *adj inv.*
sail शीड, शिडं *n* बोटीनी जा–
saint, saintly person संत, संत *m.*
salad कोशिंबीर, कोशिंबिरी *f.*(*i*)
salary पगार *m*
sale विक्री *f.* to sell विक्री कर–. विक– *v.t.*
saliva थुंकी *f.*
salt मीठ *n.* salty खारट *adj. inv.* saltless अळणी *adj. inv.*
salvation मोक्ष *m.*
same तेच. एकच.
sample नमुना, नमुने *m.*
sanction मंजूर कर–. sanctioned मंजूर *adj. inv.*
sand वाळू *f.* रेती *f.*
sandal सँडल, सँडल *m.* (without straps) चप्पल, चपला *f.*(*e*)
Sanskrit संस्कृत *n.*
sari साडी, साड्या *f.* पातळ, पातळं *n.* of (traditional design) लुगडं, लुगडी *n.*
satchel 1. बॅग, बॅगा *f.*(*e*) 2. (school-bag) दप्तर, दप्तरं *n.*
satisfaction समाधान *n.*
satisfied खूष *adj. inv.* समाधानी *adj. inv.* तृप्त *adj. inv.*
saucer बशी, बशा *f.*
saute परत– *v.i.*
savage रानटी *adj. inv.*
save वाचव– *v.t.* राख– *v.t.* ठेव– *v.t.* to be saved वाच– *v.i.*
savings शिलक *f.*(*i*). बचत *f.*(*i.*)
savory स्वयंग *adj. inv.*
saw करवत, करवती *f.*(*i*)
say म्हण– *v.i., v.t.* (*irreg.*)
saying म्हण, म्हणी *f.*(*i*)
scale 1. (for weighing) काटा, काटे *m.* तराजू, तराजू *m.* 2. (portion) प्रमाण *n.* 3. (of fish) खवला, खवले *m.* 4. (climb) चढ– *v.i.* , *v.t.*
scar वण, वण *m.*
scarcity टंचाई *f.* तुटवडा *m.*
scarf स्कार्फ, स्कार्फ *m.* मफलर, मफलर *m.* गळपट्टा, गळपट्टे *m.*
scatter (throw about) विस्कट– *v.i., v.t.*
scattered 1. तुरळक *adj. inv.* 2. विखुरलेलं *adj.*
scene 1. (place) ठिकाण, ठिकाणं *n.* स्थळ, स्थळं *n.* 2. (in a narration) प्रसंग, प्रसंग *m.* 3. देखावा, देखावे *m.*
scenery देखावा *m.*
schedule कार्यक्रम *m.* प्रोग्रॅम *m.*
scheme योजना, योजना *f.*
scheming लबाड *adj. inv.*

scholarship (grant) स्कॉलरशिप, स्कॉलरशिपा *f.* शिष्यवृत्ती, शिष्यवृत्त्या *f.*
school शाळा, शाळा *f.* विद्यालय, विद्यालयं *n.* in/of the ◦ शाळेतलं *adj.* ◦ children शाळेतली मुलं *n. pl.* ◦ going शाळकरी *adj. inv.*
science शास्त्र *n.* विज्ञान *n.* general ◦ सामान्य विज्ञान
scientific शास्त्रीय *adj. inv.*
scissors कात्री, काम्चा *f.*
scold रागव-/रागाव- *v.t.* दम *m.* दे-
scooter स्कूटर *f.*
scope वाव *m.*
scorn तुच्छता *f.* तिटकारा *m.* तुच्छ *adj. inv.* लेख-. तिटकारा कर-/घाट-
scorpion विंचू, विंचू *m.*
scour घास- *v.t.*
scrap 1. (piece) तुकडा, तुकडे *m.* (piece of paper) चिठोरं, चिठोरी *n.* 2. (◦ of metal, plastic, etc.) भंगार *n.* (◦ paper) रद्दी *f.*
scrape खरवड- *v.t.* ◦ off (with fingers) निपट- *v.t.*
scratch 1. खाजव- *v.t.* 2. ओरखडा, ओरखडे *m.* वोचकारा, वोचकारे *m.* ओरखड- *v.t.* वोचकार- *v.t.*
screen 1. जाळी, जाळ्या *f.* 2. (curtain) पडदा, पडदे *m.*
screw स्क्रू, स्क्रू *m.*
script (writing) लिपी, लिप्या *f.*
sculpture शिल्प, *n.* sculptor शिल्पकार, शिल्पकार *m.*
scythe विळा, विळे *m.*
sea समुद्र, समुद्र *m.* सागर, सागर *m.*
search शोध *m.* शोध- *v.t.*
season ऋतू, ऋतू *m.* सीझन, सीझन *m.* (of harvest of fruit, etc.) बहार, बहार *m.*
seat 1. (place) जागा, जागा *f.* बैठक, बैठका *f.*(*i*). 2. install बसव- *v.t.*
second 1. दुसरं *adj.* a ◦ time दुसऱ्यांदा *adv.* ◦ class सेकंड क्लास *m.* दुसरा वर्ग *m.* दुसऱ्या वर्गाचं *adj.* 2. (unit of time) सेकंद, सेकंद *m.*
secondary 1. गौण *adj. inv.* दुय्यम *adj. inv.* 2. (of education) माध्यमिक *adj. inv.*
secret गुपित, गुपितं *n.* रहस्य, रहस्यं *n.* गुप्त *adj. inv.*
secretariat (building) मंत्रालय *n.*
section 1. भाग, भाग *m.* विभाग, विभाग *m.* 2. (as in school) तुकडी, तुकड्या *f.*
secretary चिटणीस, चिटणीस *m.* सेक्रेटरी, सेक्रेटरी *m., f.* सचिव, सचिव *m., f.*
sect पंथ, पंथ *m.*
security सुरक्षितता *f.* आधार *m.*
see दिस- *v.i.* (*N–la impers.*). बघ- *v.t.* (*irreg.*) पाह-/पाहा- *v.t.* seeing दर्शन *n.*
seed बी, बिया *f.* बी *n.* बियाणं *n.*
seedling रोप, रोपं *n.*
seldom क्वचितच *adv.*
select निवड-*v.t.*
self स्वत:. ◦ interest स्वार्थ *m.* ◦ respect स्वाभिमान *m.* ◦ respecting स्वाभिमानी *adj. inv.* completely lacking in ◦- respect स्वाभि-

मानशून्य *adj. inv.* ◦ willed इच्छी *adj. inv.*

selfish स्वार्थी *adj. inv.*

sell विक– *v.t.* विक्री कर–

send पाठव– *v.t.* धाड– *v.t.* ◦ away घालव– *v.t.* घालवून दे–

senior सीनियर *adj. inv.* वरिष्ठ *adj. inv.*

sense अक्कल *f.(e)*. बुद्धी *f.* समज *f.(e)*. शहाणपणा *m.*

sensible शहाणं *adj.* समजूतदार *adj. inv.*

sensitive हळवं *adj.* संवेदनशील *adj. inv.*

sentence 1. वाक्य, वाक्यं *n.* 2. (in law) शिक्षा *f.* शिक्षा दे–

separate 1. निराळं *adj.* वेगळं *adj.* निरनिराळं *adj.* वेगळं हो–. वेगळं कर–. विभक्त हो–. separately निराळं *adv. var.* वेगळं *adv. var.* निरनिराळं *adv. var.* 2. (loose) सुटं *adj.*

series मालिका, मालिका *f.*

serious गंभीर *adj. inv.* seriousness गंभीरपणा *m.*

sermon प्रवचन, प्रवचनं *n.*

servant नोकर, नोकर *m.* गडी, गडी *m.* मोलकरीण, मोलकरणी *f.(i)*

serve (a meal) वाढ– *v.t.*

service नोकरी *f.* सेवा *f.*

set 1. मांड– *v.t.* ◦ up मांड– *v.t.* थाट– *v.t.* ◦ forth मांड– *v.t.* 2. ◦ out निघ– *v.i.* (*irreg.*). चल– *v.i.* 3. (as the sun) मावळ– *v.i.* 4. (group) संच, संच *m.* सेट *m.*

session सत्र, सत्रं *n.*

settle 1. (a dispute) मिटव– *v.t.* to be settled मिट– *v.i.* 2. (take up residence) स्थायिक *adj. inv.* हो–

settlement वसाहत, वसाहती *f.(i)* (small) वस्ती, वस्त्या *f.*

severe कडक *adj. inv.* तीव्र *adj. inv.*

sew शिव– *v.t.*

sewing शिवणकाम *n.* शिलाई *f.* ◦ charges शिलाई *f.* ◦ machine शिवणाचं यंत्र *n.* शिवणाचं मशीन *n.*

sex लिंग *n.* sexual लैंगिक *adj. inv.* sexual intercourse संभोग *m.*

shade 1. सावली *f.* 2. (of color) छटा, छटा *f.*

shadow सावली, सावल्या *f.* छाया, छाया *f.*

shake हलव– *v.t.* (tremble) काप– *v.i.* ◦ out झटक– *v.t.*

shallow उथळ *adj. inv.*

shame लाज *f.(e)*. शरम *f.(e)*. shameless निर्लज्ज *adj. inv.* बेशरम *adj. inv.*

shampoo शाम्पू *m.* (pods used for shampooing hair) शिकेकाई *f.*

shantytown झोपडपट्टी, झोपडपट्ट्या *f.*

shape आकार, आकार *m.* घडव– *v.t.* to take ◦ आकार घे–. to give ◦ आकार दे–.

share भाग *m.* वाटा *m.* हिस्सा *m.* वाटून घे–. वाटणी कर–

sharp 1. (as a knife) धारदार *adj. inv.* 2. तीव्र *adj. inv.* sharpness धार *f.(e)*. तीव्रता *f.*

sharpen धार *f.(e)* लाव–

shatter फुट– *v.i.* फोड– *v.t.*

shave दाढी *f.* कर–

sheep मेंढी, मेंढ्या *f.* मेंढरू, मेंढरं *n.*

sheet (bedcover) चादर, चादरी *f.(i.)*

sheet metal पत्रा *m.* पत्र्याचं *adj.* piece of ◦ पत्रा, पत्रे *m.*

shelf शेल्फ, शेल्फं *n.* घडवंची, घडवंच्या *f.*

shell (of an egg, peanut, etc.) टरफल, टरफलं *n.*

shelter निवारा *m.*

shirt सदरा, सदरे *m.* शर्ट, शर्टं *m.* कुडता, कुडते *m.* बुशशर्ट, बुशशर्टं *m.*

shiver थरथर *adv.* काप–. कुडकुड– *v.i.* हुडहुडी *f.* भर– *v.i.*(*N-la impers.*)

shock धक्का, धक्के *m.* शॉक *m.* to get a ◦ धक्का बस–/शॉक बस– *v i.* (*N–la impers.*)

shoe बूट, बूट *m.* जोडा, जोडे *m.*

shoemaker चांभार, चांभार *m.*

shoot गोळी *f.* मार–/घाल–

shop दुकान, दुकानं *n.* ◦ keeper दुकानदार, दुकानदार *m.* shopping बाजार *m.* shopping शॉपिंग *n.* to do shopping बाजार कर–. शॉपिंग कर–.

shore किनारा, किनारे *m.*

short 1. (in length) आखूड *adj. inv.* 2. (in height) बुटकं *adj.* ठेंगणं *adj.* in ◦ थोडक्यात *adv.*

shortage टंचाई *f.* तुटवडा *m.*

shorts चड्डी, चड्ड्या *f.*

shoulder खांदा, खांदे *m.*

shout ओरड–*v.i.* आरोळी *f.* shouting ओरडा *m.* आरडाओरडा *m.*

shove ढकल– *v.t.*

show 1. दाखव– *v.t.* 2. (performance) प्रयोग, प्रयोग *m.*

shower (of rain) सर, सरी *f.*(*i*). for there to be a ◦ सर पड–

shrewd धूर्त *adj. inv.* चतुर *adj. inv.*

shrink आट– *v.i.* आकुंचन *n.* पाव–.

shut लाव– *v.t.* लाग– *v.i.* (as eyes) मिट– *v.i., v.t.*

shy लाजरं *adj.* बुजरं *adj.* to be ◦ लाज– *v.i.* बुज– *v.i.* संकोच कर– shyness लाज *f.*(*e*)

sibling भावंड, भावंडं *n.*

sick आजारी *adj. inv.*. to be ◦ आजारी पड–. sickness आजार *m.* sickly रोगट *adj. inv.*

side बाजू, बाजू *f.* on this ◦ अलिकडे *adv.* on this ◦ of अलिकडे *post.* on the far ◦ पलिकडे *adv.* on the far ◦ of पलिकडे *post.*

sieve चाळणी *f.* चाळ– *v.t.*

sigh सुस्कारा, सुस्कारे *m.* निःश्वास, निःश्वास *m* सुस्कारा सोड–/टाक–

sight 1. नजर *f.*(*e*). दृष्टी *f.* 2. (scene) दृश्य, दृश्यं *n.*

sign 1. चिन्ह, चिन्हं *n.* खूण, खुणा *f* (*e*) 2. (signboard) पाटी, पाट्या *f.* 3. सही कर–. signature सही, सह्या *f.*

significance 1. (meaning) अर्थ *m.* आशय *m.* 2. (importance) महत्त्व *n.*

silence 1. (quiet) शांतता *f.* 2. (refraining from speech) मौन *n.* to observe ◦ मौन पाळ–

silent गप्प *adj. inv.* to remain ◦ गप्प बस–. silently गुपचूप *adv.*

silk रेशीम *n.* रेशमी *adj. inv.*

silver चांदी *f.* चांदीचं *adj.*

similar सारखं *adj. post.* similarly त्याचप्रमाणे *adv.* तसंच *adv.* similarity

साम्य *n.* सारखेपणा *m.*

simple 1. (plain) साधं *adj.* 2. (easy) सोपं *adj.*

sin पाप, पापं *n.*

sing गा– *v.i.* (*irreg.*). *v.t.* (*irreg.*) म्हण– *v.t.* (*irreg.*) singer गायक, गायक *m.* गायिका, गायिका *f.* singing गायन *n.*

single 1. एकुलतं *adj.* एकटं *adj.* 2. (unmarried) अविवाहित *adj. inv.*

singular (*gram.*) एकवचन *n.*

sink बुड– *v.i.* बुडव– *v.t.*

sister बहीण, बहिणी *f.*(*i*)

sit, sit down बस– *v.i.*

situation परिस्थिती *f.*

size आकार *m.* साइज *m.*

skeleton सांगाडा, सांगाडे *m.* सापळा, सापळे *m.*

skill कौशल्य *n.* सफाई *f.* skilled कुशल *adj. inv.* तरबेज *adj. inv.* पटाईत *adj. inv.* कसलेलं *adj.*

skin 1. कातडी *f.* 2. (of animal) कातडं *n.* 3. (rind) साल, साली *f.*(*i*).

skinny हडकुळं *adj.* रोड *adj. inv.*

skip (leave out) वगळ– *v.t* गाळ– *v.t.*

skirt परकर, परकर *m.* स्कर्ट, स्कर्ट *m.*

sky आकाश *n.*

slack सैल *adj. inv.* ढिलं *adj.*

slanting तिरपं *adj.* तिरकं *adj.*

slate पाटी, पाट्या *f.*

slave गुलाम, गुलाम *m.* slavery गुलामगिरी *f.*

sleep झोप *f.*(*e*). झोप– *v.i.* निज– *v.i.*

sleeve बाही, बाह्या *f.*

slender सडपातळ *adj. inv.* बारीक *adj. inv.*

slice चिर– *v.t.* काप– *v.t.* तुकडा, तुकडे *m.* फोड, फोडी *f.*(*i*)

slide घसर– *v.i.* सरक– *v.i.* सरकव– *v.t.*

slightly किंचित *adv.* जरासं *adv. var.*

slingshot गोफण, गोफणी *f.*(*i*)

slip off निसट– *v.i.* सुट– *v.i.*

slope (downward) उतार *m.* (upward) चढ *m.*

sloppy गबाळं *adj.*

slow मंद *adj. inv.* slowly सावकाश *adv.* हळूहळू *adv.* मंद *adv.*

slum झोपडपट्टी, झोपडपट्ट्या *f.*

small छोटं *adj.* लहान *adj. inv.*

smart 1. हुशार *adj. inv.* चलाख *adj. inv.* 2. आग हो–

smeared (with leavings of food) खरकटं *adj.*

smell वास, वास *m.* गंध, गंध *m.* वास ये–. good ◦ सुवास *m.* सुगंध *m.* bad ◦ दुर्गंध *m.* दुर्गंधी *f.*

smile हस– *v.i.* स्मित *n.* कर–. हास्य *n.* स्मित *n.*

smoke 1. धूर *m.* धुमस– *v.i.* 2. (as a cigarette) ओढ– *v.t.*

smooth 1. (even, level) सारखं *adj.* साफ *adj. inv.* सपाट *adj. inv.* 2. (not rough) गुळगुळीत *adj. inv.* नितळ *adj. inv.* 3. (polished, as speech or manner) सफाईदार *adj. inv.* smoothly सुरळीत *adv.*

smuggling चोरटी आयात/निर्यात *f.*(*i.*) to smuggle चोरटी आयात/निर्यात कर–. smuggler तस्कर, तस्कर *m.* स्मगलर, स्मगलर *m.*

snack फराळ *m.* खाऊ *m.* फराळ कर–. खाऊ खा–
snake साप, साप *m.*
snatch हिसकाव– *v.t.* (pick, as a pocket) मार– *v.t.*
sneeze शिंक– *v.i.* शिंक, शिंका *f.*(*e*).
snow बर्फ *n.* हिम *n.* बर्फ पड–. हिमवर्षाव हो–. ◦ fall हिमवर्षाव *m.*
so म्हणून *conj.*
soap साबण *m.* bar of ◦ साबणवार *m.* cake of ◦ साबणाची वडी *f.*
sob हुंदका, हुदके *m.* हुदका दे–
soccer फुटबॉल *m.*
social सामाजिक *adj. inv.*
society समाज, समाज *m.*
soft मऊ *adj. inv* मुलमुशीत *adj. inv.* softly हळू *adv.* हलकेच *adv.* अलगद *adv.*
soil 1. (earth) माती *f.* 2. (dirt) मळ *m.* soiled मळकं *adj.* मळकट *adj. inv.* to get soiled मळ– *v.i.*
soldier सैनिक, सैनिक *m.* शिपाई, शिपाई *m.* जवान, जवान *m.*
sole तळवा, तळवे *m.* तळपाय, तळपाय *m.*
solid 1. घन *adj. inv.* घट्ट *adj. inv.* 2. (strong) मजबूत *adj. inv.* भक्कम *adj. inv.*
solution तोडगा, तोडगे *m.* उत्तर, उत्तरं *n.*
solve सोडव– *v.t.*
some 1. काही *adj. inv.* 2. (unspecified place or person) एखादं *adj.* ◦ body, ◦ one कोणीतरी *pron.* ◦ thing काहीतरी . *pron* ◦ time कधीतरी *adv.* केव्हातरी *adv.* ◦ time or other पुढे-मागे *adv.* ◦ times कधीकधी/कधीमधी *adv.* ◦ what काहीसं *adv. var.* जरा *adv.* थोडंफार *adv. var.* थोडंबहुत *adv. var.* ◦ where कुठेतरी *adv.* ◦ where else दुसरीकडे *adv.* from ◦ where कुठूनतरी *adv.*
son मुलगा, मुलगे *m.* लेक, लेक *m.*
song गाणं, गाणी *n.* गीत, गीतं *n.*
son-in-law जावई, जावई *m.*
soon लवकर *adv.*
sorghum ज्वारी *f.* जोंधळा *m.* शाळू *m.*
sorrow दुःख *n.* खेद *m.*
sort जात, जाती *f.*(*i*) प्रकार, प्रकार *m.* तऱ्हा, तऱ्हा *f.*
sound आवाज *m.* नाद *m.* वाज– *v.i.*
sour आंबट *adj. inv.*
source उगम, उगम *m.*
south दक्षिण *f.*(*e*)
sowing पेरणी, पेरण्या *f.*
soybean सोयाबीन *n.*
space 1. जागा *f.* 2. (of time) अवकाश *m.* 3. outer ◦ अवकाश *m.*
spare time फावला वेळ *m.* सवड *f.*(*i*)
sparse तुरळक *adj. inv.*
speak बोल– *v.i.*
special खास *adj. inv.* विशेष *adj. inv.* specially विशेष *adv.* विशेषकरून *adv.* विशेषत: *adv.*
species जात, जाती *f.*(*i*)
specific विशिष्ट *adj. inv.*
spectacles चष्मा, चष्मे *m.*
speech बोलणं *n.* भाषण, भाषणं *n.* to give a ◦ भाषण कर–. power of ◦ वाचा *f.* वाणी *f.*

speed वेग *m.* जोर *m.*
spend खरच– *v.t.* खर्च *adj. inv.* कर–
spice मसाला, मसाले *m.* spicy खमंग *adj. inv.* मसालेदार *adj. inv.*
spider कोळी, कोळी *m.*
spill सांड– *v.i., v.t.*
spin 1. (turn) फिर– *v.i.* फिरव– *v.t.* 2. (∘ a thread) सूत *n.* कात–/काढ–
spine कणा, कणे *m.*
spirit (methylated) स्पिरिट *n.*
spit थुंक– *v.i.* थुंकी *f.*
split dried beans डाळ, डाळी *f.*(*i*).
spoiled 1. (rotten) खराब *adj. inv.* नासकं *adj.* 2. (of a child) लाडावलेलं *adj.*
spontaneously आपोआप *adv.* सहजी *adv.* स्वयंस्फूर्तीनं *adv.*
spoon चमचा, चमचे *m.*
sport खेळ, खेळ *m.* sports खेळ *m. pl.* क्रीडा *f.* sports club जिमखाना, जिमखाने *m.*
spot 1. टिंब, टिंबं *n.* ठिपका, ठिपके *m.* 2. (stain) डाग, डाग *m.*
sprained, to be मुरगळ– *v.i.*
spray फवार– *v.t.* मार– *v.t.*
spread 1. पसर– *v.t.* अंथर– *v.i.* 2. पसर– *v.i.* पसरव– *v.t.* प्रसार कर– प्रसार *m.* 3. (as ink on paper) फुट– *v.i.* spread-out things पसारा *m.*
sprinkle शिंपड– *v.t.* शिडकावा *m.* कर–
sprout फूट, फुटी *f.*(*i*). कोंब, कोंब *m.* मोड, मोड *m.* फुट– *v.i.* मोड ये–
spy हेर, हेर *m.* गुप्तहेर, गुप्तहेर *m.* हेरगिरी कर– spying हेरगिरी *f.*
squeeze 1. (press) दाब–*v.t.* आवळ– *v.t.* 2. (wring) पिळ– *v.t.*
stable स्थिर *adj. inv.* stability स्थैर्य *n.*
stack गड्डा, गड्डे *m.*
stage पायरी, पायऱ्या *f.* टप्पा, टप्पे *m.*
stain डाग, डाग *m.*
stair पायरी, पायऱ्या *f.*
staircase जिना, जिने *m.*
stale शिळं *adj.*
stamina दम *m.* ताकद *f.*(*i*)
stamp 1. (postage ∘) तिकीट, तिकिटं *n.* 2. (imprint) शिक्का, शिक्के *m.* छाप, छाप *m.*
stand उभं *adj.* राह–/राहा–. standing उभं *adj. inv.*
standard 1. (level) दर्जा *m.* 2. (grade) इयत्ता, इयत्ता *f.*
star तारा, तारे *m.* चांदणी, चांदण्या *f.*
stare टक लावून पाह–/पाहा–
start 1. चालू *adj. inv.* हो–. चालू कर–. सुरू *adj. inv.* हो–. सुरू कर–. सुरवात *f.*(*i*) हो–. सुरुवात कर–. 2. (of a train, bus, etc.) सुट– *v.i.*
state 1. राज्य, राज्यं *n.* 2. (condition) स्थिती *f.* अवस्था *f.*
state transport एस्. टी. *f.*
statement 1. विधान, विधानं *n.* 2. जबाब, जबाब *m.*
station 1. स्टेशन, स्टेशनं *n.* 2. (police ∘) चौकी, चौक्या *f.* ठाणं, ठाणी *n.*
statistics 1. (figures) आकडेवारी *f.* 2. (science) संख्याशास्त्र *n.*
statue पुतळा, पुतळे *m.*
status दर्जा *m.* स्थान *n.* high ∘ प्रतिष्ठा *f.*

stay 1. राह/–राहा– *v.i.* मुक्काम कर–. staying मुक्काम *m.* 2. (settle, of a group) वस्ती *f.* कर–

steal चोरी *f.*(*i*) कर–, चोर– *v.t.*

steam वाफ *f.*(*e*) उकड– *v.t.* वाफव– *v.t.* steaming वाफाळतं *adj.*

steel पोलाद *n.* पोलादी *adj. inv.* stainless ◦ स्टील *n.* स्टीलचं *adj.*

steep उम्या चढाचं *adj.*

step 1. पाऊल, पावलं *n.* पाऊल टाक–. 2. (of a staircase) पायरी, पायऱ्या *f.*

stick काठी, काठ्या *f.* small ◦ काडी, काड्या *f.*

sticky चिकट *adj. inv.* to stick चिकट–*v.i.* चिकटव– *v.t.*

stiff 1. (erect) ताठ *adj. inv.* 2. (not soft) कडक *adj. inv.*

still 1. अजून *adv* अजूनपर्यंत *adv.* / तरी *conj.* तरीसुद्धा *conj.* तथापि *conj.* 3. (quiet) शांत *adj. inv.* 4. (unmoving) स्तब्ध *adj. inv.* स्थिर *adj. inv.*

stir हलव– *v.t.* ढवळ– *v.t.*

stitch टाका, टाके *m.* शिव– *v.t.*

stomach पोट, पोटं *n.* ◦ache पोटदुखी *f.* to have an ◦ache पोट दुख–

stone दगड, दगड *m.* small ◦ खडा, खडे *m.* गोटा, गोटे *m.*

stop 1. थांब– *v.i.* थांबव– *v.t.* अडव– *v.t.* 2. (for bus) स्टॉप, स्टॉप *m.* थांबा, थांबे *m.*

stopper बूच, बुचं *n.*

store 1. दुकान, दुकानं *n.* भांडार, भांडारं *n.* साठा *m.* कर–. साठव– *v.t.* (stored materials) साठा, साठे *m.*

storey मजला, मजले. *m.*

story गोष्ट, गोष्टी *f.*(*i*). कथा, कथा *f.* short ◦ लघुकथा, लघुकथा *f.*

storm वादळ, वादळं *n.*

stout जाड *adj. inv.* लठ्ठ *adj. inv.* जाडं *adj.*

straight सरळ *adj. inv.* सरळसोट *adj. inv.*

straightforward सरळ *adj. inv.*

strain ताण *m.*

strange 1. (peculiar) विचित्र *adj. inv.* चमत्कारिक *adj. inv.* 2. (unknown) अनोळखी *adj. inv.* परकं *adj.* stranger अनोळखी माणूस *m.*

stream ओढा, ओढे *m.*

street रस्ता, रस्ते *m.* मार्ग, मार्ग *m.* पथ, पथ *m.*

strength शक्ती *f* बळ *n.* जोर *m.* ताकद *f.* (*i*)

stress 1. (emphasis) जोर *m* भर *m.* 2. (strain) ताण *m.*

stretch 1. (spread) पसर– *v.i.* 2. (strain) ताण– *v.t.* लांब– *v.t.* लांबव– *v.t.*

strike 1. संप, संप *m.* संप कर–. 2. मार– *v.t.* हाण– *v.t.* वार *m.* कर–

string दोरा *m.* सुतळी *f.*

strip पट्टी, पट्ट्या *f.*

stripe पट्टा, पट्टे *m.*

strong 1. (physically ◦, of a person) दणकट *adj. inv.* बळकट *adj. inv.* 2. (of a structure) मजबूत *adj. inv.* भक्कम *adj. inv.* 3. (of a beverage) कडक *adj. inv.* 4. (of lang-

uage) कडक *adj. inv.* जोरदार *adj. inv.*

struggle धडपड *f.(i).* चळवळ *f.(i).* धडपड कर–. चळवळ कर–

stubble खुंट *m. pl.*

stuck, to get 1. (obstructed) अडक– *v.i.* 2. चिकट– *v.i.*

student विद्यार्थी, विद्यार्थी *m.* विद्यार्थिनी, विद्यार्थिनी *f.*

study अभ्यास *m.* अभ्यास कर–. शिक– *v.t.* (*sp.*)

stuff माल *m.* सामान *n.* कोंब– *v.t.*

stumble अडखळ– *v.i.*

stump खुंट, खुंट *m.*

stupid मूर्ख *adj. inv.* बावळट *adj. inv.* द *adj. inv.* stupidity मूर्खपणा *m.* बावळटपणा *m.*

sturdy सशक्त *adj. inv.* चळकट *adj. inv.* दणकट *adj. inv.*

style 1. (fashion) फॅशन *f.* पद्धत *f.(i)* 2. (elegance) दिमाख *m.* 3. (literary ०) शैली *f.*

subject 1. विषय, विषय 2. (*gram.*) कर्ता, कर्ते *m.*

submerge बुडव– *v.t.* to be submerged बुड– *v.t.* पाण्याखाली जा–

subscription वर्गणी *f.*

subtract (*math.*) वजा कर– उणे कर– subtracted वजा *adj. inv.* उणे *adj. inv.*

success यश *n.* successful यशस्वी *adj. inv.*

suck चोख– *v.t.* शोष– *v.t.* शोषून घे–

suckle पाज– *v.t.* (अंगावर) पि– *v.i.*

suddenly एकदम *adv.* एकाएकी *adv.* अचानक *adv.*

sufficient पुरेसं *adj.* पुरतं *post.* पोटापुरतं *adj.* to be ० भाग– *v.i.*, पुर– *v.i.* (*N–la impers.*)

sugar साखर *f.(e)* coarse brown ० गूळ *m.*

sugarcane ऊस *m.* ० trash पाचट *n.*

suggest सुचव– *v.t.*

suggestion सूचना, सूचना *f.* to give a ० सूचना कर–

suit 1. (find to one's liking) मानव– *v.i.* (*N–la impers.*) 2. (० of clothes) पोषाख, पोषाख *m.* सूट, सूट *m.*

suitable योग्य *adv.*, *post.* जोग *post.* जोगतं *post.* suitability योग्यता *f.* पात्रता *f.*

suitcase पेटी, पेट्या *f.* बॅग, बॅगा *f.(e).*

sulk रुस– *v.i.*

sum (*math.*) बेरीज, बेरजा *f.(e)*

summer उन्हाळा, उन्हाळे *m.*

summit शिखर, शिखरं ० conference शिखर परिषद *f.* (*e*)

sun सूर्य *m.* for the ० to shine ऊन *n.* पड–

sunlight सूर्यप्रकाश *m.* (heat and glare of the sun) ऊन *n.*

superficial वरवरचं *adj.* थातुरमातुर *adj. inv.*

supervision देखरेख *f.(i).* to supervise देखरेख कर–. supervisor सुपरवायझर, सुपरवायझर *m.*

supply पुरव– *v.t.* पुरवठा *m.*

support 1. आधार *m.* पाया *m.* आधार दे–. 2. (supply with means of livelihood) पोस– *v.t.* संभाळ– *v.t.* 3. (backing) पाठिंबा *m.* पाठिंबा दे– supportive (of a statement) पोषक *adj. inv.*

sure खात्रीलायक *adj. inv.* for ◦ नक्की *adv.* खात्रीनं *adv.* to be ◦ खात्री *f.* असू–

surname आडनाव, आडनावं *n.*

surprise आश्चर्य *n.* नवल *n.* to be surprised आश्चर्य वाट–, नवल वाट– *v.i.* (*N-la impers.*) आश्चर्यचकित *adj. inv.* हो–. थक्क *adj. inv.* हो–

surrender शरण *adj. inv.* जा–/ये–

surrounding भोवतालचं *adj.*

surroundings परिसर *m.*

survey पाहणी, पाहण्या *f.*

survive वाच– *v.i.* उर– *v.i.* (of things) टिक– *v.i.*

suspicion शंका *f.* संशय *m.* to suspect शंका वाट–/ संशय वाट– *v.i.* (*N-la impers.*)

swallow गिळ– *v.t.*

sweat घाम *m.* घाम ये– *v.i.* (*N–la impers.*)

sweater स्वेटर, स्वेटर *m.*

sweep झाड– *v.t.* sweeping झाडलोट *f.*(*i*) to do the sweeping झाडलोट कर–

sweet गोड *adj. inv.* मधुर *adj. inv.*

sweets मिठाई *f.* खाऊ *m.*

swell 1. (inflate) फुग– *v.i.* फुगवटा *m.* 2. (have edema) सुज– *v.i.* swelling सूज–*f.*(*e*

swiftly झरझर *adv.*

swim पोह– *v.i.*

swing झोपाळा, झोपाळे *m.* झोका *m.* घे–

sword तलवार, तलवारी *f.*(*i*) तरवार, तरवारी *f.* (*i*)

sympathy सहानुभूती *f.*

system पद्धती, पद्धती *f.*

T

table टेबल, टेबलं *n.* ◦ tennis टेबल टेनिस *n.* पिंगपाँग *m.*

tablet गोळी, गोळ्या *f.*

tag शिव– *v t.* (*sp.*). (game) शिवाशिवी *f.*

tail शेपटी, शेपट्या *f.*

tailor शिंपी, शिंपी *m.*

Taj Mahal ताजमहाल *m.*

take 1. घे– *v t.* (*irreg.*). ◦ away घेऊन जा–. ने– *v t.* 2. (as a photograph) काढ– *v.t.*

talent गुणवत्ता *f* कौशल्य *n.* कला *f.*

talk बोल– *v.i.* बोलणं *n.* भाषण, भाषणं *n.*

talkative बडबड *adj.* गप्पिष्ठ *adj. inv.*

tall उंच *adj. inv.*

taluka तालुका, तालुके *m.*

tamasha तमाशा, तमाशे *m.*

tangerine संत्रं, संत्री *n.*

tangle गुंता *m.*

tank 1. टाकी, टाक्या *f.* हौद, हौद *m* 2. (artificial lake) तलाव, तलाव *m.*

tape फीत, फिती *f.*(*i*) measuring ◦ टेप *f.* recording ◦ टेप *f.*

tariff टॅरिफ *m.*

taste चव *f* (*i*). चव घे–. चाख– *v.t.*

taut ताठ *adj. inv.* ताणलेलं *adj.*

tax कर, कर *m.* कर बसव–

taxi टॅक्सी, टॅक्स्या *f.*

tea चहा *m.*

teach शिकव– *v.t.*

teacher शिक्षक, शिक्षक *m.* शिक्षिका, शिक्षिका *f.* मास्तर, मास्तर *m.* मास्तरीण, मास्तरणी *f.*(*i*) गुरू *m.*

teak साग *m.* सागवान *m.* सागवानी *adj. inv.*

team संघ, संघ *m.*

tear फाट– *v.i.* फाड– *v.t.*

tear (in the eye) अश्रू, अश्रू *m.* to shed tears अश्रू ढाळ–

tease चिडव– *v.t.* टिंगल कर–. चेष्टा कर–. थट्टा कर–. teasing टिंगल *f.*(*i*) चेष्टा *f.* थट्टा *f.*

technical तांत्रिक *adj. inv.* technically तांत्रिकदृष्ट्या *adv.*

technique तंत्र, तंत्रे *n.*

telegram तार, तारा *f* (*e*). to telegraph तार कर–

telephone फोन, फोन *m.* टेलिफोन, टेलिफोन *m.* फोन/टेलिफोन कर–

television टीव्ही *m.* ० set टीव्ही, टीव्ही *m.*

tell सांग– *v.t.* (*irreg.*)

temper 1. स्वभाव *m.* 2. रागीटपणा *m.*

temperament स्वभाव *m.*

temperature 1. तपमान *n.* उष्णतामान *n.* 2. (fever) ताप *m.* to get a ० ताप ये– *v.i.* (*N–la impers.*)

temple देऊळ, देवळं *n.* मंदिर, मंदिरं *n.*

temporary तात्पुरतं *adj.* temporarily तात्पुरतं *adv. var.*

tenant भाडेकरू, भाडेकरू *m.*

tendency कल *m.*

tender 1. कोवळं *adj.* 2. प्रेमळ *adj. inv.*

tenement चाळ, चाळी *f.*(*i*)

tense 1. (taut) तंग *adj. inv.* ताणलेलं *adj.* 2. (*gram.*) काळ, काळ *m.*

tension ताण *m.* तणाव *m.*

tent तंबू, तंबू *m.* (small tent with sloping sides used by nomads) पाल, पालं *n.*

term 1. (fixed period) मुदत *f.*(*i*). 2. (academic session) सत्र, सत्रं *n.* टर्म *f.*

terrace गच्ची, गच्च्या *f.*

terrible भयंकर *adj. inv.* भयानक *adj. inv.* terribly भयंकर *adv.* अतिशय *adv.*

terror दहशत *f*(*i*). भय *n.* भीती *f.* terrorism दहशतवाद *m.* terrorist दहशतवादी, दहशतवादी *m.*

test चाचणी, चाचण्या *f.* परीक्षा, परीक्षा *f.* चाचणी घे–. परीक्षा घे–. to take a ० परीक्षा दे–

testimony साक्ष, साक्षी *f.*(*i*)

textbook क्रमिक पुस्तक, क्रमिक पुस्तकं *n.* पाठ्यपुस्तक, पाठ्यपुस्तकं *n.* टेक्स्टबुक, टेक्स्टबुकं *n.* टेक्स्ट *n.*

textile कापड *n.* ० mill कापड गिरणी, कापड गिरण्या *f.*

th (suffix used for forming ordinal numbers) वं *adj.*

than पेक्षा *post.*
that तो *m.* *pron.* ती *f.* *pron.* ते *n.* *pron.* that is म्हणजे
theater थिएटर *n.* चित्रपटगृह, चित्रपटगृहं *n.* नाट्यगृह, नाट्यगृहं *n.*
theft चोरी, चोऱ्या *f.*
their त्यांचं *adj.* ह्यांचं *adj.*
then तेव्हा *adv.* since • तेव्हापासून *adv.* till • तोपर्यंत *adv.* just • तेवढ्यात *adv.*
there तिथे *adv.* (with verbs of motion) तिकडे *adv.* from • तिथून *adv.* तिकडून *adv.* तिथपासून *adv.* up to • तिथपर्यंत *adv.* • upon तेवढ्यात *adv.*
therefore म्हणून *conj.*
these हे *m.* *pron.* ह्या *f.* *pron.* ही *n.* *pron.*
thesis प्रबंध, प्रबंध *n.*
thick 1. दाट *adj.* *inv.* घट्ट *adj.* *inv.* 2. जाड *adj.* *inv.* thickness जाडी *f.*
thief चोर, चोर *m.* theft चोरी, चोऱ्या *f.*
thigh मांडी, मांड्या *f.*
thin 1. (in consistency, breadth, density) पातळ *adj.* *inv.* 2. (in texture) विरविरीत *adj* *inv.* 3. विरविरीत *adj* *inv.* 3 (skinny) हडकुळं *adj.* रोड *adj.* *inv.*
thing वस्तू, वस्तू *f.* गोष्ट, गोष्टी *f.(i).* डाग, डाग *m.* जिन्नस, जिन्नस *m.* पदार्थ, पदार्थ *m.* things सामान *n.*
think विचार *m.* कर–
this हा *m.* *pron.* ही *f.* *pron.* हे *n.* *pron.* like • असं *adv.* *var.* असलं *adj.*
thirst तहान *f.(e).* thirsty तहानेलं *adj.* to feel thirsty तहान लाग–*v.i.* (*N-la impers.*)
thorn काटा, काटे *m.*
those ते *m.* *pron.* त्या *f.* *pron.* ती *n.* *pron.*
thought विचार, विचार *m.*
thousand हजार
thread धागा, धागे *m.* दोरा, दोरे *m.* cotton • सूत *n.*
threat धमकी, धमक्या *f.* to threaten धमकी दे –
three (of persons) तिघं *adj.*
thresh मळ– *v.t.* threshing मळणी–*f.*
threshold उंबरठा, उंबरठे *m.*
thrice तीनदा *adj.*
thrift काटकसर *f.(i)*
thrive पोस– *v.i* भरभराट *f.(i)* हो–
throat 1. गळा, गळे *m.* 2. (inside) घसा, घसे *m.* to have a sore • घसा दुख–
throne गादी *f.* सिंहासन *n.*
through मधून *post.* द्वारा *post.* द्वारे *post.* (by the agency of) मार्फत *post.*
throw टाक– *v.t.* फेक– *v.t.* • off फेकून दे–, झुगारून दे–
thumb अंगठा, अंगठे *m.* • through चाळ– *v.t.*
ticket तिकीट, तिकिटं *n.*
tidy नीटनेटकं *adj.* आवर– *v.t.*
tie बांध– *v.t.* बंधन, बंधनं *n.*
tiger वाघ, वाघ *m.*
tight घट्ट *adj.* *inv.* tightly घट्ट *adv.* tighten आवळ– *v.t.* घट्ट कर–
time (point in time, occasion) वेळ,

वेळा *f.(e)*. at that ∘ त्या वेळी free ∘ सतत *f.(i)* from ∘ to ∘ अधून-मधून/अधनंमधनं *adv.* कधीकधी/कधीमधी *adv.*

times 1. जमाना *m.* काळ *m.* 2. (preceded by a numeral) दा *adv. suff.* पट

timetable वेळापत्रक, वेळापत्रकं *n.* टाइम-टेबल, टाइमटेबलं *n.*

timid भित्रं *adj.*

tip 1. (fall) कलंड- *v.i.* 2. (end) टोक, टोकं *n.* 3. (gratuity) बक्षिस, बक्षीसं *n.* टिप *f.*

tire दम- *v.i.* थक- *v.i.* ∘ of कंटाळा *m.* ये- *v.i.* (*N-la impers.*) tired दमलेलं *adj.*

to ला *post.* वर *post.* आत *post.* कडे *post.* पाशी *post.* ते (e.g., from one to three एक ते तीन)

toast भाज- *v.i., v.t.*

today आज *adv.*

toe पायाचं बोट, पायाची बोटं *n.* big ∘ पायाचा अंगठा, पायाचे अंगठे *m.*

toilet संडास, संडास *m.*

tomato टमाटो, टमाटो *m.*

tomorrow उद्या *adv.*

ton टन, टन *m.*

tone स्वर *m.* सूर *m.*

tonga (horse-drawn carriage) टांगा, टांगे *m.* ∘ driver टांगावाला, टांगेवाले *m.*

tongue जीभ, जिभा *f.(e)*

too सुद्धा *adv.* ही *adv. suff.*

tool अवजार, अवजारं *n.* हत्यार, हत्यारं *n.*

tooth दात, दात *m.*

torn फाटकं *adj.* फाटलेलं *adj.*

totally पार *adv.* पूर्णपणे *adv.*

touch शिव- *v.t.* (*sp.*) स्पर्श कर-. स्पर्श *m.*

tough निवर *adj. inv.* जून *adj. inv.*

tour फिरती *f.* दौरा, दौरे *m.* on ∘ फिरतीवर to go on ∘ दौरा कर- फिरतीवर जा-

towel टॉवेल, टॉवेल *m.*

tower मनोरा, मनोरे *m.*

town गाव, गावं *n.*

toy खेळणं, खेळणी *n.*

tractor ट्रॅक्टर, ट्रॅक्टर *m.*

trade धंदा, धंदे *m.* व्यापार *m.*

tradition परंपरा *f.* traditional पारंपरिक *adj. inv.*

traffic रहदारी *f.* वाहतूक *f.(i)*

trailer ट्रॉली, ट्रॉल्या *f.*

train आगगाडी, आगगाड्या *f.* गाडी, गाड्या *f.* fast ∘ जलद गाडी, express ∘ एक्सप्रेस *f.*

train शिकव- *v.t.* शिक्षण दे-. प्रशिक्षण दे-. training शिक्षण *n.* ट्रेनिंग *n.* प्रशिक्षण *n.* trained शिकलेलं *adj.* प्रशिक्षित *adj. inv.* कुशल *adj. inv.* कसलेलं *adj.*

tranquillity शांती *f.*

transfer बदली, बदल्या *f.*

transparent पारदर्शक *adj. inv.*

trash कचरा *m.* केर *m.*

transitive (*gram.*) सकर्मक *adj. inv.*

translation भाषांतर, भाषांतरं *n.* to translate भाषांतर कर-

transport वाहतूक *f.(i)*. to ∘ वाहतूक कर-

trap सापळा, सापळे *m.* सापळ्यात पकड-. कोंडी *f.* कर-

travel प्रवास *m.* प्रवास कर–
traveler प्रवासी, प्रवासी *m.*
treasury ट्रेझरी *f.* खजिना *m.*
treat 1. (behave towards) वागव– *v.t.* 2. (as a doctor) उपचार *m.* कर–
treatment इलाज, इलाज *m.* उपचार, उपचार *m.*
tree झाड, झाडं *n.*
tremendous प्रचंड *adj. inv.*
trial 1. चाचणी, चाचण्या *f.* 2. (in a court) खटला, खटले *m.*
tribe टोळी, टोळ्या *f.*
trim काप– *v.t.* छाट– *v.t.*
trip सहल, सहली *f.*(*i*) ट्रिप, ट्रिपा *f.* वारी, वाऱ्या *f.* प्रवास *m.* fruitless ० हेलपाटा, हेलपाटे *m.* खेटे *m. pl.*
triple तिप्पट *adj. inv*
trivial फालतू *adj. inv.* क्षुल्लक *adj. inv.* मामुली *adj. inv.*
trouble त्रास *m.* कटकट *f.*(*i*)
truck ट्रक, ट्रक *m.* लॉरी, लॉऱ्या *f.*
true खरं *adj.* truly खरं *adv.* *var.* खरोखर *adv.* खरंखुरं *adv. var.*
truth सत्य *n.*
try प्रयत्न *m.* कर–
tube नळी, नळ्या *f.* ट्यूब, ट्युबा *f.*
tuition शिकवणी, शिकवण्या *f.* to give a ० शिकवणी दे–. शिकवण्या कर–. to arrange for a ० शिकवणी लाव–
tumble down दासळ– *v.i.* कोसळ– *v.i.*
tune चाल, चाली *f.*(*i*).
tunnel बोगदा, बोगदे *m.*
turban मुंडासं, मुंडाशी *n.* पागोटं, पागोटी *n.* फेटा, फेटे *m.* पगडी, पगड्या *f.*
turn वळ– *v.i.* फिर– *v.i.* फिरव– *v.t.* वळव– *v.t.* ० away घालव– *v.t.* ० on लाव– *v.t.* ० off बंद *adj. inv.* कर–. ० over उलट– *v.t.* उलथ– *v.t.*
twice दोनदा *adv.*
twig काडी, काड्या *f.* dry twig काटकी, काटक्या *f.*
twins जुळं, जुळी *n.* twin जुळं *adj.*
twist मुरगळ– *v.i., v.t.* पिरगळ– *v.t.*
two (of persons) दोघं *adj.*
type प्रकार, प्रकार *m.* तऱ्हा, तऱ्हा *f.* of a ० प्रकारचं *adj.* तऱ्हेचं *adj.*
typewriter टाइपरायटर, टाइपरायटर *m.*

U

ugly कुरूप *adj. inv*
umbrella छत्री, छत्र्या *f.*
umpire पंच, पंच *m.*
unbroken 1. (whole) अखंड *adj. inv.* 2. (intact) शाबूत *adj. inv.*
uncle (father's brother) काका, काका *m.* चुलता, चुलते *m.* (mother's brother) मामा, मामा/मामे *m.*
unconscious बेशुद्ध *adj. inv.*
uncontrolled बेफाम *adj. inv.* अनिर्बंध *adj. inv.* in an ० manner बेफामपणे *adv.*
uncultivated (fallow) पडीक *adj. inv.*
under खाली *post.* (० someone's supervision) हाताखाली ०neath खाली *adv.*
underpants चड्डी, चड्ड्या *f.*

undershirt गंजीफ्रॉक, गंजीफ्रॉक *m.* बनियन, बनियन *m.*
understand समज– *v.t* (*sp.*), *v.i.* (*N-la impers.*) कळ– *v.i.* (*N-la impers.*).
undertake हाती घे–
underway सुरू *adj. inv.* चालू *adj. inv.*
unemployed बेकार *adj. inv.* unemployment बेकारी *f.*
unengaged मोकळं *adj.* रिकामं *adj.* खाली *adj. inv.*
uneven 1. खडबडीत *adj. inv.* उंचसखल *adj. inv.* 2. विषम *adj. inv.*
unexpected अनपेक्षित *adj. inv.* unexpectedly अनपेक्षितपणे *adv.* अचानक *adv.*
unfortunate दुर्दैवी *adj. inv.* unfortunately दुर्दैवाने *adv.*
unhappy दुःखी *adj. inv.*
unimportant फालतू *adj. inv.* क्षुल्लक *adj. inv.* विनमहत्त्वाचं *adj.*
uninteresting कंटाळवाणं *adj.* नीरस *adj. inv.* रुक्ष *adj. inv.*
uninterruptedly अखंड *adv.* खळ न पडता
unirrigated जिराईत *adj. inv.* कोरडवाहू *adj. inv.*
unity ऐक्य *n.* एकी *f.*
universe विश्व *n.*
university युनिव्हर्सिटी, युनिव्हर्सिट्या *f.* विद्यापीठ, विद्यापीठं *n.* विश्वविद्यालय, विश्वविद्यालयं *n.*
unnatural अनैसर्गिक *adj. inv.*
unnecessary अनावश्यक *adj. inv.* unnecessarily विनाकारण *adv.* उगीच/उगाच *adv.*
unoccupied रिकामं *adj.* मोकळं *adj.*
unorganized असंघटित *adj. inv.*
unravel उलगड– *v.t.* उकल– *v.t.*
unrealistic अवास्तव *adj. inv.*
unreasonable अवास्तव *adj. inv.*
unripe कच्चं *adj. inv.* अपक्व *adj. inv.*
unroll उलगड– *v.t.*
until पर्यंत *post* वर *post.* ◦ then तोपर्यंत *adv.* तोवर *adv.*
untouchable अस्पृश्य *adj. inv.* दलित *adj. inv.*
unwieldy बोजड *adj. inv.*
up वर *adv.* ◦ to पर्यंत *post.* वर *post.*
upbringing संस्कार *m. pl.* संगोपन *n.*
upper वरचं *adj.* ◦ storey माडी *f.* वरचा मजला *m.*
upright उभं *adj.*
ups and downs चढउतार *m. pl.*
upside down उलटं *adj.*
upstairs वर *adv.* वरती *adv.* वरच्या राजस्थावर
urban शहरी *adj. inv.*
urge आग्रह कर–. urging आग्रह *m.*
urine मूत *n.* मूत्र *n.* लघवी *f.* to urinate लघवी कर–. मुत– *v.i.*
use उपयोग, उपयोग *m.* वापर *m.* वापर– *v.t.* उपयोग कर–. useful उपयुक्त *adj. inv.* useless निरुपयोगी *adj. inv.*
usual नेहमीचं *adj.*
usually बहुधा *adv.* बहुतेक *adv.* बहुतेक वेळा, बहुतेक करून *adv.* सहसा *adv.* (used with neg.)
utter उच्चार– *v.t.*

V

vacation सुट्टी, सुट्ट्या *f.*
vaccine व्हस, लशी *f.*(*i*).
vacuum पोकळी *f.*
vague मोघम *adj. inv.*
value मूल्य, मूल्यं *n.* (price) मूल्य *n.* किंमत *f.*(*i*).
variety जात, जाती *f.*(*i*), प्रकार, प्रकार *m.*
various निरनिराळे *adj.* वेगवेगळे *adj.*
Veda वेद, वेद *m.* Vedic वैदिक *adj. inv.*
vegetable भाजी, भाज्या *f.* leafy ∘ पालेभाजी, पालेभाज्या *f.* ∘ curry भाजी, भाज्या *f.* रस्सा *m.* ∘ seller माळीण, माळणी *f.*(*i*) भाजीवाली, भाजीवाल्या *f.*
vegetarian food शाकाहार *m.* vegetarian शाकाहारी *adj. inv.*
vehicle वाहन, वाहनं *n.*
veranda व्हरांडा, व्हरांडे *m.* ओसरी, ओसऱ्या *f.*
verb क्रियापद, क्रियापदं *n.*
very बरंच *adj.* पुष्कळ *adj.* फार *adj.* खूप *adj.* अतिशय *adj. inv.* अगदी *adv.* खूप *adv.* फार *adv.* अतिशय *adv.* ∘ much अतिशय *adv.*
vessel भांडं, भांडी *n.*
via मार्गे *post.*
vicinity, in the आसपास *adv., post.* जवळपास *adv. post.*
vice व्यसन, व्यसनं
victim बळी, बळी *m.*
victory जय *m.* विजय *m.*
viewing दर्शन *n.*
vilification निंदा *f.* to vilify निंदा कर-
village खेडं, खेडी *n.* खेडेगाव, खेडेगावं *n.* ∘ hall चावडी, चावड्या *f.* ∘ council ग्रामपंचायत, ग्रामपंचायती *f.*(*i*).
villain (of a story) खलनायक, खलनायक *m.*
vine वेल, वेल *m.* वेल, वेली *f.*(*i*).
violence हिंसाचार *m.*
vision दृष्टी *f.*
visit भेट, भेटी *f.*(*i*). भेट- *v.i.* भेट दे-
voice आवाज *m.* (singing ∘) गळा *m.* आवाज *m.*
voile वायल *f.*
volunteer स्वयंसेवक, स्वयंसेवक *m.*
vomiting उलटी, उलट्या *f.* ओकारी, ओकाऱ्या *f.* to vomit उलटी हो-/ओकारी हो- *v.i.* (*N-la impers.*)
vote मत, मतं *n.* मत दे-. मतदान कर-. voting मतदान *n.*
vow व्रत, व्रतं *n.* प्रतिज्ञा, प्रतिज्ञा *f.*
vowel स्वर, स्वर *m.*

W

wages पगार *m.* (for manual labor) मजुरी *f.*
waist कंबर, कंबरा *f.*(*e*) कमर, कमरा *f.*(*e*)
wait थांब- *v.t.* ∘ for someone वाट पाह-/पाहा-
wake up उठ- *v.i.* जागं *adj.* हो-. उठव- *v.t.*
walk चाल- *v.i.* चालत ये-. चालत जा-. to go for a ∘ फिरायला जा-. walking चालणं *n.*
wall भिंत, भिंती *f.*(*i*)

wallet पाकीट, पाकिटं *n.* पैशाचं पाकीट, पैशाची पाकिटं *n.*

wander भटक– *v.i.* हिंड– *v.i.*

want *v.* पाहिजे *v.i.* (*N–la impers.*) हवं *v.i.* (*N–la impers.*). not to ◦ नको *v.i.* (*N–la impers.*)

war लढाई, लढाया *f.* युद्ध, युद्ध *n.*

warm गरम *adj. inv.* उबदार *adj. inv.* lukewarm कोमट *adj. inv.*. warmth ऊब *f.*(*e*). उष्णता *f.*

was होतं

wash 1. धु– *v.t.* (*irreg.*). ◦ one's hair न्हा– *v.i.* 2. (as dishes) घास– *v.t.* ◦ away (as soil) धुप– *v.i.* धुपून जा–.

washerman परीट, परीट *m.* धोबी, धोबी *m.*

washing धुणं *n.* to do the ◦ धुणं धु–

waste 1. घालव– *v.t.* फुकट घालव– वाया घालव–. 2. कचरा *m.* ◦paper रद्दी *f.* wasted फुकट *adj. inv.* वाया *adj. inv.*

watch घड्याळ, घड्याळं *n.*

watchman राखणदार, राखणदार *m.* चौकीदार, चौकीदार *m.* वॉचमन *m.*

water पाणी *n.* पाणी दे–. भिजव– *v.t.* ◦ heater बंब, बंब *m.* watery पाणचट *adj. inv.*

wave 1. लाट, लाटा *f.*(*e*). 2. (gesture) हात *m.* कर–/हलव–

way 1. (road, path) वाट, वाटा *f.*(*e*) मार्ग, मार्ग *m.* रस्ता, रस्ते *m.* in the ◦ आड *post.* 2. (manner) पद्धत, पद्धती *f.* तऱ्हा, तऱ्हा *f.* in the same ◦ त्याचप्रमाणे *adv.*

we आम्ही *pron.* (*excl.*) आपण *pron.* (*incl.*)

weak 1. (lacking vitality) अशक्त *adj. inv.* weakness अशक्तपणा *m.* 2. (powerless) दुबळं *adj.* दुर्बल/दुर्बळ *adj. inv.* weakness दुबळेपणा *m.*

wealth पैसा *m.* श्रीमंती *f.* संपत्ती *f.* इस्टेट *f.*(*i*)

weapon हत्यार, हत्यारं *n.* शस्त्र, शस्त्रं *n.*

wear 1. (put on) घाल– *v.t.* (*irreg.*) (a garment that is wrapped around) नेस– *v.t.* (*sp*). 2. ◦ out झिज– *v.i.* ◦ down झिजव– *v.t.*

weather हवा *f.* हवामान *n.*

weave विण– *v.t.* weaver विणकर, विणकर *m.* कोष्टी, कोष्टी *m.*

wedding लग्न, लग्नं *n.* ◦ invitation card लग्नपत्रिका, लग्नपत्रिका *f.*

week आठवडा, आठवडे *m.*

weed खुरप– *v t.* खुरपण कर– weeding खुरपण *f.*(*i*)

weigh वजन कर– *v.t.* वजन अस– *n.* weight वजन *n.*

welcome स्वागत *n.* स्वागत कर–

well (watering place) विहीर, विहिरी *f.*(*i*)

well 1. (in a good manner) चांगलं *adv. var.* छान *adv.* ◦ done ! शाबास ! *interj.* 2. (without a hitch) सुरळीत *adv.* ◦ arranged व्यवस्थित *adj. inv.* 3. (in good health) बरं *adj.* खुशाल *adj. inv.*

west पश्चिम *f.*(*e*). Western पाश्चात्त्य *adj. inv.*

wet ओल *adj.* भिजव– *v.t.* to get ० भिज– *v.i.* ओलं हो–. wetness ओलावा *m.* ओल *f.*(*i*)

what काय *interrog. pron.* of ० कशाचं *interrog. adj.* ० kind of कसलं *interrog. adj.*

wheel चाक, चाकं *n.*

when कधी *interrog. adv.* केव्हा *interrog. adv.* जेव्हा... तेव्हा *rel. adv.*

where कुठे *interrog. adv.* जिथे...तिथे *rel. adv.* जिकडे...तिकडे *rel. adv.* from ० कुठपासून *interrog. adv.* कुठून *interrog. adv.* up to ० कुठपर्यंत *interrog. adv.*

which कोणतं *interrog. adj.* कुठलं *interrog. adj.* कोणकोणतं *interrog. adj.* (used when more than one item is expected in reply). कितवं *interrog. adj.* (used to elicit position in a series)

while जर...तर *rel. conj.* जोवर...तोवर *rel. adv.* जोपर्यंत...तोपर्यंत *rel. adv.*

whining रडगाणं *n.* given to ० रडघा *adj.*(*m.*). रडी *adj.*(*f.*) to whine रडगाणं गा–

whip चाबूक, चाबूक *m.* आसूड, आसूड *m.*

whisper कुजबुज– *v.i.* whispering कुजबूज *f.*

whistle शिट्टी, शिट्ट्या. शिट्टी वाजव–/मार–

white पांढरं *adj.* सफेत/सफेद *adj. inv.* whitish पांढरट *adj. inv.* पांढुरकं *adj.* ० skinned गोरं *adj.* ० collar person पांढरपेशा, पांढरपेशे *m.*

who कोण *interrog. pron.* कोणी *interrog. instr. pron.*

whole 1. (entire) संपंध *adj. inv.* संपूर्ण *adj. inv.* 2. (unbroken) अखंड *adj. inv.* 3. (intact) शाबूत *adj. inv.* the ० भर *adj. suff. inv.* on the ० एकंदर *adv.* एकंदरीत *adv.* एकूण *adv.*

wholesome सकस *adj. inv.* आरोग्यदायक *adj. inv.*

whom. with ० कोणाकडे/कोणाजवळ/कोणापाशी *interrog. adv.* to ० कोणाला/कोणाकडे/कोणाजवळ/कोणापाशी *interrog. adv.* near ०कोणाजवळ/कोणापाशी *interrog. adj.* (All the above forms have a variant with कु replacing को.)

whose कोणाचं/कुणाचं *interrog. adj.*

why का *interrog. adv.* कशासाठी *interrog. adv.* कशाला *interrog. adv.*

wick वात, वाती *f.*(*i*).

wide रुंद *adj. inv.*

widow विधवा, विधवा *f.*

widower विधुर, विधुर *m.*

width 1. रुंदी *f.* 2. (of cloth) पन्हा *m.*

wife बायको, बायका *f.* पत्नी *f.* मिसेस *f.*

wild जंगली *adj. inv.*

wildly बेफामपणे *adv.*

wind 1. वारा, वारे *m.* 2. (० a clock) किल्ली *f.* दे–

windmill पवनचक्की, पवनचक्क्या *f.*

window खिडकी, खिडक्या *f.* झरोका, झरोके *m.*

wing पंख, पंख *m.*

winnow पाखड– *v.t.* वारव– *v.t.* वादव– *v.t.*
winter हिवाळा *m.*
wipe पुस– *v.t.* ∘ off (with fingers) निपट– *v.t.*
wire तारा, तारा *f.*(*e*). तार कर–
wise शहाणं *adj.* wisdom शहाणपणा *m.*
wish इच्छा, इच्छा *f.* मर्जी *f.*
witch चेटकीण, चेटकिणी *f.*(*i*)
witchcraft जादूटोणा *m.*
with कडे *post.* जवळ *post.* शी *post.* पाशी *post.* सकट *post.* बरोबर *post.*
withdraw काढ– *v.t.*
wither कोमेज– *v.i.*
without शिवाय *post.* वाचून *post.*
woman बाई, बायका (बाया) *f.* स्त्री, स्त्रिया *f.*
wonder नवल *n.*
wood लाकूड *n.* लाकडी *adj. inv.* लाकडाचं *adj.* piece of ∘ लाकूड, लाकडं *n.*
woods जंगल, जंगलं *n.*
wool लोकर *f.*(*i*). woolen लोकरी *adj. inv.* लोकरीचं *adj.*
word शब्द, शब्द *n.*
work 1. काम *n.* कार्य *n.* काम कर– 2. (job) नोकरी, नोकऱ्या *f.* (on daily wages) रोजगार *m.* 3. hard ∘ श्रम *m. pl.*. hard physical ∘ कष्ट *m. pl.* 4. (function) चाल– *v.i.*
worker कामगार, कामगार *m.* office ∘ clerical ∘ कारकून, कारकून *m.* क्लार्क, क्लार्क *m.*
world जग *n.* temporal ∘ संसार *m.*
worm अळी, अळ्या *f.* wormy किडकं *adj.* किडलेलं *adj.*
worn झिजलेलं *adj.* to get ∘ झिज– *v.i.*
worry काळजी *f.* चिंता *f.* काळजी कर– चिंता कर– free from ∘ निश्चिंत *adj. inv.*
worship पूजा *f.* पूजा कर– Muslim ∘ नमाज *m.* नमाज पढ–
worthy लायक *adj. inv.* पात्र *adj. inv.* worthiness लायकी *f.* पात्रता *f.*
wound जखम, जखमा *f.*(*e*). घायाळ *adj. inv.* कर–. दुखव– *v.t.* wounded जखमी *adj. inv.* घायाळ *adj. inv.*
wrap around गुंडाळ– *v.t.* लपेट– *v.t.* पांघर– *v.t.*
wrestler मल्ल, मल्ल *m.* पहिलवान, पहिलवान *m.*
wrestling कुस्ती *f.* to wrestle कुस्ती खेळ–/कर–
wring पिळ– *v.t.*
wrinkle सुरकुती, सुरकुत्या *f.* to get wrinkled सुरकुत– *v.i.* चुरगळ– *v.i.*
write लिह–/लिहि– *v.t.*
writer लेखक, लेखक *m.* लेखिका, लेखिका *f.*
writing लेखन *n.* in ∘ लेखी *adv.*
written लेखी *adj. inv.*
wrong चुकीचं *adj.*

Y

yard 1. (area around house) अंगण, अंगणं *n.* आवार, आवारं *n.* 2. (measure) वार, वार *m.*
year वर्ष, वर्षे *n.* साल, साले *n.* in...∘ वर्षी *adv.* this ∘ यंदा *adv.* in the ∘... साली *adv.*

yellow पिवळं *adj.*
yes हो *interj.* होय *interj.*
yet अजून *adv.* अजूनपर्यंत *adv.* just ∘ इतक्यात *adv.* (with neg.)
yield उत्पन्न, *n.* उत्पन्न दे–
yoga योग *m.*
yogurt दही *n.*
you तू *fam. pron.* तुम्ही *pl., resp. pron.* आपण *pron. hon.* to ∘ तुला (*fam.*) तुम्हाला (*pl., resp.*)
young 1. (young adult) तरुण *adj. inv.* 2. (little) लहान *adj. inv.* ∘ man तरुण, तरुण *m.* ∘ woman तरुणी, तरुणी *f.*
younger धाकटं *adj.* लहान *adj. inv.*
your तुझं *fam. adj.* तुमचं *pl. resp. adj.* आपलं *hon. adj.*
youth जवान, जवान *m.* तरुण, तरुण *m.* तारुण्य *n.* youthful तरुण *adj. inv.*

Z

zeal उत्साह *m.* zealous उत्साही *adj. inv.*
zero शून्य *n.*
zilla जिल्हा, जिल्हे *m.*

About the Authors

Jai Nimbkar was born in Pune, Maharashtra in 1932. She has an M. A. in sociology from the University of Arizona. She is an accomplished writer in both English and Marathi. Her short stories and articles appear in many periodicals. Her novel *Temporary Answers* was published by Orient Longman, and a collection of short stories, *The Lotus Leaves,* was published by Writers' Workshop, Calcutta. She lives in Phaltan where she pursues the double career of writing and market gardening.

Maxine Berntsen was born in Escanaba, Michigan in 1935. She has an M.A. in English from Columbia University and began her career as a teacher of English in the U. S. and India. She later received a Ph.D. in linguistics from the University of Pennsylvania. Since 1966 she has been living in India and in 1978 became an Indian citizen. She resides in Phaltan, District Satara, Maharashtra, where in addition to textbook writing she is conducting an experiment in informal education.

This book is part of the authors' set of elementary and intermediate Marathi teaching materials. It is specifically a companion volume to their *Marathi Structural Patterns : Book One*, *Marathi Conversational Situations*, and *Marathi Readings*.

This volume consists of three parts—a classified vocabulary, a Marathi-English vocabulary, and an English–Marathi vocabulary.

The classified vocabulary presents lists of words the student requires in talking about the natural world and the material culture.

The Marathi-English vocabulary contains a basic vocabulary of about 4,000 items. This vocabulary consists of all the words used in three volumes mentioned above, plus those additional words required for intelligent everyday conversation.

The English–Marathi vocabulary contains about 4,500 entries. The authors have deliberately made this section somewhat more comprehensive as up to now their series has not included an English–Marathi vocabulary, and the existing English–Marathi dictionaries are not very suitable for learners of Marathi.

American Institute of Indian Studies, New Delhi